
3 1761 05091299 7

JONAS LIE

SAMLEDE VÆRKER

TOLVTE BIND

JONAS LIE

SAMLEDE VÆRKER

TOLVTE BIND

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
1904

Fr. Bagges Bogtrykkeri. — Kjøbenhavn.

NAAR SOL GAAR NED

(1895)

I.

Det var ikke saa greit for Terna, hun havde en slig skøieragtig Bedstefar at passe, som havde saamange originale Indfald og aldrig begreb, hvorfor man ikke kunde snakke til den eller den eller gjøre saa eller saa — rent imod al Skik og Brug.

Folk i Byen vidste blot, at han havde været Toldinspektør nogetsteds, at han havde taget Afsked med Pension og ifjor flyttet hid til sin Fødeby og Familie.

For den ældre Slægt stod han anderledes i Ihukommelsen. Kapteinløitnant Grunth, ja ... den voldsomme Grunthske Avisfeide om Reformer inden Marinen, — hvori der haglede med Chikaner og Skandaler. Det gik da som man kunde tænke, et saa uroligt Hode maatte heraus af Marinen og over i Toldfaget ...

Nu maatte de holde Øie med ham hjemme i Familien, og Børnebørnene keg efter hans Veie, for han gik sandelig baade til Uvenner og mangesteds han, stik imod, hvad der var deres Omgang, og indlod sig om alt muligt.

De gik midt i den trange Formiddagsfærdsel paa Strandgaden, han og Terna, medens Vognene durede. Det høstlige Morgenrim var endnu kun saavidt smeltet af Fortoget paa Solsiden.

Det var hende, han drev sit Jøn med, naar han saadan lod, som han vilde kjøbe den grønne Hue

med Gulddusken, som de saa gjennem Speilruden. Og hvergang blev hun forskrækket og maatte se paa ham, om han virkelig mente det. Hun kunde jo ikke vide det, naar han saa paa hende saa alvorlig. Men hun begyndte mere at fatte Mistanke, saa det bed ikke nu foran den store Messingsprøiten med Slangeapparatet, som han sa, de burde ha hjemme i Haven til Vaaren.

Det var disse store spørgende Øine, Bedstefar nød at faa rettet paa sig.

Pludselig gav han sig til at vinke og kalde paa nogen.

Terna haabede i det længste paa, at en Kjærre med Æbler skulde bortdrage hans Opmærksomhed. Det passede sig just ikke videre at kjøbe Æbler midt paa Gaden — hun, som nu var konfirmeret og voksen —; men hellere end, at han skulde blive ved at raabe saadan paa en vildfremmed Mand, saa —

Nei, nu vinkede og kaldte han igjen:

„Willumsen — Kaptein Willumsen!"

Manden krydsede i Gadens Trængsel med endel Papirer i Haanden og fik netop smidt sig foran et stort Vognlæs med Melsække, da han ved Raabet saa sig tilbage.

„Kaptein Willumsen, kjender De ikke mig?"

Der var noget ved Haandbevægelsen, som pludselig indgav den hastende Skipper en Tanke om, at han, Manden, som vinkede der paa Fortoget, mulig var nogen at ta Hensyn til. Han tog Hatten forbindtligt af, og med den hule Haand for Munden lød det paa Sprang til at fare videre:

„Véd ikke, jeg har havt den Ære!"

„Da kjender jeg Dem godt igjen, jeg, Kaptein Willumsen. De husker nok Havøsund, — dengang Tolden holdt paa at lægge hele Fartøiet Deres under Beslag."

,,Det skulde vel aldrig være Toldinspektør Grunth?"

,,Jovist, jo vist."

,,Ja undskyld, Hr. Toldinspektør, jeg løber her med Toldklarering nu ogsaa. Toldfolket venter paa mig, — jeg maa afsted."

,,Naa, ser De ... Og er De gift, og har Børn?"

,,Seks i forskjellige Stillinger," — lød det gjennem Vognrammelen, — ,,Farvel, Hr. Toldinspektør!"

,,Dette er min Sønnedatter Terna, De, — en slem Pige, maa De tro. Jeg har en Søn gift her i Byen og —"

,,Glæder mig at høre."

,,Ikke altid bare Glæde, Willumsen."

,,Aa nei ... Men jeg maa anbefale mig. Adiø!"

Terna drog Pusten lettet. Men kun for et Par Hushjørner længere henne at rives ud af Freden ved at se Bedstefaren tage nogle lange skyndsomme Skridt hen mod en høi Gadedørtrappe. Paa dens anden Side i Kjælderetagen hang Olieklæder og islandske Uldtrøier udover Fortoget fra Brodersens Butik. Der laa grovt Stentøi og oprullede Kabler og handledes med allehaande Skibsfornødenheder.

Han havde opdaget Madamen, som endnu halvpaaklædt havde gjort et Udfald fra Kjøkkenet hen til den aabne Sildetønde nede ved Butikdøren og stod og talte op Sild i en Træskaal.

Bedstefar placerede sig ved Gelænderet paa Trappetrinet over. Og nu overraskedes Madamen midt i sine Overveielser, om hun skulde ta seks eller syv Sild:

,,Lad det bli med de seks De, Madam Brodersen! — med Pandekagerne efter kan De være tryg."

Madamen skvat til og saa forvildet op, — hun vilde ikke truffet Toldinspektøren i Nattrøie for aldrig det. Hun samlede sig imidlertid og sa spøgende:

,,Hvoraf véd De nu saa vist, at vi skal ha Pandekager, Hr. Toldinspektør?"

,,Ingen Kunst at skjønne det. Det er Lørdag, og De er ude med opbrættede Ærmer og henter Sild. Tror De ikke, man véd saadant, naar man har været gift i firti Aar da. De maa vide, det var den stadige Disput om Lørdagene mellem min Hustru og mig, den om Pandekagerne. Jeg la Eftertryk paa Æggene og hun paa Melet og Jevningen."

,,Naar Toldinspektøren ikke havde andet at være uenig med sin salig Frue om, saa —"

,,Aa, — um ... vi disputerede ellers om adskillige andre Materier ogsaa; — men hun havde altid Ret. De har det vel saa De ogsaa, Madam Brodersen, at De aldrig trætter med Deres Mand, uden De har Ret?" — blinkede han. ,,Og opsætter det naturligvis til Sengetid, — til I er alene?" — frittede han videre. — ,,Ja, for jeg ser jo paa alt, at De er en Kone med god Forstand."

,,Man prøver jo at gjøre det bedste ud af alt, Toldinspektør," medgav hun. Dette var en underlig Mand at snakke med.

,,Man kalder det Sparlagens- eller Gardinprækener. Men vi to véd det bedre, Madam, — ikke sandt, — at de tør være nok saa nyttige igrunden?"

,,Aa, naar de ikke gaar for ofte paa, saa" — lo Madamen.

,,Neinei; men ganske gavnlige saadan i det store. Vi trænger alle til engang imellem at høre Grundsproget læst op for os — hvad? — saadan ordentlig — tilgagns."

Madamens Blik og Nik viste en inderlig Begribelse.

,,Aa ja, aaja, ikke blot Mandfolkene, Fruentimmerne med, — Fruentimmerne med, — hvad, mener De ikke? — Saadan en Overharving engang

imellem oprensker Grunden, — man behandles afklædt for al Pynt og Fjær, saa at sige, i Adams og Evas Kostume for hinanden. Saa man bevarer Fortroligheden. Det er den om at gjøre, ser De, mellem Ægtefolk. Kommer man først fra hinanden for Eksempel blot bort i hver sit Soveværelse, saa —. Ja, saadan er det nu ikke hos Dem, Madam?"

„Nei, vi er ikke saa fornemme — — vi som andre."

Terna stod i sin høie Nød og stirrede ufravendt paa Kabelrullen; hun forudsaa yderligere farlige Udtalelser.

Toldinspektøren la Haanden et Øieblik betydende paa Armen, hvori Madamen støttede Sildeskaalen:

„Akkurat min Mening ogsaa. Den første Napoleon, som ialfald var en forstandig Mand, hvad han nu kunde være forresten, mente, at saadant Samliv styrker Moralen. Men der er mere end det, Madam. Tro mig, De, meget mere ... mange Ting, som vi ikke véd, hvori Velsignelsen stikker. Og saa — og saa, — eftersom vi blir ældre, og Verden blir os sværere — og koldere og ensommere, De, — at ha et Bryst at lægge Hodet til og vide — vide, — at der ingen Dørstok er, som skiller, — og, naar den ene gaar bort, saa —"

Den gamle Mand tørrede med en ham eiendommelig Manér noget vaadt af Kinden.

Ternas store Øine hvilte paa ham. Han blev altid saa underlig betaget, hvergang det dreiede sig om Bedstemor. Men han nævnte hende aldrig eller snakkede om hende. Det var efter hende, Terna var opkaldt, og derfor, hun var hans Yndling, sa de hjemme.

— „Jo, Madam ... det er ekstra Sild. Det véd jeg fra min Sønnekone. Hun siger, at hun altid

kjøber sine Sild her ... Og De har voksne Børn, De ogsaa?"

,,To voksne Gutter ja og én Pige. Hun véd det nok, Frøken Terna, hun blev konfirmeret sammen med min Jeanette ihøstes."

,,Jo," — Terna saa lysende fortrolig, barnekjendt paa Madam Brodersen; — og de havde ogsaa gaat paa Danseskole sammen hun og Jeanette, ivrede hun.

,,Ja—a, da løb De rigtignok ind og ud her, — siden saa! —" Madam Brodersen gjorde et let Kast paa Nakken.

Terna stod som den onde Samvittighed. Det var jo det, at Moderen ikke vilde, hun skulde omgaas Jeanette nu, hun var konfirmeret, og saa blev hun med ét saa bange for, at Bedstefar skulde faa en af sine ,,Idéer" igjen og falde paa at be Jeanette med dem ind til Konditoren, og det blev saa rent galt hjemme.

Hun blev saare snaksom, da de igjen kom ud paa Gaden, og ivrig paa at orientere Bedstefar over Byens forskjellige gabende Omgangsforholde, hvem der hørte hid, og hvem der hørte did, og særlig om Brodersens i Strandgaden, som var saa snille, og — og — det var bare saa ærgerligt, saa kjedeligt ...

Gaderækken begyndte at tyndes, og i den stille Høstdag skinnede Stykker af den blanke Havn frem mellem Husene. De havde Ærinde ud til Laasesmed Fahlberg; han skulde gjøre ved Bedstefars Chiffoniere, som var faldt i Vranglaas.

Det blev en nok saa drøi Tur, — Søgaden ud og op Bakkeveien og saa hele den kjedelige Øvreby tilbage.

Da Terna igjen fløi op ad Stentrappen hjemme, viste Uhret i Kirketaarnet, der stak sine Murglugger og sit grønsorte Zinktag og Spir op bag Torvet, nær to. De spiste først Middag henimod Tretiden

hos Korpslægens, eftersom han naade til at komme fra sin Formiddagspraksis eller fra Brigadekontoret.

Hun havde alt faat Ydertøiet af, — medens Bedstefar endnu spændte Galoscherne fra sig i Entréen, — og holdt paa at fare ind; men stansede og lyttede ...

Der lød et Par Anslag inde fra Pianoet.

„Aah, Wingaard" ... undslap det hende lavmælt og som ilde berørt. Blikket fo'r hastig op mod Knaggen, hvor Faderens Militærhue pleiede at hænge, om han var kommet hjem. Jo, den var der.

Hun stod igjen lidt og lyttede ...

Der lød paany en Akkord; og nedslagen og stille forsvandt hun ind i Spisestuen.

Bedstefar studsede noget, og Underkjæven forblev betænkt optrukket, medens han, før han aabnede Døren, omhyggelig purrede i sit graa Haar og ordnede og rettede ved Halslinningen.

Da han traadte ind i det teppebelagte hyggelige Hjørneværelse, havde hans Ansigt oparbeidet et livligt, lyst Udtryk.

Der vuggede hans Søn Korpslægen sig i Gyngestolen med Foden over Knæet og en sammenlagt Avis i Haanden, medens Husets Ven, Konsul Wingaard, den passionerede Leder af Stadens Musikliv, sad med den ene Haand paa Tangenterne halvvendt mod Fruen henne i Sofaen. Han reiste sig et Øieblik galant fra Taburetten, og Fruen yttrede venligt:

„Sæt Dig her, Bedstefar, i Sofaen ..."

„Det er altsaa paa Dem hele Arrangementet beror," — gjenoptog Wingaard Samtalen, — „paa den naadige Frues gode Villie eller — lad os sige — Lune til at offre en Smule."

Der var noget af Musikeren ved det nervøse Udtryk og det bløde sorte Haar og meget af den

rutinerede endnu ungdommelige Selskabsmand, der pro forma var optaget i Broderens Firma og bar Titel af Konsul.

„Hvorfor ikke henvende Dem til Fru Organist Gierløw eller Frøken Holk, Sangerinden, som begge gjør Profession af deres Kunst?" — indvendte Fruen let henkastet.

„Hvorfor?" — hans Fingre legte ubevidst over Tangenterne, — „hvorfor? — De jager efter Komplimenter. Fordi Fru Gierløw og Frøken Holk, som De vel véd, nok kan være med at udfylde en Konsert; men bære den — arrangere — staa i Spidsen," — han rystede paa Hodet. — „Det er ja eller nei det, Fru Grunth, De slipper ikke udenom."

„Saa nei da."

„Det er til at bli rasende over." Han sprang op. — „Hvad synes Du, Grunth?"

Fruen slog sine smuktfrynsede Øine op fra Broderiet, hvori hun sad og smaastak.

„Ja, hvad synes Du, Gunnar?" — spurgte hun stilfærdigt, der blinkede et Øiebliks Skadefryd i Blikket.

„Bevars, Du mener da vel ikke at gjøre mig til Bussemanden, som hindrer Dig," — optog Korpslægen det gelassent. — „Tvertimod, jeg indser slet ikke, hvorfor Du siger nei. Saa musikalsk interesseret, som Stefanie er," — appellerede han til Bedstefar, — „er jeg ialfald ikke istand til at se nogen Grund, hvorfor hun ikke skulde lade Wingaard opføre hendes Navn paa Indbydelsen — og gjerne paa Plakater og i Aviserne med, — som den Kapacitet, man kan paaregne til Konserterne ivinter. Hvorfor Pokker sætte sit Lys under en Skjæppe!"

„Jeg kan ikke andet end beundre din Interesse for vort Musikliv, Gunnar ... Betænk, han er ikke musikalsk" — Der laa noget i Tonen, næsten et Dir af Spot, medens de tætfrynsede Øine igjen

søgte ned i Broderiet. Den paafaldende klare Teint var lidt leveragtig humørsygt anstrøget, og de høie kjødfulde Kinder fik som et hedt Skjær.

„Aanei" ... Korpslægen gjorde et kort Ryk bagover, — „aanei ... det er saamæn for Dig, — ganske personlig for Dig, — lad os ikke lede oppe i Skyerne efter høiere Motiver, — simpelthen for at Du kan komme til din Ret, Stefanie!"

Wingaard stansede foran Fruen og støttede Haanden mod Bordpladen:

„Ser De nu ... alle private og offentlige Argumenter samlet mod Dem? — Naturligvis, Fruen gir sig ikke for slige Bagateller ... Men skulde ikke Humøret kunne bringes til at blæse en gunstigere Vei — hvad?" — Han tog lystig plystrende nogle Toner af en Pianokonsert ... „Saadan et Argument — hvad? — Altsaa ikraft af en Stemning, Humør, Lune — alle de Grunde, som bider paa en Kunstnernatur som Deres ... Nu, vil De være med?"

„Kjedeligt er det ikke," — læspede hun med noget som en skjult Lystighed under Øienlaagene. „Men, De er bare saa altfor letsindig, Wingaard. Det er saamæn ikke saa let for en stakkars Kone," — sukkede hun som træt skjønhedsbevidst. „De lokker og fløiter, og min Mand skyver efter ..."

„Naa, hvorfor ialverden saa ikke gaa med da!" — raabte Wingaard.

„Det blir imidlertid ved det nei, jeg har sagt. Det gir saadan god Samvittighed, véd De."

Hun sad og saa ned i Mønstret med Hodet prøvende til den ene Side og til den anden.

„Indser ikke, hvad det har med Samvittigheden at gjøre. Naar Du først har Lyst, saa —" yttrede Korpslægen ud i Luften.

„Du betænker ikke, at jeg maatte ud paa Prøver baade her og der, til alle Tider, baade Eftermiddag og Aften. — Og Huset, Gunnar!"

„Aah, Huset! — for den Sags Skyld" ... han

drog noget rydt paa Tonen. ,,Du véd, Du kan svinge Dig uhindret, hvor Du vil, efter Frihedens fuldkomne Lov —"

,,Tilladelsen ja," — mumlede Fruen. Der trak sig et eget Udtryk ved Hagelinien, der tegnede sin noget fyldige Runding mod Kniplingsbrystet.

Wingaard gav sig igjen til at plystre.

,,Bare hid til Pianoet, Frue ... Spil lidt af den ..."

,,Bestem, bestem nu Prøverne," — afbrød Korpslægen. ,,Jeg skal ud lige efter Middag, — maa spise præcis."

Bedstefar reiste sig hastig under et Indtryk af det, han i sit Hjerte vilde kalde Uforstand hos Sønnen. Formelig nøde hende ud i det! ... Men han tog sig igjen og fordybede sig i at sammenholde sit Uhr med Skyggen og Middagsstregen, som han havde optrukket i Vinduskarmen.

,,Der ser De, Wingaard, hvor det blir af min Villie," klagede hun. ,,Gaar jeg ikke med, saa gjør jeg Gunnar til Bussemand og alt galt."

Wingaard nynnede og nød dæmpet hen for sig ... ,,Det synger inden i mig, hvordan De spiller den Adagio, — blødt diskret — som over Fløil ... Og i den store Sal, ser De" ...

,,Paa dette jammerlige Nannestads Instrument? — Nei, jeg spiller ikke, medmindre De skaffer Grosserer Jakobsens Flygel udlaant."

,,Aa, skal bli, skal bli — altsammen. Og saa," — han tog til Hatten, — ,,naar ansætter vi første Prøve — Imorgen — Iovermorgen?" ...

Fruen lagde Broderiet væk og fulgte ud:

,,Imorgen Klokken tre da," — lød det derudefra. — ,,Men De l o v e r, Wingaard ... De skal ikke gjøre mig ræd og nervøs ... Og ingen Skjænd, om jeg kommer for sent, — hører De!" ...

Entrédøren klippede af Lyden.

Korpslægen sad og vuggede i Gyngestolen med

korte Knirk og trak og trak den sammenlagte Avis gjennem Haanden. Blikket lyste af undertrykt Haan.

Bedstefars Mine blev pludselig urolig. Han kjendte de Øine ... de af Harme fyldte stumme Blaaskimt. — Just som Moderens, naar hun blev saa tung forgjemt ...

„Det holder mærkelig stik, Du Gunnar," — sa han rolig, som han puttede Uhret i Lommen og gik ud, — „bare trække fra eller lægge til efter Almanaken, saa har vi nøiagtig Tid paa Soluhret."

Fra Spisestuen, hvor Døren stod paa Klem, og Maden bares ind, hørte han Ingvald forbittret svare Stuepigen:

„Skjeller det Dig, hvad Wingaard vilde" ...

Guttens Stemme næsten hvæsede. Da han blev Bedstefar va'r, stansede han og gav sig ivrig til at spænde op Remmen med Skolebøgerne.

Efter Middagen var Bedstefar gaat op paa sit Værelse for at ta sin Middagslur. Han havde bedt Kaffen bragt op til sig. Han var træt og graableg ovenpaa den lange Formiddagstur og pint af Tingene nede i Stuen, — en lummer Fornemmelse af, saa at sige, en egen lav, trykket Barometerstand, af at Luften ligesom var hedere end Ordene.

Sin Duffieldsfrak byttede han ude i Klædeshænget i Forværelset med en bekvemmere til at sove i. I Hjørnet af den store magelige Sofa laa hans Kalot og et hæklet Sovetæppe. Han trak et af de tunge Gardiner frem, saa det tog af for Lyset, og, som han lagde Hodet tilrette paa den af hans afdøde Hustru broderede Sofapude, rakte han Haanden ud paa Bordet efter en halvlæst engelsk Roman.

Eftermiddagssolen faldt paa skraa henover den store Chiffoniere og blinkede døende i et Par af Sølvbeslagene paa Merskumspiberne over Tobaksopsatsen for sagte at stige op mod Guldrammerne om et Par Familieportræter. Det var et Udvalg af Møblementet fra hans gamle Hjem.

Ud af Halvskyggen mellem begge Vinduerne skimrede et langt Speil med dybt Glas og en Dekoration over af to krydslagte Søofficerssabler.

Det durede hyggeligt i Ovnen — — og Romanen holdt paa at falde Bedstefar ud af Haanden. Han tog den op igjen og prøvede at fortsætte. Men blev liggende med Haanden under Kinden ...

I den halvvaagne Tilstand steg Svigerdatterens Underansigt frem som en Vision ... dette egne, der ligesom skimrede og vimrede, naar hun talte med sin Mand, og det trak sig til som en fordulgt Villie eller Mening ude af Sammenhæng med det øvrige Ansigt. Det var, som alt sank af og ændredes nede ved Hagepartiet til noget tilsløret, der frydede sig, spottede og trodsede ...

Bedstefar sukkede ...

Han saa igjen for sig de opluende blaa Skimt fra Gyngestolen, der svarte paa hendes fordækte Mening under deres stille skjulte huslige Kamp, — svarte stumt, stolt, utilgjængeligt ...

Bedstefar hev sig med et rask Flyt op paa Albuen, saa han kom til at ligge høit fra Puden.

Hvad var det med denne Wingaard ...

Var det noget mere ... eller var det noget mindre?

... Børnene havde ogsaa deres Fornemmelse, det var ikke til at ta feil af. Lille Kirstine snaddrede alene ved Bordet idag, og Terna og Ingvald sad der sky og stille. Gutten keg gjentagende op paa Faderen og blev saa unaturlig ivrig og høitsnakkende om Læreren i latinsk Stil ...

Man skuffede ikke hans gamle Spornæse.

Alt dette selvopgivende Galanteri fra Gunnars Side, denne overdrevne Føien og Jaen til alt. — Var det Svaghed eller Stolthed? — som ikke vilde se? —

Disse krænkede stumme Blaaskimt langt inde fra Sjælen — han kjendte dem, disse Øine ...

Den gamle Mand laa halvt i Drøm og stirrede sig bort i dem.

De forvandlede sig til hans bortgangne Hustrus ... skimrede frem som omgivet af Mulm ... Han følte paa sit Hjertes Raab, at nu kom de — disse staalkolde Glimt mod ham, disse ubeherskelige Udbrud af noget tendert i hende, der var uforglemmelig saaret, — og som brød stumt frem altid just i den dybeste inderste Hengivenheds Stund, saa dødskoldt, saa vildt bedrøvet ... Dette uovervindelige, som stødte ham tilbage, satte ham i Raseri, fyldte ham med Had, som var Kjærlighed, — som hun altid igjen bad om Tilgivelse for, og som hun altid vidste at udslette og forsone saa usigelig kjærlig hengivent ...

Han laa med det store Hoved bagover, medens det spillede fra Ovnsmundingen mod Foden af Bogskabet, og Skumringen faldt paa.

II.

Stor Overraskelse! — Det var sandelig, som alt skulde komme paa én Dag — en Regndag med Foræringer! — medens det silede ned ad Ruderne, saa det mørknede i Stuen, og skyllede og klaskede i Gaderne.

Korpslægen var kommet hjem med et Par nydelig udstyrede, forede og pelsbesatte Gummigaloscher til sin Hustru, — høie Hæle, rigtig noget elegant.

De havde været udstillet paa Prøve i Vinduet hos Jansen som eneste Par, og han tog dem straks. Dyre naturligvis ...

Han prøvede dem selv paa hende.

„Se, Gunnar, — se bare, hvordan en Fod kan ta sig anderledes ud," — belærte hun ham og gik over Gulvet med smaa Knirk. Hun maatte bekjende, at hun var fornøiet med ham dennegang.

Han havde faat det Indfald, siden hun var nødt til at traske hen paa Prøverne nu saagodtsom hver evige Dag gjennem Regnveiret og Sølen, — set sig forarget paa de stakkars lave Galoscherne hendes, som stod der i Gangen graa helt op til Randen, — yttrede han, medens han løste de ny fine af hende, og hun kjælende strøg ham gjennem Haaret.

Og lige efter Middagen, medens Bedstefar endnu gik nede i Stuen og ventede paa Posten og Aviserne, bragte et Bud fra Wingaard & Komp. en større fint udstyret Papæske med Stempel fra Paris og adresseret til Madame Stefanie Grunth. En liden spøgefuld Billet fra Konsul Wingaard bad Fru Stefanie tilgive hans sørgelige Glemsomhed i Fillipine, — „maatte den bortveires med Viften og skjules under Tilgivelsens Kaabe". Det endte i en kort Nodesats — Adagioen.

Fruen stod en Stund og nød Æsken, der var sat hen paa Bordet, — Stempel fra Modeetablissementet, Seglene, Udenpaaskriften til „Madame" ... Det var, som hun ikke rigtig kunde overvinde sig til at bruge Saksen.

Bedstefar havde alt taget op Aviserne, og Korpslægen gik med Hænderne paa Ryggen og saa til, spøgefuld interesseret, men noget stram i Ansigtet.

„Naada, Fanie, skal Du ikke aabne og se, hvad det er?"

Stefanie klippede pludselig til, fjernede Snoren omhyggelig og tog Laaget af: —

„Ah, for en Parfume" ...

Hun løftede hurtig ivrig det øverste Wattdække op efter de røde Silkebaand —

„Lige fra Paris!" — udstødte hun.

Der laa et hvidt guldkantet Futeral.

En stor, deilig, kostbar malet Vifte af Elfenben ...

Hun slog den ud.

„Aah, han er utrolig, Wingaard!"

„Ja, den er smuk, Du, — overmaade smagfuld, — sjelden smagfuld" — udtømte Korpslægen sig; men undgik at røre ved den, da hun holdt den hen imod ham.

„Jeg tænker, Du faar mere at være taknemmelig for," — lo han tvungent, — „om Du ser efter."

Fruen tog langsomt og varligt op, hvad der laa sammenlagt i et stort Silkepapir under det andet Wattdække.

En Theaterkaabe — Fløil ... atlaskforet — kantet med Svanedun ...

Hun saa stum paa den, betragtede den ind- og udvendig, — kastede den om Skulderen og gik hen for Speilet af og til med et Ah! — som hun aandede og trak ind Parfumen.

„Den klæ'r Dig, — falder brillant ... Pokkers Kar den Wingaard til at træffe det, — mærkelig mangfoldig —"

„Ja, Du synes, den passer?" — vedblev hun fremdeles hængende ved Speilet og mønstrende sig selvbevidst i Svanedunet.

„Og Du, Bedstefar?" ...

Hun præsenterede sig spøgefuld foran hans Avis.

Bedstefar skjød Brillerne op i Panden og lod

interesseret. Han strøg med Haanden paa det dybblaa Fløil:

„Overordentlig luksuriøst — isandhed en kostbar Present."

Hun trak paa Læben, som hun nok ventede en fyldigere Udtalelse.

„Overordentlig smagfuld, — overordentlig klædelig ... naar man forstaar at bære den — som Du, Stefanie — med din Holdning og Vækst."

„Aah — den Parfume" ... Hun førte Kaaben op til sit Ansigt og gik om paa den anden Side, hvor Bordet dækkede hende, saa hun kun saa sig oventil kaabeklædt i det lange Konsolspeil lige overfor. Som hun stod der og figurerede med Viften, fik Hagen mere og mere et myndigt Drag af Uvillie.

„Naar én altid kunde gaa ind paa Konserter og sligt bag en saadan Bordskive!" — udbrød hun stille bittert. — „Saadan at være klædt førsterangs til Halvparten, medens Resten ... Jeg synes, jeg staar her med Herligheden ligesom en af disse Havfruerne, som er saa bra oventil, men desværre forhindret ellers i at optræde" —

Hun tog Kaaben, som hun vilde lægge den ned igjen; men satte sig pludselig med den paa Skjødet:

„Jaja," — sukkede hun og stirrede resigneret hen for sig — „det kan jo ogsaa være en Hygge at ha den liggende som en Mindelse om, at ialfald noget Menneske har kunnet tænke sig, at saadant passede for én —"

„Da synes saamæn jeg ogsaa, den passer for Dig, Stefanie, jeg har bare ikke havt Raad til at kjøbe den," — lød det skullen være lystig freidigt; men Bedstefar følte, det var saare ydmygt.

„Jeg kommer ialfald ikke til at bruge den, kan Du forstaa, hverken den eller Viften. Jeg eier jo aldeles ikke nogen Kjole at bære til det. Den gule

... og min sorte med Stenkulsperlerne, som jeg nu har straalet saa længe i ... Den gamle grønne er umulig ... Jeg vil ikke kritiseres" ...

Korpslægen begyndte pludselig at vandre op og ned med den ene Haand i urolig Bevægelse bag paa Ryggen:

„Saa—e — Saa—eh" ...

„En Kone i tarvelige Omstændigheder faar altid være beredt paa en Nødløgn. Og det er jo saa let at afspise Wingaard med, at jeg først viser mig i Kaaben, naar jeg faar min ny Silkekjole færdigsyt. At den aldrig blir det — det ..."

„Det gjætter han og forærer Dig en, — er det det, Du mener?" — fo'r Korpslægen rydt op; men tog sig igjen. — „Ja det forarger mig, at Du ikke et Øieblik tænker Dig, at jeg ogsaa kan skaffe Dig en Silkekjole. — Silke eller Fløil — lige fedt ... Du skal faa den saa dyr, Du vil, — bare tag ud og vælg! — Ser Du, Stefanie, jeg vil, at Du skal kunne hævde Dig — Død og Plage, for Eksempel en sort Silkefløils."

„Sort, mener Du?" — drog hun betænkt paa det, — „til mørkeblaa Kaabe? ... Hos Jansen har jeg set et Silkestof" ...

„Jaja, saa hos Jansen."

„Synes Du ikke, han er ufornuftig, Bedstefar?" — appellerede hun pludselig indsmigrende. „Nu skal jeg ha den nydeligste vinrøde Silkekjole, jeg kan opdrive hos Jansen ... Jeg skal ha den, jeg maa ha den. Han er slig, Bedstefar!" — lo og spøgte hun, medens hun omhyggelig ordnede Kaaben og Viften ned i Æsken. — „Saa har jeg jo Anledning til at takke Wingaard nu straks i Eftermiddag paa Prøven oppe hos Tidemanns," — fulgte det efter en liden Overveielse. „Det skal bli pudsigt at fortælle ham, hvad Følgen blev af hans Present, — at min Mand nu forærer mig en deilig Kjole."

„Du maa sige h a r foræret Dig den, — ellers er han over os med en Kjole ogsaa!"

„Aa nei, Du, lad mig om det. Det var jo netop Nødløgnen, jeg skulde slippe ved din storartede Optræden."

Bedstefar kræmtede, lagde hastig Aviserne sammen og gik ovenpaa.

Lidt efter var Ingvald oppe hos ham; — der vankede jo af og til en Halvkrone eller en hel, naar Bedstefar var i det Humør.

Han fandt ham taus optaget af at ordne sine Overfrakker hen efter hinanden inderst paa Klædeskrogene bag Forhænget.

„D e n har været ude mangen Nat, Du Ingvald, i Uveir og Slud, — da jeg var tilsjøs, — paa mangen en ansvarsfuld svedende Vagt, — gjort sin Pligt, Du, — sin Pligt!" — udladede han sig endelig humørtungt ... „Luven er væk, ja — M—en, én kan aldrig vide ..."

Det var et gammelt i Sømmene som i Farven medtaget Skilderhus med svære Opslag og Hornknapper.

„Men Bedstefar, naar Du aldrig kommer til at bruge den mere, saa —"

„H—m, — man kan aldrig vide," lød det mørkt.

„Du kunde da ikke falde paa at gaa med den, se ud som en Vægter."

„Gaa med den?" ... Bedstefar betragtede og besigtigede betænksomt det gamle Plag, som han løftede op med begge Hænder ... „Nei visselig ikke, — isandhed Tiden gaar ... Men, saa kan én aldrig vide, Du, hvortil én kan bli reduceret. Verden er alt andet end sikker, — alt andet. — — Jeg har oplevet mange — mange utrolige Skjæbnens Om-

vekslinger ... En kunde vel ogsaa bli reduceret til en Vægterkappe, før én døde."

,,Ja for Eksempel, om der blev Brand her om Natten, Bedstefar, og bare den blev reddet ud — og saa Du. — Men ellers saa —" mente Ingvald lystig ... ,,Den er vel tredive Aar nu?" —

,,Mere, Gutten min ... lad mig se, da jeg tog Permission og førte Dina i — det var i seks og femti" ...

,,Men her er jo to Overfrakker til, Bedstefar, foruden den brune, Du kom hid med ivaar."

,,Uniformsfrakker, Ingvald ... Den der er Kapteinløitnanten — den med Ankerknapperne, — og den med Løveknapperne er Toldinspektøren ... Fine, fine Frakker igrunden endnu, ser Du. — — Ja, Kapteinløitnanten trængte jo en grundig Reparation — hm, Foret —"; han besaa den hovedrystende, før han overgav den til Knaggen ... ,,Men saa skader det ikke at ha Reserver — for det, som én ikke venter" ...

,,Fire Frakker bagom hinanden" — Ingvald kunde ikke dy sig for Moro.

,,Gudbevare Dig, hvorlidet Du tænker for Dig, Ingvald," — udbrød Bedstefar. ,,Sæt nu, at din Far døde, saa din Mor bare fik sin Pension at forsørge sig og Jer med, — hvordan skulde Du da komme frem ... Vi maatte jo benytte alt, la omsy hos Skrædderen til Dig og —"

,,Og jeg saa komme i Vægterkappen, Bedstefar! ... Eller i Kapteinløitnanten eller Toldinspektøren" — drev Ingvald noget vovet paa.

,,Den blev ialfald din egen og betalt, — bedre end at ta paa Borg," — brummedes der bistert.

Ingvald prøvede fremdeles noget løssluppet at antyde: ,,Ho, Vægter, ho!" Men to utaalmodige Hægt, før Bedstefar fik Frakken ind paa Krogen, lod ham indse, at han var kommet uheldig deran, og han trippede kun svagt forlegen efter, da Bedste-

far pludselig opgav Klædeshjørnet og gik ind i sit Værelse ...

— „Og saa skal det altid være det allerfineste, mest raffineret udsøgte, de maa ha, naar de saadan lader Krediten florere!" — undslap det ham ... „Bevars, Gjæld er ingenting, — nei —. Den er bare værre end Fattigdom, rent ud som den svarte Vrangelven bagom den. I Fattigdommen der faar man ydmyge sig og be. Men i Gjæld, ser Du — der maa én lyge ... lyge ...

Næst Synd, Du Ingvald, er Gjæld det værste, én kan drage paa sig!"

Ingvald begyndte at føle sig uvel og henfaldt i Grublerier over, om Gamlen kanske kunde være kommet efter hans Gjæld for Stikkelsbærvinen og Hermetiken nede hos Andersen ... Eller var det de fille to, tre Kronerne, han skyldte Bøssemager Lund for Patroner til Revolveren, han havde faaet Snus i?

„Den, som har, han skal gives, staar der. Men den, som intet har, fra ham skal der tages" ... lød det trykkende. „Og det slaar ind — slaar ind ... Sandelig et dybt, dybt Ord."

Ingvald hang paa Hodet, men drog lidt paa det, som han fandt Satsen noget urimelig.

„Du Ingvald!" —

Det klak i Ingvald.

„Hør Du, — hvormange Racer lærer Du der findes i Verden?"

„Racer ... Menneskeracer?" — hug Ingvald ivrig i. — „Naturligvis ... den sorte og den hvide og den gule og den røde. Der gives ingen blaa," — gav han af sig inderlig lettet.

„Der eksisterer bare to — bare to Du, — mærk Dig det: De, som har noget, og de, som ikke har. — Du kan gjerne kalde dem for sorte og hvide. Steller Du Dig slig, at Du er en af dem, som ikke har, men skylder, da er Du dømt til at slave og

udsuges for Renter af din egen Møie her i Livet. Men svinger Du Dig — om aldrig saa lidt ovenpaa, da er Du en Herremand og én, som skal h a Renter her i Verden, Gutten min! Forstaar Du det, Ingvald."

Ingvald forstod, at det saa ilde ud med Udsigten til Kronestykket. Han havde en Tæft af, at, siden det ikke var hans, saa var det Forældrenes Pengeaffærer, som satte Bedstefar i dette leie Lune.

... ,,Og alt dette, Du Ingvald, vil igjen bare sige saameget som, at Vorherre ikke vil vide af Vekinger, som ikke tør vise sig i en omsyd Frak, men maa løbe hen og borge sig én. Naturligvis — den allerdyreste og fineste, de kan opdrive, — naturligvis" ... Bedstefar geleidede det med et fælt Udtryk ved Mundvigerne, ,,og som de saa maa trælle op b a g e f t e r. De, som kjender sig som Herrer, de sælger sig ikke. — Aa nei! — ikke hverken for Silkestas i Manufakturbutiker eller Luksus eller nogetsomhelst. Skjønner Du det!"

,,Det er nu ikke alting bare at krafse til sig Penge her i Verden heller!" satte Ingvald i.

,,En kan aldrig være forsigtig nok, siger jeg Dig, — aldrig forsigtig nok," steg det hidsig ved Modsigelsen. ,,Der kan komme Ansvar af alting, — af det allermindste. Det er bare det første Skridt, — og inden én ved Ordet af det, har én Forpligtelser, Skyld, Gjæld, — kan være lige i Døren baade paa Tugthus og Slaveri ... Gudbevare Dig, hvor Du snakker ... Sky alt det, som Ansvar og Risiko heder, som Pesten — som Pesten!" ...

Bedstefar holdt pludselig inde og saa betænkt paa den fregnede tæthaarede Sønnesøn, der struttede af Sundhed som en Oksekalv og stod der i sin udafvoksede Trøie med et Hode saa fast og rundt som en Keglekugle ...

,,Ja, det vil sige, Du Ingvald," — kræmtede

han, — ,,naar én blir gammel, saa ræsonnerer én helst saa — og kan ogsaa mangen Gang ha Ret, saare megen Ret —. Men, ser Du" ... Han begyndte at spankulere og se med en vis flot Letlivethed ned ad sine Benklæder, medens Haanden legte i Lommen om Portemonnaien, — ,,naar man er ung og har Kræfter og Mod ... Og, da din Bedstefar havde Alderen til det — og adskillig siden ogsaa, — saa spurgte han aldrig videre efter, om der fik lægges lidt Ryg til, nei ... Og det skal Du ogsaa huske, Gutten min, at Du ikke blir en af disse, som lusker og lister sig undaf, straks der kan være lidt at vaage ved det. Eftersom én lægger sig ind i det, vokser én til Kar, Du, — og — og, da jeg mærkede, jeg blev gammel — ængstelig af mig, tog jeg Afsked — fluksens. Husk paa, hvad jeg siger Dig, Ingvald, — man maa ta Verden ved Hornene, skal man vinde paa den. Bare gjør ikke Gjæld ... Du har vel ikke Gjæld?" —

Det saa ud, som Bedstefar vilde lade Pungen glide tilbage ned i Lommen igjen.

,,Naa naa, jeg paastaar jo ikke, Du har — og" — han stod og mysede og valgte ud af Rummene i Portemonnaien, — ,,her er et — et Tokronestykke. Lad mig se, Du bruger det fornuftigt" ...

Ingvald straalte med hele sin uregelmæssige Tandrække. Han forlod Værelset beskedent, næsten paa Tæerne. Men Bedstefar opfangede et Par Dump udenfor af, at hans lange Ben klarede Trappen i to Satser. Fra Vinduet saa han lige efter sin Sønnesøn med Huen saavidt paa og Frakken hængt over Skulderen kile skraat over Torvet.

,,Ja—ja, ja—ja—ah ... Hos hvem skal man saa slaa Aftenen ihjel? ...

Borte hos Toldkassererens? — h—um—m ... der skal det nu altid være L'hombre og tabes Penge ...

Faa sig en Toddy hos Schultzes og døie Politik ... Eller en Whist og en Prat nede i Foreningen ...

Naar man ikke risikerede at plages af disse vrøvlede Pensionisterne, som altid vil hænge sig paa én og snakke om gammelt" — —

Han begyndte at tage frem af Skuffen og ordne sig til at gaa ud.

III.

Udenfor Trappen stod Wingaards Trille og ventede. Den var kommet som belovet halv otte for at hente Fruen til hans musikalske Aften, — „lutter udvalgte" — hed det i Billetten.

Korpslægen havde for sin Person sendt sin kammeratslige Undskyldning: — *quid Saul inter prophetas* eller han mellem de musikalske, han havde desuden en Patient at tilse; men hans Hustru! — Hilsener — Hilsener ... G. G.

Lille Kirstine, den otteaarige yngste, havde været ovenpaa og bedt Bedstefar komme til Aftensbordet og, saa stærk hun var, faat draget ham ned ad Trapperne.

Man ventede med at spise, til Fruen var kommet afsted; men det drog ud med Tiden, og Korpslægen gik et Par Gange utaalmodig ind og ud af Kontoret.

Sørine Stuepige fløi i sidste Øieblik over Gangen for at slette Kniplingskraven, og Terna laa paa Knæ inde i Soveværelset og hjalp Moderen med at knappe Støvlerne.

„Nei er ikke Kirstine henne i Speilet med Pudderkvasten" — lød det derindefra ... „Og Nodeheftet ... og Hanskerne, Terna!" ...

Fru Stefanie viste sig omsider iført sin elegante Theaterkaabe, færdig til at stige i Vognen.

„Haaber, Sørine, at Du ikke har glemt at sørge

for mygt Brød til Bedstefar," sa hun i forbigaaende.

,,Naa, Gunnar," — hun rakte ham Kinden til Afsked, — ,,naa, har Du noget at udsætte paa mig?" — hun slog Kaaben tilside.

,,Altid nydelig, véd Du."

,,Huf, det høres næsten, som Du ikke liker, at jeg reiser."

,,Bevars, bevars, hvorfor skulde jeg ikke det; — men lad bare ikke Theen vor bli kold ... Jeg siger, mor Dig, — mor Dig godt, — og hils Wingaard fra mig!"

Hun skjulte som et foragteligt Jep, idet hun vendte sig og sa:

,,Er Du snil og lægger Dig Klokken ni, Kirstine, skal Terna faa gi Dig tre Theskeer af mit Bringebærsyltetøi. — Og lig nu ikke og læs Romaner udover Natten, Ingvald! Sluk Lyset i ordentlig Tid."

,,Og snork og ha det hyggeligt!" ... hørte Bedstefar Gutten mumle, som hun gik ud til Vognen fulgt af sin Mand.

Korpslægen kom ind igjen fra Tagdryppet og gik hastig tilbords.

,,Det ser ud, som de opnaar Koncession paa Sporveien gjennem Strandgaden alligevel, Du Gunnar, tvertover Statskonduktørens Indstilling" ... begyndte Bedstefar.

,,Ja—a — Ja—a" ...

,,Da kan vi kjøre helt ud til Odden," — faldt Ingvald ivrig ind.

,,Ja—a ... Ja—a" ...

I Korpslægens faste markerede Ansigt laa der et fraværende Udtryk, noget tilbagetrængt pint, medens han lidt braat forsynede sig.

,,Tak, tak, Terna, mere The; — jeg skal ud i Praksis ... Du faar staa for Huset, Du, mens Mor har travlt" ...

Da hun kom med en ny Kop, strøg han hende over Kinden. Terna følte, hvor nervøs han var, og satte op et Faareansigt, som hun intet forstod.

,,Sørine siger, at Mor har faat de lange Hanskerne af Wingaard," — brød Kirstine ud.

Korpslægen svælgede rask sin sidste The og reiste sig knappende sin Frak ... ,,Ja, jeg maa skynde mig."

Som han mente at møde nogetslags mulig Tanke hos Bedstefar, yttrede han:

,,Du synes nok, vi er noget fornøielsessyge her paa Stedet, Far, — fortiden inde i en forrygende musikalsk Stormhvirvel; og jeg kan kun takke min Praksis for, at jeg ikke hvirvler med. Men det skader ikke at ha Interesser" ...

Han skjød Stolen under Spisebordet og gik.

— Inde i Stuen maatte Bedstefar bagefter som belovet spille Frantsfus med Kirstine. Og Kirstine var uhyre heldig. Bedstefar tabte det ene Øre efter det andet, det vil sige, to Pebernødder hver Gang.

Ingvald var lei af sig, han vilde ud til en Kammerat iaften; men blev alligevel siddende og blade i Bedstefars gamle Dresdener-Galleri, som han kjendte saa inderlig vel ... Nei, saamæn, om han indsaa, hvorfor man behøvede at leve just i dette Land ... han vilde bli Tekniker og gaa saa langt, at der ikke blev Tanke om engang at lugte noget hjemmefra!

,,Ikke er Far gaat ud i nogen Praksis," — betydede han Terna, — ,,han var ikke inde og hentede Forbindtasken ... Han er bare ude for at gaa af sig Humøret ... Vi er gale her i Huset, ser Du" ...

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Bedstefar var gaat op paa sit Værelse ved Sengetid; men fik ingen Ro paa sig. Han tændte

Piben og satte sig til med sin Yndlingslekture, Macaulays Englands Historie.

Han gjorde et Skut paa sig i Stolen; han gjorde et andet, befandt sig ikke vel, sad ikke godt, — hele Tiden hørte han Sønnens Skridt frem og tilbage nedenunder paa Kontoret.

... Og disse stakkars forpinte Børnene ...

Misligt — misligt ...

Og han selv skyver og trykker hende ud i det. Det skal være høi Tillid ...

Ja—a, — hun faar sin fulde Frihed, — intet forbudet Strøsukker paa Kagen, — det Slikkeri, hun med sit Væsen nok sætter over selve Bringebærsyltetøiet sit ...

Pokker til Fruentimmer! ...

Blikket blev hypnotisk hængende ved den blanke Spids af Officersklingen, der skimrede frem ved Speilet, som forsænkede han sig i den Tid, da han bar den og levede som lykkeligst i sit Ægteskab.

Han tog fat paa Macaulay igjen; men greb sig stadig i at lytte til Skridtene nedenunder.

Han trak op Uhret. Klokken var alt henimod elleve. Man fik komme sig tilsengs. —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— Bedstefar havde draget Nathuen over Hodet som en Tankernes Lyseslukker.

Han var gaat ind i Søvnens Rige. — — sov fast og tungt ...

Der rullede en Vogn ind i Drømmen, durende paa Brostenene — en, som vedkom ham ...

Pludselig stansede den —

Det plagede ham at skulle vaagne. Javist, det var jo Stefanie, som kom hjem fra Selskabet i Wingaards Trille ...

Han hørte, hun raabte oprømt nogen Hilsen fra Gadedørstrappen ned til Kusken —

Og nu ringede det ...

Det var Sørine, som omsider kom slæbende ud fra Pigekammeret og lukkede op ... og Skridtene tabte sig indover mod Stefanies Soveværelse.

Hm, — Gunnar var oppe ... gjorde Bedstefar sig Rede. Han var vist bestemt oppe ...

Gaat dernede kogende og vandret og vanket. Og nu, med det samme han fornam Vognen, slukket Lyset og lukket sig inde ...

... Staat der skjælv og hørt hende komme ud af Glæden, animeret og opsat ... og holdt paa Dørnøglen, om han skulde vride om, — og — hm, — — ikke aarket at ta hende ind til sig lige fra Champagnerusen hos den anden — — slides mellem Forelskelse og Had ... vil ikke se ...

Husker ham fra Gut af — noget voldsomt ærekjært. Desto haardere, fordi det ikke faar Udløb ...

Som Søvnen atter tog ham, dannede det sig for Forestillingen til en blaaklædt lyshaaret Gut, som traskede til og fra Skolen ...

* * *

Det var trykket og stille nede ved den sene Frokost Søndag Morgen. Fruen led af Migraine. Hun laa i Morgenkjole paa Sofaen i Stuen, medens man luftede og gjorde istand i hendes Soveværelse, — tog Nafta og lugtede til Ammoniak.

Hun sukkede og stønnede, naar de rørte ved Kopper og Theskeer inde i Spisestuen, hvortil Døren stod aaben ...

„Uf, Gunnar, jeg holder det ikke ud ... Der findes da noget, Du kan gi mig, om Du eier lidt Medfølelse. Du har da Chloroform eller — Morphin."

„Mod slet Champagne — nei ... den maa fordampes af Tiden og angres med Taalmodighed," — lød det kort.

Der lysnede et Erindringens Velbehag, medens hun laa og ynkede sig ... ,,Nei, man faar ikke slet Champagne hos Wingaard, Gunnar ... Elegant Selskab — slig, som det kun kan bli hos en Kunstnernatur og Smagsmand som han."

Det klirrede pludselig inde ved Bordet af, at Korpslægen satte Koppen haardt fra sig ...

,,Elendig Kaffe — Skyllevand — traktere Far og mig med sligt!" — udstødte han.

,,Hu—uh, for en Støi, det er, som Hodet vil revne ... Du maa skaffe mig noget, Gunnar, saa jeg kan bli frisk til iaften. — Jeg maa, maa — det er næstsidste Prøve. Konserten er bestemt til næste Torsdag — Aa—aah" ... Hun lugtede i et Par lange Drag til en elegant Fiol med Ammoniak ... ,,og med Bal efter ... Terna skulde jo egentlig være med blandt de voksne ivinter; men det blir umuligt at faa en Kjole istand til den Tid" ...

,,Terna skal paa Bal!" — dirrede det, saa Bedstefar fik en glad Fornemmelse af gamle Dage og klart Skib.

,,Aah ... Aah" ... led hun, — ,,Du faar hente Balkjolen fra Himlen da, for alt, hvad der bare kan sy i Byen, er optat ... Desuden, Terna kan ha godt af at vokse lidt af de spidse Albuer og Kantetheden af sig først."

,,Terna skal paa Bal!" — brød det løs, og Korpslægen fo'r op fra Bordet.

,,Mon Du ikke kunde ta noget mere Hensyn til mig, Gunnar — slig, jeg ligger her" ...

,,Som der ikke har været Tid nok til at tænke paa, at hun skulde ud ivinter!" affærdigede han.

,,Og det siger han, Bedstefar! efterat det er ham selv, som har drevet og tvunget mig op i dette. Som det ikke er din egen Skyld, Gunnar, om der blir noget forsømt i Huset!"

,,Jeg siger, Ternas første Indtrædelse i Verden

skal ikke — musiceres bort!" — tordnede det efter et Par heftige Omgange i Værelset.

Der gik som et Ryk i Fruen og faldt et underlig hastigt Blik hen paa ham. Hun løftede sig lidt paa Albuen og yttrede spydig:

„Den store Kavaler for sin Hustrus musikalske Talent synes pludselig at være faldt ganske ud af Stemningen" ...

„Jeg taler om Terna, har ikke indladt mig paa andet," — afbrød han brutalt.

Fruen faldt opgit tilbage paa Puden:

„Ingvald skal straks bringe en Billet om, at jeg ikke kan komme paa Prøven iaften. — Jeg vil helst være fri for det hele!"

„Terna skal paa Bal, siger jeg. Forresten meld Dig ud, meld Dig ind. — Jeg kan overstaa det, jeg er umusikalsk, véd Du." —

„Aa Gud, han haaner mig, træder mig under Fødder" ...

„Far! ... Mor faar Krampe," — raabte Terna.

„Naa da, Stefanie! — Naa" ... paamindede Korpslægen indtrængende. „Gi' nu ikke efter, — hører Du" ...

Han fo'r ind paa Kontoret og kom tilbage igjen med en Medicin, som han tællede til hende i Draaber.

„Saa, saa, — tag det nu ikke saa rent forfærdelig alvorligt ... Naa, naa, letter det ikke?" ...

Fruen svarede kun med Trækninger, indtil hun endelig fik Luft og Udbrud i et fortvilet Skrig, fulgt af en halvkvalt Jamren.

„Saa tag i mig lidt, saa hjælper jeg Dig ind i Soveværelset" ...

Hun afværgede det vredt uvilligt.

„Naar jeg faar beroliget Dig med en Indsprøitning Morphin, saa skal Du nok se, Fanie min!" — overtalte han.

„Saa saa ja, det er ret, — støt Dig ... Jo

før, vi faar fat i Morphinen, ser Du" ... lød det trøstende, som han førte hende ind til Sovekammeret. — —

„Nu er Far snil igjen," — mente Kirstine.

„Hold Kjæften din," — fik hun af Ingvald.

Bedstefar saa Guttens bortgjemte tindrende hede Øine gløtte paa sig. Der var noget saa raadløst i Blikket, — noget saa langt over hans Aar bevidst.

„Bare jeg kunde slippe at gaa paa dette Ballet!" hviskede Terna.

„Og hun faa sin Villie!" — mumlede Ingvald indbidt.

Bedstefar stod urolig og trommede i Vinduskarmen. Han tog sit triste Indtryk fra den ene til den anden af de to, som sad der med de tunge Anelser over deres unge Ansigter ... utrygge, som Gulvet — selve Grunden, de gik paa — kunde være sprukket ...

Formiddagens Pinlighed afbrødes, idet Korpslægen omsider kom ind igjen med et opklarnet Ansigt ... Alt maatte være roligt i Huset ... Mor skulde sove, — maatte ikke forstyrres, om hun skulde bli frisk til Prøven iaften ...

„Du kommer paa Ballet, Terna," — henkastede han let —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— Alt om Eftermiddagen var Terna paa Vei op til Jomfru Langvig ved Skansen ovenfor Reberbanen for at forhøre, om hun kunde komme og omsy Moderens gamle grønne Silkes til Balkjole for hende. Hun var vist ledig.

Det var langt op i Udkanten, og Bedstefar vilde følge hende, han trængte til at røre sig —

— Bedstefar skridtede i Taushed og saa ned mod Stokkespidsen ...

„Den, som blot kunde bli kvit sine Tanker, Barn!" ...

De var langt inde i Kirkegaden og skulde dreie opover forbi Svaneapotheket paa Hjørnet, da Terna trak ham i Ærmet for at faa ham over paa det andet Fortog og skyndte paa.

,,Nei undskyld ... Stop lidt, Terna!" ... lød det overlydt og høist kjendt fra den brede gamle Stentrappe foran Apotheket. En ung Mand sprang ned imod dem og fulgte barhodet henad Gaden.

,,Jo, jeg er kommet hjem igjen; — her er Glæde over hele Huset — helt, til jeg ber Far om Penge til at reise igjen. De tror alle, at jeg nu vil bli og staa og tælle Draaber i Apotheket, saa her er Fryd i Himmerig."

,,Det er Paal Høeg, Du véd, Bedstefar, — Apotheker Høegs Søn."

,,Jeg er saa fri at forestille mig, Hr. Toldinspektør. Jo, som De maaske har hørt, Apothekets eneste Søn og Ulykke. Student med *non* og Farmaceut destoværre med Udmærkelse."

,,Saa saa saa, — Søn af Apotheker Høeg. Og Amtmand Høeg, Deres Onkel, hvad? — Og Overtoldbetjenten i Kristiansand. Kjender godt Familien."

,,Ikke tilbunds, Hr. Toldinspektør, det tør jeg gi mit Hode paa. Ikke et Oppositionsmenneske i hele Raden ... Man er for bare Luft at agte, indtil man har en Statens Stilling eller Embede — eller privilegeret Apothek. Men da, — da er vi Høeger! — Og jeg er desværre et Vanskud, en Udartning i Slægten."

Bedstefar lo og truede ham med Stokken nu, han stansede til Farvel:

,,Apropos, Terna, — Du skulde vel ikke ha de fem Hundrede nu, Du?" ... plirede Paal, idet han eget hemmelighedsfuldt holdt de fem Fingre op i Luften.

,,Uf, kan Du ikke sige mig, om Du reiser snart igjen."

„Se, se, Du har sandelig tat Dig op, nu svarer Du jo for Dig. Før var Du altid ligesom bare Øine uden Næb. — Jo bevars, jeg reiser alt Tirsdag Eftermiddag. Det var derfor, jeg tillod mig at følge Frøkenen herud saa langt paa Gaden ... Men ellers paa Gjensyn til Vaaren," — hilste han.

„Pen, kvik Gut, Du."

„Han pen?"

„Der er Liv i det Fjæset. Spræller vel lidt for Forældrene. Me—n solid Stilling — et privilegeret Apothek at overta" ...

„Det gjør han aldrig. Ham faar de ikke til andet end det, han har Lyst paa."

„Men, hvad var det for Abligøier, han gjorde med Fingrene til Dig?"

„Aa uh," — blaaste hun, — „bare noget Ærteri. Han har plaget mig med det nu, siden jeg var ti Aar. — Saa dumt" —

„Saa han er slig en Plagegeist, den Fyren!"

„Ja Ærtekrog, det har han altid været ... Han fandt paa alting, lurte sig til at flette Fletterne sammen paa os Smaapigerne, saa vi ikke kunde faa Hoderne fra hverandre."

„Ja, men dette om fem hundrede?"

„Huf ja, det var et Bibelsted, vi læste, at „Syndens Sold er Døden".

Der véd ingen af dere Smaapiger, hvad Sold er, ærtede han. Tænk, ikke vide, hvad Sold er! — alt Vettet deres er vokset ud i Haaret ... Tør Du vædde, Terna, holdt han paa. Ja om en Kage kanske; men Du tør ikke vædde om fem hundrede Kroner — Du er ikke sikkrere ... til vi blir voksne?

„Skulde jeg ikke vide, hvad et Sold er," mente jeg, og saa sa jeg: „Jo, jeg tør!"

„Fem hundrede Kroner!" raabte han og slog af Væddemaalet. — „Naa?"

,,Et Sold er et Blikspand med Huller i," forklarte jeg trøstig.

,,Jeg skal bie," sa han ondskabsfuldt, ,,til Du har spurgt Læreren imorgen."

Og siden har han ærtet og krævet og plaget mig opigjennem hele Skoletiden, saa jeg har været rent ulykkelig, og tit sneg jeg mig Bagveien om Sparebanken for at slippe den store forfærdelige Apothekertrappen paa Hjørnet, der var som en Vagt til begge Sider."

,,Jajaja, — Sorger i alle Aldre," — nikkede Bedstefar, — ,,bundforgjældet fra Barndommen af" ...

,,Det var jo ikke bare Pengene, — forstaar Du, Bedstefar. Men det, at jeg svarte saa dumt, gaar han endnu og morer sig over" ...

De var nu kommet i Skansebakken, og Bedstefar strævede opover med den egne, lidt kryle Ryg, der var som en Kraftbeholder. Det lykkedes ham at indhente Klokker Fagerholdt, som med sine Messingbriller graa og affældig pæsede foran ham. Han huskede, at de havde staat til Konfirmation sammen i Stedets Kirke.

Begge de gamle stansede og drog Veiret.

,,De har ikke saalænge igjen De heller, Fagerholdt," indledede Bedstefar.

,,Ne—hei, hehe—he—i, Hr. Toldinspektør," hostede han udaf det flade Bryst.

,,De gjør vel som jeg De, Fagerholdt, — tænker paa, hvordan De skal dø rolig. — Hvad ... kommer det ikke saadan undertiden paa Dem?"

,,Jo, Gudbedre mig elendige Stakkar," veg Fagerholdt tilbage, — ,,kommer én paa de Tanker, saa, — saa kan én jo ha adskilligt at angre —. Ja bevars, ikke det, at én har noget paa sig efter Loven; men saa har vi jo alle at drages med denne Synden." — Han saa ned paa sit ene skjæve Ben.

„Og hver skal svare for sine Gjerninger baade i Tanke og Tale."

„Véd De, hvordan jeg har det, Fagerholdt, — jeg bryr mig ikke saameget om det, jeg har gjort, —, for, har jeg i det Stykke klaret mig for Menneskene, saa er jeg ikke saa bange for Vorherre, — han er nok mange Gange bedre at ha med at gjøre."

Fagerholdt maabede paa ham.

„De kan da begribe, Fagerholdt, at der er en ganske anden dybtskuende Kjærlighed og Overbærenhed end hos kortsynede Mennesker, som er forblindede af Fordomme. De ser jo, hvordan de dømmer hverandre hver Dag, de vi gaar imellem. Og saa lade mine inderste Skrøbeligheder dømmes af dem. — Jo, det skulde gaa os net, Fagerholdt!"

„Men saa staar der nu, at vi skulle bekjénde for Brødrene og ikke falde i Hovmodighed," kom der med en noget opløftet Røst.

„Nei, det, jeg er mest bange for, Fagerholdt, det skal jeg sige Dem. Det er akkurat for det, jeg ikke har gjort."

„Aaja—a—ha, al den Kjærlighed i Ord og Gjerning, vi har undladt at bevise vor Næste," bekræftede Fagerholdt i en syngende Salmebogtone.

„Aaja, det ogsaa," — kom det utaalmodigt. „Men, ser De, det, jeg væsentlig tænker paa, det er, hvordan jeg skal svare Vorherre paa, hvad jeg har brugt Livet til? — Har jeg glædet mig i hans Gaver, elsket i min Ungdom og handlet godt og modigt i min Manddom? Kan jeg, som har havt et saa sundt og stærkt Legeme og en nok saa god Forstand, — kan jeg med Sandhed staa frem og takke ham for den Række af Glæder, jeg burde taget af Livet baade for Legeme og Aand og git andre med af, — eller maa jeg ikke med hin Tolder" — han faldt med Pathos i Præketonen, —

„slaa mig for mit Bryst og sige: Herre, Du gav mig meget til Glæde; men jeg havde Mistillid til Dig og trode, Du mente det ikke ærligt, og at Du blot vilde lokke mig til at gaa til Helvede. Og se, derfor vragede jeg Glæden og gik og lurede og passede mig forsigtig for, at det skulde lykkes Dig at faa nogen Hage paa mig. Ja, saa ondt har jeg arme Menneske tænkt mod Dig, Herre! Jeg har kun din Barmhjertigheds Dyb at stole paa" ...

„Hr. Toldinspektør, — jeg ser nok, at De vil mig og min Art Tro tillivs; men at Vorherre skulde ville behandle en redelig, om end skrøbelig Villie til at undgaa Synden paa det Vis, istedetfor at se med Velbehag paa vor Kamp mod Kjødet det, det ... Nei, det blir nok saa, at det er de smaa og umyndige, som skal arve Riget."

„Men de, som har den Ulykke at eie en klar Forstand, mener De, de skal gaa til Helvede de!"

„En skulde tro, De drev Aberi og Jøn med disse Ting, Hr. Toldinspektør, naar én ikke vidste det bedre," udbrød Fagerholdt forarget.

„Jah—jah, det kan jo nok synes saa" ... sa Toldinspektøren grundende med et stigende Udtryk af Vemod, som slog Fagerholdt og gjorde ham tvilraadig.

„Ja vi gaar kanske hver sin Vei, Hr. Toldinspektør," — yttrede han stilfærdigt og slog ind paa Sidestien til sit Hus borte i Aaskanten.

Bedstefar gik og svingede betænkt med Stokken ...

„Den Mand gav mig sandelig en Korreks ... En Korreks, Du ... De Ting skal man nødig fingerere paa for hverandre" ...

Ærindet hos Maren Langvig faldt ud til Tilfredshed.

Paa Nedveien føltes smaa Sne- eller Sludkorn i den graa Luft. Skumringen bredte sig, og et og andet Lys tændtes nede i Byen under Hustagene.

Bedstefar var kommet i lunt Humør; han fortalte Terna om de Aar, han fo'r til Koffardis, medens de langt ude i Havet øinede grønne og røde Blink af Fyret.

IV.

Det var en raa blaasende Vinterdag med Snebyger i Luften og indkoldt og ustelt endnu over hele Huset.

Bedstefar nød sin Morgenkaffe nede i Spisestuen ved et lidet Bord, som han havde trukket hen til Ovnen. Værelset laa fuldt af Tøi og Sysager, og over Bordet heldede Sypigen sig skarpklippende med en stor Saks igjennem Silken, medens Symaskinen stod med en halvgjort Søm under Piggen. De korte Timer, der var Dag og lyst, maatte i denne Tid før Soiréen i Foreningen, — Konsert med Bal efter, — nyttes til Søm og Arrangements af Dragter.

Terna knappede netop sit Kjoleliv efter at have prøvet og prøvet, da det ringede i Entréen.

Konsul Wingaard lukkede paa Spisestudøren med det blottede Hoved stikkende op af Tulupkraven; men trak sig diskret med et leende undskyld, undskyld! — tilbage.

Fruen fo'r hen ...

„Nei, Wingaard ... at De skulde komme og se, hvor uryddigt her er! — Man skal jo ogsaa udstyre en Datter til Bal, ser De" ...

„Jeg forsikkrer," — udbrød Wingaard, — „jeg titter ind med en Følelse som i en Komponists eller Digters Arbeidskabinet. Naar én véd, hvilken Festlighed der kommer ud af det, — af alle disse Noderettelser og Overstrygninger og Feilklimpringer" ... han klippede med Fingrene i Luften.

„Ja, kjære, undskyld," — gjentog hun; — „men jeg kan umulig be Dem komme ind!"

„Nei, nei, — bare to Ord, Fru Stefanie ... Hvem skal føre Dem frem til Pianoet iaften?"

Fruen mysede paa ham gjennem de mørke Øienfrynser: „Naar fik De den Idé? ... Føre frem — her i denne By, hvor vi kjender hverandre allesammen?"

„Saadant maa ialfald være arrangeret iforveien, — ikke overlades til Tilfældet eller — Hr. Direktør Fengers bekjendte Takt! Hans Brorsøn, Bergværksstipendiaten, skal nu paa al Vis sættes i Relief her ivinter som glänsande Tenor, musikalsk Skjønner og saa videre."

„Jeg gaar da frem til Pianoet uden nogen Høitidelighed, kan De vide," — lo hun.

„Men nogen maa da vende Nodebladet for Dem," ivrede han.

„Ja, det ber jeg selvfølgelig min Ven, Konsul Wingaard om, som baade medvirkende og Arrangør og Direktør og Sjælen i det altsammen," — erklærede Fruen med sin doucest indsmigrende Stemme.

Symaskinen overdurede Resten, indtil den kom i Ulave og hakkede.

„Ønsker ingen ind paa mine Enemærker," — hørtes det irriteret fra Konsulen mellem de sidste nølende Hug i Sømmen.

„Hvad mener De, Wingaard?"

Det letsindige lille Jep ved Munden, medens hun gløttede op paa ham, undgik ikke Bedstefar. — Og saa denne kattepoteagtige Bevægelse med Hænderne ud mod hans Pelskrave! ...

Maskinen durede paa ny.

„Være Dem nær ... føle med Dem i Deres Spænding" ... skar det atter svagt igjennem, som Maskinen løb ud ved Enden af en Søm.

Terna fik det pludselig travlt med at plukke

Traakletraade af sit Silkeliv, der var omsyt efter Moderen; og Stolen skrabede med Kraft af, at Bedstefar pludselig brød op. Han reiste sig og harkede:

,,Tør jeg anholde om, at der godhedsfuldt blir konfereret enten indenfor eller udenfor Døren. Jeg har desværre ikke den Fyrighed i Blodet, som lar én sætte alt Hensyn tilside til — til Dørtrækken" —

Ternas store stille Øine fæstede sig forfærdet paa Bedstefar. Han tyggede taus med Kjæverne og strævede med Kaffebordet, som holdt paa at vakle overende for ham, saa hun skyndte sig hen og hjalp.

,,Ber meget om Undskyldning, Hr. Toldinspektør!" raabte Wingaard. — ,,Adiø, — Adiø, Frue" ... Han hilsede langt ind med Pensylvanskindshuen, og lige efter smeldte og klirrede Entrédøren efter ham.

Fruen lukkede langsomt og skred med en vis lidende Mine tilbage til Bordet.

,,Vi har desværre ikke opvarmet Entré, Bedstefar!" yttrede hun blidt ... ,,Vi var nødt til at be Dig ta tiltakke med din Morgenkaffe midt i al Sømmen her idag! — det vilde bli noget luksuriøst at lade Ternas Dragter syes udenfor Huset."

Bedstefar lod blot optaget af at sætte Kaffekoppen hen paa Buffeten. Han foldede Morgenavisen hastig sammen og begav sig ovenpaa. Der var som noget oppjusket i Fjærene ved ham.

Siden ved det skyndsomme Middagsmaaltid var Fru Stefanie værdig og stram ...

,,Det gaar ikke an at bruge Fingrene, Ingvald! til at række op Rygraden af Hvittingen," — rettede hun mildt. ,,Det tar sig ikke ud for unge Mennesker. Bedstefar har jo sin egen Maade, han" — fulgte det overbærende.

,,Det er en Hændighedskunst, som man lærer

i Fiskeridistrikterne," — lo Bedstefar godmodigt, han rækkede triumferende op en ny Rygrad med alle Ben hængende ved.

... ,,Og heller ikke saadan at slurfe Hjernen ud af Fiskehodet! — Bedstefar, det er en anden Sag. De gamle har sine Privilegier, ved Du, Ingvald."

Bedstefar slog spøgende over i interesserede Udtalelser i Anledning af de sidste Nyheder ved Svigerdatterens Dragt ... De oventil vide Ærmer var akkurat den Mode, som havde domineret i hans Ungdom. ,,Jeg har set mangen en smuk og elegant Skjønhed føre sig i den, og kan nok sammenligne," — smaaærtede han godslig forsonlig. ,,Der skal Anstand til at bære den, og jeg indrømmer, at den Mode er præcis som skabt for Dig, Stefanie, som overhodet for alle rankt opbaarne Figurer." Han kræmtede med en Skjælm i Øiet hen til Sønnen, eftersom det jo nok kunde være tvilsomt paa Grund af Fyldigheden ... ,,Jeg er gammel, ja, — Du siger mig jo det; men" — han lo noget overdrevent komplimentøst, — ,,ikke saa afdød og mosegrot, at jeg ikke kan fryde mig ved at se Dig i din fulde Pragt iaften, Stefanie!"

,,Om din Helbred tillader Dig at komme der, Bedstefar. Saa ømfindtlig, som Du er for lidt Dørtræk — selv inde i den anden Ende af Stuen," — lød det stilfærdigt.

Bedstefars snare Blik streifede hendes Ansigt; han havde Øie for Draget ved Mundpartiet —.

— — Efterat ha gjort sit Hjerte til en Røverkule inde ved Bordet, stod han i Overfrak og med Stok ude paa Trappen. Han trængte til at lufte sig.

... Hen igjen og bese det lille Hus med Haven ude ved Stranden, som han nu havde spekuleret paa helt, siden han kom hid? ... Gaa lige hen og smøre ivei og kjøbe det! ...

Han følte en ustyrlig Lyst, — var indkjed af at gaa paa Taa længere i sin Søns Hus og lede op Behageligheder at sige hans Kone!

Uværdigt ... høist uværdigt!

Han stødte Stokken i Trappestenen og traskede afsted.

* * *

Den musikalske Del af Aftenen var lykkelig overstaat.

Fru Grunth havde paa Jakobsens Flygel høstet varm Applaus. Og hun modtog den beskedent tvilende som med en lidt skjelmsk Resignation over sine snart firti. Den skjulte stille Leen under Øienlaagene og det kostelige lille Jep ved Underansigtet, da hun trak sig tilbage, havde noget pikant eggende, der lod en sand Bifaldshede eksplodere over hende og samlede en hel Kreds af lykønskende om hende, da hun vendte tilbage til sin Plads.

Medens Fruen paa sin stilfærdig lukkede Manér modtog Komplimenterne, nærmede Damernes Hoder sig hinanden, mumledes og hentydedes og telegraferedes der med Blikke og hviskedes. Der hviskedes overhodet altid om Fru Stefanie Grunth, og hendes Virkemidler lige overfor Herrerne, — hvad der iaften hos Fru Mathisen paa plat Sprog løb ud i det forargede: „Aa Gud, hvor hun forstaar at fiske!" —

— Nu bares Flygelet, — Jakobsens Flygel, — lige ned igjen i Vognen, og Hornmusiken fyldte Tribunen. Stole og Bænke ryddedes bort, og Salen laa der med sit hvide rummelige Gulv færdig til Dans.

Balpyntede Damer vandrede op og ned i Rækker og optog Salens ene Side, medens hvidhanskede Herrer strømmede ind af Døren for at hente sig Damer til den høitidelige Polonaise, hvormed Ballet skulde aabnes, og hvori ogsaa Fruerne deltog,

— Amtmandinden naturligvis som opførende med Direktør Fenger. Stiftsprovstinden havde selvfølgelig vægret sig; men til Gjengjæld havde hun jo en Skok af Sønner og Døttre, som kunde opta det for hende, — spøgte hun paa sin værdige godslige Vis.

Lige efter Stiftamtmandinden kom Konsul Anders Wingaard med Fru Korpslæge Grunth, som Aftenens feterede, i glansfuld vinrød Silke yderst modern tilskaaret.

De brogede Rækker snode sig under Lysekronerne til Dansemusiken.

Og Bedstefar gik og saa paa og snakkede med en og anden af de siddende Fruer, indtil han passende kunde trække sig tilbage til et Kortparti i et af Klubbens indre Værelser. Der gik en Trækning af Kjede i hans Ansigt, da han saa sin Søn, Korpslægen, som det lod, høist animeret konversere bagover i Dansen med Konsul Wingaard ...

Han huskede flere af disse ældre Fruer, som sad omkring Væggene, — nu Bedstemødre, — hvorledes de tog sig ud i hans Tids Romantik, — og nu havde groet sig til faste Figurer med underlig indgravede, af Livet medfarne Fysiognomier, — Furer som gamle Tagrender, hvori der har flydt meget Regn ... De sad der med forskjellig opsat Selskabsmine til Livets Regnskab, — mildt overbærende med gjemt Speiden, — sikkre suffisante eller fordægtig blide, — gamle Fru Direktør Fris bestemt afgjort skarprettersk med et „enten eller" ved den magre krogede Næse og i de to tindrende hvasse Høgeøine. Han huskede nok den fulminante Skjønhed, da hun var ung. Men Stiftsprovstinden saa sød ud — som et velbeholdent indre Bo. Hun var altid styg som Pige; men uhyre hyggelig ...

„Krrrm —. Krrrm ... man maa ikke fortabe sig i Betragtninger, — hvad, Fru Jønsberg? Har De en Datter her?" ...

Han blev i det samme opmærksom paa Terna; hun dansede saamæn med selve Bergværksstipendiaten, Fenger!

Bedstefar flyttede sig fra Fru Jønsberg for at slippe videre Passiar. Han maatte se paa Terna. Hun tog sig sandelig ud hun, — ganske mærkelig ud i den omsyde grønne ... Førte sig saa troskyldig nydeligt, — saa spædt rankt og tækkeligt — saadan rigtig nyudsprunget. Det var det, han vilde kalde Stil over Ungen, — den egne Hovedreisning, det enkle, myge Fald ligesom over hele Figuren ...

Nu kom Valsen — for de unge —

Bedstefar glemte sin Plan at trække sig tilbage til Kortbordet. Han stod optaget af Ternas klække, sivagtige Skikkelse, — Udtrykket saa helt fyldt af den første Dans paa hendes første voksne Bal!

Han var paa en Maade forbløffet. Det var første Gang, han saa det hos hende, dette anelsesrige, — som et lidt for ungt svait Træ, før det skyder Blomst.

... Sætter hun ikke Foden for sig, saa —. Ja—a, Terna skulde nu egentlig være født med at kunne danse, hun, — som Sjøfuglen til at svømme, — ligesom Bedstemoderen ...

Jaja, Terna mi', — din første Dans det ... En kunde kalde sligt for Brudedansen med dette Liv. For nu er Ungen voksen, hun ...

Bedstefar plirede lunt ligegyldig paaskraa bortover:

Fyren vil nok ha flere Danse med hende, han, — som ikke saa urimeligt, nei ... Hun blader i Balbogen og skriver ham op — skrækkelig op, — som i en Protokol, — næsten, saa han maa skjønne, han er første Kunde i Registret ...

Sesaa, — nu er hun forsaavidt forsørget for

Kvælden. — Og saa kunde man jo saa sagtelig trække sig tilbage til de indre Gemakker!

Det gik ikke for sig uden Forhindringer nu, Dansen igjen fortsattes, og der mere og mere blev den trange Vei forbi Siddepladserne langs Væggen. Han arbeidede sig frem med den ene behanskede Haand paa Ryggen, saa at sige, fra Næs til Næs, — undgik i en resolut Bue Frøken Uhlenhorst, som paa det sidste havde begyndt saa ivrig at spørge efter hans Kardialgi og paalægge ham at bruge strikkede Mavebelter — som hun havde saa udmærket Mønster til ... Man er jo aldrig saa gammel en Knag at — hm—m ...

Overalt skulde og maatte han komplimenteres i Anledning af Sønnekonens Optræden paa Konserten iaften, hvad der mere og mere irriterede ham. Han følte, han holdt paa at aflevere et og andet bedsk Svar, — — saa just Statskonduktørens Frue hæse imod sig med aabent gratulerende Gab, da han heldigen slap ud af Døren.

Hanskerne kom hastig i Baglommen, og med en vis befriet Følelse slentrede han indover de af Kortborde besatte Smaaværelser, udforskende en Leilighed til ønskelig Anbringelse for Aftenen.

Der svævede en vis Høitidelighed over Vandene; man sad og spillede med hvide Skjortebryst og gentilt knappede Manchetter; og her og der blinkede en Ordensdekoration paa Snipkjolen. Der røgtes ekstra Cigarer og laa opslagne elegante Etuier for Snadden ved Siden. Et Øiekast ind i et næste Værelse lod ham skimte Ryggen og Tasken af Sønnens Uniform. Korpslægen sad med Nakken magelig bagover og det ene Ben paa en ledig Stol og røg og gav ironiske Bemærkninger af sig.

Bedstefar kjendte baade Tonen og Bitterheden ...

Han vendte sig braat: — „Sprutter paa Stege-

panden, stakkar," — mumlede han og drog sig udover.

Med gamle Mægler Knoff, som stod ledig, Postmesteren og Direktør Brønnich opdrev han saa et Bostonparti ude i Kabinettet ved Siden af Balsalen.

Bedstefar havde faat en vis ilter Trang til at gi sig Luft. Han ordnede op Kortene paa Haanden, bladede dem raskt over med et og andet hastig prøvende Blik paa Makkeren og meldte kort:

„Petite misère ouverte!"

Spillelykken lod imidlertid til at arte sig contrary for ham, og han tog sig en Slurk af Toddyen for at komme over Bêterne.

Bedstefar sad der med den høie skraa Pande indrammet af graat Haar, der bar Spor af at have været rødt. De klare, blaa Øine dvælede af og til forskende paa Medspillerne ... Postmesteren ærgrede ham ved at sidde og spille saa næringsbekymret ængstelig, som det gjaldt at forsvare hans Kone og alle hans otte Børn. Og Mægleren, gamle Knoff med sin blanke Skalle tog gløg ind Stik og smattede hastig paa Cigaren, som naar han løb i Byen om Formiddagen fra Portvin til Sherry og røg og sparte paa Stumpen, for at den kunde række til den næste, som bød ... Ungkar ... ingen Familie at dra ...

„Hør, Mægler," — brød Bedstefar med ét ud af sin Tankegang, — „har De ikke engang havt saameget som en Bror- eller Søstersøn, som De har maattet skrive paa for?"

Mægleren satte pludselig Kortet i Bordet med et argt: „Jogu ... det var ham, som befordrede mig til Mægler ... Jogu, han satte mig itrav! — spradede paa Børsen i Petroleum, Kaffe og tilsidst i Rug, saa" ... Mægleren blaaste, — „det hele røg, og jeg sad igjen med bare Sækkene."

„Hm — man smider sig ikke undaf ved at være

Ungkar heller" ... mumlede Bedstefar. Blikket streifede just Sønnen, som knappede Hanskerne og strøg ind i Balsalen.

Luften i Spilleværelserne fortonede sig alt mere i graa Skaadde med Sur af Snakken og høirøstede Udbrůd, og i Mellemrummene strømmede de dansende Kræfter udover til Restaurationen.

Bedstefar nyttede Anledningen, da der skulde skiftes Makker til at rette Ryggen og ta sig et Pust og et Kig ind i Balsalen.

Bag de dansende Rækker ombødes Is og Limonade. Man var nu mere flyttet sammen i Familie- og Bekjendtskabskredse.

Henne i Hjørnet sad Stefanie i sin vinrøde med lange knappede Hansker behagelig lænet mod Stoleryggen, underholdt fra begge Sider. Den elegante Bankchef Hoyers Guldbriller blinkede, hvergang han bøiede sig imod hende og sa et Pikanteri, der faldt i hendes Jord og fik hende til at le og smaavifte sig med den egne lukkede Nyden. Han og Byens mægtige Sagfører, Thurmann, syntes for Øieblikket at konkurrere. Hun vendte dovent halvsmilende Ansigtet med de stærke kjødfulde Kinder fra den ene til den anden, affærdigende dem med et lidet Udraab eller halvt Ord.

Midlernes Mangfoldighed til at angle med har hun endnu ... gik det i Bedstefar.

Og fra Døren skraat over betragtede Wingaard Dansen. Han klippede med Øinene ligesom nervøs lidende under Skraldene af Hornmusiken. Haanden søgte af og til med den vante Bevægelse op til det fyldige, bløde, lidt graaladne Haar, medens Blikket hastig skjød mod den Kant, hvor Stefanie sad.

Hans Søn, Korpslægen befandt sig paa den anden Side af Salen vel gjemt bag de dansende ... sad der pint og forgabet i sin Hustru. Han dækkede sig ved at passiare dybt og vidtløftigt med

den ældre Fru Hvidt, hvem han tilsaa hver Dag for Leversting.

Bedstefar fik et Nik med et kort Udraab af en forbidansende Dame.

Hans Øine fulgte den lidt veke Skikkelse. Det var nok ikke rigtig Gulvet, Terna dansede paa iaften, hun havde et forunderlig gjennemskinnet Udtryk ... var i Vinden, — toges straks op igjen —

Da Dansen endte, kom hun farende lige hen til ham, som hun vilde bryde ud med noget; men stansede, da hun saa Stipendiat Fenger stile tvertover Gulvet hen imod dem.

,,Forfærdeligt, Hr. Toldinspektør" ... henvendte Stipendiaten sig spasende til ham med et Blik paa Terna, — ,,saa ung, og alt skrive falsk! Jeg fandt Deres Balbog, Frøken, — og her, — se her, — staar jeg for en ussel Gallop istedetfor Kotillonen ... Nei, sæt nu ikke de store Øine saa forskrækket paa mig da, Frøken, — — man kan faa Samvittighed" ...

,,Ja, er det ikke besynderligt, De," — tog Bedstefar ham pludselig ved Kjolelivet, — ,,at det efter nogle Mennesker altid er Øinene, som sidder igjen i én. Det var Tilfældet med Ternas Farmor ogsaa, og jeg kan sige med min Søn, Korpslægen" ...

,,Men, hvordan har De faldt paa at klæde Dem i grønt, Frøken?" — brød Fenger ud. ,,Saadant kan kun skabes af det rene Instinkt, — saa pikant netop for Dem." Han mønstrede hende med Seglasset.

Terna saa sky op paa Bedstefar; hun havde ikke Lyst til at bekjende, hvad den omsyde var skabt af. I Formiddag, da hun prøvede, havde hun syntes, at hun med de runde Pufærmer tog sig ud som en grøn Sløike.

,,Det deilige slu ved den," — beviste Fenger kritisk kyndig, — ,,er, at den ser saa uvalgt, ubetænkt ud, — lader det naturlige uraffinerede komme

saa seirrigt frem. Netop ikke af Jansens Modemagasinsmag."

„Fra Jansens Modemagasin!" ... Latteren overvældede hende, — „Du maa ikke sige noget, Bedstefar! — Du maa ikke" ...

„Jeg vil bare faa beholde min Mening," — ivrede Stipendiaten, „at det er den yndigste Dragt, jeg har set, — enten det er Kjolen, som klæ'r Dem, eller De, som klæ'r Kjolen ... Faar jeg saa Lov til at føre Dem tilbords, Frøken Terna?" bukkede han.

Der blev almindeligt Opbrud til Soupéen.

Man strømmede mod den store Sidedør, og Bedstefar saa Stefanie fremme i Rækken ved Konsul Wingaards Arm. Hun vendte sig af og til og fulgte med en egen Mine Datteren, der gled opstemt gjennem Mængden med Aftenens høit bemærkede unge Løve.

Gjennem Trængselen fandt Bedstefar frem til den vel besatte „staaende Buffet".

... „Vove et Stykke Gaas saa sent," — spasede han med Stiftsprovstinden, — „og en Dram Akevit til?" ...

Han fuldbyrdede det sidste sammen med Storthingsmand Bredal. — „Og saa," — han saa sig om, — „et hensigtsmæssigt Sted at lande paa med sit Bytte" ...

Hans Søn, Korpslægen, skaffede ham op i Hjørnet hos Mægleren, som havde indrettet en egen Husholdning og sikkret sig en Vinflaske til sin fuldladede Tallerken.

„Den Vin, Hr. Toldinspektør," — nikkede Knoff, — „har jeg selv skaffet Restauratøren, saa jeg véd, hvad det er. Naar én tit maa tøire det rene Blæk og dertil smække med Tungen og sige ekstra, saa forstaar man, hvad den personlige Sikkerhed vil sige" ...

„Skaal, Hr. Mægler, De er, saa at sige, en underfundig Filosof" ...

„Den Fiskepudding med Hummersauce skal vi se til at faa fanget lidt mere af," — mente Mægleren lumsk. „Den gjemmer sig bag de to Fruer ved Bordopsatsen ... bare passe paa, naar Adgangen blir klar ... Ser De, Toldinspektør, — lykkets! — Maa jeg byde. — Dertil hvid Vin, — Rhinskvin fra Brunnich, — ganske paalidelig" ...

Ingen af Bordets Herligheder passerede upaaagtet eller ubedømt af Mægleren ... Han betvilede *en bloc* Restauratørens nedlagte Ærter og stuvede Grønsager, lod stærkt betænkt ved Kjødbollerne, accepterede Skildpadden og anbefalede roligt Hønsefrikasséen for ældre rationelle Maver.

Med Servietten op for Brystet, magede Bedstefar sig sorgfri for Udkommet ...

Mægler Knoff vidste ogsaa paa en Prik, hvad der var at holde sig til ved Desserten. — „Champagne?" — han besaa Flasken, — „fint Mærke ja ... Me—n — den — den er mest for Damerne og den begeistrede Ungdom, og," — han kneb Øinene fortrolig til, — „vil De stole paa adskillig stedlig Erfaring, Hr. Toldinspektør, saa holder vi os til Gundersen & Komp.s Portvin, den lyse, — den svarer jeg for" —.

Bedstefar fulgte gamle Knoffs store blanke Hovedskalle og runde Ansigt, som det forekommende viste sig og forsvandt under hans Ekspeditioner efter det fornødne til at afslutte Maaltidet med.

Oppe ved Bordenden saa han Stefanie sidde i sit glansfuldeste Velvære, — opvartet af Vennen Wingaard. Hun havde skudt Stolen noget tilbage, og de slørede Øine skjød af og til blafrende Lygtemandsskimt nedover mod Datteren, der livlig underholdtes af Stipendiaten.

Fru Stefanie afslog med et noget uopmærksomt

Nik den yderligere Forsyning med Is, som Wingaard galant præsenterede. Hun samlede pludselig Viften, som hang ved Armen, og gled ind gjennem Dameklyngen didhen, hvor Terna stod med Fenger. Hun slog ham let paa Skulderen, nikkede og hilste. Det saa ud, som hun paa sin indtagende læspende Maade overtalte og nødte ham til noget. Der udspandt sig en animeret Samtale mellem dem.

Og nu, man gik fra Bordet, lod hun ham med en vis spøgende moderlig Myndighed føre sig ind i Salen, medens Terna vandrede efter uden Kavaler.

... „Og saa bevæger man sig saa sutjes tilbage til Spillebordet," — sa Mægleren og reiste sig, — „vi skiltes i godt Held."

Men Bedstefar stilede med en vis Videbegjærlighed indover til Salen.

Der var Sur og Snak; unge Herrer skyndte sig med halv paatrukne Hansker til Kotillonen.

Det hed sig imidlertid, at Fru Grunth havde faat bevæget Stipendiat Fenger til at lade høre sin smukke Tenor, og Bedstefar saa Konsul Wingaard efter Ordre fra Fru Stefanie fare afsted og arrangere med Pianoet. Foreningens Instrument, som nu kom til Ære, droges et Stykke frem paa Gulvet. Korpslægen kappedes om Tjenesten, — trak i Instrumentet og tændte Lysene. Det lod til at skulle blive et Slags friere Fortsættelse af Konserten, og Stefanie skulde akkompagnere ...

Stipendiat Fenger stod henne hos hende og konfererede; han skjeglede over Næsen og ligesom stjal sig til at se paa den ældre Frue, hvis Naade saa pludselig beskinnede ham.

Arrangementet var færdigt; og udsøgt og langsomt trak hun sine lange Hansker af, idet de begav sig til Pianoet.

Der blev en Henten og Vragen af Gjenstande til at forhøie Sædet med.

Nei det duede ikke ...

Og nok engang ... Hun satte sig spøgende ned og stod op igjen, lo til de omstaaende og til Stipendiaten.

Nu var det rigtigt! ... Nu kunde de begynde, nikkede hun.

Det var en Stemme, som ganske vel forsvarede sig, Hr. Fengers, og han saa ud, som han vidste det. Han foredrog med en vis Applomb.

Almindelig Anmodning om nok en Sang!

Fru Stefanie saa triumferende op paa ham, og han bøiede sig hviskende ned for at enes med hende om Valget.

Saa brød hun pludselig op og bad ham leende først igjen rette paa det vidtløftige Sæde.

Der opstod en halv opsluppet Lystighed mellem dem, medens Stipendiaten arrangerede og lagde tilrette, og hun hjælpeløst foreviste sin utilstrækkelige Evne til at ballancere paa et Stillads af Nodehæfter og en Pude.

Nu greb hun Akkorden ...

Den gamle Romance med de forelskede Ord bares i Begyndelsen frem lidt usikkert. Det var først, da hun med sit lange Blik under Akkompagnementet vendte sig om til ham henimod der, hvor Omkvædet gjemte et Udbrud, at Udtrykket voksede og blev varmt.

Ved det andet Vers satte hun Fart i Pianoet og saa op paa ham med et betaget Smil. Og, som han stigende vovede sig, blev Akkompagnementet mere douce og tilsløret og endte med at falde sammen med Stemmen i en lang bortglidende Tone.

Der fulgte en bragende Applaus, hvorunder Fru Stefanie langsomt arbeidede sin ene Hanske paa og rakte Haanden ud til Fenger for at han skulde knappe.

Men nei, — hun mysede drillende paa ham, — han var ikke hændig. Og resolut bemægtigede han

sig den anden lange Hanske og førte hende ved Armen hen til sin Plads.

Deroppe i Hjørnet fordybede de sig — syntes det, — i Hanskernes Vanskelighed. Hun bøiede Haandledet til og gav ham Instrukser, og han søgte at bevise sin Dygtighed i at knappe …

Rundt om i Salen engageredes og optoges Damer til Kotillonen.

Pludselig kjendte Bedstefar et krampagtigt Greb i Armen … Det var Terna, som ligbleg hviskede: — „Jeg vil hjem, Bedstefar — hjem" —

Han tog hende fast under Armen og ledede hende ubemærket ud.

Efterat ha faat Kaaben om hende i Garderobeværelset, førte han hende stilfærdig ned af Klubbens oplyste Trapper.

„Nu da, Terna!" — trøstede han, da de kom ud i den snetunge, kolde Luft.

Han fik intet Svar; hun blot krammede hans brede Haand uafladelig med sine tynde smaa Fingre.

„Terna, — naa da" …

Hun bare skyndte afsted.

„Naa, naa, Terna, — Guldungen min! — Du véd jo, til mig kan Du sige alt" …

„Kan ikke, Bedstefar," — skreg hun hæst som klemt ud af Halsen. — „Kan ikke."

„Saa sig intet, Du Ungen min" —

„Heller ikke vil jeg gifte mig nogengang — nogen Gang, — vil ikke — vil ikke" … higstede hun. — „Der er ingen at tro paa — ingen, ingen at stole paa i hele Verden!"

„Neinei, der er mange, som kan leve lykkelig uden det, Du."

„Vil sørge for mig selv — og saa bare passe Dig, Bedstefar, — bare Dig" —

„Ja, Ungen min, — vi to. Jeg kjøber kanske

Hus, Du," — prøvede han, uden at det dog syntes at trænge ind i hendes Bevidsthed.

,,Tænker, naar Du faar sovet, Terna, saa skal Du se" ... mente han, da de gik op af Gadedørstrappen hjemme. Men, da han havde tændt Lyset i Entréen, slog det ham, hvor bleg og betaget hun var, og at han ikke straks burde overlade hende til sig selv. —

,,Bedst Du kommer op til mig lidt først," — sa han, — ,,der er varmt og lunt" ...

Derovenpaa udsendte Lampen snart sit Skjær under den grønlige Skjærm, og Bedstefar stak paa sig Tøflerne og sin bekvemme Husfrakke.

Fra Sofahjørnet traadte Ternas balklædte Skikkelse frem af Dunkelheden.

,,Nei, det er ikke saa greit, nei," — stullede Bedstefar.

,,Sig mig," — sprang hun ude af sig pludselig op, — ,,ligner jeg Mor — ligner jeg Mor — i nogenting?"

,,Naada, naada ... Men sandt at sige, saa — saa hører Du til en ganske anden Type i Familien, — spæd, og de Øinene ... og din Mor er jo — —. Nei, den, Du har arvet baade i Udseende og Sind, det blir nu nærmest min — min — din Bedstemor, skjønner Du ... Hun havde det ogsaa med, at hun kunde være saa bedrøvet, — stille stum, — rent, som hun fortvilede ... Sjøfuglen kaldte jeg hende, medens vi var nygifte og unge, Du, — og Terna og Fugleungen ... Hun var saa lys og let og glad bestandig ... Jo—o, i adskillige Aar ... Men siden saa, — ser Du mellem ældre Folk — Og saa sa man heller saadan lidt spasende Fruen og lille Fruen min ... Mja — M—ja, helt til" —

Bedstefar blev urolig og rokkede i Stolen —

— ,,Helt til Sjøfuglen fløi væk fra mig ... Den Nat kaldte jeg hende baade Sjøfuglen og Terna. Men da nyttede det ikke at rope" ...

Han blev siddende og se hen for sig.

„Bedstefar da!" — kom hun hen til ham, — „jeg mente jo ikke at faa Dig til at tænke paa dette."

„Aa Du, — aa Du, — det skader ikke at faa snakke engang om det, én gaar med paa Sindet. Gamle Folk prater ellers nok om alt det, de ikke bryr sig om. Hun og jeg fulgtes i én og firti Aar" ...

„Og — og" ... Terna stod uvis grublende, — „var I glade i hinanden hele Tiden, Bedstefar, — lykkelige?"

Bedstefar blev betænkt og sad lidt hen ...

„Jeg kan sige Dig, Terna," — kom det opgjort, — „jeg har aldrig angret at ha giftet mig, — om ogsaa adskilligt kunde være anderledes ... Saa der er noget at stole paa, det maa Du tænke alligevel."

„Alligevel," — hviskede Terna smerteligt.

„Lykkelige," — optog han hen for sig, — „det er nu et Begreb, som —. Hm. — — Jeg kan sige, jeg vilde aldrig miste hende, — nei nei aldrig ... Jeg tænker mig hende altid som en kredsende Fugl, kredsende, kredsende, — som hun vil mig noget" —

„Men er ikke det godt det, Bedstefar, — er ikke det deiligt!"

„Jo—o, — om der ogsaa var fuld Fred i det, Du," — sukkede han.

Der hørtes Dombjelder udenfor og Støi paa Trappen:

De kom fra Ballet ...

Terna lagde sig hastig ind til Bedstefar og listede skyndsomt over paa sit Værelse.

Bedstefar sad i Tanker og saa efter hende —

Lykkelig ja ... Javist ja ... Men aldrig vilde jeg miste hende. Selv naar hun værst plagede mig med disse sjælesyge Øinene, der spurgte og tvilte

og forskede uafladelig og pinte mig — — som Sjøfuglen, der bare har sin evige stumme Klage, bare ét Skrig om Skjæret, — og det var mig. — — Men jeg bar over med det, bar over med Dig, Terna! ... fordi jeg ikke vilde miste Dig — —

Bedstefar begyndte at klæde sig af.

Da Lampen var slukket, hengav han sig resolut til Tanker paa, hvordan det vilde blevet, om Grouchy havde forenet sig med Napoleon ved Waterloo; hans Fantasi svævede indover Europa med de seirende franske Tropper ...

V.

Aprilsolen piblede og randt ind igjennem alle Sprækker, saa henimod Middag gik Rullegardinerne ned for Vindu efter Vindu i Gaden.

Der var en vaad Glans i Luften af, at det smeltede overalt, af Hustagene, som dryppede, af Husvæggene, som var fugtige, af Ruder, som blændede, og Taarnspir og Masteføie, som tindrede. Solen stak af Sneflækkerne, og Fjorden skjød skarpe Blink.

Ude paa Havnen peb Dampskibene i lange Toner gjennem Dagen, — det føltes som et almindeligt Opbrud. Folk færdedes urolige i Gaderne og ved Bryggerne. Vinterhammen var kastet baade ind- og udvendig.

Bedstefar kom ned i Stuen med de vanlige saare rundelige Maanedspenge til Fru Stefanie.

„De kommer godt med, Bedstefar. De store Børn trænger altid noget ... Vaardragter — Parasol — Hat, Skotøi" ... opregnede hun mat, medens hun skjænkede hans Eftermiddagskaffe.

Bedstefar nærede ikke Spor af Tvil om, at Pengene forsvandt som Dug for Sol, — dertil saa han nok af Regninger paa Maanedsdagen komme baade ind Kjøkkenveien og til Kontoret.

Bedstefar søgte altid hen til Pladsen ved Hjørnevinduet. Det var ikke netop det, at Udsigten til Torvet saa tiltalte ham, skjønt det jo altid beskjæftigede; og han holdt jo ogsaa sin daglige astronomiske Kontrol med Middagsstregen. Men der undgik han at se det oliemalede Portræt af sin afdøde Hustru, der hang i Guldramme paa den anden Side af Speilet. Billedet var paa sin Maade ikke uden Lighed. Men Udtrykket var i hans Øine saa totalt forfeilet, — hendes fine Mund med det bævende Udtryk var grusomt misopfattet, omsat i noget strengt, ydre myndigt, og den modige, freidige Næse var blevet skarp og ligesom lukkende for Ansigtet. Hende der paa Væggen havde han intet at sige, — andet end, at hun saa ærgerlig forstyrrede ham hans indre Billede.

De dobbelte Vinduer var idag borttagne; men Gulvteppet var endnu efter Fruens Villie bibeholdt og laa og satte Støv ind i et Par smale Solstrimer, der vibrerede henad Gulvet og ligesom dampede af og forsvandt i nogle Siljukviste med ,,Gaaseunger" paa, som Korpslægen havde sat hen i et Glas paa Hjørnehylden.

Gunnar kom ind til Kaffen.

,,Sig mig, har Du lagt Mærke til, at det er Solskin ude idag, Stefanie?" — sa han, medens han forsynede sig. ,,Jeg indbilder mig, sligt eksisterer ikke for saadant Byblod som dit, før Du kan kalde det ,,Sæsonen". Men jeg, ser Du, — jeg har i Travlheden idag ikke gjort andet end keget op i den blaa solfyldte Luft over Tagrenderne."

,,Jeg skulde saamæn gjerne ha spadseret ud jeg, Du," oplyste Fruen, ,,bare jeg havde faat mig

en Vaarkaabe; man maa jo vise sig ordentlig paa Gaden."

,,Gaden ja, — Toiletterne etcetera ... En kan bli vaaryr af saa saare forskjelligt. — Jeg for min Del har ikke gjort andet end tænke paa Landet og Løkken idag ... Hvad siger Du, Stefanie, om at kjøre didud imorgentidlig? — Jeg løber fra det hele og tar mig en Fridag, — tar Rede paa Frugttræerne, faar Halmen af Stiklingerne og ser efter, hvormange der lever."

,,Kaste bort en hel Dag netop nu, vi holder paa med Vaartøiet, Gunnar!"

,,Du skal faa det varmt og hyggeligt," — overtalte han, — ,,Ild paa Peisen, Plaider og lunt ... Vi tar med os gode Sager, for Eksempel den søde Muskatelleren, Du liker ... Terna og Kirstine kan være med og opvarte Dig, plante Aurikler i Bedene og se til Rosenstokkene i Kjælderen. — Jeg leier Vogn ... Tro mig, Du vil ha saa godt af det. Du rører Dig saa forlidet, Fanie" ...

Der var kommet noget bønligt spændt i hans Øine og markerede Træk.

,,Ja ja da," — gav hun medgjørlig efter, — ,,siden Du saa uforstandig ønsker det, saa lar jeg mig trække med. — Ribs- og Bringebærgelé véd jeg, vi har derude fra Syltningen ihøst, — og vi maa ta skaarne Smørrebrød og lidt af hvert godt med."

,,Afgjort altsaa, Stefanie! — Klokken ni imorgentidlig ruller vi udover. — Jeg regner altid en ny Æra for Aaret fra den Dag, jeg begynder ude paa Sollid, — sætter Husnøglen i for Sommeren, — til jeg hænger den ind i Skabet for Vinteren."

Korpslægen gik livlig op og ned og satte sig af og til paa Sofakanten hos hende, og Bedstefar saa Sønnens Øine oplivede af et Lysskjær af Lykke.

... ,,Solsteg slig, som Du synes om og rigtig

knurrer i, Stefanie! — Saa bruner vi lidt paa din Teint igjen ... den taaler et Skjær Farve efter al Vinterblegheden — saadan en liden varm Guldtone" —

„Blas, mener Du," — hun rakte sin Haand op til ham og skjøv Kjoleærmet lidt tilbage.

„Aa ja lidt hvid," — han strøg den. „Du kunde gjerne se lidt kraftigere ud. Gjerrig paa Dig, ser Du!" — Han rystede paa Hodet og smilte: — „Naturens Underfundighed ... drager og drager — fordi én aldrig kan komme tilbunds i den" ...

Stefanie gløttede op paa ham med et Smil som kildret af et Straa.

„Sphinxen, ser Du" — — smaalo han henført. — „Vi skal ha os en rigtig Slaraffendag for en Gangs Skyld imorgen — uden Ringen paa Dørene — ganske fri" ...

Der stansede en Vogn udenfor ...

Fruen fo'r op af sin halv hvilende Stilling og ordnede hastig paa sig selv og paa Kaffebordet.

Entréklokken lød, og Wingaard traadte ind med Haanden fuld af nyudsprungen Løvetand.

„Mit første Vaaroffer til Huset," — hilste han og kastede Blomsterne hen paa Bordet.

„Jeg er ganske mat af Luften og Solskjæret, — det gaar langt ind i baade Hode og Hjerne, saa jeg maa faa ta Plads her i Skyggen af Gardinet." Han lod sig falde ned i Stolen.

„Nei, alt Løvetand ... og saa friske!" — beundrede Fruen.

„Jeg har plukket dem ude i Skjærene ved Yderhavnen, — har netop set vort Firmas Kinafarer staa tilsjøs. Stolt Syn, saadan en bugnende fuld Seilmasse mod Himlen, vuggende som en Symfoni udover. Det var, saa én maatte snappe efter Luft ... Fest til Afsked i den Anledning naturligvis, Høitideligheder, etcetera, etcetera. — Og hvem der

maatte staa for Talerne, begriber Du vel, Grunth; min Bror er jo stum som en Fisk. Jeg maatte tilslut til Kahytsorglet."

,,Elegant udstyret ... kostbart Foretagende," anbragte Bedstefar.

,,Det er Assuranceforeningerne, som faar Rynkerne i Panden og de graa Haar i Hodet, saavidt jeg har opfattet min Bror, — aldrig vi, som vover," — Wingaard gjorde et Vip med Foden, som skjød han sligt forretningsmæssigt fra sig, og udbrød:

,,Jeg tog Vogn og kjørte lige hidop — en Idé, ser I. — Jeg reiser med Dampskibet imorgen op til Hovedstaden for at overvære den sidste Musikforeningskonsert for iaar, — har aldrig hørt denne polske Violinvirtuosen, som skal spille solo der. — Og, hvad siger De, Fru Grunth, kunde De ha Lyst til at være med? Indbydelse af Undertegnede. Dampskibet gaar Klokken tre imorgen Eftermiddag. Iovermorgen Konserten og paa Fredag i betimelig Tid herhjemme igjen?"

Der fløi op noget pludselig hedt i Korpslægens Ansigt, medens han slentrede hen og satte den tømte Kaffekop fra sig.

,,De er nok ikke inde i Forholdene, Wingaard," — slog Fruen det resigneret hen. — ,,Parat til Reiser, det kan De være" ...

,,Naa da! — hvad er iveien, Fru Grunth? I holder da ikke paa at lave Barnetøi her i Huset," — raillerede han.

Hun smilte lidt opsluppent.

... ,,Gudbevare mig, hvor Fruentimmer forstaar at gjøre sig tungvindte," — vedblev han, — ,,Tøi, som skal betænkes og overveies, Kufferter, som skal pakkes —"

,,Var det bare at betænke og overveie," — læspede hun.

,,Jeg er enig med Wingaard i det," — tog Korpslægen lidt hæst i, — ,,Pokker til Smaavanske-

ligheder, naar man først vil Hovedsagen, Stefanie! — Du mangler Vaarkaabe, siger Du. Kjøb Dig en i Kristiania, — saa faar Du ogsaa noget andet end, hvad Du kan opdrive her. Bevars, Frue, naar Du kan opnaa en saadan Nydelse —"

„Uf, at De skal komme og bryde ind i Huset med Deres Indfald, Wingaard! — Nu havde jeg begyndt at glæde mig til vor fredsommelige Tur ud til Sollid imorgen, — grave og plante derude, — fyre paa Peisen, drikke Muskateller og ha det hyggeligt i huslig Beskedenhed."

„Ja for den Idyl bøier jeg mig," — erklærede Wingaard. Han sad med det haarfyldige Hode tilbage i Gardinet og skyggede for Lysskjæret.

„Nei, det faar være, — det passer ikke" ... afgjorde Fruen pludselig, som om hun rystede det hele af sig. — „Lad os nu drikke Kaffe og være hyggelige og ikke mere tænke paa det. — Ikke sandt, Bedstefar, en Kone bør smukt være hjemme?"

„Himlen fri og bevare mig," — sprat Korpslægen op, — „jeg kom til at faa den store Polak af en Violinist eller Violinist af en Polak, som ikke blev hørt, gaaende igjen som et Gjenfærd og Spøgelse her i Huset, — den Læk, det Hul i din Udvikling! ... Endnu værre, eftersom jeg jo er saa umusikalsk, at jeg ikke engang kan bedømme, hvor stor Skaden er. — Jeg siger kort og godt: Polakken maa være set og hørt!"

„Hør paa ham — hør paa ham —. Som jeg nogengang vilde nævne det med et eneste Ord, — selv om det nu ogsaa virkelig var et Tab," — sa hun og saa lidt stille ned mod Bordet.

„Jeg vil sige Dig, Stefanie, det vilde bedrøve mig, om Du blev hjemme af pure Smaahensyn og Huspuslerier!" — afgjorde Korpslægen braat. — „Og jeg indestaar for, at Fruen møder paa Dampskibsbryggen imorgen Klokken tre, Wingaard. Det

gjælder bare at nytte Tiden og gjøre sig istand. Men, skal der prøves en Adagio først, saa blir det rigtignok tvilsomt" ...

Wingaard brød pludselig op, som under Erkjendelsen af Rigtigheden:

„Altsaa — altsaa, — imorgen ét kvart før tre har jeg den Ære at hente Fruen til Dampskibet."

Da Wingaards Vogn var rullet afsted, gik hun hen og lagde Hænderne om hans Skulder:

„Du har tvunget mig til det, Gunnar, og det er ikke min Skyld, om Du bagefter synes, jeg fyger og farer ud af Huset."

„Ja ja ja, — at Du morer Dig, er min Glæde, véd Du jo," — kom det galant, idet han gjorde sig løs og reiste sig. Han smaasparkede et Par Gange med Støvlespidsen som til noget Støv paa Gulvteppet.

„Ja, jeg gaar ud i Praksis. Stel, pak og arranger Dig. Jeg forsvinder i Klubben iaften, saa forstyrrer jeg ikke."

* *
*

Doktoren havde været optaget af et Sygebesøg langt ude paa Stranden, og kom først hjem en god Stund, efter at hans Hustru i Hast og Travlhed var kommet sig i Vognen for at naa Dampskibet, der laa og ringede og peb ved Bryggen.

Han gik med et vist omskuende Blik ind gjennem de tomme Værelser og fandt Bedstefar endnu siddende ved Aviserne og den tømte Kaffekop i det solvarme Hjørneværelse.

„Naa, Fruen er kommet afsted," — henkastede Korpslægen ligegyldig.

Bedstefar la betænkt Brillerne ned paa Avisen og kræmtede:

„Du Du Du, — saadanne Reiser ... kan de ikke gi Anledning til Folkesnak. I gamle Dage" —

„Folkesnak?" ... Korpslægen brød ud i en kort Latter, — „Fruen er musikalsk, Manden er det ikke. Hun kan ikke opgi sine Interesser og Nydelser der. Og Manden, — skulde han saa være forpligtet til at overvære og gjennemlide al den Ørenslyst, han elsker saa høit som Brækvand. — Aa nei — aa nei, man faar respektere almindelige Menneskerettigheder!"

Han begyndte at gaa rastløs op og ned ...

„Nei — nei" — brast det ud. — „Mellem Mand og Hustru faar det staa *va la banque!* — skal der overhovedet leves sammen ... Og dermed er begges ubetingede Frihedsret givet. Den ene lægger blindt trygt Hodet i den andens Fang. — Svig der er Mord — mere end Mord — Sjælemord ... og — og" — han løftede Haanden bleg og uhyggelig aandsfraværende, — „da har man et Liv, — et Liv at hævne!"

Han saa pludselig paa Faderen, som han følte, han kunde ha udtalt sig for langt.

„Ja, jeg mener, man bør ikke spøge med Ilden," — henslængte han og gik ud paa Kontoret.

— — Bedstefar sad mørk selvforglemmende med halvaaben Mund, og gav sig af og til Luft i et dybt, tungt Aandedrag.

Han saa jo, hvad der bævede i de Øine ...

Sandelig en spændt Bue — — brast den!? ...

Sandelig, dette Hus hvilte paa en farlig Grund.

Den mindste Rift i denne høit stemte eller høit skruede Tillid — og Ulykken var der ...

Han blev siddende ved Vinduet fortænkt over Aviserne, — stirrede hensunken ned, hvor en af dem var gledet hen mod Sofabenet, der løb ud i en udskaaret Dyrefod. Den levendegjorde sig til en Tigerklo, som rev og sled hans arme Søn ...

Kirstine begyndte at hamre paa Skalaer derhenne — hun skulde jo ha gjort denne Halvtimen fra sig.

Der gled pludselig et kjendt Ansigt forbi paa Fortoget under Vinduet, og der løftedes paa en brun Hat til Bedstefar.

Nogle raske Skridt op ad Trappen ... noget som en Ordveksel derude, inden der ringedes paa ... og Terna kom hjem fra sit Kursus i Skræddersøm; Korpslægen havde forlangt, at hun skulde lære at sy sine egne Klæder. Hun havde til Følgeslager Paal Høeg, der havde indhentet hende paa Fortoget.

Han var netop blet Byens Barn igjen, sa han, for Sommeren efter sin lange Tur og havde alle Hænder fulde. — ,,Forsøger mig fortiden paa en Personalhistorie for denne By, — saa at sige, en Bykrønike. Gruelig kuriøst meget, jeg har fundet, kan De tro. Jeg har siddet i Røg og Damp nu disse Dage oppe i Amtsarkivet og ædt og slugt Støv. — Der er en fire fem Fyre, jeg jager efter der under alle Hyssingerne. Jeg kommer i den Anledning ogsaa til at bry' Toldinspektøren med nogle Spørgsmaal fra den Tid ... Det er Terna, som har opmuntret mig til det."

,,Naa, saa kan jeg straks høre, hvad Slags Personalhistorie og Krønike det er, Du farer med, — for har jeg hørt et Ord om dette før nu, saa!" —

Paal blinkede stygt til hende og hyttede.

,,Sig mig, Hr. Toldinspektør," — begyndte han, — ,,De er jo født her?"

,,Jo da, min Ven, og konfirmeret med. Men saa er det nu over femti Aar, siden jeg forlod Stedet."

,,Tør jeg spørge, De skulde vel ikke huske nogen af disse underlige Skruer af Originaler ... For Eksempel den sidste, som gik med Haarpisk?"

Terna stirrede paa ham med noget som Forbløffelse over hans frække Opfindsomhed. For, at han skulde ha klænget sig paa hende derude for dette, det —

„Preuthun med Pisken!" udbrød Bedstefar. — „Jo—o, jo —. Ja nu har jeg ikke tænkt paa det Menneske, siden jeg var syv, otte Aars Gut og gik med Bluse. Men ganske rigtig, her vandred en slig, — han var nok Kæmner eller Byfoged eller —. Ja, neimæn, om jeg kan hjælpe Dem videre der. — Jeg husker en lang Frakkeryg med opstaaende stiv Krave og et skinnende hvidt Haar med en krumflettet Tamp i Nakken — Aa jo, — og høie Støvler ... og at hele Manden var rank som en Lysestage."

„Se se, hvad overkommer man ikke der, hvor man mindst tænker paa det," — undslap det Paal fornøiet.

„Da synes jeg, Du sa, at Du netop havde tænkt paa det, og at det var derfor, Du indfandt Dig her," — fik han af Terna.

„Slig Klungerbusk, Du er blet da, — baade stikker og river," — gjengjældte han.

„Jeg har nu faret om i flere Byer og søgt efter Portræter i Familierne," — forklarede han Bedstefar ... „Men svært, saa det tyndes med Originaler og snurrige Folk, jo længere man kommer op til vor egen Tid. — Ja bevars, man kan jo træffe en eller anden endnu traskende om i Gaderne," — bemærkede han og blinkede forargeligt til Terna, saa det tydelig blev selve Bedstefar, han mente.

„Undskyld, Hr. Toldinspektør," udbrød han saa pludselig, — „De er af dem, som bruger X-formede Briller, De ogsaa, — slige, som ligger lige over Næsen" ...

„Jo—o, jo, min Ven, kan det interessere" —

„I høi Grad, Hr. Toldinspektør, — jeg holder næsten paa at gjøre det til et Skjelnemærke i mine Personligheders Karakteristik — bare jeg faar prøvet den Sag lidt nøiere ... Jo, ser De, min Far for Eksempel, gaar med Briller, som blot har den

ene Bøining, fordi Blikket rettes nedad, — og derfor faar blandt andet jeg ikke Lov til at følge min Lyst til at studere. Man fordyber det helst ned i Apothekerplastre og Krukker og denne Verdens Nyttighed ... Men har De til Gjengjæld set Digteren Wergelands Portræt, hvorledes Blikket ligesom speider og gløtter opover ud af Brilleglassene ... Det er den medfødte Tilbøielighed til at lede tilveirs frit og uhindret efter noget opimod Himmerige, som heder Aand. — To Slags Naturer, har jeg faat ud: — jordbunden eller opadsøgende, — hensynsfængslet eller souveræn. — Jeg har været an i et Par Optikusser med det; men de er dumme, gir mig opigjen og opigjen noget om, at Glasset maa ligge centralt til Øiets Akse, — mens jeg spør, hvorfor?" —

,,Saa minsæl ikke dumt," — humrede Bedstefar, — ,,bare De saa ikke ødelægger Dem paa den Distinktion, for den duer neppe synderlig i Realiteten."

,,Da er den kanske svært duelig for disse Hanekyllinger, som gaar og ser tilveirs over sine Forældre. Du behøver vist ikke engang X-Briller, Du Paal?"

Paal saa forbauset paa hende og bukkede dybt:

,,Jeg tror, jeg nu maa gi Frøkenen Kvittering for de fem hundrede ... Den niende September, naar Du blir atten Aar, skal den komme paa en Sølvtallerken."

,,Nei, om jeg synes, Du er rigtig voksen endda jeg, alt det, Du puster Dig op."

,,Aa det er sandt — jeg ber at undskylde, — jeg glemmer stadig, at Frøkenen er blet en hel overlegen Dame nu, hun har været saa voldsomt i Vinden ivinter ... Denne vældige Løve, Fenger, ... altid saadan med Monoklen — gennemskuende" ... Han stirrede med skjev Figur og foroverbøiet

indtrængende paa hende gjennem Løkken paa sin Gadedørsnøgle.

„Proppet med Vittighed, det er ikke bare ham det!" lo hun ham ud.

Paal Høeg gik pludselig hen til hende ved Sybordet og hviskede:

„Det er ret, Terna! — ta Du ogsaa Parti med dem hjemme og alle tre Tanterne — snadder med Byen — og bli Gaas med de andre" ...

Han tog sin Hat, og med en venligst mulig Hilsen til Bedstefar røg han afsted.

Det var om Eftermiddagen mellem fem og seks, at Fru Stefanie kunde ventes tilbage med Dampskibet, og der var en ganske anden Rassel i Tingene idag, fandt Bedstefar. Igaaraftes havde Sønnen gledet ind og ud saa nedtrykt og tung, at der blev lummer Luft over hele Huset.

Korpslægen havde været rastløs helt fra Morgenen af, gjort Sygebesøg og kommet hjem ...

Han mindede Terna og Kirstine gjentagende om, at de maatte holde sig parat til at være med ham og modtage Mor paa Bryggen, og ved Kaffen spurgte han ogsaa Bedstefar, om han vilde slaa Følge. Der var saa livligt nu om Vaarkvældene og mange Mennesker nede for at se paa Dampskibene.

Det var ikke frit for, at denne Iver for ligesom at gjøre Høitidelighed ud af det, lod sine Reflektioner røre sig hos Bedstefar ... Var det kanske det mulige Folkesnak, Sønnen havde i Tanke, — Meningen at møde og ta Braadden af det ved en saadan fyldig Familieopvisning paa Bryggen ...

... Han var ikke saa let at udrede, optaget, som han ogsaa var, af at faa Børnene til at pynte Væ-

relserne med Vaargrønt og faa Sørine til at skaffe smaa Lækkerier til Aftensbordet. —

— Korpslægen havde begivet sig ned til Bryggen allerede ved Femtiden og gik og vandrede og saa ud efter Dampskibet og snakkede med én og anden ...

,,Venter min Kone, som har været inde til Musikforeningens Konsert ... Hun fik akkurat Anledning til at høre denne sidste igaaraftes, — og saa nedover igjen" ...

Dampskibet peb og viste sig endelig mellem Holmerne. Som det nærmede sig, fik Korpslægen Øie paa sin Hustru og hilsede og svingede med Militærhuen, medens lille Kirstine brugte alle sine Kræfter til at vifte.

Bedstefar havde lidet tilovers for Trængsel og søgte forsigtig en mindre yderlig Plads.

,,Der staar saamæn Anders Wingaard ogsaa og figurerer ved Rælingen ... og Fru Grunth — harmonerende og sympathiserende ... Det er s'gu Uskyldigheden i Smaastaden," — hørte Bedstefar Bankkasserer Eides Stemme ironisere bag sig.

Han banede sig pludselig braat Vei hen til Terna og Kirstine, der stod alene, medens Korpslægen var henne ved Landgangsbryggen og modtog dem.

,,Fornøiet med Turen?" — raabte han, idet han vekslede Velkomsthilsener med Wingaard og bød sin Hustru Armen.

,,Der — der kjører min Vogn frem til Bryggen," betydede Wingaard — ,,ta den, jeg gaar" —

Der drog et Øieblik op som noget kjedt i Stefanies Ansigt, noget som — nu var hun igjen der, hvor hun skulde gaa tilfods!

,,Hvad siger Du, Stefanie," — sa Korpslægen og slap pludselig hendes Arm — ,,vil Du heller kjøre?"

„Jeg er saa træt, Du" ... antydede hun og saa taknemmelig over til Wingaard.

„Naa saa opi, saa opi, — og Du ogsaa, Terna, — og Kirstine med ... Saa gaar Bedstefar og jeg. Jeg skal desuden op til Gregersen, der er Kighoste." — Han lod Bybudet lange Kufferten op paa Bukken.

Idet de kjørte, slog Fru Stefanie op en ny elegant rød Parasol — noget unødig for Solen, og Bedstefar opsnappede endnu et sidste Nik under den hen til Wingaard ...

— Hjemme ved Aftensbordet smaasmagte og stak Stefanie kun med Gaffelen paa de forskjellige gode Sager, Sørine havde opdrevet. Hun havde ombord maattet kurere sig med Champagne og Selters for Søsygen, — var træt og ør efter Reisen og Luften og alt det, hun havde oplevet og hørt paa denne korte Tid.

... „Nei Vaarkaaben, Mor, for et deiligt Silkefoder!" — raabte Kirstine, hun var henne og snudde og vendte paa den og kjælede Silken imod Kinden.

„Ja, den er vakker ... Og jeg overkom den saa mærkværdig billig, Du Gunnar! Den hang som Model i et Udsalg, — neppe halv Pris ... Aa, spring ud efter Parasollen, Kirstine, — den maatte jeg jo ta imod af Wingaard, den skulde saa nødvendig passe til Vaarkaaben. Se det udskaarne Elfenbens Haandtag" ...

Korpslægen skjød den mildt fra sig: — „Jaja, Fanie min; men alt andet interesserer saamæn fortiden ikke saameget som en Lillefinger af Fruen selv, som er kommet hjem" —

— „Efter at ha turet, saa jeg seiler og gynger endnu," sa hun og strakte sig tilbage ... „Storartet Tur — flot, rundt, — betjent paa alle Hænder, — bare at trække i Klokkestrængen —. Og saa gaa derinde i Hovedstaden, — slig Forandring! — Det

første, jeg saa paa Bryggen, Gunnar, var din altmodiske gamle Vaarfrak, Du maa saamæn spendere Dig en ny nu" —

„Og ser Du, Mor, hvor vi har pyntet med grønt fra Sollid til Dig!" raabte Kirstine.

„Ja—a, Bjerkeris" ... kom det søvntræt og knækkende et Gisp.

VI.

Bedstefar havde levet som et Amphibium i en hel Uge, spøgte han, dels blet stegt i Byen og dels frosset paa Landet, indtil man nu endelig lige under St. Hans var ordentlig og helt udflyttet til Sollid.

Saa var man i Gjænge igjen, — spadserende som ifjor sin Morgentur, én Dag i den gamle Allé hen til Ekeland og den anden ned til Dampskibsbryggen paa Borger forhørende sig om Fisk etcetera hos Lodsfolket der; eller Stien op til det gamle Kværnhus i Skogen, prate med Folket og gi Børnene, som han kjendte fra ifjor, Sukkertøi. — Være afveien og komme rigtig til Maaltiderne. Lidt trangt og hedt kunde det jo bli paa hans lille Kvistkammer under Skraataget. Men saa fik man ikke være saa nøie paa Bekvemmeligheden, glemme, at man var gammel, ellers blev én Olding, før én vidste af det ...

Det lettede ham, sandt at sige, at de var kommet ud af Byen denne Gang. Disse evige Kaffevisiter med Musik til, nu kom d e t ogsaa i en anden Gjænge, — Gunnar fik Fred —

Der kom han saamæn op fra Bryggen i Panamahatten og — hvad var det? — fire Mand efter ham med Pianoet fra Dampskibet. Det skulde bringes ud den første sikkre Godveirsdag.

Og nu kom de løbende fra alle Kanter, Ingvald ramlende i Trapperne ovenfra sit Værelse, Kirstine fra Hundehuset ved Laden, hvor hun indrettede sig Dukkehus, Terna fra Trappen og Sørine og Kokkepigen fra Kjøkkensiden ud igjennem Gangen for at overvære Begivenheden, naar Instrumentet installeredes i Stuen.

Stefanie viste sig i sin blaa Morgenkjole, ufærdig med Toilettet efter at ha tat sit Bad paa Staburet.

„Kjære, Du har vel lagt Filt om Hjørnerne nede i Kassen, Gunnar!" lød det bekymret imod ham, idet hun gik nogle Skridt nedover i Solen med Parasollen opslaat for det vaade Haar.

Kassens Laag brødes op i Overvær af de talrig interesserede, og hu——i—ui — løftedes Pianoet ind i den rummelige Bjelkestue, hvor det høist heldigt udfyldte et øde Hjørne.

„Naa, Frue," formente Doktoren, efterat Folkene var betalte og kommet afsted, — „naar jeg saa imorgen kommer med en grandios Blomstertrappe til det andet Hjørne, saa den malede Klinkedør til dit Sovekammer faar en Entré af Bladplanter og Blomsterne fra Byen, saa nægter Du vel ikke, at Stuen undergaar en alvorlig Forbedring."

Hun stod og saa sig om: —

„Ja, ordne det, som Du vil, Gunnar, med alt det grønne ... Han er en Mester der, Bedstefar."

„Jeg vil se til at faa alt istand til Dig i disse Dagene nu, Stefanie, inden jeg reiser til Eksersisen, saa Du kan føre et tilstrækkelig dovent vegeterende Landliv, — Solskin og Siesta," — forklarede Korpslægen, medens han gik der og stellede i Skjorteærmerne. — „I Kassen har jeg Puderne til Sofaen, saa den kan bli magelig som en Løibænk — med Dyreskindet foran. Der kan Du ligge og læse og, blot Du behager at reise Dig lidt, kan Du kige med

Bedstefars lange Kikkert gjennem det aabne Vindu udover Fjorden og kontrollere alt det Liv, som rører sig derude."

,,Brillant Kikkert, — berømt Londonnerfirma," — oplyste Bedstefar. ,,En kan skjelne Folk ved Skipperhusene langt ude i Skjærene med den og se hver Mand ombord paa Dampskibene, som stryger ind og ud."

,,Den kan være morsom at ha herude," — mente Stefanie pludselig interesseret; hun dreiede og trak paa den og søgte at se gjennem den ... ,,Du maa lære mig at stille den, Bedstefar," — bad hun, som Gunnar lagde den op paa dens Plads paa Væggen, og Bedstefar holdt sin Revision, om den laa solid paa Knaggerne.

,,Og, efterat vi har faaet Hynder i disse hvidmalede Pindestolene, og Gyngestolene og Havestolene, begynder her jo helt at smage af Komfort, Fanie."

,,Aa ja, her blir ialfald anderledes beboeligt end ifjor ... Uf, jeg som ikke er klædt endnu," — udbrød hun. — ,,Se paa mig, se rigtig paa mig, Gunnar," — hun samlede med begge Hænder Haaret i Nakken og saa ham ind i Ansigtet, — ,,kan Du ikke opdage, at din Kone begynder at faa Rynker — her ved Øinene ... og lidt ved Munden ... Vær nu Doktor og ikke bare blind Ægtemand. Har Du noget skikkeligt Middel mod Huden, jeg kunde bruge som Kur isommer, andet end dette velsignede kolde Vand, — noget ordentlig noget. Jeg er snart firti Aar nu, maa Du betænke," — smilte hun og stod og vuggede foran ham.

,,Og jeg er fem og firti. Skulde Du ræsonnere saa om alle de fæle Groper i mit Ansigt, saa" —

,,Jeg tænkte neimæn ikke, Du var saa ligegyldig for mit Udseende," — henkastede hun mokant. — ,,Jeg er gammel, mener Du, og saa kan det være det samme!"

„Naa rent ud sagt," — tog han i, — „saa foretrækker jeg tusind Gange en ærlig kraftig Rynke, som nu engang Livet sætter, for slig kunstig pleiet, mat opdunstet Hud — blødt Fløilsdun, som minder om overmodent."

Hun trak paa Mundvigerne:

„Man skal være som et Skilt for alt det behagelige, Livet har budt én, vil Du. — Ja, én kom til at tage sig ud, naar Ansigtet skulde være rigtig sandfærdigt!" — tilføiede hun stille ironiskt.

„Stod Du ikke saa frisk som nyslagent Hø paa Staburstrappen, da jeg kom, Fanie! — Rynker — gammel — Du! ... Ja—a, Coldcrême og sligt, véd Du jo," — fulgte det forsonende, — „dampe sig med varmt Vand, ligge med Maske og saa videre. — Men jeg kan skrive Dig op noget godt med Kinin, som styrker Huden."

„Der skal altid en vidtløftig Geschichte til, inden én faar Gunnar til at gjøre sig en liden Tjeneste, Bedstefar; — men, naar han bare har faaet sagt nei længe nok, saa" — lo hun i Sovekammerdøren — —

Bedstefar satte sig med sin Pibe udenfor i Svalgangen og nød Udsigten over Fjorden og smaapratede med Sønnen, som gik ind og ud og pakkede op af en Kuffert med diverse, der endnu stod uaabnet i Gangen. Han rumsterede med Hylder og Skuffer inde i Stuen, leverede af og til en Bunke Tøi og Linned ind til Stefanie, og hans Skridt knagede i Trappen, naar han bragte noget ovenpaa til sit eget Værelse.

„Nei, hvad er det?" — Korpslægen trak op et sort Silkekorset, der stak ud af en med Baand omviklet langagtig Papæske, som var trykket itu i Bunden. Det var besat med Kniplinger og kantet med gult ... „Skulde man set paa Kvindens Forfængelighed! ... Men, kjære, hvor har Du kjøbt det, Stefanie?" — Han holdt det op og viste det i Sove-

kammerdøren ind til hende —. „Naar har Du faat det? Jeg har aldrig set det før."

„Kjøbte det inde i Kristiania, Du, paa samme Sted som Vaarkaaben, — samme Røverpris. — Havde jeg bare havt Raad der saa —" —

„Og det har Du aldrig vist mig!"

„Du har saa liden Sans for sligt, Gunnar."

„Hu—um...m — nydeligt er det ialfald" ...

Han leverede det noget hastig ind og lukkede Døren — —

Bedstefar syntes, Sønnen var blet lidt fortænkt, medens han vedblev at gaa derinde og pakke op ...

... Disse Damer, som ekstravagerer i at være saa luksuriøst underklædte ... hm, — kneb Bedstefar Læberne sammen — de var just ikke de korrekteste i hans Tid, nei ... Gunnar syntes at være kommet ud af Stemning; han kunde kanske som praktiserende Læge ha sine Erfaringer og Tanker, han ogsaa i den Retning ...

Stefanie kom ind klædt og med Haaret opsat, bærende Korsettet og noget af det modtagne hvide Tøi over Armen:

„Saa Du for en Gangs Skyld værdiges at dvæle ved min Dragt, Gunnar," — spøgte hun, idet hun ordnede det ned i den store gammeldags Dragkiste med Messingforsiringerne, der var placeret paa Langvæggen, — „og endog beundre — Du kommer Dig virkelig —. Nei, nei, hjælp mig med denne Skuffe, den vil ikke ud" ...

Hun lagde Armen om hans Skulder, medens han trak paa den.

... „Skal vi saa faa fat i Terna og Kirstine og gaa ned i Haven. Saa maaler Du og trækker op Linierne til de ny Bedene, Du snakkede om igaar, Vennen min" — —

Bedstefar blev siddende og tyggede og bed i Pibemundstykket og spyttede ligesom Fliser af det,

indtil han med et Suk reiste sig, tog Stokken bag Gangdøren og begav sig sin Tur opefter Skogveien.

Det var en gul sandet Sti tildels mellem Krat og Buske med bar Stengrund midt i, hvori der vel ogsaa om Høsten randt noget som en Bæk.

Han gik og gik pint og tynget af alt dette hjemme ... skridtede i Sten og Sten, saa bare ned ...

... Der var lidet Haab i dette for Sønnen. Han dreves sin mørke Vei, stakkars Mand! —

Bedstefar stansede omsider og saa sig om.

Hvordan han var kommet hid?

Han huskede blot, at han havde lukket Grinden i Hjemmejordet efter sig.

Det var en anden Skogvei end den vanlige, han var sluppet ind paa. Udsigt indover Haugene og Skogene ned til Rørvigen.

Rørvigen, smilte han.

Han var saamæn blet træt.

Han satte sig ned paa en Tue ved Stien med Lommetørklædet under sig —

Saa træt, — han sad og pustede ...

Der laa en sprukken rødlig Siljufløite nedtraadt i Veien, som en eller anden Ungdom havde bortkastet.

For sent paa Vaaren nu til det, ja — ...

Han sad og saa hen paa den. Den Siljufløiten interesserede ham.

Ja ja ja ja, — vi var ude alt i Issmeltningen, — bankede paa Siljuen med Knivskaftet og drog Hyllet af — store digre Fløiter ...

Snurrigt, at man engang har gaat dernede i Rørvigskogen og været saa rasende ivrig paa den Ting og pebet og tudet og moduleret saa liflig for sine Øren, — vadet der i Elven under Isløsningen og ikke været bange for at bli kold paa Fødderne — —

Erindringen tog ham ind i sin Verden klart og levende som i et Stereoskop ...

Derinde i Skogen havde han og hans Kammerater i Ferierne tumlet sig og levet og legt og stormet. Mellem Smaaskjærene og Aalegræsset nede i Bugten havde han ti, tolv Aar gammel havt sin lille Skibshavn med et Fyr, han havde inventeret. Han saa Briggen, han havde armeret, igjen for sig indtil de mindste Smaating og Detailler, — hvordan Dækket var kittet og Tougværket beget —

Det var saa underlig løierligt ... Alt dette, han havde legt og løiet og lavet op og indbildt sig, — det var siden vokset op til Livsinteresser og Mandsgjerning, — til hans Opposition i Marinen og hans Arbeide og Strid om Fyrene. Hans Natur havde været noksaa voldsom, et ustyrligt Gaa paa, — og siden — ja hm, — mere defensiv ...

Underlig, hvor magisk blankt alt maatte ha speilet sig i én dengang!

Og nu var det Terna og Ingvald og Kirstine, som færdedes i Skogen og legte og lavede sig op og indbildte sig paa samme Vis, og syntes, Verden var noget, som hang med olieblanke ny Siljukviste, de kunde spille paa. Terna gik og ventede paa sin Prins, som skulde komme seilende ...

Og nu sad han her, som en gammel graa Mand og saa paa — bare saa paa — —. Han havde ingen Sammenhæng med den Fløiten der —

Det gik i ham som ud af en gammel Sang nogetstedsfra:

„Før Du kan Vaarens Navn nævne
alt, som Du kunde før ..."

Nei, han kunde ikke nævne den længere — som Terna eller Ingvald eller Kirstine —

Hm ... begyndte derborte i den ene Vigen ved

Siden af Byen og skal vel ende her i den anden, — én skulde ikke tro, der kunde være saa lang og mangfoldig Vei mellem de to.

— Ja nu laa den Slægt, som da handlede, og hvis Hjerter bankede og sørgede, under Gravkorsene — med samt alle sine Historier —

Naar Sol gaar ned, ja ...

Han vak op og saa paa Uhret, — maatte ha siddet der og smaasovet i Skogstilheden ... Klokken var straks tre ... over Middag.

Tjah—tjah, — man kommer uhjælpelig for sent, — faar saamæn gjøre sine bedste Undskyldninger ...

Paa Hjemveien blev det igjen Gunnars Livslod, som tog hans Tanker ...

Hans Siljufløite var sprukken, stakkar ...

— Bedstefar havde havt den stille Tanke først at se indom paa Kjøkkensiden hos Kokkepigen for i al Lunhed og uden at foranledige Opstyr eller Bryderi at erholde noget, som kunde gjælde for Middag, ude i Spisekammeret.

Men, som han kom gjennem Grinden, saa han dem alle ude paa Tunet, og Terna raabte: ,,Der er Bedstefar!" og fo'r imod ham.

Doktoren var optaget af at give Instrukser til et Par Arbeidsfolk, som skulde udføre nogle Reparationer ved den gamle røde Laave og Staburet, der stod igjen som Levninger af den lille Bondegaard, han havde lagt sig til som Sommerbolig.

Og der gned Paal Høeg sin lille bløde Hat af det frodige mørke Hode og hilste besynderlig fromt. Han var kommet ud sammen med Ingvald for yderligere at pumpe Gamlen, havde han forklaret.

,,Bedstefar maa dog faa Ro til at spise først," — bemærkede Fruen noget tilbagevisende, da Paal syntes øieblikkelig at ville gaa løs. — ,,Jeg tænker, Du dækker lidt til ham her i Lysthuset, Terna."

,,Du skal ha et Glas Konjak straks at styrke Dig paa, Far," — forordnede Korpslægen, — ,,skaf den, Du Ingvald!"

,,Bedstefar har været ude paa Togt idag," spaste Ingvald, da han kom med Karaffen.

,,Ja, gaat i flere Timer," — bekræftede Bedstefar, — ,,elendig stenet Skogsvei. Ne—i, man er ikke ganske morsken i Knæerne endda, min kjære Ingvald! — — Vi gaar og vi gaar, De Høeg," — klappede han ham paa Skulderen, — ,,og det kommer igrunden saa lidt an paa, hvad Slags Vei, vi trasker; — ganske anderledes paa, hvad vi indbilder os, tror paa, min kjære Ven ... Nøgternt fladt set, fra Auren og ind i Auren igjen, som Ormen over Jorden ... Men Naturen er slu, ser De. Den véd godt," — sa han og saa ind i Glasset, — ,,at ingen i Verden vilde opta en Livsgjerning, om han var ganske nøgtern og blot saa ind i det Faktum, at vi ingen, — ingenting véd tilbunds om nogenting. Saa helder den det for enhver passende Kvantum Livsberusning eller Illusion paa Flasken, forat man kan traske ivei med fornøiet Sind ... Ungdommen blaaser paa Siljufløite, véd De. — Men, naar én blir gammel, maa én vogte sig for at miste Fluidumet" ...

Bedstefar lagde sin gamle blaa Hue af sig og tørrede og kjølede den svedige Pande, medens Terna dugede det lille Træbord i Lysthuset.

,,Jo længere én roder i slig en afsides Bys ,,gode gamle Dage"," — lagde Paal ud, ,,des flere underlige Ting finder én, Hr. Toldinspektør. Saa meget fælt, der har gaat for sig og krøbet bag de pene Familieskiltene! — gjemt trefold dybt af Frygt for Skandale. Manden har holdt Paraplyen eller Konen Skjørtet for" —

,,Naar man altid venter, at der skal være noget galt bagom, saa" ... indvendte Fruen mildt humant.

,,Det har været som en Kjedel med Laaget fast skruet over, Frue," — ivrede Paal. ,,For Eksempel en Kone blir baaret ud med høieste Byens Pomp og Stas og Ligtaler. Og saa er det Manden, en brutal Blaaskjæg og Drukkenbolt, som i al Stilhed sammen med en anden Madam bogstavelig har martret og pint hende ihjel. Hun maatte holde ud for Børnenes Skyld ... Og nu kan De tro, Toldinspektør, er jeg paa Spor efter et Kvindfolk, — et raffineret intrigant Satans Menneske, — som ryddede sig sin stille Vei til sin rige Galan ved at faa Manden erklæret sindssyg og indespærret for Livet."

,,Det er vel aldrig i Generalkonsul Evers's Familie?" udbrød Fru Stefanie nysgjerrig, — ,,jeg har hørt noget der. — Men det er nu lykkeligvis fra gammel Tid," — føiede hun til med et lidet Suk.

,,Aa ja; — men saa véd vi jo, her foregaar mange Ting nu ogsaa!"

Fruen gav ham et lynsnart Blik —

,,Der er Fru Danielsen, som er saa munter og anførende, og som — De kjender hende jo, — hendes Mand, ret som det er, maa passe paa at faa skaaret ned, fordi hun vil liste sig til at hænge sig. Og der ligger gamle Jomfru Lind tilsengs fra hun var tyve Aar af Kjærlighedssorg. Søsteren manøvrerede Kjæresten fra hende."

,,Nei, at De kan interessere Dem for saadant Snak og Sladder, da Høeg," — henkastede Fruen, — ,,tro alt, hvad De saadan hører" —

,,Py—ih ... der gaar saa mange Ting for sig, som én aldrig skulde tro, — netop gjemt bag det, at Folk umulig kan tro det — —. Ser De, Hr. Toldinspektør," — henvendte han til Bedstefar, — ,,under min Søgen efter Originaler, er jeg blet klog paa, at det nærmest er blandt Fruentimmerne, man nufortiden skal finde det, man kalder ,,Figurer".

Mandfolkene er blet for sammensatte; men Fruentimmerne, de er helstøbte endnu. Af ti er ialfald én slig, at hun kan gjøre Ed paa sig selv paa Bibelen fra Top til Taa. Hun tror eller tror ikke, er for eller imod, tør ses tvertigjennem. — Og der gives iligemaade dem, som er paa sit Vis ikke mindre hele, — stille Djævle uden Hensyn, som intet Middel forsmaar for at opnaa sit Maal. Honnør, Samvittighedspine og slige Bagateller, — ikke til for dem! — Der eksisterer da endelig endnu det, som heder sort og hvidt."

,,De udfolder jo en hel Verdenserfaring, Paal Høeg," — kom det spydig og med et lidet Gisp, idet Fruen reiste sig og forlod Lysthuset.

,,Du kan tænke op de underligste Ting, Paal; men Forstand paa virkelige Mennesker har Du ikke," — sa Terna.

,,Og saa godt, som jeg husker din Figur, Terna," — ærtede han. — ,,Slig" ... han ridsede op nogle Streger med Stokken i Sandet — ,,i korte Skjørter med to Dukkeben og begge de lange Arme og Fletten paa Ryggen. Du stod saa troskyldig og saa til, medens jeg rev Zinkhvidt og Fedt og indbildte jer Smaapigerne, at det var Pomade til at faa krøllet Haar af, naar I bare gned den rigtig ind. Og saa gik I hjem hver til sit og gned," — frydede han sig.

,,Ja, men nu er det ialfald meget længe, siden jeg trode et Ord af, hvad Du sa, Paal!" forlød det fra Terna. — ,,Men skulde Du ikke hellere nytte Tiden til at faa forelagt Bedstefar nogen af disse Spørgsmaalene dine," — lød det, som hun tog af Bordet for at bære ind.

,,Nei gaa ikke, gaa da ikke" ... raabte han.

,,Jeg maa da faa lukke Haveporten op for Dig, — alt det, Du bærer paa," — fo'r han efter hende.

„Paa Landet hjælper alle til," — paastod han og tog fra hende et Par Tallerkener —

„Skal her hentes Vand til Opvasken?" — spurgte han saa ivrig tjenstfærdig i Kjøkkenet.

„Aa nei, Tak! — Du maa endelig ikke forsømme Bedstefar og alle Spørgsmaalene dine, skal der bli noget af det før Dampskibstid."

Han saa ud af Døren og syntes alt andet end enig: —

„Jamæn kan man gjøre noget andet, naar man er ude paa Landet ... Kunde vi ikke faa din Bedstefar med os en Tur hen paa Udsigten" —

VII.

Bedstefar sad ude paa Trappen og solede sig, og Stefanie kom op fra Lysthuset med nogle Aviser, hun havde læst. Hun havde vel studeret sine Rubriker for Sanatorier og Badesteder, og hvilke notable der var kommet og reist i den ny Sæson, opgjorde Bedstefar sig.

„Huf," — pustede hun kjed — „i Eftermiddag skal vi ha Paal Høeg igjen, har han meldt gjennem Ingvald. Det er jo egentlig Dig, Bedstefar, hans Besøg gjælder, og jeg er næsten glad over, at jeg har Hodepine idag og kan slippe at vise mig. Jeg taaler ikke den Herre med samt hans Aandrigheder, og denne taktløse og upassende Oprippen af gamle, længst overgrode Familieskandaler" ...

Bedstefar sad og smaasmilede efter hende. Han var nu af en anden Mening — —

— Ja ja, — ja ja —. Han stundede i sit Hjerte til, at Sønnen i næste Uge skulde komme

hjem igjen fra Moen. Det havde jo paa et Vis været lettende at slippe at se ham gaa der pint i stadige skjulte Sindslidelser. Men Huset her uden Mand. —

Heldigvis var de da ikke blet hjemsøgt af Hr. Konsul Wingaard i denne Tid mere end en eneste Gang, — med Musiceren og Promenade op ad Skogveien. Ikke behageligt nei, at skulle være Trediemand og tilstede som samstemmende ...

Det blev ialfald ganske bra, ganske velgjørende, at Gunnar nu kom, — et Hus uden Mand blir let ligesom for løst i Fugerne ... Og der gaar disse to voksne fortrykte Børnene, som Væggen er ude for dem med sine ulykkelige Anelser, dem de hverken tør tænke eller ymte om til hinanden.

Det peb henne ved Dampskibsbryggen, og lidt efter kom Paal og Ingvald opad Veien i fuld Disput.

... Nei om Ingvald agtede at bli i dette Landet, — fortsattes der ivrig, efterat de havde hilst paa Bedstefar. ,,Ta Teknikum fortest mulig, og saa afsted — væk som en Svedske."

,,Væk som en Svedske?" — gjentog Paal. ,,Det vil sige, Du blir den samme Svedsken, Ingvald, enten Du kommer hen i Amerika eller Australien, eller Du er her. Det blir bare et andet Land det."

,,Anden Jord at vokse i, ja. Jeg mener det s'gu, — har morpuget nu i Ferien paa egen Haand helt, siden Far reiste. Og til Vinteren drager jeg ind til den tekniske Skole."

,,Ja—a, Du kan puge Bøgerne overalt," indvendte Paal. ,,Men Landet, Du kommer til, det maa Du puge fra nyt af. Det er det, Du har gjort herhjemme, ser Du, drukket det ind med Morsmelken og ædt Dig ind i det med Maden, — saa dette Landet kan Du slig, som Du aldrig kommer til at faa ind i Blodet noget fremmed. Her kan Du plante din Svedske, Gutten min, bedre end noget

andetsteds bare med Femteparten af det Hode, Du maa bruge derude."

„Nei tvi!" ... Ingvald spyttede iltert udfor Trappen. „Om jeg saa skal stræve ti Gange saa meget, ud skal jeg!" —

„Jeg kommer med nok en Appel til Hr. Toldinspektørens tidlige Hukommelse," — afbrød Paal, medens Blikket gik undersøgende nedover Haven og opad Vinduerne. — „Den Sødermannske Formue, som nu er delt ... Aha! Liden Terna sidder i Jomfrubur og sømmer," — raabte han og var i en Fart henne paa Staburet og tiggede om at faa hende med. — „Bedstefar blir saa gemytlig, naar det er Dig ogsaa, som hører paa, faar ganske anderledes let for at huske. Det er Stemningen, det kommer an paa. — Hvad siger Du, vi faar ham med paa en Tur, og saa gaar Pumpen. — — Den Sømmen? Naar jeg nu siger Dig, det kniber for mig, om at faa noget ud af ham. Den Sødermannske Familie, hvordan den kom til sin Formue fra først af. Ophavsmanden, som svor falsk, sidder, vil jeg haabe, i Helvede og tæller Skilling for Skilling varmt mellem Fingrene ... Du vil ikke? — Der kommer en hel Kjærlighedshistorie," — fristede han.

„Uh, nei nei, — sligt er saa sørgelig bestandig. Lad os bare snakke om noget andet." Hun lagde sammen Sytøiet og fulgte.

„Jeg vil faa bemærke en eneste Ting," — sa han, følgende hende med Øinene, som de gik henover Tunet.

„Naa?" — stansede hun.

„Jeg har aldrig set nogen gaa saa, saa — mærkelig — ubegribeligt ... Du gaar ikke, Du springer ikke, Du ... Du" ...

„Men jeg kommer alligevel afsted, mener Du," — lo hun.

„Paal maa ha Publikum, Bedstefar!" — ærtede

hun og tog Hatten paa ... „Saa gaar vi en Tur da. Det er den Sødermannske Sag, vi skal tilbunds i."

„Den Sødermannske Formue ja, som nu er delt," — pustede Paal med opraadde Øine.

De tog Skogveien op imod Kværnhuset.

„Her har Du et Bringebær, Terna. — Og her — der — her," — ivrede Paal og gav sig til at plukke. „En ren Bærbakke dette her" —

„Men det var jo den Sødermannske Sag, hvor blir der af den?" trængte Terna paa.

„Her har jeg en Haandfuld store modne til Dig. Ingenting som Bringebær!"

„Spis selv, — jeg samler til Bedstefar, saa kan han nyde dem, medens Du foredrager den Sødermannske."

„Her blir flere og flere Bringebærbusker opover paa Solsiden," — holdt Paal paa, — „mageløse modne Bær. — Enten Du vil eller ei, skal Du smage disse tre her, Terna! — Bevars, jeg siger ikke fra min — men fra Skogens, Naturens Haand."

„Jo, de var virkelig udmærkede," — erkjendte hun.

„Og her er fler' — fler'" — raabte han. „Skal vi prøve omkap, hvem der først faar tyve? ... Og det blir mig, Du," — fulgte det lige efter, idet han strakte Haanden ud.

„Maa jeg faa tælle," betvilte hun, — „for jeg har bare ni. — Fusk!"

„Saa om igjen!"

„Tak nei, Du faar mig ikke paa din Limstang."

„Man har ikke Ryg til at plukke Bær, nei," — sa Bedstefar og støttede sig paa Stokken. „Sandelig en smuk Udsigt, — værdt at betragte."

„Mærkelig Udsigt," — bedyrede Paal, — „Fjor-

den, Skjærene —. Lidt høiere dukker vel Toppen af Fyret op" ...

,,Jo—o, — jo—o," — bekræftede Bedstefar.

,,Vi kan jo sætte os her under Træet," mente Terna, — ,,saa kommer Paal med sin Sødermannske Sag."

,,Her, midt i Bringebærbakken? — naar én ikke er istand til at tænke paa andet end det ene Bæret, som er bedre end det andet! Hvad siger Du om denne lille Teiebærgrenen til at ha paa Hatten din, Terna?"

Hun fæstede Grenen saa ligegyldigt som glemt lige efter, og Paal stod og grublede og saa bort til hendes Hat, som dukkede og reiste sig mellem Buskene.

... ,,Sandelig en mærkelig Udsigt" — gjentog Bedstefar. Ansigtet havde en stille humoristisk Pliren, medens han føielig nød Bærene, som Terna bragte ham.

,,En Skogstjerne!" ... udbrød Paal — ,,den — den vil jeg, Du skal ha, Terna. Og véd Du, hvorfor? — Fordi den er unique, — den eneste Blomst af sin Art, — af syvende Orden, — der findes i Europa."

,,Det er svært, saa Du kan din Botanik, hører jeg."

,,Jeg siger, fordi den er unique og Prinsessen for alle Skogens Blomster," — kom det varmt.

,,Der er ingenting, som er det eneste i Verden!" — udbrast Terna ganske bleg. — ,,Du skal ikke sige det, Paal! — Det er de, som tror sligt, der blir saa — — saa ulykkelige" ...

Paals Øine fulgte hende forbauset, medens hun som en sky Fugl tyde til Bedstefars Side og langsomt gik opover med ham.

... ,,Ja, hvordan var det saa med den Sødermannske Historie?" yttrede hun siden med et mat Forsøg paa at faa Stemningen op igjen.

„Ja, det er jo sandt" — han rystede sturen paa Hodet ... „Jaha ... ja, — jeg faar gi op den, som Tante Lulla siger. — Der maa være noget underligt, som støder, ved mig ogsaa," — ræsonnerede han nedslagen. — „Jeg har jo tre Eksemplarer af Tanter," — slog han saa over i Spas. „Jeg tror, det er dem, som har git mig ind Ormen for kuriøse Figurer."

„Lulla Høeg ja, hvem blev hun gift med?" optog Bedstefar det, rodende i sin Hukommelseskiste.

„Med Konsul og Stadthauptmand Brunnow her af Staden. Hun og Tante Rina og Tante Lillen faar nu alle Plads for alt sit i den store gamle Apothekergaarden vor. Og jeg, Apothekets Søn, er ruget ud og forkjælet af dem samtlige tilhobe."

„De mistede jo tidlig Deres Mor?" — spurgte Bedstefar.

„Ja, jeg har aldrig set nogen Mor, — bare, bare Tanter. Min Mor døde ved min Fødsel, og da rykkede Fars ældste ugifte Søster, Tante Rina, op fra sin Bopæl paa en hel anden Kant af Landet for at ta mig i sine paalidelige Høegske Arme, — og i dem vuggedes jeg, til Tante Lulla blev Enke og togede ind i begge Værelserne ovenpaa mod Haven der, hvor Skjæreredet hænger under Tagskjægget; de er hendes tamme Fugle de. Da var jeg alt saa stor, at jeg kunde ærgre dem grønne af Jalusi i Anledning af min Person. Og saa kom endelig Fars yngste Søster, Lillen. Hun er nu over de femti; men har beholdt Kjælenavnet fra hun var fire. De andre spør hinanden om Morgenen: Har Du hørt, hvordan Lillen har sovet?"

„Saa hun blev ikke gift?" — spurgte Bedstefar interesseret og satte sig magelig ned i Skyggen.

„Hun var forlovet trofast gjennem langsommelige Tider. Men vedkommende skeiede ud og drak, blev stadig hjulpet af Familien for lige saa stadig

at dumpe, indtil Forholdet endelig maatte brydes ... Saa kom Lillen ogsaa under Fars Tag. Der har de alle tre sine Krige og sine Fredsslutninger. Og i den store gamle Apothekerhave regjerer deres trende Individualiteter i høist forskjellig Aand. En vil ha Roser, og en vil dyrke Lilier. En bare Urter, Erter og Bønner. En Kløver og Vekselbrug med Vikker og Thimothei ... Vekselbrug gaar nemlig an i Haven; men hos Menneskene der maa et Apothek bare føde Apothekere" —

„De har alle tre saadanne store gamle Ansigter," — sa Terna. „Jeg synes de saa saa stive og strænge ud, da jeg var liden; men de kan le saa græsselig, naar de saadan sidder sammen."

Paal sad og trak i Lyngen ...

„Ja," — sa han som beklemt, — „saalunde er man, saa at sige, gro't op i sin Faders underlige Hauge. — Og saalunde er man vel selv ogsaa blet et Stykke af en Raring, som altid kommer udenfor, og som man helst vil ta lidt Afstand fra — netop der, hvor — —"

Han rev af Lyngblomsten og sprang op:

„Nei, jeg maa jo afsted! — har tøvet mig bort her i Bærbakken istedetfor at faa Oplysninger af Toldinspektøren ... Jeg har jo bare at be for mig om Undskyldning. — Og lad mig ikke ha det paa Samvittigheden, at jeg hindrer Dig længere i Sømmen, Terna. — Jeg ser Røgen af et af Smaadampskibene og faar saa løbe" —

„Du kommer nu vel snart igjen, Paal, — og faar Oplysninger af Bedstefar?" ... bad Terna noget forknyt og uvis i Tonen.

„Tak, saa gjør jeg det da," — raabte han tilbage og hilste med Hatten.

Der var stor Travlhed ude paa Sollid. Haven skulde være pudset og fint istand, til Korpslægen

iovermorgen kom hjem fra Eksersisen. Kokkepigen og Sørine var sat i Arbeide, og Terna havde været oppe og faat Ingvald med til at hjælpe dem at skyfle Gangene. Kirstine sad flittig som en Myre og lugede Blomsterkvartererne, og Terna renskede Ertesenge for Riset og rykkede op og bar Ertestengene i store Fanger ihob udenfor Havegjerdet.

Oppe i Huset havde Vaskebøtten vandret rundt nedenunder og opad de gamle ujevne Trapper til Gulve og Døre ovenpaa. Imorgen skulde Vinduerne tages for at være friske og blanke til Ankomsten, og Løvet sættes om Kakkelovnen.

Fru Stefanie vilde ha Huset og Haven helt over pudset, pyntet og istand til Gunnar.

Ingvald havde brugt Skyflen med sand rasende Ihærdighed. Men nu var han ogsaa færdig, erklærede han. — „Se her, se her for Vabler i Hænderne!" — Og nu vilde han gaa sig en Tur udover til Laviken. Han havde læst siden Klokken seks imorges og, var han først afbrudt, saa vilde han ta sig en Frieftermiddag.

Fruen ligesom svælgede i Halsen ...

„Det er et nok saa underligt Indfald af Dig, Ingvald, at ville gaa fra Huset netop idag, vi kan ha Brug for din Hjælp til baade det ene og det andet."

„Saa? — maa jeg spørge, til hvad?"

„Jeg véd bestemt, det var noget" — lød det ærgerligt og, som hun ledte i Hodet. — „Aa ja, nu véd jeg det, — to Flasker god Konjak maa vi ha til Far kommer hjem, saa han og Bedstefar kan lave sig varm Toddy nu, det er kjølige Aftener. Du maa reise ind med Dampskibet Klokken tre, saa kommer Du hjem med det sidste. Imorgen kan det absolut ikke gjøres, da har jeg Brug for Dig her."

Kaffen bragtes i den Anledning ind lidt tid-

ligere, og Fruen mindede ham gjentagende om ikke at komme for sent til Bryggen.

Hun stod i Vinduet og saa efter ham, og som han blev borte nede i Veisvingen, gik hun med ét hastig hen og greb Kikkerten fra Væggen.

Der var noget uroligt over hende, som gjorde Bedstefar opmærksom, baade, hvorledes hun trak ud Kikkerten og den skyndsomme Maade, hvorpaa hun slog op Vinduet.

Hun sad stille og saa og saa og ligesom ledte med Kikkerten —

Det maatte være Ingvald, som optog hende, om han var kommet ombord, for derude strøg nu Dampskibet.

Nei, den laa udenfor det Sigte, søgte ligesom ude over eller henimod Brækkeskjærene ...

Med ét halvt kastede hun Kikkerten i Sofaen og strøg ud.

Lidt efter saa Bedstefar Stefanie i sin bløde smukke Spadseredragt og med den røde Parasol i Haanden gaa nedover den nyplantede Allé og ta Veien sydover paa sin Eftermiddags-Spadseretur, som hun holdt af og jevnlig foretog. Gunnar havde raadet hende til og bedt hende om at røre sig og ta lange Spadsereture. Og ofte, naar det var godt Veir, kom hun først hjem henimod Aftenstid.

Der fo'r noget underligt noget i Bedstefar. Han saa hen paa Kikkerten, saa hen mod Vinduet, — greb den og satte den paa sit eget Mærke med en Mine, hvori laa fortættet hele den gamle, bistert gløgge Toldinspektør. Et Øieblik efter hvilte den, støttet til Vinduets Mellemsprosse, i hans vante Haand med Sigte hen mod Brækkeskjærene.

Han førte den sagte nøiagtig udover og indover og i Bue til begge Sider ...

Der lod ikke til at være noget —

Han blev staaende urørlig ...

Der gik som et Ryk i ham, og Kikkerten skalv i hans Haand.

Akkurat nu gled en tomastet Seilbaad fra Bagsiden af det sidste Skjær ind i Laviksbugten —

Han slog Kikkerten voldsomt sammen, glemte at lægge den op paa Hagerne, — — havde den endnu i Haanden, da han, efterat have faret op Trapperne, satte sig pustende paa Sengen oppe i sit lille Kammer.

Han tog ikke feil, — det var Wingaards Seilbaad, som altsaa nu laa blaffende med Fok og Klyver inde ved Laviksbryggen ...

Saa—saa, — det var Spadsereturene — —

Stakkers Dig Gut, stakkers Dig, Gunnar — —

VIII.

De ny Høstruter indvarsledes med store Bogstaver i Aviserne, i Dampskibsekspeditioner, ved Brygger, og nu, Landstederne efterhaanden tømtes for Beboere, var Spørgsmaalet, om Dampskibene fremdeles anløb der eller der.

Det blev saaledes senere paa Dagen end ventet, at Korpslægen kom ind af Stuedøren hjemme paa Sollid.

Han saa lidt anspændt ud og stod et Øieblik med Kappen paa Armen, medens Blikket nervøst ligesom fangede og udspurgte Værelsets Indhold.

„God Dag, Kirsten min. God Dag, Terna, — hvor har I Mor?" — lød det, medens hans Øine rettedes henover dem mod Pianoet, hvor der laa henryddet Bøger, Aviser og Musiken uvedkommende Sager.

„Mor, Mor, — Far er her!" — raabte de ind-

over. Men Korpslægen forekom dem og mødte sin Hustru, idet hun lukkede op Sovekammerdøren.

Han greb heftig begge hendes Hænder, holdt hende ud for sig og betragtede og mønstrede hende. Hun smilte og unddrog sig og kastede sig om hans Hals.

„Naar Du vidste, hvad for Uro jeg har gaat i her, siden Du ikke kom i Formiddag, Gunnar!"

„Dampskibets Skyld, Stefanie. — — Saa Du har ventet" ... der kom noget lyst i hans Øine. — „Og saa godt, som Du ser ud, Fanie, blet ordentlig tyk og fed og brun med. Har Du gaat bra Turer?"

„Gjort alt, hvad Du har sagt mig, Gunnar, — jeg har jo ikke havt andet at ta mig for her i Ensomheden, mens Du har været ude og turet med alle Officererne," — lød det lidt klagende.

„Saa Du beskylder mig for at ha turet og moret mig!" — Minen blev mere og mere lys. „Det er det sidste, jeg har gjort, Du," — sa han hedt og hev Kappen hen paa Stolen. — „Der Barn, hæng den væk. — Saa jeg har moret mig," — gjentog han med inderlig Fornøielse. „Men nu, Stefanie, morer jeg mig," — han gik pludselig hen og kyssede hende. — „Saa Du tilgiver din forsvirede og forturede Mand" —

Nu kom ogsaa Bedstefar ind.

„Fruen beskylder mig for at ha været ude og turet og sviret med Officererne," — meddelte Korpslægen ham lunt. — — —

— — „Ja Du kan tro, liden Kirsten min, det er godt at være kommet hjem," — lød det, idet han satte hende paa sit Knæ, — „Du blir jo ordentlig stor og tung, Unge! — — Og Du da, Ingvald, som finder paa at sende mig et høitideligt Brev om, at det er din faste Mening at gi Dig ind paa den tekniske Skole til Vinteren. Som jeg skulde nægte Dig Lov til det! — Og at Du læser her i

Ferierne fra Morgen til Kvæld. Gud véd, hvor Gutten har faat den Drift til Studierne fra, Far. Jeg har ialfald aldrig aarket at læse mere end høist nødvendig —

Og Du, Terna ... nu er Du vel snart fuldlært Skrædderske. Jaja, Barn, saa har Du noget at repliere paa, som de siger paa Moen ... Tiderne er slige — —

Man har altsaa kjedet sig, Stefanie," — tog han det saa op igjen, — ,,endda man har havt Musiken at adsprede sig med," — han saa eget dvælende hen mod Pianoet.

,,Jeg har saamæn omtrent ikke aabnet det den hele Tid, siden Du reiste, Gunnar, — undtagen den ene lille Eftermiddagstime, Wingaard saa her indom, og vi spillede lidt Chopin, før han maatte afsted igjen og drog Bedstefar og mig med sig ud —"

Bedstefar røg pludselig op; men samlede sig igjen stilfærdig.

,,Pianoet er rent ud blet til et Bord her for alting," — vedblev hun, ,,det mangler bare at sætte Melkeringer paa det!"

,,Naar Du vidste, hvor frisk og sund, Du ser ud, og hvor ganske anderledes, Du kommer til at spille bagefter. Jeg har ikke set Dig saa struttende af Kraft siden, jeg véd ikke naar," — erklærede han oprømt.

,,Du skulde ikke la Børnene høre, Du smigrer mig, Gunnar," lo hun og strøg ud for at rekvirere Aftensmad til sin Mand.

— Det var blevet høstkjøligt og mørkt om Aftenerne og, efterat de havde spist, gjordes der i Anledning af Hjemkomsten op stort Baal paa Peisen.

Korpslægen og Bedstefar regaleredes med hver sit Glas varm Toddy. Stefanie lavede selv til for

Gunnar; hun vidste, hvormeget baade sødt og stærkt, han vilde ha —

Hun nippede med ham af Glasset og placerede sig ved hans Side lænende sig til ham.

De sad der om Ilden og hørte Korpslægen fortælle om, hvordan de havde havt det paa Moen og Historier derfra, medens det spragede og knittrede af og til som Skud af Granveden.

Korpslægens Glas stod i Skorstenen ved Ilden, saa at han kunde række til det, og Skjæret lyste paa hans faste Ansigt med de levende dybe Øine og af og til hen paa Stefanies Arm og Fang, medens hun ellers ligesom holdt sig ind i Skyggen for Heden eller Blændingen.

Væguhret slog ni, og det slog halv ti —

Ilden begyndte at tage af og blaffe svagere over Kullene; det blev mere og mere mørkt indover Stuen, og Stefanies Hoved hvilte mere hyppig paa Korpslægens Skulder.

Der lød pludselig et dybt, tungt Suk inde i Mørket bag dem.

„Bedstefar blir søvnig," — sa Stefanie og reiste sig.

Saa rykkedes der op.

„Nei, hvor doven Du er, Stefanie," — hørte Bedstefar Sønnens muntre Stemme ind af Stuedøren, — „hvor velsignet lad!" hun laa paa „Løibænken" med Morgenavisen i Haanden. „Kunde Du ikke finde paa at umage Dig saa langt som ned i Haven med Far og mig og se paa Frugttræerne, jeg har sat. Hvad? — naar Du betænker, at de engang vil række Glasæbler og Moreller til Fruen paa Sollid. Kom nu, her er Kaaben din og Hatten ... Ja her skal bli bra herude, Far,

bare det faar to, tre Aar paa sig. — Saa, saa, kom nu" —

Korpslægen havde været hjemme i fire, fem Dage og var travlt optaget af Stellet og de allehaande Anlæg og Plantninger for næste Aar.

,,Jeg véd ikke nogen Aarstid som Høsten, — klar, ren Luft, — Mad i hvert Aandedrag," — vedblev han.

,,Ja men kjøligt Morgen og Aften," — indvendte Stefanie, hun stod paa Trappen og trampede og traakkede med Fødderne som for at varme sig. ,,En begynder virkelig at længes efter at faa det lunt igjen inde i Byen, Du."

,,Jeg trænger bare en fjorten Dags Tid til herude," — underrettede Doktoren hende, — ,,for at faa alt iorden. Jeg har jo, saa at sige, ikke været her synderligt endnu."

,,For mig har Sommeren været lang og ensformig nok," — lød det modvilligt. ,,Og nu kunde jeg vel ønske at lukke lidt paa Pianoet igjen. Herude er Musiken umulig — som den svinder ud i Luften" ...

,,Ja, stakkar, jeg forstaar det jo; men nu er det da bare disse fjorten Dage, Du" —

Stefanie lagde Armen fortrolig paa hans Skulder:

,,Og naar jeg saa endda var sikker paa at ha Dig hjemme her; men Du maa jo reise naarsomhelst, Du blir hentet, og kanske ovenikjøbet bli borte om Natten ... Og saa jeg alene i ensomme Høstmørket, — jeg som er saa ræd" —

,,Ja kjære; men Du har jo Bedstefar og Ingvald —. Om vi nu siger en otte, ti Dage, Du. Jeg maa jo ha Tingene her nogenlunde fra Haanden først."

,,Du kunde jo ogsaa, naar Du vilde, Gunnar, reise herud paa Godveirsdagene og plante og gjøre

istand, — og jeg slippe at bli siddende herude alene i Regn, og hvad Veir der kan falde. Saa skulde Du se, det var nok saa lunt at komme ind til Byen igjen og ha alting iorden. — — Det kunde jo ogsaa snart være paatide at tænke lidt paa mig," — lød det furtent, hun fulgte stum, taus nedover.

Bedstefar smaamumlede og tog mere og mere Afstand fra dem. Han kjendte baade de tilslørede Øine og Villiejepet ved Underansigtet —

,,Høh — høh" — udstødte han, da han hørte Sønnen pludselig afgjøre: —

,,Naa ja, Vennen min! — saa begynder vi at pakke imorgen, og saa bestiller jeg Flyttebaaden til paa Lørdag" — —

Der lød Snak og Skøi, da Bedstefar kom op mod Gaardspladsen ...

Det var Paal Høeg, som holdt Leven med Kirstine. Han havde været ude i Skjærene paa Alkejagt fra fire imorges, forklarede han Bedstefar, og var roet indom her for at forevise Doktoren et uhyre sjeldent Eksemplar af en Fugl, som han havde skudt.

Bedstefar betragtede den:

,,Jeg vilde nærmest sige, det er en Lom," — formente han lidt kort. Hans Ansigt bar Præg af et noget blandet Humør.

,,Og hvordan staar til med Toldinspektøren?" forhørte Paal forsigtig, han frygtede han var kommet malapropos.

,,Staar til — staar til — med en afmægtig, affældig Gubbe!" udbrød han. ,,Har De læst om sjelve Løven, naar den blir gammel, De ... Engang var han Kar og hug Labben bare i Bøfler og Elefanter og alt det, som stoltest var. Men, da saa Gigten begyndte i Lænderne, blev det mest bare Kvæg og Zebraer og sligt noget, som det ikke var noget Basketag med. Han fik være tilfreds med det

ogsaa. Men saa begyndte Tænderne at løsne. Og da blev det smaat med Jagten, saa det kanske mangen Nat peb i Tarmene paa ham, og han var glad, han kunde faa hugget sig til et Faar eller et lidet brægende Spædlam, naar han listede omkring Negerkraalen. Og endda mere nedover gik det. Han kunde ikke engang i al Ydmygelighed ta Rotter og Mus længere. Tilslut havde han ingen anden Udvei end at lægge sig som død i Skogen, indtil Dyrene trode, han var et Aadsel, saa de turde nærme sig, og da hug han til — —

Jajaja, det var nu Løven dette, Far ... Tak Gud, om det ikke passer paa nogen hver. De er nu endnu i den Alder, da man slaar Bøfler og Elefanter."

„Ja, De kan tro, Toldinspektør, jeg har en artig Bøffel at nedlægge. Det er ikke længere en Kuriositetskrønike, det blir en hel ordentlig Personalhistorie. — — Og hvem der har trukket i Traadene?" —

„Ugreie og Urenslighed i Familierne, De" ... brast Bedstefar ud af sit Humør. „Det som maa kaldes det høiere Snavs ... Det hjælper ikke, om Huset er vasket fra Tag til Kjælder" ...

Kirstine havde ropt Terna ud for at se den underlige Fuglen —

„Saa Paal," sa hun, — „skal den Lommen være saa mærkelig?" — lo hun.

„Zoologisk, — forstaar Du, den er en Afart," greiede Paal det.

„Lommen er en Fugl, som skriger uhyggelig fælt, og som Sjøfolk tror, varsler ondt!" udbrød Bedstefar og gik pludselig.

Terna saa som forvirret efter ham.

„Forstod Du, hvad der gik af ham, Terna?" spurgte Paal; — „han var hele Tiden saa underlig og ude af Humør. — Varsler? — onde Varsler? — Der skulde Pokker kommet med det stygge Dyret.

Jeg trængte heller til en Kanarifugl, som kunde synge vakkert for mig —."

,,Du Paal," — forekom hun ham befippet hastig, — ,,véd Du, hvad jeg nu for Alvor har bestemt mig til at bli? — Gartner, Gartnerske. For jeg vil hele mit Liv være alene og for mig selv, ser Du." —

,,Saa—e —. Saa—e ..." Paal snappede efter Veiret ... ,,Pokker til Fugl!" Han slængte den fra sig.

,,Terna! — vi skal pakke ind imorgen og flytte til Byen paa Lørdag, siger de nu dernede," — kom Kirstine løbende.

,,Det var endda noget," mumlede Paal hen for sig —

Fra Haven hørtes nu Doktorens og Fruens Stemmer.

,,Ja, jeg tar min Ulyksfugl og drager jeg," opgjorde Paal. — ,,Men ikke skal den slippe ind til Byen og gjøre Ugagn der."

Hans Blik hvilede grundende paa Terna, medens hun undveg det ...

,,Her er ... her er etwas i Luften idag — Besynderligt ... som her spøger noget ...

Ja, saa ses vi inde paa Brostenene," brød han hastig af og gik.

Ud paa Lørdagen laa Sollid saa at sige færdigrigget for Vinteren. Kjælderlugerne var tilstoppede med Halm og tilspigrede. Kopper og Kar var indsatte i Kjøkkenskabene, og Sengklæder, som ikke skulde føres hjem til Byen, nedpakket i Kister, diverse Dækketøi og Lagener indlaaset i Fruens Linnedskab.

Man havde spist en letvindt Middag med kold Høstmakrel serveret uden videre Opdækning, og man gik nu der reiseklædt for aabne Døre mellem

allehaande Pakker og Emballager, som skulde kjøres ned til Flyttebaaden, før de selv en Times Tid efter tog ind til Byen med Dampskibet.

Stuen vilde Doktoren ha staaende i fuld Orden med Hynder og Puder i Sofaer og Stole, og Sørine blev tilsat at bringe ind en Beholdning af tør Ved baade i Kjøkkenet og Stuen, saa han kunde gjøre op Ild paa Peisen og ha det lunt, naar han kom herud igjen for at fuldføre det, som stod igjen af Plantningen, og kanske ogsaa tog en og anden Tur didud i vakkert Vinterveir.

Fru Stefanie havde været ivrig paa at faa syltet Bær og vri'd Saft derude, hvad der nu paraderede i en lang Række af tilbundne Krukker foran en Kasse med Hø, hvor hun selv paasaa, at de forsigtigen nedsattes.

En Krukke med de heleste, bedste Bringebær — hun var en Kjender paa det Gebet, — vilde hun lade staa igjen i Flueskabet paa Spiskammerhylden, — meldte hun, som hun kom ud med den i Kjøkkenet, hvor Bedstefar sad og varmede sig ved Resterne af Ilden. — „Og saa laaser Du det til for mig, Gunnar, og hænger Nøglen paa Spigeren her bagom, Du véd ... Jeg kunde jo komme hidud ialfald nogengang til Vaaren, saa havde man lidt godt at ta til."

Nu var Flyttelæsset endelig vel afsted. Korpslægen og Ingvald satte Rammerne ind for de smaarudede Vinduer og laasede Dørene til Værelser og Kamre ovenpaa og nedenunder.

Det sidste Smæld af Gangdøren rungede, og Korpslægen tog med en vis Høitidelighed Nøglen som vanlig i sit eget Forvar. —

— Ombord paa Dampskibet gik han frem og tilbage i sin Militærkappe, af og til henvendende en Yttring til Stefanie, som sad paa Dækket og lunede sig i sin varme, skindkantede Reisekaabe, som det syntes, i yderste Velvære.

Korpslægens Vendinger blev mere og mere korte, og Bedstefar fik Indtrykket af, at Sønnens lette fornøiede Humør ligesom veg efterhaanden, som de nærmede sig Byen. Han saa fortænkt og tung ud —

Nu dukkede de forskjellige Villaer og Landsteder frem ét for ét, enkelte med Lysglimt ud af Vinduerne; men de fleste allerede mørke og fraflyttede. Der kom Kiønigs „Friedheim" og Thorsens „Sorgenfri" fuldt oplyst, — der var vist Gjæster — Selskab. Og der steg Wingaard & Komp.s store, gamle Landsted med Træerne frem ...

Det var, som Lysene, der nu begyndte at skimtes tæt i tæt inde fra Byen, satte et eget Skjær over Fruens lukkede Ansigt.

„Du Stefanie," sa Korpslægen, han stansede pludselig foran hende, — „det kommer saa over mig ikvæld, — hvor mange ulykkelige Hjem der findes ved de Lysene derinde. Og hvorfor, Du? — Det er egentlig saa ubegribeligt, — naar de har fuld Frihed og Skilsmisse hver paa sin Side" —

Bedstefar saa, hvorledes hun skvat til.

„Fy for fæle triste Tanker, Du gaar i, Gunnar," — læspede hun bedreidende, — „og nu, vi netop skal ind til vort lune, hyggelige Hjem!"

„Ja det er just i saadanne, at den mindste virkelige Rift er det dødelige Saar," udbrød han haardt.

„Nei, nu faar Du virkelig ikke gaa der og filosofere," — smilte hun op til ham med de halvt lukkede Øine. „Kom og sæt Dig her ... Huf, Du fryser jo paa Haanden, — læg den her i Kaaben" ...

IX.

Staden laa i stille graa Høsttaage. Den væltede ind fra Havet og slørede Gaspælerne tidlig om Aftenerne, medens Solen nærmest saas som en rød Kugle over Tagene i de faa Timer, der skulde forestille Dag.

Korpslægen havde for tredie og sidste Gang været ude og stelt og ordnet paa Sollid, som nu var endelig stængt af; og Huset i Byen var kommet i de vanlige Folder efter Sommerens Oprykning og Uro.

De havde alt tændt Lampen i Stuen, og Doktoren var nylig kommet hjem, da det ringede i Entréen, og Wingaard traadte ind, strygende den fugtige Taage af Haaret, idet han hilste —

„Naa, velkommen tilbys igjen. — Jeg vidste ikke før i Søndags, at I var hjemme og alt har kamperet her en fjorten Dages Tid — kanske?" — henvendte han spørgende til Gunnar. — „Ja iaar skal jeg ikke plage Dem, Fru Grunth, med nogen Konserteren i Foreningen, — det vil jeg berolige Dem med. Jeg gik saamæn saa træt af alt det utaknemmelige Mas ifjor ... Man er saa galant at be mig om at faa noget istand og smigrer mig med, at uden Konsul Wingaard blir her ingenting af her i Staden. Men jeg betakker mig, — vil frelse mine Nerver. — Man faar lade sig nøie med de diverse Ungdomsballer i Foreningen. Og saa, hvad der ellers kan falde for Præstationer af nogen reisende Skuespillertrup. — De forskjellige Bazarer ufortalt, Fru Grunth!" — spøgte han.

„Ja Tak, Wingaard, det skal ikke være mig imod, at jeg slipper at skjælve for nogen Optræden," — lød det fra Fruen, som havde placeret sin Lænestol i Skyggen af Lampeskjærmen.

Bedstefar sad og iagttog og studerede hende, — det Behag og den oplivede Stemning, hun søgte at

skjule. Hans Politiøine vaagede og speidede. — Disse hendes længere Fravær om Eftermiddagene ... ,,Spillet firhændig med Fru Brandt." — ,,Gaat igjennem ny Musik oppe hos Ellerhusens" . Hvad stak der under? — Hvad skulde nu komme for Vinteren? — —

— ,,Jeg tænkte egentlig paa at be Dig gi' mig et Raad for disse Fillenerverne mine, Grunth; de duer ikke," — klagede Wingaard.

,,Aa, véd ikke det! — Jeg synes, de holder ud adskilligt, jeg. Al denne Selskabelighed, hvor man er Løve etcetera" ...

,,Tak, Moraliseringer ... Her i Staden har man da sine Interesser, sin daarlige Forfængelighed kanske, om Du vil. Men det optager én ialfald, — man ærgrer sig, man kjeder sig, man faar et og andet Indfald, man blir sint og raser" — —

— ,,Lever og trives som Karudsen i sin egen kjendte Dam," — udbrød Doktoren med en egen Lystighed — ,,en Staden bevægende Geist," — føiede han til.

,,Akkurat, hvad jeg saadan i al Beskedenhed siger mig selv. — Du har ikke nogen af de sidste Dages hypnotisk-magnetiske Nervebehandlinger at anbefale mig da, lidt Villieindgivelse eller sligt noget. — Man faar vel engang tænke paa en Badekur ... Før eller senere kommer man jo til den Station —

Nei jeg gik jo bare indom for at hilse, da jeg saa, her var lyst og tænkte, I var hjemme. Og saa blir jeg siddende og regalere Jer med mine Svagheder og Elendigheder" ... Han tog op sit Uhr ... ,,Jeg skal spise til Aftens hos min Bror, — maa skynde mig, ser jeg. —

Huf, — mørkt ude!" — lød det i Gangdøren til Gunnar.

Bedstefar og Terna var ude paa en Spadseretur. De vilde hen og bese Tronsens store Gartnerhave og Drivhus.

Bedstefar havde underveis været indom hos Optikus Krogh og bestilt sig et Par Reservebriller; — man maatte ialfald være tryg for ikke at staa Bêt for det, man behøvede til at se med. Bagefter var de i en Sidegade med to Barberknive, som han vilde have opsat. Og nu stansede de foran en Uldvarebutik, hvor han stod og spekulerede paa at kjøbe sig et Sæt Underklæder, da Paal Høeg skraaede over Gaden til dem.

„Velkommen ind fra Sollid igjen," — hilsede han. „Jeg har gaat forbi og set Rullegardinerne komme op og Blomsterne efterhaanden rykke frem i Vinduerne igjen hos Doktorens; men har ikke vovet mig ind, — været bange for at forstyrre."

„Naa, min Ven, tænker De saa paa at tilbringe Vinteren hjemme?" — spurgte Bedstefar.

„Jeg gaar her egentlig bare og venter paa en Bestemmelse — en Livsbestemmelse," — han saa hastig hen paa Terna. — „Er som et Fartøi, der naarsomhelst maa lette Ankeret og staa tilhavs."

Terna saa ind af Butikvinduet.

„Har Du hørt, Terna, hvorledes jeg er kommet i Rigets Akt her i Staden?" — dreiede han af med et Forsøg paa at drage hende ind i Samtalen.

„Hvorfor? — hvad?" — rykkede hun til ... „Naa ja, for Krønikerne dine."

„Her er som et Hvepsebol. Det surrer op med Snak for hvert Navn, det rygtes ud, at jeg rører ved ... De gamle Familier er hellige, Toldinspektør, — ikke engang deres Olde- og Tipoldefædre tør man pege paa."

„Man skal aldrig rode forlangt tilbage i Slægten, siger Skotten, for det ender gjerne i en eller anden Grænserøver," bemærkede Bedstefar.

„Og her ender det i Kapergaster, som har

slaaet sig op i Krigens Tid og i underlige Eds- og Arvehistorier, før Familierne ordnede sig til at bli honorable Firmaer, som sig velstaaende Slægter sømmer ... Men indiskret og udelikat og ondskabsfuldt og gravplyndrende er det af mig at sætte Lupen over disse Ting."

,,Og saa tænker De paa at reise og lade Snakket surre?" — forhørte Bedstefar.

,,For den Sags Skyld? — Nei saamæn ... det skulde saavist bare kryddret mig Arbeidet, — om — om" — kom det usikkert, idet han stod og saa ned i Brostenene ... ,,Men saa hyggeligt er det nu hellerikke derhjemme at høre et opgit: ,,Haah — haah — haah!" fra Fars Lænestol og et ,,ja, — ja" — som Ekko fra Sofaen, — et Støn der og et tungt Pust her. — Jeg styrer mere og mere bort fra min Bestemmelse, — sukker de, stille og ulykkelige. Det er jo fornuftige Mennesker, naar én undtager den fikse Idé, at jeg absolut skal vorde Apotheker, — og ikke er de almindelige heller ... Saaledes kan én jo nok komme til at kjende sig lidt alene og forladt" —

Terna rørte Bedstefar ved Armen:

,,Bare det ikke blir sent og mørkt for os. Vi skal ud i Gartner Tronsens Have," — forklarede hun, — ,,og se paa Drivhuset, og hvad de tar ind der til Vinteren."

,,Aa haa, — aa haa!" han saa indigneret paa hende, — ,,dette med Gartneriet gav Du mig sidst ogsaa. Det er nok en Nykke, Du ynder at forbuske Dig i det ... Du vil da ikke indbilde mig, at Du agter for Alvor at bli saadan en grøntskjærende, grøntsælgende —"

,,Sig Du ham det, Bedstefar," — sa hun noget steilt og koldt, — ,,at jeg har faat Lov af Far til at komme i Gartnerlære til næste Aar."

,,Jo--o, — jo—o, hun har virkelig —"

,,Og at jeg skal bo hos Dig og begynde i din

Have, naar Du engang kjøber Hus," — vedblev hun.

Bedstefar var jo ikke fremmed for den Idé; han havde hørt den adskillige Gange før og gaat ind paa den ogsaa. Men det føielig overbærende Smil, hvormed han vedkjendte sig den for Paal, havde jo sit lidt troløse, som pludselig fangedes af Paal.

„Svært god Idé igrunden," — fandt han nu og stod og stirrede i den. — „Svært god Idé. — Vor Apothekerhave — —"

„Jeg vil aldrig ha andet end det, jeg kan raade med aldeles alene," — afskar Terna hans Idéstrøm. — „Men maa vi nu ikke afsted, Bedstefar," — paaskyndede hun.

„Nei nei, lad mig ikke opholde Gartnersken," hilste Paal.

— — „Hm — hm, ja — ja —." Bedstefar udstødte en og anden Interjektion, medens han skridtede afsted og ikke saa paa hende — —

„Han havde Ret i det, Paal, Du," — kom det endelig, — „at Du bærer Dig ad mod ham, som Du var fuld af Nykker. Han kommer altid saa tillidsfuld og meddelsom. — Men Du, — bom — bom — saa stiv og stursk. Du skulde vænne Dig til en Smule mere Smidighed i Forhold til — til —. Det er jo ikke bare Bedstefædre heller i Verden. Og nu begynder Du at bli saavidt voksen —"

— „at jeg ikke vil ind i det, som altid fører til Ulykke," — sa hun presset grædefærdig.

„Naa, naa, Du maa tro, det er langtfra ens overalt i det Kapitel," antydede Bedstefar forsigtig. — „Hm, — ser Du det vakkre Hodet hans, naar han hilser. Det er af disse høie Isser, som véd, hvad de vil. Og sligt Liv, som der spiller ud af de Øinene."

Terna svarede ikke. Hun var nedslagen og

fortænkt, medens de travede i Taushed udover Forstaden.

— Hele denne Ungens Idé om Gartneriet — gik Bedstefars Tanker, — var jo noget, som hun lod til at forskanse sig bag. — Følgen — Følgen ... af et ormædt Hjem ... Ja, — de unge fik betale for Forældrenes Skyld, som skrevet staar! Sammenhæng — en Neksus i alt — —. Selv gik han egentlig nu her og stirrede udover den Side af Livet, som Folk helst vendte Hodet fra, — Livet, som holdt paa at komme under Hyssingen, som Paal sa —

— Bedstefar havde paa Turen forsænket sig i sine egne Betragtninger, og, da de kom hjem i Skumringen, gik han lige ovenpaa og begyndte at tage frem og ordne sine Brevskaber og gamle Papiıer.

Lampen stod ved Siden af ham paa Chiffonierens Udfaldsklap og lyste paa gulnede ombundne Papirer, fra de mange Skuffer og Rum. De løstes op og revideredes og lagdes ind igjen efter et mere eller mindre hastigt Gjennemsyn.

I den Pakke der med den blegede gamle Silkesnor om laa Dokumenter og Verifikationer for hele hans Karriere, — fra Daabs- og Vakcinationsattester, udstedte af længst afdøde Pastor Hans Daa her ved Stiftskirken og Statsfysikus Wriedt, — hvilke beviste, at han var kommet til Verden og hed Kristen Tønder Grunth, — indtil den kongelige naadige Bevilgning af hans Afsked som Toldinspektør med vanlig Pension.

De laa der i al Tørhed, den ene ovenpaa den anden, som visnede Blomster. — Naar han tænkte paa al den Illusion, der i sin Tid havde omduftet dem, — alt det Arbeide, alt det, han havde vovet og sat ind paa hver enkelt af disse, medens de endnu laa og skimrede for hans Fantasi som Fremtid, Forfremmelse og Anledning til Anvendelse af

sin Handletrang og Handlekraft inden det ny videre Omraade, saa at Navnet Kristen Grunth skulde høres og spørges baade i Marinen og Landet. — Naar han tænkte paa dette og lagde Dokument for Dokument sammen igjen i deres halvbrustne gamle Brætter, medens Togter og Stræv og de allehaande sangvinske Planer og Haab, han havde gjort sig op, gled forbi hans indre Øie, — var det med et vist resigneret Vemod, han stuvede bort og lagde hen ligesom afdøde Dele af sig selv, — Ham efter Ham, som han havde skudt af sig — — helt til Toldinspektøren ogsaa gik. — —

Vilde han tat det anderledes, om han skulde begyndt igjen? — Var han blet klogere af det hele? ... Havde Livet slaat ham koldt Vand over Hovedet og sagt ham, at han begyndte som en Galning? — Fandt ikke det heller — —. Ens Natur ...

Her holdt han Beviset i Haanden for, at Aspiranten Kristen Grunth, efterat have bestaaet Eksamen med bedste Karakter og med efterfølgende Prøvetogt vist sig egnet for Søen, var optaget i Søkadetakademiet.

Naar han tænkte paa, med hvilken Følelse han som tretten Aars Gut havde staat med dette Papir i Haanden, — han huskede det gjennem Aarene den Dag idag! ... Han smilte, — han havde lidt som en Hund og slaat fra sig som en Kar i de første Aar, da han havde saa mange flere over end under sig der paa Akademiet. Og idetheletaget, — han havde aldrig kunnet med overordnede. Det var siden gaat som en Traad gjennem hele hans Liv, saa det altid blev Opposition ... Kunde være noget i det, at det havde været et Slags medfødt Disposition ...

Tja, tja, — han vuggede en stor Pakke med sammenrullede Avisartikler i Haanden, — lagde den bort i et Rum igjen ... Der ligger nu Striden med Marinekommandoen og alle deres Penne, hvori Kapteinløitnant Grunth gav dem det glatte

Lag, saa de tilslut desarmerede ham og gjorde ham til Toldinspektør. — — Her er man Løitnant og her Premierløitnant og Dampskibschef ja —

Ja, ja, — det var en Tid, — en daarlig Tid — hm — —

Udnævnt til Medlem af Kommissionen for Kystfyrene. — Ja, da var man endnu i Gunst og Naade, den meget ansete Kapacitet, som siden skulde bli saa sørgeligen reduceret —

... Vielsesattesten, — han aabnede den langsomt, — med Jomfru Terna Kirstine Taarvig —

Han blev siddende og se paa den. Der steg for hans Syn en spæd rank Pige med dybe blaa Øine — hvidt ligetil Skoene og Brudesløret slaat tilside, da hun traadte ind i Kirken. — Haandtrykket, da Ordene lød: — ,,Saa erklærer jeg Eder herved for rette Ægtefolk at være," — hele Høitiden ...

Tankerne lagde Bro, og han kom til at dvæle ved Afskedsøieblikket for dette Liv, — et Udraab, en Udtalelse, han aldrig havde faat rigtig Grund i, — ofte tænkt paa —

,,Jeg tilgir Dig. Husk at jeg tilgir Dig alt, — alt Kristen!"

Han lagde pludselig Vielsesattesten sammen, trak ud en af Skufferne under og fandt frem sin Hustrus efterladte Breve. De laa der i to af ham selv forseglede og ombundne Pakker.

Han besaa og overveiede før han brød Seglet paa den største af Pakkerne. Det var hans egne mange Breve til hende fra mange Steder og mange Lande, som hun havde forvaret i et gammelt Barndoms Syskrin af Valnøddetræ inderst i Komodeskuffen, — fra de første med gjemte Blomster og Firkløver indeni ...

Han læste, ét for ét, op igjen de fra Forlovelsestiden —

Der stod som en Aande af Andagt ud fra dem, slig, helligt, som hun havde bevaret dem, og han

sad overvældet, dybt og varmt løftet tilbage i sin Ungdoms rige Tid.

Under den fortsatte Gjennemgaaen stansede han ved et Brev, hvori Udtrykkene blev ham noget svulmende poetiske. Han gren af sig selv med en Blanding af mild Overbærenhed og af at være ilde berørt, — og tog fat paa et nyt. — Det var fra London, da hun gik paa faldende Fod med deres ældste lille Jon, som de mistede.

Ja, det var den Tid, — og her fra Barcellona ...

Han begyndte løseligere at gjennemse dem og lægge dem tilside. — Og La Valette under Togtet som Trediekommanderende paa Ørnen — og —

„Jeg skulde be Dig komme ned og spise tilaftens, Bedstefar," sa Kirstine i Døren.

Bedstefar blev siddende og snu og vende og stirre paa den ·tildels ubeskrevne Bagside af en af sine Epistler.

Det lod til at være Udkast til noget, som et Brev, hans Hustru havde paabegyndt til ham — nok, medens han var ude og fo'r til Koffardis, — et Koncept, hun havde forladt og glemt ... Datoen? — han snude og vendte det igjen, — ingen Dato —

„Kjære Kristen," — læste han, og saa fulgte flere Overstrygninger eller udslettede Forsøg.

„Da vi tog Farvel med hinanden, mærkede Du vel" — begyndte det to Gange og igjen overstrøget —

„Kunde jeg sige Dig, hvorledes jeg har ligget og ruget om Nætterne og talt og talt med Dig." — Ogsaa den Begyndelse var kasseret med en vagt henstrøgen Linie af Blæk.

Noget som: — „Om Du vilde svare mig, Kristen, som vi stod for —" var udslettet med tætte Tverstreger.

Saa fulgte uudstrøget henglemt:

,,Uden at vi er aabne mod hinanden — helt tilbunds, — føler jeg, at jeg ikke udholder Livet."

Det maatte være noget, hun havde taget sig meget nær af. Det lignede hende slet ikke dette — den Slags Udgydelser, — noget, som havde krænket hende — dybt —

Han forstod slet ikke — reiste sig, satte Lampen bort og gik ned, medens han famlede og ledte i sin Hukommelse —

Dernede sad de ved Aftensbordet og ventede paa ham. Terna forsynede ham med The, og Korpslægen gjorde lunt opmærksom paa noget opskaaret koldt, som Bedstefar distræt holdt paa at lade passere forbi sig.

Stefanie havde i Eftermiddag prøvet et nyt Piano, som var kommet til Anthonisens Musikhandel, berettede hun, og bagefter været oppe hos Søstrene Jensen i Anledning af sin Kjole, som det nu endelig var lykkedes at faa et Slags Snit paa, — saa det var blet rent sent og mørkt for hende, før hun naade hjem —

,,Her staar lidt Kalvekjød med Gelée igjen paa Asjetten, tag det, Gunnar," bød hun og sendte det op til ham ... ,,Du ser træt ud, — har du været langt idag?"

,,Nei saamæn, — bare min vanlige Eftermiddagsrunde."

,,Siddet inde hos din Veninde, Fru Jordan, og pratet?" spøgte hun. ,,Eller været over Broen paa den anden Side, hos dine Patienter?" — der skjød et undersøgende Blik hen paa ham.

,,Nei hør," lo han, — ,,blir nu Du ogsaa en saadan Doktorfrue, som skal ha Rapporter! — Jeg har saamæn trasket oppe i Smaagaderne ved Skansebakken, — og det er godt at komme hjem, om jeg bare faar Aftenen i Fred."

Fruen begyndte pludselig i Ro og Mag at forsyne sit Smørrebrød med et godt Kjødbelæg.

Bedstefar havde opgjort sit; han fulgte ikke med længere. Kirstines Prat om, at Fru Direktør Brunnick havde været der i Visit og ikke truffet nogen hjemme og Ingvalds Opregning af de Bøger, han maatte kjøbe, naar han kom paa den tekniske Skole, gled alt kun halvt opfanget forbi hans Øre.

Han sad aandsfraværende rykket tilbage i Fortiden, medens Tanken opjaget ledte og søgte uden Resultat. De skrevne Stumper kom og vekslede for ham ... „Uden at vi er aabne mod hinanden" — „Om Du vilde svare mig, som Du stod for" — —

Da de reiste sig fra Aftensbordet, begav han sig straks ovenpaa overhørende Doktorens forundrede Spørgsmaal efter ham i Døren:

„Men Far, vil Du ikke bli og ta din vanlige Aftenpibe?"

Som han tog Lampen fra Bordet for at sætte den hen paa Chiffonierklaffen igjen, skimtede han et sammenlagt Papir nede paa Gulvet. Han tog det op og holdt det frem i Lysskjæret.

Det var Udkastet, som det syntes, til et paatænkt helt Brev fra hende — rettet og overstreget og slutteligen opgivet:

Kjære Kristen!

Jeg formaar ikke at tænke paa eller skrive om noget andet, før Du har svaret mig, — bare forklaret mig det, jeg har saa tungt, tungt paa Hjerte. Det er saa mørkt for mig. Jeg vil ikke, Du skal „berolige mig" — men sige mig, som det er, Kristen, saa har vi det rent og klart mellem os for Gud og Mennesker som Ægtefolk og alle, som elsker hinanden, maa ha det, skal det ikke være som at stirre ned i en Grav og ønske sig død og borte. Svar mig, hører Du, sandfærdig, hvad jeg skal tro, Du elskede Ven, som jeg taler til langt borte.

Aa, jeg har tænkt og grublet. Ofte skjønner jeg selv, at det vokser op for stort for mig. Helt

fra i Sommer, da jeg var hjemme, Du véd, og saa til Far, som var saa syg, — og jeg fik Brevet fra Dig fra Lissabon, — Tak for det — har jeg ikke sovet en rolig Nat, — ligget og tænkt og tænkt paa dette stygge Menneske og saa set Dig i Ansigtet og udtalt: ,,Malla Sannem" for at se, om Du blev bleg og uvis eller, om Du, Gudvelsigne Dig, bare jepede saa stygt vakkert, som kun Du, Du kan, og haanende lo mig ud. Og saa længe holder jeg paa om Nætterne og siger det, ser paa Dig og faar Angst og ber for Dig, til Jepet kommer, jeg faar ikke sove før.

Dette Menneske kom en Dag forjasket og slusket; men havde vist været vakker, ind i Fars Kjøkken og vilde tale med Fru Grunth — i Enerum. — Og saa kom det da, at hun var gift og i stor Nød og Fattigdom nu, Manden havde forladt hende, og hun vidste ingen anden end mig at ty til, siden hun havde hørt, at jeg var Kaptein Grunths Frue. For med ham havde hun faret som Dampskibspige en hel Sommer, — og, havde han nu været der, vilde hun blet vel hjulpen, det kunde hun sige mig saa sikkert, ,,som hun stod paa denne Pletten". Det var Udtrykket, — og jeg husker, hvor raat hun stødte Foden i Gulvet. Men, da hun saa forstod, at jeg mente kun kort at afvise hende, blinkede hun mig dristig i Øinene og sa saa underlig spodsk og, som hun mente at true: — ,,For han var nu et Mandfolk, han ogsaa, Frue." De Ord glemmer jeg aldrig, Kristen! Jeg gav hende skyndsomt, hvad jeg kunde, to Tyvekroner, og haaber aldrig at se hende mere.

Men siden — siden —. Jeg tør ikke se ind i det" — —

Her var Skrivelsen ladet ufuldendt.

Nedenfor stod, som en Bemærkning for hende selv:

,,Har der været noget der, saa, hvorfor skulde det ikke ha været saa meget andet? —

Det blir til en hel Lavine for mig. Jeg vover — nei, jeg vover aldrig at spørge ham —"

Han sad med Papiret glemt i Haanden —

— Saa, dette havde hun gaat og baaret paa gjennem Aarene — de mange —. Det var det, som voldte dette sky, ubeherskelige, pludselige, naar hun saadan med ét stødte ham fra sig, ofte i Hjemkomstens Stund netop, som de kunde være hinanden varmest og inderligst nær ... Her — her var Forklaringen ...

Malla Sannem — ja, hun hed det, — vel en tredive Aar siden nu ...

Han havde saavist selv sørget for at glemme baade Navnet og den fordømt uheldige Affære —

Fuld efter et Drikkelag nord ved Bejan. — — Det havde været hans Princip, at en, der vilde frem, maatte ha ren Vest for pletfrit Familieliv. Han fik hende da ogsaa straks besørget vel fraborde — og ud af Erindringen som andet Smuds, én spulte af sit Dæk.

Han stirrede og saa tilbage ind i sit Ægteskabs vekslende Begivenheder og Gang gjennem Aarene: — Bristen i deres Forhold, Revnen, som var gaat igjennem det, — alle de Tvil, hun med sin dybe Natur havde slæbt sin Kjærlighed frem over, — den gjemte bævende Uro og Angst, naar han kom stormglad hjem fra Togt eller Reise, — de lønlige Spørgsmaal i hendes Øine —

Som han sad hensunket, blev det ham, som Fuglen kredsede nær ham med Saaret i Brystet og det klagende Skrig —

„Husk at jeg tilgir Dig alt — alt" — mumlede han med bævrende Læber og brast i Graad —

Han, — den gamle Mand, — havde ikke før nu vidst, hvad et saadant Forhold, — hvad Kjærlighed var!

X.

Midt i Høstmørket og Graataagen under Jul var Nysneen pludselig faldt over By og Land, — Luften saa blank mellem drivende Skyer, Aaser og Hustagene saa blændende nyhvide.

Korpslægen var taget ind til Hovedstaden for en Uges Tid som Medlem af en nedsat Kommission i det militære Sanitetsvæsen. Samtidig agtede han at gjøre forskjellige Indkjøb i Anledning af Ingvalds nær forestaaende Reise til det tekniske Institut ...

— Bedstefar kom hjem fra sin Formiddagstur. Han gik gjerne alene og vandrede i den sidste Tid. — — Huh, — bare han saa Messingknappen i Gadedøren, det var som at gaa ind i Hulen igjen!

Han blev staaende ude paa Trappen og nød Vintersolen, der næsten varmede mod Husvæggen. Sneen begyndte nu saa langt ud paa Formiddagen at smelte af igjen i Gaden, saa det vaade sorte stak op —

Det, som er gjemt i Sne ja, dukker op i Tø! ... Han trak Pusten betynget. — Her kommer vel en Dommens Dag til dette Hus ogsaa ... Hun besørger isandhed sin Ægteherre med mange Løgne, — har indrettet sig lunt ... Ude om Eftermiddagene og saare sød mod ham, naar hun kommer hjem — helt distræt og optaget, nu han er borte ...

Adam og Eva de var to og ikke ti —. Ja, Gud véd, det er ikke værd at fordybe sig der ... Det er ialfald greit, at de ikke snød hinanden, saalænge der ingen flere var. — Men saa sad der tilslut en Wingaard oppe i Træet der ogsaa ...

Bedstefar stod betænkt og strøg Sne af Gelænderet med Stokken:

At én og én er to, det skulde være den simplest

mulige Sætning, — og, at det ikke bare er et dødt Straa lagt til et andet Straa, men to levende Frøkorn med Fremtidsmuligheder, der kan velsignes saa rigt, som der er Stjerner paa Himlen …

Men saa lidt begriber man sin Natur og sin Interesse —

Ja, — den, som kunde begyndt dette Liv forfra igjen med det Vet, man har, naar man slutter det og endelig begriber, at det maa tages helt indvendig fra — fra Kjernen, om man ikke tilslut skal staa igjen med Tallerkenen fuld af bare Skaller — —

Som Bedstefar lukkede sig ind i Entréen, kom Terna pludselig fra Stuedøren. Hun var forgrædt og maatte have ventet paa ham.

„Bedstefar," hviskede hun, — „jeg vil fortælle Dig noget. Paal er reist!"

Hun fulgte ham undertrykkende sin Graad opad Trappen; men der ovenpaa kastede hun sig i Sofaen og brast i en fortvilet Hulken.

„Stakkar, ja — saa han er reist?" — lød det fra Bedstefar.

„Ja — nu imorges," — hun vred Hænderne krampagtigt.

„Og uden at ha — ha — sagt Dig nogenting?" — prøvede han.

Terna hulkede ustanselig, og Bedstefar gik frem og tilbage. Det var med en vis Bebreidelse, at han saa pludselig stansede og sagde:

„Men kunde Du nu egentlig ventet Dig andet, Terna, — saadan, som Du stadig har stødt ham tilbage og afvist ham alle hans sandelig ikke dulgte Tilnærmelser."

„Men Bedstefar, han har jo skrevet til mig — det — der," — hun rakte op Brevet.

„Saa det der" …

„Og jeg har svaret ham, at jeg ikke ku—unde"

— forsvandt Stemmen ned i Sofaen. — — „Jeg turde aldrig" — brød hun ud — „aldrig" —

„Naa saa ..." Bedstefar læste Brevet:

„Kjære Terna!

Hvor Du har faat det Fuglenavnet fra, véd ikke jeg; men det véd jeg, at, fra Du var Skolepige af, saa har jeg altid set og undret mig over Dig, — og drømt om, at naar jeg først blev noget, saa skulde jeg ha en Kone, som hed Terna, og som var saa sandfærdig og dyb i Øinene og saa fin og hel som Du. — Men det faldt mig rigtignok ikke ind, at hun skulde faa en saa nydelig slank, spæd Vækst og Gang eller, at hun skulde bli, for mig ialfald, endda vakkrere end det, som vor gamle Pige altid sa var det vakkreste i Verden, nemlig Rosen i Zaron —

Kjære Terna, jeg kunde ikke ta nogen i Verden uden Dig, og svarer Du mig ja, — at Fuglen er min, saa slaar jeg ned i Stuen hos Jer, gjennem Vindu eller Dør lige fedt, — for aldrig at slippe Dig mere. Men siger Du nei, saa gaar jeg imorgentidlig ombord paa Dampskibet Hertha, som skal til Messina, og blir borte, — til jeg synes, det kan være lidt Moro at drive paa med noget igjen — eller, til Du kanske kommer til at tænke, at der var en Ven i Verden, som elskede Dig og som Du lod drive afsted for Veir og Vind, — og som endda har det Vanvid at gaa og vente paa Dig.

Paal Høeg."

„Og Du svarede nei, Terna," — sa Bedstefar grublende hen i sine Tanker. — „Ja, — hm, — jeg siger ikke, at der ikke skulde være noget at overveie. — Jeg siger det slet ikke — slet ikke. Der er mange brændte Fingre i de Forhold ... mange Gange de bedste Mennesker ellers, som ikke vilde tilføiet hinanden ondt for aldrig det! Man slipper

Lykken ud af Huset saa let som Skorstensrøg, — der er som en Blindrude ud til den Kant" ...

Han drev lidt paa Gulvet og stansede igjen foran hende:

,,Men Verden maa jo gifte sig, begriber Du. Gaar ikke an bare at springe sky bort og sige nei. Du kan tro, Terna, der er ogsaa bra Folk, som ikke svigter — særlig, hvis man itide gav dem lidt Forstaaelse af — hm—m—"

,,Nei, nei, Bedstefar, — paa Paal aarkede jeg aldrig at tabe Troen! — Han er reist" — brød hun igjen ud i voldsom Graad — ,,og med bare de kolde Ord ... Det er saa sørgeligt, saa sørgeligt" ...

* * *

Det snede igjen den Nat og det næste Døgn, medens Luften var et hængende, dryssende Snemørke. Først den tredie Dag klarnede det op over en By og et Landskab, som laa foddybt i hvidt. Der var pludselig kommet frisk Kulde, — en nyskabt Verden om én saa ren og uberørt, som i Paradis ...

Sneen skuffedes af Tage og Fortoge, Gange og Stier maagedes fri og den brede Færdselsbane opkjørtes i Kongeveien med Sneplog. Al Trafik var med et Slag forandret, — faldt ned fra at slæbe i Smuds og dyb Høstsøle og senere at dure og larme paa Hjul over den knudrede Barfrost til at glide fint og let og muntert paa lave Slædemeier.

Der var Vinterhumør i Luften —

Slæder med Vedlæs, Slagt og Føringer til Torvet begyndte alt Morgenen efter at fare ind til Byen for ved Aftenstide at slingre tomme, bjeldeklingrende hjemover igjen paa de alt opkjørte Landeveie. Inde i Byen føg Sneholderne og lavedes Mænd og Fæstninger i Haver og paa Pladse. Allehaande Kjøreredskaber for Vinteren droges frem

fra Skjulene. Og gjennem Gaderne fo'r mere eller mindre luksuriøst udstyrede Slæder, — man vidste, hvis de var, — klingrende i de forskjellige Retninger for at prøve Føret, medens det endnu laa, thi før Jul var det i Regelen usikkert ...

Man maatte i Visiter til hinanden i de med dobbelte Vinduer stængte, lune Hjem, — udtale sig om den pludselige overraskende Vinter og med det samme faa forevist en ny Boa, en Ilderskinds Muffe med Besætning eller en kostbar Foerværks Kaabe — — —

— Stefanie var engageret her og der nu, medens Doktoren var borte, — baade optaget og opstemt, fandt Bedstefar.

Iaften kom hun først hjem, medens de sad ved Spisebordet, ophedet og rød i Huden af Luften.

Hun løsnede Pelskaaben for den lumrende Varme i Stuen, — vilde ikke ha Mad, — gaa lige tilsengs. Det havde været en lang Eftermiddag derude hos Enkefru Wiborg paa Stranden, og hun var træt.

Ja, en dryg Kaffesladder det ... gik det i Bedstefar. Han saa, hvorledes Ingvald sad og svælgede og svælgede og undgik at se paa hende, og Terna satte Øinene stivt ned i Tallerkenen.

Det blev trykkende stille, da hun var gaat, og de reiste sig snart fra Bordet.

„For et Helvede!" — hviskede Ingvald, idet han strøg forbi Terna. — „Det skal bli godt at komme fra Huset." —

Han fo'r ud og op paa sit Værelse.

Det var med en vis Selvfølelse, at Korpslægen kom tilbage fra sit Ophold i Hovedstaden; hans Anskuelser havde seiret — faat alle Meninger for

sig i Kommissionen. — Al Udsigt til at blive Brigadelæge ved næste Vakance!

Han havde havt travelt; men set og taget Indtryk af adskilligt, truffet Ungdomsvenner o. s. v., hvorom alt han fortalte og underholdt Stefanie.

Han havde en lang, prægtig Boa med til hende; og hun maatte følge ham, med den paa, under hans første Hjemkomstvisit i Praksis til deres gamle Venner, Direktør Bodoms. Der slap han hende, — havde ikke Tid til at drikke Chokolade, — maatte ud og se, hvorledes Vikaren havde stelt med hans Patienter —

Hans spænstige Skikkelse forsvandt henad Fortoget, lunt hilsende en og anden bekjendt. —

— Det blev stille Juledage iaar hos Korpslægens, da Ingvald skulde reise lige efter Nytaar, og Terna undslog sig for at deltage i Ungdomsballet i Foreningen. Det saa ellers ud, som Byens Selskabelighed først skulde komme senere iaar.

Helligdage gjaldt ikke for Korpslægen; ret som det var, gled han for dinglende Dombjelder ogsaa i Bakkerne ude paa Landsbygden.

Iaften, da han kom hjem fra et Sygebesøg hos gamle Venner paa Reistad, var han træt og bleg og begav sig straks ind paa Kontoret uden at se indom Stuen.

Han sad der uden at have tændt Lampen, da Kirstine for anden Gang mindede ham om Aftensmaden.

Ved Bordet var han taus distræt og svarede kun med Enstavelsesord paa Ingvalds Snak og forskjellige Spørgsmaal om sin Reise, der nu var fastsat til tredie Januar.

„Er Barnet ude paa Reistad meget sygt?" forhørte Stefanie deltagende.

„Intet af Betydning," lød det kort. Bedstefar syntes at se et hastigt indbrændt Blik hen paa hende opskydende som fra hans Uros Dyb —

„Og ikke mere Hensyn til Dig end, at de umager Dig saa langt ud nu i Juledagene" — klagede hun indsmigrende.

— „Et vakkert Hjem der, Stefanie," — sa han med Øinene aandsfraværende i Luften. — „Som en Fest derinde ... Som en Fest derinde ..."

„Jaha, det er ikke mere end disse fem Dage, til Du skal reise, Ingvald!" — vak han pludselig op som greben af en Tanke — — „Jeg tænker nærmest paa Kuffert. Du maa ha en solid og rummelig, saa Du kan faa Plads til Bøgerne og ikke behøve at kjøbe nogen saasnart igjen. — Ja ha, ja ha," — han kneb sammen Øinene, som han stirrede helt optaget ind i noget. — „Du skal, saa at sige, ta Farvel med denne By nu, — begynde et nyt Afsnit af dit Liv, synes Du vel? — —

Jo, — Barnet var bedre, Stefanie," — sa han med ét blødt og mildt og nikkede op til hende. —

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

— Bedstefar havde feiret de senere Dage i Julehelgen med et Par hyggelige og livligere Kortaftener nede i Klubben. De tyde did, ligesom han, adskillige af Stadens paa ensom Fod levende ældre Herrer for ikke at tale om yngre, mere friskfyragtige Størrelser, der nu ikke hørte til hans Kategori.

Ikvæld var han træt, havde gaat tidlig op paa sit Værelse og indrettet sig paa at faa gjort op sit lille Aarsbudget, som han altid pleiede før Nytaar. Det var jo nu blot Smaabeløb, noterede i Ører ofte, nøiagtig Aaret rundt. Han havde det Haab at kunne afslutte Regnskabet til sin Tilfredshed, det vilde sige, at Resultatet viste, at han var kommet ud af det med sin Pension uden at behøve at ty til Renterne af to, tre Gasaktier eller de nogle tusind Kroner, han eiede i Banken.

Han sad nu — efter Afslutningen — og dampede ved Piben og ræsonnerede over de ikke netop

ganske som forhaabet ballancerende Tal; — det var gaat adskillig ind paa Renterne. Han havde bevaret sin gamle flotte rundhaandede Tilbøielighed, — hvad der ikke netop var saa heldigt for en Pensionist. Men, Summa Summarum, det gled jo, — og lidt Bedstefar fik man da være ...

Saadan Dagen eller et Par Dage før Nytaar havde han altid siddet med Aarsregnskaberne, — og saa ind til sin Hustru i de forskjelligste Humører ...

Her var ingen mere at buldre for nu. —

Tanken gik tilbage henover de mange forskjellige Aar. — —

Ja—a, — da var det altid han, som stod med Regnskabet og Opgjøret for hende, — der var brugt formeget, — der det og der det. Og nu, — nu — — er det hun, som kommer med det store Hovedopgjør for alle Nytaarene tilhobe!

Du har skrevet kvit under det, Terna — sagt, lovet mig kvit. — Kunde jeg saavist ogsaa kvitte mig det selv. Du holdt den store Lykke for mine blinde Øine, og jeg laa for lavt, for verdsligt til, — forstod ikke vort Samlivs fulde Høitid — —

Det bankede paa. Bedstefar tog hastig den nedfaldne Pibe op, og Korpslægen kom ind:

„Du har ikke lagt Dig endnu, Far, — jeg vilde gjerne talt med Dig lidt, — om jeg ikke forstyrrer."

„Naa? —" rettede Bedstefar sig pludselig i Stolen stærkt spændt.

„Ser Du," — Sønnen satte sig hen i Sofahjørnet. „Det er om Ingvald."

„Om Ingvald?" — Bedstefar gløttede hen paa ham.

„Ja, Far, — Du, som gaar saadan ind og ud til alle Tider, kunde jo altid se et og andet. Du skulde vel ikke ha mærket noget til, om han har gjort sig nogetslags Forberedelser, som kunde tyde

paa en Tur ud til Sollid? — været inde i Kontorskabet og forsynet sig med Nøglen for Eksempel — eller mærket noget Indkjøb til at holde Kalas med?" —

Bedstefar rystede benægtende paa Hodet.

„Jeg vilde gjerne komme efter den Ting, — vide, hvor jeg har Gutten. Jeg skal sige Dig, jeg havde tat med mig Nøglen og bestemt mig til at lægge Turen indom Løkken idag, naar jeg kjørte tilbage fra Reistad. Jeg saa straks i Veien, at der havde været Folk; der var overføgne Spor af Kjørsel. Og inde i Stuen var ikke alt længere i den gamle Orden; — Puderne i Sofaen var omlagte, og paa Skorstenen havde der været gjort op Ild, siden sidst, jeg var der. Men det, der gav mig Vished, var Stykkerne af en Champagneflaske, som var slængt hen paa Affaldsbingen og stak op af Sneen" ...

Bedstefar greb pludselig om Stolearmene: — „Hum — hum —. Ja, det kan jo være, Du, — at Ingvald" —

„Har Du git ham nogen Penge i den sidste Tid, Far? — Han er jo en saa ordentlig og bra Gut. Men han kunde jo ha fundet paa at holde et Afskedskalas sammen med Kammeraterne — og tét sig spendabel" —

„Jo—o, jovist, jeg har jo furneret ham med lidt af og til nu i Anledning af Reisen ... Havde jo ikke netop tænkt til Champagne" ...

„Saa saa," — udbrød Korpslægen livligt, — „jeg skal saamæn ikke dømme ham, om han har fundet paa at gjøre et knasende Afskedslag. — Saa saa, — det er ikke uden Sandsynlighed for sig — kan godt være ... Et nok saa fornuftigt valgt Sted til at indrette sig ubemærket" —

Han funderede og snakkede ned i Gulvet —

... „Jeg vilde aldrig spørge ham, — ikke lægge

nogen Pine paa Gutten eller lade ham ane, at jeg har opdaget det" — —

Han sad med Bedstefars Pen og saa og stregede paa Papirunderlaget.

„Men sig mig, Far," — udbrast han pludselig som grebet af en Angst, — „dengang vi flyttede fra Sollid, — var ikke Du i Kjøkkenet, da vi satte ind en af Syltekrukkerne i Flueskabet? Kan Du erindre, om Ingvald var tilstede da?" — hans Øine faldt skarpt paa Faderen, som om han vilde drive det frem af hans Hukommelse.

„Ja, det erindrer jeg bestemt," — udtalte Bedstefar. „Jeg sad ved Ilden og varmede mig og saa gjennem Vinduet, at Ingvald strævede med at snøre en Regnkappe over Kjørelæsset, medens I satte Krukken ind."

Doktoren stregede ikke mere. Haanden blev liggende paa Underlaget. Der lød et halvt Støn, — hans Hode ligesom sank for et Knæk i Nakken, og han sad der graableg.

„Og om han nu ogsaa havde forgrebet sig paa det!" — mente Bedstefar undskyldende; han ledte i Tanken efter, hvad der saa pludselig var gaat op for Sønnen og satte ham i saadant Oprør.

„Jah, — slig en Gut kunde ... kunde jo nok ha rumsteret og fundet det ... Snoren om Krukken var tat op, og der var spist af det. — Han kunde jo nok, — det er ikke umuligt. — Ja—a, — ja—a —

— Ja, jeg vil sige Dig Godnat jeg, Far," — brød han pludselig op. „Undskyld, at jeg har forstyrret Dig med en — en — Bagatel igrunden" —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— Nei det var ingen „Bagatel", nei, — svarede Bedstefar paa sin egen Tanke, da han var blet alene. Læberne trak sig tæt til, og han tog sig skarpt sammen. Han var vant til at eftergaa en Sag ...

— Stefanie selvfølgelig og Wingaard, som har tat sig deres Promenade derud — — Den Aften, hun kom saa echaufferet hjem i sin Pelskaabe naturligvis — fra Enkefru Wiborg?

Og Gunnar har lagt sammen det ene til det andet; — men ræddes for at se det i Øinene og leder nu frem alle andre Muligheder og Umuligheder —

Han faldt tilbage til at tage op igjen Sønnens forskjellige forsigtige, forblommede Spørgsmaal, — hele hans Manøvreren om Sagen, og blev siddende med en egen Mine af Selvbebreidelse —

Han kunde jo bøiet Sagen hen til noget mindre afgjørende, — ikke netop svaret saa bestemt paa Spørgsmaalet, om Ingvald havde været i Kjøkkenet, da Syltetøiet blev indsat ... Han følte, at en Djævel havde stukket ham, — lidt af hans ophobede Hævntørst mod Stefanie — en bitter Lyst saadan i Øieblikket ...

Ja, Mennesket er uudgrundeligt, — — hugger sig selv som Skorpionen med Halen ... Burde været varsom, set, hvor man rammede.

Han hørte Sønnen gaa ind af Kontordøren, — vidste, at han nu sad dernede hvileløs og rugede.

„Ulyksaligt — Ulyksaligt" ...

XI.

Korpslægen var optaget med Kommissionsarbeide, tog sin Aftenpibe inde paa Kontoret og saas kun i Stuen den korte Tid ved Maaltiderne; han havde da faat istand et Slags harcellistisk lystig Jargon med Stefanie, som hun lod til at goutere. Der var kommet en vis nervøs Fart og

Uro i hans Væsen, han satte sig hastig, reiste sig hastig.

Ikvæld, efterat Ingvald var reist, kom han ovenpaa til Bedstefar med sin Pibe og laa og dampede paa Sofaen ...

,,Det er et Spørgsmaal det," ræsonnerede han, ,,om en Familiefar egentlig har Ret til at ta Hensyn til sig selv, — om han ikke i og med det at være gift har overtat en Forpligtelse til at staa som en Støttestolpe for Familien, om han saa selv indvendig kreperer. Overhodet, hele Omfanget af, hvad det vil si at gifte sig — Opgir man sig selv for at sluges af Afkommet? — Saa gjør jo Dyrene — Bierne — Døgnfluerne — —

Man skulde kunne snydes og bedrages, — fodres med Løgne som en Idiot! — og, jo flere Børn, der kom i Reden, desto fastere sad han i Snaren ... Noksaa høikomisk," — udbrast han, medens han laa der urolig og heftig som en Staalfjær, færdig til at springe op.

— ,,Saadan en from Sjæl med et Gevir som et stadig voksende Træ skyggende over sit Hode. — Han er vel reist i denne Verden! ...

— Me—n, det kunde jo ogsaa falde Dyret ind, at det Gevir havde han faat af Verdensstyrelsen for at stange med, — for at straffe og ta Hævn og faa sat Tingen, indvendig ialfald, iorden. Det er kun Forurettelsens Lov det, at den vokser og vokser, til den eksploderer i Hævn og gir Ballance —

Tænker mig en saadan troende Fyr, som pludselig skjønner, at han har faat alt, hvad han eier af Følelsesliv, forsmudset og misbrugt og forhaanet og bespyttet, saa Hjertet hans ligger som en udkastet blodig Kjødklat paa Affaldsdyngen —"

,,Var jeg Dig, Gunnar," — afbrød Bedstefar ham, ,,saa vogtede jeg mine Nerver lidt, — Du har alt for anstrengende Arbeide om Dagene."

„Siger Du det, Far? — Ja ja, — kan nok være det — — naar man filosoferer for hart, mener Du. Skal prøve at ta lidt Kloral til Natten, — én faar visselig sørge for at faa Søvn."

— — Bedstefar sov urolig den Nat, — drømte, at han holdt paa at rette og rette paa nogle gale Uhre, som aldrig vilde komme iorden …

* * *

Terna stak hastig befippet Hodet ind af Døren til Bedstefar:

„Wingaard er nede i Nytaarsvisit," meldte hun og forsvandt igjen.

Bedstefar reiste sig og byttede Frak. — Vel Ungens Mening, at man burde komme ned, — saadant et lidet fordækt Nødraab … Opbyggeligt …

Først nu Nytaarsvisiten, — og netop idag, Gunnar er kjørt ud i Distriktet. Det stemmer i alle Maader —. Altid kun korte Besøg paa det sidste, — saa at sige, kun en Ordveksel paa Faldrebet, — spør efter Gunnar. Høist klogt og forsigtigt. Som gammel Husven tør man ikke gi sig til at forsvinde af Horisonten heller —

Bedstefar steg besindig ned ad Trappen.

Inde i Stuen sad Wingaard med Tulupen kastet af paa Stolen ved Siden af sig, færdig til at fare afsted igjen, — hans Slæde ventede udenfor.

„Altsaa ingen Doktor hjemme idag heller," hilste han Bedstefar og glippede nervøst med Øinene, — „man skulde jo aflægge sin Nytaarsvisit. Ellers en stor Uting; man opponerer da ogsaa imod den, klarer det med Nytaarskort …

Naa altsaa," — gjenoptog han sin afbrudte Samtale med Stefanie … „Jeg har anskaffet mig et nyt Sæt Dombjelder, — bruger dem for første Gang idag, — og saa er de for tunge og raa i Klangen — ustemte og disharmoniske, skikket til at

gjøre én gal — larmer langt ind i Sjælen, øresønderrivende, som én skulde ha dem selv paa Nakken. — Og saa Solskjæret paa Sneen!"

„Jeg kan høre, De er i slet Humør," — sa Stefanie grættent, — „vi andre faar saamæn sidde herhjemme uden Dombjelder og fornøie os med at se paa Føret ud af Ruderne."

Der drog sig et Par Trækninger i Wingaards Ansigt, som tilbageholdt han et irriteret Svar. „Jeg bekjender," — sa han, — „jeg mente virkelig at laane lidt Humør hos gamle Venner. Men — det synes ikke —"

Hm ... man er alt kommet saavidt som til huslig Trætte — opgjorde Bedstefar sig. Han satte sig ved Vinduet og keg ud af Ruden, hvergang der lød Dombjelder, urolig for, at det kunde være Gunnar, som kom hjem.

„Et lidet Glas Vin tør jeg vel byde Dem sammen med Bedstefar," sa Stefanie, — „det turde omstemme Dombjelderne."

„Nei Tak — nei Tak, — det bare forværrer, — gaar mig lige i Blodet om Formiddagen ... Fruen har faaet et prægtigt Gaupeskind, ser jeg, foran Deres Lænestol, — Julepresent fra Ægteherren?" — henkastede han med et Skjær af Spot.

„Huf ja," — hun stødte lidt til det udstoppede Gaupehode med Fodspidsen, — „de Glasøinene gjør mig rent bange, hvergang jeg sætter mig ned."

„Kattens Fjed og Kvindens Veie!" ... knurrede Wingaard. — Og Bedstefar maatte give ham Ret. Det var hendes mindste Kunst at spille paa to Strænge, — lige mystisk i Øinene og lige øm, enten hun haandterede den ene eller den anden ...

„Man har nu engang den Ulykke at eie en høiere Trang til Luksus og Komfort," klagede hun ... „Ingen Forstaaelse af mig — her" —

Larmen og Trafiken i Gaden lod Bedstefar af

og til overhøre Samtalen, der undertiden faldt ned til at blive smaasnakkende og dæmpet.

„— — Kjøretur — — Fru Wiborg" ... opfangede han af en indtrængende Hvisken fra Stefanie.

„Vi har Maaneskin i næste Uge," bemærkede Wingaard høit gelassent. — — — „Nei min Hest staar jo derude og fryser." Han sprang op og hev Tulupen paa ...

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— Korpslægen kom først sent hjem. De var udbudne for Aftenen og Stefanie alt gaat; men han gjorde ingen Mine til at ville klæde sig og følge efter.

Han satte sig distræt med en Avis; men kastede den igjen, — saa bleg og oprevet ud ...

„Hekseprocesserne var ikke saa dumme endda!" — udbrød han pludselig og begyndte heftigt at gaa op og ned paa Gulvet af og til stansende halvt, som han snakkede halvt ud til Væggen, halvt til Bedstefar ...

„Naar de kom itvil, om de havde at gjøre med en Heks eller et Menneske, saa anstillede de Prøver, — og saa, enten var hun Heks eller ikke. Var hun en Heks, saa kreperede hun. — De kaldte det Guds Dom, — og det var ikke taabeligt tænkt af Menneskene det. De manglede bare Midlerne, saa de slog ihjel feil. Men sæt, at de havde havt et ufeilbarligt Remedium, saa det stod greit som Mathematik: — er Du et Trold, som rider til Bloksbjerg paa Kosteskaft, naar din Mand sover, — er Du en Menneskelivets Forræder, saa kommer Du ved dette Middel visselig til at dø —.

Det er et Spørgsmaal det, som jeg lader aabent, om der ikke gives saadanne Umennesker nu ogsaa, — Naturer, som har Afinitet til alle Sider, — fordulgte Huldrer, som drager og fanger Mænd, — forraader og hærjer ...

Og sæt, at der nu gaves slige, og, at en Mand gik tungt itvil, — kunde han da gjøre noget rigtigere, — for sig og sin Familie forstandigere end at ty til slig en ufeilbar Guds Dom, — holde Hekseprøven, — hvad?"

Han rettede sig som en Fjeder og fortsatte voldsomt:

,,Nei, nei, — forudsat, at der virkelig gives sligt ufysligt Tøi i Menneskeham, — jeg véd, jeg skulde holde Dommen med hel Sindsro. — Dræbte den, jeg skulde være saa lettet, — det skulde ikke koste mig mere end at udrydde en Rotte. Dræbte den ikke, — jeg skulde være saa glad som efter at ha faat Vished igjennem selve min Herre og Skaber!"

,,Gunnar, Gunnar," — advarede Bedstefar hovedrystende, — ,,spiller Du Dig ikke op for stærkt nu?"

,,Aa, jeg har tat mig en underlig Lysttur ud til Sollid idag, — faat frisk Luft og styrket Nerverne," — sa han koldt skjærende.

Korpslægen havde været som snarest inde i Stuen efter Middagen med Aviser og Post og givet den Besked, at man ikke maatte vente ham hjem til Aftens. Han var overhovedet meget borte i denne Tid, saa at sige, helt optaget af sine Gjøremaal.

,,Bedstefar," — begyndte Terna uvis, da de sad igjen alene i Stuen ... ,,Synes Du ikke, der er noget underligt ved Far om Dagen? — Aa Gud, — aa Gud, jeg er saa angst. — Naar han slaar sig slig halvlystig, staar det saa koldt af ham, — er han saa haard i Øinene" —

,,Hu—um ... Jeg tør ikke benægte, at han og-

saa forekommer mig en Smule nervøs paa det sidste. Men vi faar haabe, Terna mi', at det retter sig igjen. Han er visselig overanstrengt."

,,Det er noget med Mor" — vovede Terna, — ,,noget, som er galt!" — udbrast hun fortvilet.

,,Hør nu, Terna, Ungen min, — nu er Du voksen — har selv havt Sorg ... Vi bør ta det fornuftigt, — hvad det nu er, — jeg ønsker ikke at trænge dybere ind i det, — og Du skal heller ikke grunde mere over det, end Du visseligen allerede har gjort. — Det er en Sag kun mellem de to, som ingen jordisk Magt kan gribe ind i eller hjælpe. Du maa forstaa, Terna, at vi er aldeles raadløse, — det briste nu eller bære."

,,Det er saa skrækkeligt — saa skrækkeligt" — brød det igjen ud ...

,,Hør nu, Barn! — Jeg anser det for heldigt, at Ingvald ikke længere er hjemme. Gutten gik her og blev bitter og oprevet. — Og kanske ikke saa godt for din Far heller, som ser, at der lides ... Jo færre kjærlige Øine paa det kanske des bedre ... Vor Tanke om at kjøbe Huset paa Stranden, og Du styre og stelle derude ... Burde kanske være gjort for længe siden. — Men, naar man er gammel, Du, saa blir det længere og længere fra at tænke til at handle; man har bedrøvelig ondt for at beslutte sig ... Der blir vistnok Overtalelser og kanske nei og nei fra din Far; men jeg skal staa halsstarrig. Ingen Grunde — ingen Grunde, skjønner Du, uden at Bedstefar er halsstarrig, — den formaledidede Bedstefar ...

Sæt bare Staal i mig, Terna. Gamle Folk, ser Du, blusser op og falder ned igjen, — faar Tvil og hører paa Grunde, hvor de ikke skal, og er stokdøve for dem der, hvor de skal" — — —

— Barnet gaar her og blir fortvilet — opgjorde han sig bekymringsfuldt, — taaler det endnu

mindre end Ingvald. Hun maa ha Luft og Udvei i noget. — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Korpslægen kom hjem før ventet, allerede i Skumringen om Eftermiddagen.

Han havde faat Tulupen af og stod og varmede sig ved Ovnen.

... „Forunderlig Far, saa det brillante Føre holder sig ... Prægtig Tur ... Deilig Tur, — glidende Føre," lød det oprømt. „Man gaar her i Møllen og faar Nerverne opslidte. Naar det endda ikke var det, at Dømmekraften sad i dem — —

— Vakkert derude ved Sollid idag, — laa der altsammen saa uberørt og nedsnet — —

Ja ja Far, vi kan faa en god Sommer der igjen vi!" — passiarede og snakkede han, medens han lunede sig ved Kakkelovnen ...

„Nei, er vi der!" — modtog han Stefanie, som hun kom ind. „Jeg synes formelig, jeg ikke har set Dig paa længe for al denne Travlheden min!" — Han tog hende ved begge Hænderne. — „Der er ikke Nerver der."

„Men man kunde jo faa dem, Gunnar," — læspede hun, „naar man har en saadan Mand, som jeg. Idag skulde han ikke komme hjem til Aftens heller, Bedstefar! — og her staar han," — sa hun ømt og lagde Armen om hans Skulder. „Ellers lar han mig gaa her alene, — Sygebesøg og Sygebesøg, Kommissioner — sørge for Familien ... Naar Du ikke var saa altfor omhyggelig og betænksom for os, Gunnar, saa tror jeg, jeg skulde bli meget gladere —

— Og nu," — afbrød hun, — „skal vi ogsaa ha den ferske Torsken til Aftens! — Den skulde været til imorgen Middag. Men, naar Du kommer hjem og overrasker mig, saa —"

Hun forsvandt ud i Kjøkkenet for at gi Besked.

Korpslægen gik hen til Vinduet og blev staaende der betænkt og se ud i Vinterluften ...

,,Er alt iorden til Vaaren, saa kan jeg bli en lykkelig Mand, jeg" ... undslap det ham, som ud af hans inderste Tanke.

Doktoren skruede og rettede paa Lampen, som Sørine havde sat nytændt ind. Han havde et Par Gange keget ind i Stuen, om Stefanie skulde være kommet hjem fra Enkefru Wiborg ude paa Stranden.

,,Maanen skal endnu være halvtredie Time oppe, — og Flodtid Klokken elleve" ... bemærkede Bedstefar, han stod ved Vinduet paa Kontoret og saa op mod de drivende Skyer, før han firede Rullegardinet ned; han havde sine interesserede Beregninger efter Almanakken.

— ,,Hun blir altid saa længe der hos denne Fru Wiborg," — gav Doktoren lidt utaalmodig af sig. ,,Naa, det er jo lang Vei" —

Han vandrede lidt om paa Gulvet og satte sig saa i Gyngestolen ... ,,Hun maa komme nu. — Hun maa jo være her nu," — gjentog han og saa op i Lampen. — — — ,,Der er det igjen! ... Hører Du ikke den uhyggelige Lyd, Far, — som om nogen uler langt, helt til han strypes? Det har plaget mig nu hele Mørkningen."

,,En Kran eller en Pakhusdør nede paa Bryggen, som skriger paa Hængslerne," — mente Bedstefar.

,,Naar man først er blet ømfindtlig, er man saa let tilgjængelig for fiktive Fornemmelser," — mumlede Doktoren. — ,,Hør, nu hviner og stry—per det

igjen, — rent, som én i yderste Nød ... Puh, — et saadant Omslag til Leveir gjør én nervøs."

Bedstefar gik ud i Gangdøren —

,,Det er Hunden derover i Schumachers Gaard, som sidder og uler mod Maanen," — oplyste han, da han igjen kom ind ... ,,Rent mild Luft ude iaften" — —

De sad der tavse og ventede og lyttede — —

Pludselig lød der Dombjelder i Gaden, som fra en Slæde, der nærmede sig i voldsom Fart ...

Den stansede med ét foran Trappen —

Doktoren havde alt tat Lampen og lukket op, før der blev Tid til at ringe paa.

Det var Wingaard, som ligbleg fulgte ham ind paa Kontoret.

,,Ta paa Dig, Grunth! — Det gjælder din Kone. Hun er syg. — Ta paa Dig —

Jeg mødte hende her udenfor tidlig i Eftermiddag," berettede han dirrende med glippende underlig vagtsomme Øine. — ,,Hun skulde ud til Wiborgs, og jeg bød hende op i min Slæde for at ta en Kjøretur —

,,Over til Sollid i det milde Veir," — foreslog hun og gik ind og hentede Nøglen —

Ta paa Dig — ta paa Dig —

Ikke før kommet ind i Stuen der, overfaldtes hun pludselig af noget Slags Smerter — nogle forfærdelige Smerter — rædsomme Smerter." — Han gyste og snappede efter Veiret —

,,Ta paa Dig, — ta paa Dig, — vi maa være derude som Lynet." —

Han dirrede og skjalv. —

,,Aa, — naar det er saa heftigt, saa er det vel snart over," lød det isnende roligt fra Korpslægen ...

,,Sig mig, Far," sa han med Vægt og saa paa ham, — ,,mener Du, at Du taaler at gjøre denne

Turen med mig. — Jeg vilde det gjerne, forstaar Du" —

„Ja, — ja, Gutten min." — Bedstefar fo'r op.

„Du tar min Tulup og mine Reisestøvler" ... Doktoren var ude efter dem i Gangen og trak paa ham.

Selv kastede han Militærkappen over sig.

Man hørte ham ude i Kjøkkendøren gi Besked, klart og høit:

„Sig Terna, at vi alle har tat en Tur i Maaneskinnet ud til Sollid sammen med Wingaard. Hun skal lægge sig, — ikke vente os før sent.

Behag saa at kjøre," — henvendte han til Wingaard uden at se paa ham, idet han gik ned af Trappen med Medicinskrinet i Haanden.

Wingaard satte sig bag paa Hundsvotten, Pisken snerted den prægtige Hest, og for hans kjørevante Haand fo'r Bredslæden om Gadehjørnet og nok et Hjørne, langs Havnen og udover Stranden.

Master og Ræer tegnede sig imod den drivende Luft, som dunkle Skygger i Maaneskjæret, medens de allehaande mørke Skibsskrog snart forsvandt bag dem. Smaa hvasse Snert af Pisken vedligeholdt stadig den yderste Fart.

Blinkfyret ude i Skjærene dukkede op som et levende glødende Øie og blev borte igjen.

Der veksledes ikke et Ord underveis. De tog op til Sollid og svingede ind gjennem Gaardsgrinden i de samme Spor, som Hest og Slæde havde efterladt før paa Dagen.

Som Slæden stansede op foran Trappen, kastede Wingaard Tømmen og fulgte Doktoren og Bedstefar ind af Døren.

Der var dunkelt i Stuen, et enkelt efterladt Lys stod og brændte paa Bordet, og endnu ulmede udgaaende Emner paa Kaminen —

Paa Dyreskindet foran Sofaen skimtedes noget ubestemt mørkt.

Bedstefar fulgte Sønnen ængstelig med Øinene, som han greb Stagen og stilede hen mod det; han bemærkede idetsamme, at Wingaard hastig og forsigtig skjød med Foden til noget, der rullede indunder Blomsterbordet.

Korpslægen stod et Øieblik foran Løibænken, før han bøiede sig og holdt Lyset ned —

Der laa Stefanie krampagtig bøiet tilbage, med kolde, stive, fordreiede Træk, Kjolen opknappet og det sorte Silkes Korset med gule Kanter løsnet og forrevet —

Han blev liggende paa Knæ og se og stirre paa hende. Det skjalv og dirrede i Ansigtet, — — kom et Udtryk af Haan. Minen blev haardere og haardere og ligesom lukkede sig.

Han undersøgte koldblodig hendes Puls og Hjerteslag og reiste sig braat —

„Hun er død, — antagelig af Hjerteslag," — udtalte han med isnende Ro.

„En allersidste Tjeneste, Hr. Wingaard," — sa han skarpt tørt. — „Vil De hurtigst mulig besørge et Par Vaagekoner herud fra Byen.

... Og jeg tænker, vi er enige om den lille Forandring i Bulletinen," — tilføiede han formelt, han saa ham ind i Øinene, — „at vi tilstedeværende var herude, og hun pludselig rammedes af Hjerteslag og døde."

Wingaard gjorde uvilkaarlig en Hilsen med den vante Haandbevægelse op mod Haaret, der havde skudt klamme svedige Totter frem i det gustenblege Ansigt. Og lidt efter lød Dombjelder fjernende sig henad Veien.

Korpslægen stod stiv ubevægelig foran Vinduet, til den sidste Lyd var hendøet —

„Det er en død Ting — det, som ligger der, Far! — jeg har ikke mistet noget," udtalte han

som en Besværgelse ved Liget. — „En Vampyr selvfalden under Dommen" — lød det koldt ekstatisk. — —

„Det er nødvendigt, at ét og andet arrangeres, til her kommer nogen," sagde han saa forretningsmæssigt ... „Vi maa ha Lys her, noget at se med."

Medens han var ude i Kjøkkenet og fandt frem en Lampe, gled Bedstefars Skygge hen over Gulvet. Han lagde et Dække over Liget.

Den lille Lampe, Korpslægen havde faat tændt, stod henne paa Bordet, og Bedstefar sad i Tulup og Yderstøvler og fulgte stum Sønnen med Øinene, medens han med Lyset i Haanden søgte og ledte og granskede og undersøgte omkring i den skumre Stue.

Det blussede pludselig op paa Kaminen. Det var en liden Laagekurv, der i Hasten var kilet ind bag Vedrummet, som Korpslægen havde kastet paa Gløderne.

Levningerne af nogle nedfaldne Delikatesser laa paa en Stol fra en væltet Assiette. Han samlede det omhyggelig op og slængte det hen paa Ilden, som det nu var lykkedes Bedstefar at faa opfrisket, og hvorfra Luerne alt begyndte at slikke og kaste et underligt Skjær ud i Værelset.

Doktoren var igjen henne og lyste og undersøgte, — fandt et Champagneglas og nok ét knækket henslægt mellem nogle afvisnede Planter paa Blomsterbordet. Med dette og en tømt Champagneflaske, som Bedstefar havde søgt frem inderst fra Krogen, begav han sig udenfor, knuste det og spredte Stykkerne paa Affaldsdyngen.

Bedstefar iagttog og bemærkede, hvor koldt og klogt og nøiagtigt Sønnen udslettede og tilintetgjorde ethvert Spor af det her passerede.

Han saa ham, da han kom ind, staa og lyse paa det halvaabne Flueskab i Spisekammeret. Der

laa i Øieblikket noget spændt uroligt over ham, og han undersøgte overalt derude i Kjøkkenet.

Saa tog han igjen med en egen langsom Grundighed en Runde omkring i Stuen, saa og besaa alle Gjenstande.

Han blev staaende, som han et Øieblik betænkte sig paa at nærme sig det mørke foran Sofaen ...

Agtpaagivende og opmærksomt førte han saa Lyset henover Løibænken og Puderne, da Skjæret faldt paa noget blankt nede mellem dem. Det var en Ske. Hastig tog han den op og gav sig til at lyse omkring i Hjørnet bag Sofaen. —

Pludselig strakte han sig og greb en Krukke, som var skudt hen paa Gulvet dernede.

Han fik et Drag ved Læberne, — næsten som Begyndelsen til en Haanlatter, medens han stod med den i Haanden og ligesom overskuede Omgivelserne ...

Besindig gik han saa hen og tømte Indholdet, lidt efter lidt, ud i Ilden. Der laa det og sved og suste, indtil Gløderne var tørre, og han heldte en ny Portion ud.

Da han havde forvisset sig om, at alt var forbrændt, satte han Krukken omvendt ind mellem Kullene og knækkede og knuste den.

Bedstefar sad og stirrede som størknet i en ond Drøm, — det var gaat op for ham, at her havde Sønnen selv holdt Dom, — vovet Prøven, — lagt Døden i hendes Yndlingsslikkeri —

Han følte, at, om hans Haar kunde blive hvidere, saa blev det det i denne Nat ...

Doktoren gik nu om i det halvskumre Værelse, ordnede et og andet, lukkede op Linnedskabet og fandt frem Ting, som der efter Omstændighederne var Brug for ...

Omsider hørtes Slæden at kjøre op —

Han tog imod de to Vaagekoner ude i Gangen

og gav dem lavmælt nogle korte Forklaringer om det pludselige Tilfælde, før de traadte ind i Stuen. Den afdøde skulde lægges paa Sengen i Soveværelset, indtil hun herfra kunde bringes til Gravkapellet. Tidlig næste Morgen vilde alt nødvendigt blive besørget derud ...

— De kjendte jo Doktoren, baade Gurine og Olea Nervig, fra mange Aars Vaagen ved Sygeleierne; men aldrig havde de set ham slig. Han holdt sig ligesom borte, rørte ikke, saa ikke engang paa den døde, da de havde bragt hende paa Sengen. — Han maatte være rent slagen af Sorgen ...

— Sennattes kjørte Bedstefar og Korpslægen i Slud og Mørke tilbage i den samme Slæde, som havde bragt Vaagekonerne.

Da Kjøregutten var betalt, og de gik op af Trappen hjemme, brød Doktoren Tausheden: —

„Jeg vil be Dig, Far, gi din Søn endnu en Hjælp, — underrette Terna og Kirstine om det forefaldne og melde det i Brev til Ingvald."

XII.

Byen havde nok at tale om denne Vinter —

Først var nu Fru Grunth gaat bort. Dette pludselige sørgelige Dødsfald, — som om Lynet var slaat ned midt i Familieglæden, — under en Slædetur, som Doktorens havde foretaget sammen med Konsul Wingaard ud til deres Landsted.

Der gik nu Børnene uden Mor og Korpslægen alene igjen. Det var ikke underligt, om han var som knust af det, sky'de at være sammen med Folk og knapt endnu aarkede at tilse Patienterne, saa

pludselig og uforberedt, som Slaget havde ramt ham! —

Og saa havde Konsul Anders Wingaard gjort Alvor af sin længst paatænkte Udenlandsreise. Og dermed var den offentlige Selskabelighed i Byen for iaar at betragte som nul og nichts ...

* * *

— Bedstefar var blevet strængere i Ansigtet og ligesom mere direkte myndig i alt. Han tiltalte ikke mere Folk eller løb paa dem under et Indfald for at faa sig en Passiar, og noterede udtrykkelig alt, hvad han havde at udrette paa sine Ture, for at det, og intet andet end det skulde blive gjort.

Han havde faat en voksende ængstelig Følelse af, at Ansvaret for Familien nu igjen holdt paa at falde tilbage paa hans gamle Skuldre; — han havde jo haabet, at han skulde havt Fred paa sin Alderdom; — men, det tegnede ikke til det. Solnedgangen saa noksaa skyfuld ud, — gik det tungt i ham ...

Det var forresten underligt med de Dele, Menneskets Elasticitet eller, hvad det nu var. En Nat som hin i Rædsel, havde han ikke taalt eller udholdt, medens han endnu var ung eller yngre Mand, — ikke uden en Knæk. Og nu — alligevel, — det maatte ha sin Grund i noget iboende Instinkt om en Fortsættelse, — at alt ikke var færdigt og endt her, — alt ikke tabt ved en Sammenstyrten i dette endelige — —

— Han hørte Sønnen ved vanlig Tid komme hjem fra Brigadekontoret og hænge Kappen fra sig i Entréen ...

— „Din Fødselsdag idag, Kirstine min!" gratulerede han og klappede hende, da han kom ind. „Terna skal faa Penge til at kjøbe Dig noget for.

Ah, — ah," — han trak Aanden med et vist Behag, medens han gik omkring i Hjørneværelset, — „her er saa rent! — her er saa luftigt — Ah! ... Og Du, Terna og Du, Kirstine saa nydelige og nette, ikke en Plet paa jers sorte Kjoler —

Kjære Børn, naar I vidste, hvor vakkre I staar for jers Far, og, hvor her er godt og trygt!" —

Han satte sig ned med Albuen mod Bordet ... „Saa velsignet rent og blankt, hvor én ser," — kom det igjen. „At Du er lidt blaa paa Fingrene af Sømmen, Terna, og Du blækket i Munden, — Du er rigtig en Gris, Kirstine, som slikker Pennen! — Men I er lige rene for det ..."

Han faldt hen i Tanker, og Bedstefar læste og vendte Aviserne.

„Der er Bud fra Konsul Johnsen, om Doktoren vil komme did," meldte den ny Stuepige.

„Saa, — saa," — han stirrede hen for sig med en Mine af voksende Tvilraadighed. „Nei, nei, — jeg føler mig ikke vel, — ikke rigtig skikket idag. Sig, at jeg er forhindret, og, at man maa henvende sig til Doktor Bøckmann, som har paataget sig at vikariere for mig i denne Tid."

Bedstefar saa hastig ængstelig over Avisen hen paa Sønnen ... Det begyndte at bli noksaa hyppig nu, at han undslog sig.

„Du er ikke bra, Far," — sa Terna og gik hen og lagde Haanden paa hans Arm, — „blir saa mager. Kan vi ikke faa skaffe Dig en Kop Bouillon om Formiddagene?"

„Det forekommer mig, som Du selv er mager og medtaget, Terna, det er et altfor udpræget og blegt Ansigt dette for en ung Pige paa nitten, tyve Aar ..."

Han sad og strøg hendes Haand og betragtede hende —

„Du har ikke havt det godt, nei, — har havt en kold Opvækst — og andre Ting ogsaa kanske,

som jeg ikke har eiet Tid og Opmærksomhed for. I skulde jo nu ha en Far at betro Jer til. Det er nyt som saameget andet. Men det kan komme, — kan komme — forhaabentlig!

Nei Tak, Barn, jeg skal ikke ha Bouillon. Men Du maa ud i Luften, — hen og kjøbe Presenter til Kirstine idag ..."

Han fulgte Døttrene kjærlig med Øinene, da de gik ud af Døren.

„Man er ikke vant til det ... man er ikke vant til det ... Det er som nyt blot at sætte sig paa en ærlig Stol i sit eget Hjem," — mumlede han. „Og rent nyt virkelig at ha Døttre og Søn at leve for.

— Nu sælger jeg kanske Landstedet, Far," — sa han pludselig. „Det er som en Klamp, jeg har om Benene. Jeg aarker saa lidet udrette noget, før jeg er kvit det, — faar leveret fra mig Nøglen og overantvordet det til Forglemmelsen. Jeg kjender saa godt, at det er det, som er iveien og ligger og trykker." — — —

... Nei, nei, — tænkte Bedstefar, da Sønnen var gaat. Salget af Sollid var nok ikke det Plaster, som han haabede paa! ...

Her kunde intet ydre hjælpe, — ingen Filosofi, — intet Forstandens Opgjør, endog for hans klare Hode. Han havde ræsonneret sig løs fra Love, som laa og sov dybt i Blodet, — og knugedes nu af dem ned i Tungsindets Mørke.

„Livsanskuelser" — — kommer med Hjernen og gaar med Hjernen, — er nu engang bare Menneskeværk, trøster ikke min Søn nu! — Alle disse moralfilosofiske Tankebygninger er gode nok, naar man bare vil slaa et Gjerde om dem og ikke kalde dem Religion! — Dens Ord om Tilgivelse og Barmhjertighed er fra en Verden, der ligger over vor Logik ...

XIII.

Man var i Begyndelsen af Mai Maaned. Aasene havde alt lysegrønne Strøg af nyudsprunget Løv, Bækkene fossede og susede hvide nedover, og Løvetanden skinnede i Bakken. Det var Vaar, skarp Luft, blændende og blinkende Dag.

Vinteren laa bag én, som noget overstaaet, forgangent mørkt —

Terna var ude paa Sollid idag. Hun havde Stuepigen med for at besørge Indpakningen af alle de Sager, som skulde føres hjem nu, efterat Landstedet var solgt.

Hun havde set sig om nede i Haven — paa Rabatterne og Blomsterbedene, hvor hun selv var vant til at plante og stelle.

Der piblede frem grønne Øine paa Frugttræerne og Buskene, dem Faderen med saa megen Omhu og Glæde havde plantet.

Det var saa saart, saa saart. Det skulde nu over i fremmede Hænder ...

Og alligevel, her var noget slukt og endt, — en Gru, som hun ikke for al Verdens Pris vilde tilbage til!

Bedst at faa pakket og arrangeret skyndsomst mulig. — —

— Henimod Middag var hun færdig og saa sig lettet om ...

Nu var det da forbi alt her paa Sollid! — Pint og i Ængstelse havde hun gaat her, — værre og værre, eftersom hun voksede til —

Med ét Slag var alt forandret, — og nu vilde hun ligesom have det begravet for sin Tanke — — —

En sidste Gang maatte hun hen til Grinden, kaste et Øie paa alle de kjendte Steder ...

Der gik den stenede Vei op til Skogen. Bækken

suste nu nedover den fra det gamle Kværnhus deroppe ...

— Bærbakken — Udsigten —

Minderne steg og greb og pressede, saa hun næsten halvhøit i Ensomheden udstødte:

„Paal, kommer Du ikke!"

Hun blev forskrækket over sig selv, kjendte, hun maatte kvæle en opstigende Følelsesbølge, som holdt paa at rive hende med —

Hastig brød hun af og skyndte sig nedover mod Bryggen, hvor Pigen stod færdig og ventede. — — —

— Saa vant, hun var til at fare med Dampskibene mellem Sollid og Byen, — idag paa Tilbageveien var alting alligevel som saa nyt, — næsten som en første Gangs Færd!

Sjøen glittrede om Øerne og Holmerne, Maagerne kredsede og skreg, ligesom med Sol i Vingerne, medens Vandet krusedes af Brislingstimer ...

Uro, Udfærder, ny Begyndelser overalt!

Hun var saa underlig tilmode, — som noget skulde blive til og sættes igang og springe ud, hvor hun saa!

Rent som Begivenheder havde det været for hende, at Tante Rina forleden havde vendt sig og set efter hende paa Gaden. Og Apotheker Høeg igaar hilst saa eget venligt betydende paa hende fra Trappen ...

Hun havde jo nu ivaar taget Veien forbi Posthuset og set, hvorledes Skjærerne iaar igjen havde bygget under Brandstigen og over det ene Vindu hos Tante Lulla, og havde ogsaa fanget sine Glimt af, hvad de holdt paa med i Apothekerhaven —

Hun stod drømmende paa Dækket og saa udover i Fjernet, hvor der seiledes og roedes ind og ud —

„Konsul Røsts „Victoria" — fra Middelhavet

med Appelsiner — — vel en af de sidste Frugtfarere iaar" — hørte Terna pludselig nogen yttre.

Hun vak op.

Det gik saa eget i hende. Blodet begyndte at banke ...

Røgen af et stort Dampskib spandt sig henover i Luften der langt ude bag Holmene.

Fra Middelhavet ...

Hun gik hen til Rælingen, — stod og saa og saa, medens Fartøiet af og til blev synligt mellem Udskjærene.

Fra Middelhavet — suste det i hende.

Det var, som nogenslags mildere, lykkeligere Luftning blaffrede under Seilene ...

Fra Middelhavet — —

Hun vidste ikke af, før de alt var lige inde paa Havnen.

Der stod Bedstefar paa Bryggen og ventede paa hende. De kastede Landtouget og lagde til.

Det var varmt og et skjærende Lys derinde mellem de hvide Pakboder.

„Stegende hedt," pustede Bedstefar — „rent tropisk!"

Det var som det skulde ligge i Luften idag ...

Maatte komme af, at det nu var saa længe siden hun havde tat sig nogen ordentlig Tur, — hun havde jo Huset hjemme at styre, — at hun kunde gaa saadan og drømme sig op blaat Middelhav med baade Solsteg og Appelsiner! — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — Det havde trukket ud med Middagen i Anledning af Ternas sene Hjemkomst.

Kaffen var drukket.

Bedstefar sad henne i Sofahjørnet. Vaarluften havde tat paa, han var træt, og Tankerne blev mere og mere svævende ...

Han nikkede og smaablundede, medens Terna stak mekanisk i noget Sytøi.

Han hørte gjennem Halvdrømmen, at der ringedes i Entréen — og vaagnede ved, at nogen bankede først paa Spisestudøren, og saa én Gang og to Gange, hvorefter der forsigtig lukkedes paa Døren.

„Paal!" ... skreg Terna og fo'r blindt vildt imod ham.

Han slog begge Arme om hende:

„Har jeg Dig. — Er det sandt?"

Der blev stumt og stille ...

Pludselig skjød han hende fra sig — tvilende angst:

„Du kommer nu vel ikke med noget om Gartnersken igjen?" — udbrast han.

„Jeg kommer med ingen — ingenting, Paal! — uden, at hos Dig vil jeg være! ... Du maa aldrig, aldrig spørge mig; men jeg har været saa vanvittig angst, — ikke tro't Dig engang!"

„Jeg har Dig altsaa nu, Terna! Jeg begriber det ikke endnu rigtig ... De underlige Øine der, — den unge Pige, som heder Terna Grunth — og gaar saa eget let — — Ja saa, min Sjæl tror jeg ikke tilslut, det er sandt. Hun er min, hun, Bedstefar!"

Bedstefar holdt paa at komme med noget passende humoristisk om, at Gartnersken havde gaat ind paa Paals Tilbud af Apothekerhaven. Men Følelsen overvældede ham —

„Terna! — Terna! ..." kaldte han hvast, som han vilde gjort i sin Hustrus Tid ved en rigtig lykkelig Begivenhed.

„Hm—m, ja," tog han sig, og der gik noget i ham. Han lagde begge Hænder paa Paals Skuldre og sa med bævende Læber:

„Hende der maa Du ikke svigte, aldrig! — hun er af dem, som dør af det ..."

Korpslægen var blevet dybt bevæget, da de kom og meldte ham Forlovelsen.

Han havde set saa eget tungsindig paa Paal og Terna og yttret:

,,Jeg tror, I begge er Børn af Aand, og det deiligste paa Jorden er, naar to finder hinanden. — Men Ægteskabet er ikke for lavere Naturer."

Siden, da Terna maatte ind for at kaste sig op til ham paa ny igjen, fandt hun ham siddende med Haanden for Øinene, som om han havde grædt ...

,,Det er saa længe, siden jeg har været glad, Barn," — kom det undertrykt.

Og, brydende med sin Vane ikke at gaa ud, vilde han straks følge dem hen til sin gamle Ven Apothekeren. —

XIV.

Paal kom ind til Korpslægens om Formiddagen og kastede Hatten hen i Sofaen: —

,,Idag har jeg danset Krigsdans for Tanterne, Bedstefar! — — det vil sige Oprør —

Jo—o, — de trode naturligvis, at nu havde de mig endelig fast og fangen hjemme i Apothekerkrukkerne, — sikkert som under Salomos Segl! — De kviddrede som Lærker og tjattede som Skjærer, for nu vilde jeg gifte mig ... De Værelser og den Udsigt skulde jeg ha, — og det Udstyr af hende, og det Udstyr af hende. Det holdt rent paa at trække op til Krig om, hvad hver af dem skulde faa overta'. — Men, da jeg saa regalerede dem med, at jeg havde ganske andre Planer, — at jeg nok agtede at gifte mig; men —"

,,Hvad siger Du, Paal? Har Du alt sagt dem

det, — tat hele Dysten?" — raabte Terna, som nu kom ind.

„Jaha ... men, at jeg dermed ogsaa forsvandt fra Scenen! — Da skulde Du set Næbbene, — nedover Hagen sturende alle tre. —

Joho, — utroligt, — utænkeligt, — umuligt! — at jeg skulde ville fortsætte med disse „Bykrønikerne" mine nu ogsaa, — jeg tillader mig forresten at kalde det for Personalhistorie, — og ikke engang opgav den Grille, naar jeg skulde gifte mig.

Nu havde jeg dem der, hvor jeg vilde ha dem, — sukkende og ydmyge og føielige som Lam!

Og, da jeg saa slap løs over dem min Plan, at bo mig frem, — Terna og jeg, — i forskjellige Byer de første fem, seks Aar for at studere Arkiver, Slægtsforhold og saa videre; men, ta Bopæl herhjemme om Vintrene, — saa jublede de og græd og faldt de den velsignede Paal om Halsen. Det vil sige, de trykkedes lidt voldsomt om Pladsen, og Lillen fik bare grebet om Nakken, — et Garottag, Du, jeg kjender det endnu her i Struben; — men det var lige velment for det ... Bagefter tog de Nafta.

Og nu er det i fuld Triumf og Seir, Du skal følge mig hjem, Terna, og vælge Værelser — Haveplads — og, hvad Du vil! De kappes bare om, hvad de skal faa aflevere" — —

— Korpslægen havde været oplivet baade i to Dage og tre Dage efter Ternas Forlovelse. Han interesserede sig og satte sig ind i Paals Idéer og Planer og snakkede og pratede med Terna. Det syntes alt velgjørende at adsprede hans Tanker.

Men Fjeren slappedes snart igjen. Han gik

atter ordknap og fortænkt, enstirrende i sit, — unddgik med et størknet Smil eller Nik at indlade sig med nogen, og gled helst ud af Stuen, naar der snakkedes om Ternas Giftermaal og allehaande Arrangements for Fremtiden.

Han syntes mere og mere at ville unddrage sig sin private Praksis og indskrænke sig til Embedsforretninger. Man blev derhjemme vant til at henvise Patienterne til Vikarius uden at forhøre sig hver Gang. De saa, han led ved at forstyrres — — —

— Bedstefar stak af og til ind paa Kontoret med sin Pibe for at prøve en liden Passiar med Sønnen. Men det var rigtignok sjelden, det førte synderlig videre end til halvt distræte afklippende Svar.

„... Havt en prægtig Tur idag," — begyndte han, medens han strøg Fyrstikken, — „rent Sommerveir. — Mærkelig, hvor det opkvikker."

Korpslægen svarede ikke, — han sad som vanlig med Papirer og Regnskabsopgjør foran sig.

„Der er kommet et stort Krigsskib paa Havnen. Du hørte, det skjød," — blev Bedstefar ved —

„Ja, Far," — afbrød Korpslægen ham pludselig og rettede sig, — „jeg har opgjort mig alt. Mit første Skridt blir naturligvis det reglementerede at søge et halvt Aars Permission af Helbredshensyn," — fulgte det saa som Slutning paa hans egen Tankegang.

Bedstefar lod Piben synke —

„Jo, Far, — jeg har opgjort mig alt," — gjentog han med et dybt Suk og sad mørk og vuggende med Hodet ...

„Jeg har været paa det dybe og er gaat under, — saa at sige været uheldig paa denne Jord ... Jeg kan ikke begynde Livet forfra igjen, — formaar det ikke ...

... Det er en Sygdom det ikke at aarke, ser

Du, — at synke ned i Tungsindighed. Der mangler mig intet paa Forstanden, den er normal. Jeg er bare træt, — træt. Jeg maa søge hen nogetsteds for at hvile ...

Det blir til en Anstalt for nervelidende," — kom det kort fast, — ,,og jeg har ordnet mig paa det: —

Naar Terna blir gift, bør Kirstine sendes til en Pension i Schweitz for at opdrages og være der, til hun blir voksen. Af, hvad jeg faar for Sollid og ellers har tilgode, vil jeg kunne holde hende der og Ingvald paa den tekniske Skole i tre Aar, indtil han er færdig ... Deres Sorger og Glæder faar jeg ikke dele — —

Men Skam eller formørkende Skygge paa Familien er dog undgaat." — Der skjød noget som et voldsomt Glimt op i hans Øine ...

Han blev siddende og grunde og saa af og til uvis op paa Bedstefar —

,,Saa faar vi se Tiden an da, Far," — sa han endelig varsomt, — ,,om jeg skulde bli nødt til at søge Afsked med Pension. — — Noget som et Munkekloster var det, jeg trængte" — tilføiede han lavt.

Bedstefars Ansigt opretholdt sit trøstefulde Udtryk; men Øinene overskuede i kold Smerte Stillingen, — den han i sit Hjerte længe havde anet ... en Sygs Hvile i Ensformigheden.

XV.

Korpslægen havde villet se Terna gift, inden han tog hen til den paatænkte Kuranstalt for nervelidende.

Brudeparret befandt sig nu paa en Reise op igjennem Landet, før de tog Ophold i den for Paals næste Bykrønike udsete Stad. De var først henimod Jul at vente tilbage til deres egentlige Hjem og Leilighed i Apothekergaarden.

Bedstefar havde leiet sig ind i to hyggelige Værelser ovenpaa hos Enkefru Søberg. Derfra havde han endelig igjen Udsigt til Søen og Havnen, som han nu engang omtrent gjennem hele Livet var vant til og længe havde savnet. Fra Hjørnevinduet hos Sønnen havde han kun set den eneste øverste Top af en Kran, der stak op mellem to Hustage. Og til den anden Side saa han nu over til det gammeldags Skraatag i Apothekergaarden og et Stykke af Haven, der endte i en Bakke med Grøntsenge og en liden Lund af Popler.

Af og til syslede og stellede nogen af Tanterne der i Kyser eller store Halmhatte, Tante Rina eller Lulla eller Lillen; hver holdt sig tydeligvis nøiagtig i sine Strøg. Det var jo en Adspredelse for ham i en og anden Stund at staa og følge dem — og saa at se Skjærerne vippe paa Brandstigen.

Han tog sig ogsaa jevnlig et lidet Trip indom der. Apothekeren var jo egentlig ikke noget for ham. Men disse tre Tanterne var morsomme og lune — og høist forskjelligartede — at prate med, naar de bare ikke vilde paadutte ham de Pokkers „Midlerne" sine for allehaande, — ja, undtagen en aromatisk Urtebitter, som sandelig maatte erkjendes at være sammensat af en Mangfoldighed af Naturens Kræfter. — — — — — — — — — — — —

— Bedstefar var ude paa sin vanlige Spadseretur, — traskede i de patent Støvler med dobbelte Saaler henover Fortoget. Nakken var blevet en Kjende mere ludende, Ansigtsudtrykket ligesom mildere, og hans Væsen havde mindre af det gamle braa urolige.

Han var kommet i godt Humør idag, — havde faat Brev fra Ingvald, som skrev, at han nu havde bestemt sig til at bli i Norge. Han udtalte sig med Begeistring om alt, hvad her var at gjøre, de utallige ubrugte Vandfald med Anledning til Kraftanvendelser, — og Plads for en Tekniker ved saagodtsom hvert evige et!

Naturligvis ... Gutten følte, at han havde faat en anden Grund under Fødderne, — pintes ikke længere af den gamle Hjemmets Uhygge, — opgjorde Bedstefar sine Betragtninger i den Anledning —

... Nede ved Børsen mødte han Mægler Knoff, som syntes at staa og holde Udkig efter nogen.

„Stadig lige rask og rørig, Hr. Toldinspektør!" hilste Mægleren — „klarer Dem med Stokken."

„Bruger den som Følehorn, — bruger den som Følehorn," — lød det jovialt ... „Ja—a, man har Alderen at drages med, De, — er som et trækfuldt Skur, — ser mindre; men hører godt, — hører godt. — Hvad, — hvad sa De, Mægler?" ...

„Jeg siger, at det er heldigt for Toldinspektøren. Det er ikke alle, som har det saa vel" —

— „Som sagt, et trækfuldt Skur. — Men saa ser man af og til Stjerner igjennem Sprækkerne" —

„Ja—a den, som kunde ha Tid til at kige Stjerner og sligt," — Knoff pustede betænkt Cigarrøgen ud i en fin lang Kile, — „slippe alt Staaket, komme paa Pension og saa videre ..."

„Og saa videre ja, — og saa videre," — hug Bedstefar i. — „Ja, — vær saa snil at fortsætte, — hvad saa — saa videre? — — Det er et mørkt, sort Hul, — De" —

„Pu—uf ..." Knoff dampede.

„Det bærer henimod en Flytning, ja. Og saa spør man sig, hvad man kan have at ta med sig af Livsværdier."

Knoff drog et Par andægtige Røgpust.

„Bare en anden Myntsort, Mægler; man kan ikke bruge den gamle med Kongens Stempel længere. Det blir et andet Bogholderi, De" —

„Rønneberg! Rønneberg!" vinkede Knoff pludselig travlt ud med Haanden.

„Naar Surren og Støien ophører, og der blir stilt — —"

„Undskyld, jeg maa afsted, kjære Hr. Toldinspektør! — Haft — Forretninger med Rønneberg ... God Eftermiddag — god Eftermiddag — —"

Bedstefar saa lunt plirende paa det travle Fodlag, medens Mægleren med sin verdsliggodslige Mine pilede hen til Rønneberg for at faa Underretning om Kursen eller en eller anden Notering paa Fisken —

— Da han kom hjem, laa der Brev fra Terna paa Bordet.

Han besaa det, lagde det hen igjen, rullede det ene Gardin ned for Solen og gjorde sig det hyggeligt i Gyngestolen.

Han læste og mumlede:

„Ja, ja, — de begynder. — Og andre slutter" ...

Og saa sidder man der graa mod Skumringen og den store Stilhed, medens éns Sol gaar ned, og ser tilbage paa, hvor lidt man har levet, — alle de mange travle Aar, som kun har git en Røg i Haanden —. Aandens Krise har man nærmest tat paa sin sene Alders Dag gjennem Barn og Barnebarn ...

Han sad og snude og vendte paa Brevet.

„Forundrer mig ihjel over hende, fra vi staar op, til vi lægger os," — opdagede han henslængt i Margen fra Paal.

... Ser ud, som de passer ... Ser ud, som de kunde leve Livet sammen, disse to ... Ser virkelig saa ud ...

Terna har arvet sin Bedstemors dybe Trang til

hel, uafkortet Kjærlighed, gik det i Bedstefars Tanker ... I det længste havde han jo søgt at forklare det med, at saadant nærmest maatte anskues som en Særlighed for eget idealt anlagte Naturer. Men — men, — jo mere han saa i det, desto klarere gik det op for ham, at det, naar alt kom til alt, dog var der, — i Kjærligheden — og mærkelig nok ikke i hans Embedskarriere eller stolte Opposition, — at han havde levet sit egentlige inderste, dybeste Liv gjennem Sorg og Glæde ...

Han, — den gamle Mand, — syntes, han paa det sidste havde gjort den ene Opdagelse, vundet det ene Syn efter det andet i dette — —

— — I Rullegardinet gulnede endnu et sluknende sidste Solskjær, og Bedstefars Øienlaag holdt paa at glippe og falde til ...

De skimrede frem disse dybe, kjærlige Øine, som saa ofte havde hvilt tungsindig paa ham med de forgjemte bævende Spørgsmaal; — de var nu trygge, rolige, fortrolige ...

Der svævede som en Fugl nær over ham med Vingen —

DYRE REIN

EN HISTORIE FRA OLDEFARS HUS

(1896)

I.

STILLEBEN.

Den mægtige Elv, der til andre Aarstider svulmede og susede alt dominerende gjennem Skogdistriktet — blinkende som et endnu ubrugt Sagblad under tætte Stammer, — flød nu efter den lange Sommertørke indsvundet mellem høie Sandbanker. Furu og Gran lumrede og svedte Kvae i Heden, og ikke et Blad rørte sig i Løvtræerne. Den støvede Kongevei med Kong Christian den Vte paa Milestenene hentaagede som en solgul Stribe mellem Skigaardene ...

Med det svære røde Skraatag stikkende op mellem høie Løn- og Poppeltræer tronede i Sommerdisen den gamle Sorenskrivergaard opimod Aassiden.

Der var som uddød derinde paa Vangen nu i Middagstiden, — ødt og stilt —

Nede ved Laavebroen stod et Par fraspændte Stolkjærrer med Hestene i Tjor græssende ved Siden af. I Skyggen af Hundehuset laa Ajax i sin prægtige Pels pæsende og pustende. Af og til søgte den at interessere sig for et Par Høns, som noget dristigt syntes at nærme sig Nelderne ved den forbudte Haveport, men begrov saa søvnigkjed og med et inderligt Gisp sit store Hode mellem Labberne ...

Ud af et Vindu ovenpaa i den rødmalede Kontorbygning, der indrammede den vidtløftige Gaardsplads til den ene Side, hang Overdelen af en Kontorist, som i Skjorteærmerne kontemplativt røg sin Pibe. Han syntes et Øieblik at finde en Gjenstand, hvortil han kunde knytte sin ledige Interesse:

,,Skynd Dig, Malene! Ungerne dine venter," — raabte han efter Kokkepigen, der, barbenet og skjæv, haltede afsted fra Kjøkkenet med en overfyldt Skulibøtte til Grisene.

,,Kanske han vil staa Fadder?" slængte hun tilbage, som hun forsvandt nede ved Udhusene ...

Solen stegte paa den brede Hovedtrappe med det svingede Gelænder.

Derinde i den rummelige Bygning hørtes i Middagsstilheden kun en og anden Lyd af en Dør, som sagte lukkedes, og fra Kjøkkensiden snurrede den enstonende Lyd af en Rok.

Ud fra et aabent Kvistkammervindu lød et Par undertrykt lystige Ungpigestemmer ...

Merete, den yngste af Husets Døttre, holdt noget Lintøi paa Armen, som den nogle Aar ældre Søster, Alida, tog imod og bredte paa en Seng, der skulde redes.

,,Hjælp mig at faa Varet over Puden, Merete! Han kunde komme idag, og jeg vilde ikke for alt i Verden, at han skulde se, det er os, som reder og steder til hans høitærede Person."

,,Du Alida," — betroede Merete hende, — ,,Femia bad Marianne bytte Uge med sig. Hvorfor tror Du, hun gjorde det?" Øinene sprudede af Lystighed, medens hun paa sin Kant trak i Pudevaret. ,,Femia vil præsentere sig overlegent, — imponere Fuldmægtigen de første Dage, han er her. Aa, det skal bli kostelig at se paa! ... Hun gaar og spiller høitidelig og kiger hen til Langspeilet! ,,,,Han er af gammel Æt med Konnektioner"", —

udtaler hun i stor Stil og blir saa sint, bare jeg jeper lidt til hende ...

Tror Du, han er høi og mørk Du, — saadan interessant? — Eller kanske det bare er en liden Pusselad, — da skulde Femia bli flau!" ... Hun kastede overgiven Puden, hvis Baand hun nu havde knyttet, hen paa Hovedgjærdet.

Alida rettede sin slanke smallivede Skikkelse. Det var et sikkert Karakteransigt, der viste stærkt udover hendes neppe fem og tyve Aar, — en gammel Families faste, skarpe Træk.

„Det er Navnet," — yttrede hun, — „Dyre Rein ... Det dufter af nogetslags gammelt Herresæde. Og, da Claes skrev, at han vistnok engang blir Arving til de Moldewigske Godser dernord, og at det var de store Skove og Jagten heroppe, som egentlig var Grunden til, at han søgte Fuldmægtigposten hos Far nu efter Arentz, saa syntes Femia, det tog sig ud som noget rigtig nobelt og af „„Extraction!""

„Han har reist Du, været i Frankrige og Danmark," — faldt Merete ind.

„Pyt, det har Far ogsaa, — saa vi behøver slet ikke at gjøre os beskedne for det. Vi kan saamæn modta ham paa fransk, om det kniber; han faar undskylde, at vi ikke kan spansk."

„Du Alida," — hviskede Søsteren hemmelighedsfuldt, — „tror Du, Arentz havde faat nei af Marianne, at det var derfor han reiste saa pludselig? Jeg tænkte nu, hun vilde havt ham jeg. De var ligesom slige Venner bestandig; men det er saa uudgrundeligt alt med Marianne ..."

Alida trak blot lidt spodsk paa Læben.

„Nu siger Du ingenting igjen, Alida! Hun kan da saamæn ikke for, at nogen liker hende," fo'r Merete op.

„Hm—m —"

... „Og at hun saa siger nei, maa hun da faa Lov til, véd jeg."

„Ja saa ja —"

„Hvad saa da, hvad saa da, værs'god si' det ... Du er altid paa Nakken af Marianne!"

„Aa—aa, — der fri'r saamæn ingen til én, uden én selv har gjort lidt for det ... hvis ikke andre velvillige Sjæle arrangerer da," — føiede hun til næsten uhørligt.

„Fy Dig, — fy, siger jeg."

„Frier nogen til mig?"

„Nei, for Du er alt forlovet, Du."

„Ja men fride nogen til mig, før — før — dette kom paa med Groth?"

Merete saa uvis raadvild paa sin ældre Søster.

... „Eller var jeg kanske styggere end Marianne? Du vil da vel ikke sige det ... Nei, ser Du; men de vidste altid, hvor de havde mig."

„Dragkisten staar skjævt under Speilet," afbrød Merete. „Jeg skyver og Du trækker ..."

De greb, én hver, i de svære Sidehanker paa det gammeldags Møbel med de bugede Skuffer.

„Hu—ip ... Det var for meget ... Huip ... Saa!"

Alida kløv op paa Dragkisten, pudsede omhyggelig af det gamle Speil med det lidt brustne tykke, slebne Glas og rettede det til paa den vandblaa Panelvæg ...

„Hammeren, Merete! ... Paa den ene Side skal han faa Marskalk Ney — og paa den anden Lithografiet af Murat."

„Hvad ... nei, — vil Mor ud med det?"

„Aa, saadan en Hr. Dyre, Dyre Rein," — trak Alida paa det. „Mor sa, at han skulde faa et af de store Klædesskabene udenfor Døren ogsaa. Han kunde ha Geværer og Jagtredskaber og sligt at forvare ..."

„Jeg synes, I har faat det ganske pent til her jeg," lød pludselig en tredie Søsters Stemme.

„Nei, er Du der ..." vak Merete til. — „Du rent skræmte mig, Marianne! Du gaar, saa én aldrig mærker Dig."

„Jeg tænker rigtig paa det lille Tobaksbordet, Du véd, som staar inde i Kottet ved Rulleboden mellem de gamle Rokkerne, — om det ikke kunde fiffe lidt her?" bemærkede Marianne efter at ha set sig om.

„Naar han slet ikke røger Tobak," afviste Merete.

„Hvor véd Du det?"

„Af hans Breve til Far vel. Jeg kjender altid Tobaksbreve paa Lugten."

„Naa! — Du har nok været tilgavns nysgjerrig," — fandt Marianne og saa forskende paa hende, medens Øinene i det eget farveløse, koparrede Ansigt ligesom svandt ind til smaa Ridser. — „Naar der engang kommer Vet i denne Næsen hendes, som skal snuse op i al Ting, saa kan Ungen bli rent farlig, Du Alida!" — spasede hun.

„Men saa véd jeg noget andet, vi kunde finde paa at sætte ind her," triumferede Merete pludselig og var idetsamme ude af Døren.

Hun strøg hastig indover Midtgangen til det lummerhede vidtløftige Mørkloft, fra hvis høie Skraatag en og anden Glugge sendte en blændende Solstrime ned i Gulvets Halvmørke. Ved de mægtige Tvær- og Støttebjelker og opad et Par Skorstensmure var stablet defekte Møbler, gamle Skjærmbræt og Reoler med sprukne Læderbind og Hauger af beskrevet Papir.

Der skimtedes i Damesadler med Rygstole, Portrætrammer og henslængte snablede Skøiter, medens alskens over Snorene ophængte Tepper og Reisetøi hist og her afdelte Rummet.

En i Halsen knækket Violoncel og nogle Rullegardinstokke kjørte indover Loftets Mysterier i Fa-

dingen af en rødmalet forgyldt, kuriøst udskaaret Kirkeslæde fra Bygdens „gamle Tid".

Merete samlede Kjolen op og krøb over et Par Bjelker forbi en Rad opreiste Barnesenge hen til en lang haarslidt Kuffert inde ved Tagskjægget, hvis søndrede Laag glisede aabent.

Det knirkede i det gamle Læder og jamrede i de rustne modvillige Hængsler, da hun aabnede Kufferten efter at ha trukket den lidt frem. Der kom under Anstrengelsen noget eget klækt eller svagt frem ved hendes fine lette Skikkelse. Den svære cendréfarvede Haarfylde lagde sig som lidt skjævt til Skulderen.

Hun rodede ivrig op i det mangeartede Indhold. Der var gamle sylspidse Balsko, et Par Epauletter med irrede Guldfrynser, et beslagent Pistolskæfte med Flintelaaset hængende ved og et, nu henlagt, gammelt sammenbundet Dannebrogsflag.

Saa fandt hun, hvad hun søgte, pakkede alt ned igjen og slog Kufferten til.

„Ser I her, hvad jeg har fundet?" lød det saa lidt efter inde paa Kvistværelset. Hun viste frem et Mahogniinstrument med Messingledder, — „Bedstefar Reichweins Støvleknægt ... Skruer til at rette den ud og ind, eftersom Foden er stor til. Den er egentlig til Rytterstøvler, for, se her! hvor bred den kan skrues i Hælen."

„Aa, tror Du, det er noget at ha herinde," betvilte Alida — „sligt gammelt Snurrepiberi."

„Sæt den bare ved Sengen. Det smigrer at bli behandlet som Kavaler," mente Marianne lunt.

Merete lagde sig saa lang, hun var, op i den magre, slidte Skindsofa. Hun havde i Opvæksten havt en liden Tendens til Skjævhed, og det gjorde saa godt at hvile Ryggen. Hun besaa sine Ben i de blaa Bomuldsstrømper og Sommerskoene og løftede og vrikkede paa dem; det var nok Støvleknægten som gik i hende ...

Hun lo pludselig ... „Jeg tænker paa, om Femia kommer til at lægge salt Kjød og Rul paa Smørrebrødene til ham i sin Uge eller, om det bare blir Nøgelost og Myseost —"

„Hvad vil Du gi ham da, Merete?" spurgte Marianne.

„Jeg skal se paa ham, — det kommer an paa ..."

Hun laa og saa op i Taget —

„Du Alida, véd Du, hvormange Gange jeg har været forlibt Du? — To Gange —. Den første var i Præsten Bunge, dengang jeg blev konfirmeret. Det blev saa vakkert alt det, han sa, og saa var han saa blid i Øinene og, naar han messede med sin svære Bas, rungede det gjennem hele Kirken! ... Jeg drømte tilslut, at han stod i hvid skinnende Messehagel nede ved Æbletræet i Haven med et af Glasæblerne løftet i Haanden og sa, at Kvinden ikke maatte æde af det! Det var et saadant deiligt voksgult et, han holdt. Og saa syntes jeg næsten, han selv bed af det, da han forsvandt opover langs Havestakittet."

„Det vil sige, at Du havde stjaalet Glasæbler og havde ond Samvittighed," mente Alida.

„Nei, om jeg havde Du — dengang! ... Men saa kom jeg til at tænke paa, at der kanske kunde være faldt ned noget dernede, siden jeg drømte om det, — og, ganske rigtig, jeg fandt to Stykker liggende. Og slige forslaaede Glasæbler, véd Du, er ikke noget at gjemme ...

Men Forelskelsen i Bunge — — ja, Du skulde vidst, hvorledes jeg gik om og var Himmelbrud. Men, da han saa om Høsten i det store Selskab paa Fars Navnedag viste mig Trinene i Menuet. — Aa, for en forfærdelig Skuffelse, — hele Forelskelsen over! ..."

„Og den anden?" spurgte Alida.

„Den — aa den! ... Det var i Major Witte nede paa Ekssercerpladsen. Han havde saadanne store graa Knebelsbarter og var saa mandig og vakker ... Og saa denne Skulderen med Kuglen i, som han havde faat ved Onstadsund! ... Det var især en Dag, da han ved Opvisningen nede paa Moen red med fire Tamburer foran sig. Jeg syntes, han var Verdens største Helt, og da fik jeg ham efter Officersmiddagen herhjemme til at love mig at redde Polen, som Du véd Sankowitz altid snakker saa om. Han var saa snil og dyregod, at jeg altid syntes, han næsten maatte kunne prate med Hestene sine. Da han blev forflyttet, forærede jeg ham Buret med Fuglen min i, — som jeg nok ikke vilde ha betroet til noget andet Menneske i Verden end ham! Og han lovede mig at skrive til mig om den; men det har han glemt. Og nu husker jeg egentlig bare paa Peter, Spurven."

„Aa jeg tænker nok, Du har været flere Gange forelsket jeg," — sa Marianne.

„Nei saamæn ... Hvergang her er kommet nogen, som jeg har syntes lidt om, saa har altid én af Jer andre gaat der saa stille henrykte. Og tak, da, — saa er jeg færdig ..."

„ „Kjærlighed er en Passion, som overgaar alle andre Passioner" ", — laa hun og ramsede op efter Faderens Yndlingsforfatter, Holberg.

„Næbbet! ..."

„Min Datter havde Bryllup og jeg var ikke buden," — spasede hun væk —

„Men se, — se bare Femia" ... raabte hun nu pludselig henne fra Kvistvinduet. — „Der kommer hun ud fra Lysthuset med de lange Nankins Hansker over Armen. Hun har siddet der og syd dem færdige. Nu skal hun spasere med Hansker, naar „Dyret" kommer."

„Femia burde faa Lov til at komme ind til Kristiania ivinter, synes jeg, — til Oberst Gjeddes

og se lidt af Verden," mente Marianne paa sin rolige overbærende Maade.

,,Nu? — nu netop," — udbrast Merete, ,,naar ... Naa, hun vilde sætte op et Ansigt, om hun hørte, hun nu skulde afsted!"

,,Der begynder saamæn Maren at skure nede i Trappen," — afbrød Marianne. ,,Saa er Far og Mor vaagne."

Hun begav sig ned for at fuldføre den halve Alen paa Dreielsvæven, der paalaa hende for Dagen, og Merete skyndte sig til sin franske Stil.

Slibestenen, hvorpaa Folkene hvæssede Ljaaer til Eftermiddagsslaatten, sendte pludselig en hvinende skurende Lyd udover Gaardspladsen. Nu blev der Liv dernede.

Med de vanlige staselige lette Skridt saa's Sorenskriveren i sin langskjødede Frak med opstaaende Krave og høiskaftede Støvler at stile over til Kontorbygningen, svingende sin beslagne Merskumspibe. Et Par Skikkelser, — Almuesfolk, — der havde ligget og sovet i Græsset i Paavente af Kontortiden, reiste sig og fulgte i passende Afstand med Huerne i Haanden.

Lidt efter viste Fruen sig paa Trappen i høi Havehat og Nankins Halvhansker.

Hun gik ned i Haven fulgt af Alida.

,,Jeg synes, I har faat det bra til deroppe paa Værelset, — hvad Slags Menneske det nu kan bli, vi faar i Huset igjen," — henkastede hun. ,,En dannet Mand maa det jo være ... Han har reist i Udlandet, kanske kan han komme til at tale fransk med Dere, Du. Det kunde jo være et Held."

,,Aa, men Mor, hvad vilde Kaptein Buchwald sige til at bli stukket ud; han anser sig for en saa ufeilbar Franskmand."

,,Der blir intet Hensyn til det. Vi kan, saamæn, ikke lade Kapteinen forpagte os," — lød det, som hun stod og bandt op en Busk ...

,,Nellikerne er rent pragtfulde iaar efter al Varmen ... Og se de Convolvlerne, som har lukket sig op imorges ...

Bare han ikke er noget forvænnet noget, Du," — kom det saa efter lidt hen i den anden Tankegang ... ,,Dette med Jagten! ... Det var nu saa rent ugenert med stakkels Arentz. Ikke et Spørgsmaalstegn ved ham i de to Aar, han var her. Men han forsvandt sandelig som en Gaade, — saa pludselig — og med én forskjellig Grund for hver Dag, hvilket er det samme som ingen Grund ... Han var ikke meget interessant nei; — men en Arbeidshest. Maatte nu bare Far bli vel hjulpen med denne ny!" ...

De kom ned imod et mosgroet, forfaldent Springvand med en Trætop midt i, hvoraf Straalen sagte silede. Træstaverne om Basinet var slimede af Grønske.

Fruen stansede uden at gaa nærmere for Jordfugtigheden:

,,Ja, her kunde jo dannes noget, naar man ikke var bange for at spendere lidt" ... funderede hun.

Med det massive graa Hoved bøiet tilbage og et mønstrende Blik nedover Bakkeskraaningen, fulgte det saa, idet hun gjorde tegnende Bevægelser med Haanden ... ,,Grønne Plæner med Blomsterbed og smaa Buskadser, og der i Hældingen et Anlæg i Form af et mægtigt Overflødighedshorn ... Saa Hækker med røde og hvide Roser i Flugt med Alléen helt ned til Indkjørselen. Planteskolen min strutter og forgror rent dernede i Hjørnet. Der er nok at ta af ... Stikkelsbær, Ribs, Solbær og hvide Bringebær til Hækker ... Og Frugttræer," — grublede hun, — ,,hvor man bare kan placere dem ... Jeg lever ordentlig i Tanken paa den Tid, naar de vokser til, og jeg kan gaa og pode dem og se dem i Frugt" ...

„Nei, at Du endnu gaar og tænker paa det Haveanlægget, Mor, naar Far siger, at det er saa rent umulig kostbart!"

„Aa, er den først anlagt og færdig, saa blir han nok glad i den. Mandfolkene taaler aldrig at tænke paa, at noget skal gjøres eller, at der skal Penge ud. Gaarden vilde faa et helt andet Udseende. Det skulde ende som en Park dernede ved Lunden og Løvskoven og strække sig helt ned til Elven. Tegning og Plan længst færdig," — opgjorde hun med et stormægtigt Nik.

Alida smaalo —. Dette blev større og større ...

Fruen stod og tyggede lidt distræt:

„Om fjorten Dage har vi Høstthingene ... Bare nu Folkene faar Kornet ind til den Tid! Jeg har Brug for alle Kræfter i de tre fire Uger, Mandfolkene er borte paa Thingene ...

Gaa hen i Lysthuset efter Maalesnoren, Du Alida," — vedblev hun stigende optaget. — „Lad os se, hvor langt Aspargessengene kunde række, naar vi regner fra Bjerken derhenne. Skal Huset først præstere Asparges, saa faar det være rummeligt ... fem Senge med to Rader i hver ... Og hele den lærde Kompost, som er bestemt for Rugageren, den, — ja den" — lo hun, — „den kommer nu ikke did iaar!" ...

„Husker Du ifjor — og iforfjor — og alle de Gange før, vi har maalt, Mor! — da tog vi det bare fra Havestolpen her," mindede Alida noget underfundig lystig i Minen.

„Nu derhen," — fortsattes der uforstyrret, — „saa skal vi se, om Stykket her svarer til det paa den anden Side. Var det fjorten Alen, Du sa" ...

„Aah, I maaler til Mors vordende Have?" ... kom Marianne godslig spøgende til. „Her er Brev til Dig, Alida! fra Tante Ra ..."

Hun leverede hende en liden trekantet Billet med Oblat for.

Merete var lige efter hende ilfærdig springende:

„Hvad er det, Jens Visergut kom med for Brev?"

Femia figurerede med mindre Hast nedover for at høre, hvad der stod paa over paa Rafos.

„Tante Ra inviterer os Smaapigerne til Eftasvæl paa Søndag, Mor," — forklarede Alida ... „Nybagte Flødekager" ... læste hun ...

Fruen tog Brevet og holdt det lidt langsynt ud fra sig ... „Aha Postskriptum ... Humlen ... Den ny Fuldmægtig er inderlig velkommen, om han skulde ha Lyst til at hilse paa en gammel ensom Dame og se vor Naturmærkværdighed, Rafossen," — læste hun.

„Aa, hun taaler ikke at vente længere end til Søndag!" brast Merete ud. „Du kan tro, hun er spændt paa ham, — og hvem af Jer hun skal bestemme ham for, — som bedst „ainer sig" for ham," — hermede hun. „Arentz „ainede" sig ikke for no'en af Jer," — kom det med et Sideblik paa Marianne, — „andre end for Barbara, og hende vilde han ikke ha."

„Tante Ra har sin egen Maade at lyksaliggjøre Familien paa!" — mumlede Alida.

„Ja ja," — afbrød Fruen, — „Tante Ra kan være storslagen trods alle sine Villier og Særheder. Hun leverede da sine tusind Specier for at faa Marianne de tre Aar til Kristiansfeldt efter den svære Koppesygdom ... Men skynd Dig og lad Jens Visergut faa Svaret, Alida! I gaar naturligvis allesammen. Og skriv, at der er ingen Tvil om, at Hr. Dyre med Glæde vil benytte sig af hendes Elskværdighed til at faa hilse paa den kjære Tante Ra. — Fortæl, at vi har sat istand Jesses Værelse til ham, — og fortæl, — Du véd jo, hun vil høre om alt, — at Rødsi har kalvet" —

„Kan jeg ikke faa sende et Stykke Kalvedans

til hende," foreslog Marianne, — „i et Laagefad, færdigt med Kanel og Sukker paa? — Der blir nok igjen til imorgen Middag."

„Ja, sig, at det er Marianne, som har Ugen og sender det, Du Alida," — samtykkede Fruen ... „Merete, Merete," raabte hun saa, „se der er et Par af Hønsene kommet ind i Haven. Skyds dem fort ud Du!" — Hun gik nedover mod Lunden, optagende sine afbrudte Haveplaner. — — —

— Madklokken paa Staburstaget kimede og ringede til Eftasvæl, sat igang af Kokkepigens ufortrødne Anstrengelse, og Lyden fortsattes af lignende fjerne nede fra Gaardene ved Elven ...

Folkene drev hjem fra Slaatten for at bænke sig om det lange Kjøkkenbord, og Fruen kom opover fra Haven, af og til stansende med Haanden i Hoften og støttende sig til en let, fin violetmalet Rive, hun gik med i Haanden.

Sorenskriveren var alt i Stuen. Han gik noget hektisk rød i Kinderne op og ned af Gulvet.

„Lad Kvigstads Eftasvæl bringes over paa Kontoret!" — brast det ud af Lummerheden, da Marianne viste sig med Theen. „Jeg ønsker ikke at se ham hernede i Stuen."

Fruen fulgte ham med Øinene, før hun udfoldede sin solide Skikkelse i Skindlænestolen:

„Hvad er det, Orning, — hvad er paafærde?"

„Bagateller ... Bagateller ... bare saadan endel Skandale."

„Kvigstad igjen?" — forhørte Fruen med et Nik.

„En samvittighedsløs Funkel ... En samvittighedsløs Funkel ... Der sidder han bleg og forsuset og snører op en Dokumentpakke, han skal gribe an, saa tyk som saa —"

Sorenskriveren viste med Gabet af Tommel- og Pegefinger, hostende haabløst.

... „Protokollen blank, medens jeg tror alt færdigt og iorden!"

„Hvad Kvigstad kan udrette paa én Nat, naar han tar sig sammen," — trøstede Fruen.

„Han har nu produceret sig i to forud," — afbrød Sorenskriveren grætten, — „sviret, danset og turet Bryllup paa Nordsæt."

„Simpel Smag!" ... mumlede Eufemia med et Drag paa Læben og nippede til sin The.

„Der ligger det vidtløftige Bo efter Martin Haug berammet til Afslutning imorgen Eftermiddag Klokken tre, bekjendtgjort fra Kirkebakkerne og proklameret — Arvingerne kommer langveisfra" —

Sorenskriveren skjød Thekoppen heftig fra sig ind paa Bordet ... „Skoldende hed!"

Marianne heldte lunt Theen over i en anden og derpaa tilbage i hans store forgyldte Kontorkop.

„Det vil ialfald ikke være første Gang, han præsterer Mirakler, Orning," — vedblev Fruen, rolig fortærende sit Smørrebrød.

Sorenskriveren kræmtede en og anden Gang mørk, taus, medens Familien lydløst varsomt tog til Thekopperne.

... „Og ovenikjøbet i en Tid, da jeg staar uden Fuldmægtig!" —

„Kvigstad vil ha tat igjen det forsømte til imorgen, skal Du se," — forsøgte Fruen igjen, idet hun satte hen sin tømte Thekop.

„Men Far, Du har jo ikke spist noget ... End disse Smørrebrød — med Rul paa" ... prøvede Marianne, som hun ordnede sammen paa Bordet.

Sorenskriveren slog afværgende ud med Haanden ...

„Denne Gang er jeg bange for, at Strengen brister, min kjære Kvigstad!" — mumlede han dumpt og reiste sig for at gaa op paa Kontoret.

„Hvad er det, Alida ... Hvad Fanden er det?" — vendte han sig saa pludselig. — „Den har jeg

da ikke hørt paa tyve Aar ... Den deilige lille Menuet af Haydn ..."

„Ja det var just det, jeg vilde spørge Dig om, Far," — forhørte Alida sig, hun stod og greb nogle Toner efter et gammelt Nodeblad, — „hvad kommer saa? ... Her er revet væk et helt Hjørne."

„Jo da" — Sorenskriveren satte sig hen til Klaveret og klimprede og ledte. — „Deilig — — guddommelig deilig" ...

Han spillede og fordybede sig mere og mere i det, medens Alida og Merete stod over ham.

„Ja, saadan er det!" sa Alida. „Jeg synes, jeg kjender den saa godt, — maa ha hørt den som ganske liden."

„Ja, det har Du nok, — det var i Falbes Tid, da vi havde Kvartetten. Vi skal ta den iaften for Fiolin og Klaver, Du og jeg —"

Han klimprede endnu igjennem det bortrevne Sted —

„Saadan Du! — saadan — Der er det — den lille nydelige Vending der ..."

Han vendte Hodet med lysende Mine ... „Naa Marianne, Du har da ikke tat ud Smørrebrødene mine — —

Javist klarer han det til imorgen," — forlød det saa, da han reiste sig. „Jeg vil gaa op paa Kontoret og opmuntre ham lidt, — faa ham i Iver og Stemning. Man gjør s'gu intet uden Humør og Lyst ... Han har selvfølgelig det ganske Bo i Hodet, han, — en Dygtighed uden Grænser! Og det er nu egentlig noget rigorøst at forlange, at et ungt Menneske af det Blod skal sidde muret paa en Kontorstol det hele Aar uden at svinge udenom engang imellem" — —

Fruen stod i Vinduet og saa efter ham, medens han elastisk springende skyndte sig over til Kontorbygningen. Hun rystede paa sit Kappehode:

„Du Orning, Du Orning," — mumlede hun ...

„Hvordan hittede Du nu den gamle Visestumpen," — vendte hun sig pludselig speidende hen paa Alida.

„Men det er jo en Menuet af Haydn da, Mor?"

„Ja, hvad véd jeg, hvad det er, Barn. — Naa, lad os nu gaa ud og se, hvordan Mønstret tar sig ud i Væven din, Eufemia ..."

Det sidste Solskjær var sluknet oppe i et øverste Vindu i den store graa Sorenskriverbygning. Aftenskyggerne laa sorte og langstrakte fra Husene og Saaterne nedover Volden, medens Slaattefolkene kom ud fra Kvældsverden i Kjøkkenet og trak sig bort ad de forskjellige Stier, hver hjem til sine Husmandspladse.

Et Par Jenter vindede op Vand fra Brønden og heldte det Bøtte for Bøtte i Saaen, som de bar paa Stangen mellem sig ind til Vandkarret i Kjøkken og Fjøs; og fra Skjulet begyndte en ufortrøden Huggen og Kløven af Ved til Morgendagen.

Et Par af Kontorpersonalet drev i Halvskumringen nedover Veien med sine Piber ...

Ud af Gangdøren kom Alida og Merete skyndende nedad Trappen, den ene lige efter den anden. De havde fra hver sit Hold inde ved Vinduerne opdaget Pleiesøsteren Barbara i Bakken ovenfor Færgestuen. Hun havde været over paa Opsæt i et Ærende.

Alida naade hende først, eftersom hun resolverede at ta Benveien tvertover Slaattevolden; men et Øieblik efter hang Merete ved Pleiesøsterens anden Arm.

„Naa, hvordan gaar det med Randi?" trak Alida ivrig i hende.

„Naa? — faar vi Ribs, Barbara?" — rykkede Merete hende i sin Arm.

Barbara vendte sig under Presset af de samtidige Spørgsmaal raadvild fra den ene til den anden. Hun var tyk, fed og rundladen, af en hel anden Familietype, et godmodigt stærkt praktisk Ansigt med et Par smaa blaa rappe Øine.

„Ja da, — jo da, et Bismerpund, som Mor vilde ha, — og endda mere, om hun vilde! Det var rimeligt, at alle de fremmede i Ferierne havde tømt vor Have, mente Mor Opsæt ... Men betale for dem faar vi slet ikke. Saa det blir naturligvis til, at Mor maa gi hende en Present igjen, — endel Flasker Bærvin eller noget sligt. — Jeg blev trakteret med Kaffe til Eftasvæl og fine Kager, som endnu var igjen efter Bryllupet."

„Og Randi? — hvordan havde hun det, — var hun fornøiet?" — forhørte Alida.

„Jeg spurgte hende jeg," — betrode Barbara dem — „da Mor Opsæt var gaat ud for at koge Rømmegrøden tilaftens, hvordan Torsten hendes var, om han var snil?" — „Aa han som de andre" svarede Randi, — „Karene er vel ikke likere" " ... refererede Barbara skøieragtig.

„Sa hun det Du?" udbrød Alida høit optaget, — „slig, som hun blev perset og tvunget til at ta denne Kaksen. — Jeg véd nu, at hun har været glad i Knut Raalien helt, siden vi gik til Konfirmation sammen ... Men disse Pengene!" — udstødte hun med undertrykt Heftighed.

„Og saa maa I tro, de var nysgjerrige efter den ny Fuldmægtigen, — hvem han skal ha, — Marianne eller Femia ..."

„Eu—femia," — faldt denne ind fra Trappebænken, hvor hun sad hyllet i sit Sjal. „Du véd, jeg vil ikke kaldes Femia!"

„Er han som Major Howard i Mohikaneren med Rifle ved Siden og det truende Blik, saa skal han ha Eu—Femia," — travesterede Merete. — „Og, er han en af disse, som vandrer stille omkring i

Maaneskin og møder en Ungmø i Lunden, saa blir det naturligvis Marianne ... Men, er det en koslig og snil Tykkert, som vil ha god Mad, saa skal han ha Dig, Barbara ... Hys, hys," — afbrød hun sig, — ,,Far stemmer Fiolinen. Skynd Dig ind, Alida ..."

Lidt efter hørtes Haydns Menuet derindefra under Gjentagelse af forskjellige Satser.

Eufemia forblev siddende ude paa Trappen indhyllet i sit Sjal, overgivende sig i den skumrende Aften til forskjellige høie Drømmerier, medens Marianne skimtedes at vandre op og ned paa Gaardspladsen i lun Samtale med Kontoristerne Schmidt og Augustinusen, som var kommet tilbage fra Turen.

Henne paa Staburstrappen sad gamle Henschien, Kontorets mangeaarige enebetroede Bestyrer af Overformynderivæsenet, og nød sin Aftenpibe med Overfrak over den dukkede Skulder.

Derinde i den store, halvmørke Dagligstue strikkede Fruen søvnig tilbagelænet i Sofaen, medens Merete havde stukket sig hen med sit Sytøi til et af de to Talglys, der var tændt i Messinglysestagerne paa Klaveret, og Barbara sad med Garnvinden og nøstede henne i Vinduskjæret.

Sorenskriveren gik op og ned paa Gulvet med Fiolinen hængende i Haanden, en og anden Gang kneppende betænkt over Strengene, medens Alida gjennemgik Menuetten paa Klaveret.

,,Nu gaar den! — nu tar vi den sammen — for sidste Gang ..."

Han trykkede Fiolinen op til det høie, stive Halsbind og Hagen ned i Flipperne, og fyrig lagde han ud med Buen, vuggende sig og nydende, helt revet ind i Stemningen.

,,Herligt Du — — — —

— Og nu tar vi den anden ... Iaften vil vi bare spille Haydn ... Uforligneligt ..."

Medens de foredrog og spillede, — Sorenskriveren siddende ved Klaveret hos Alida, — faldt Fruen hen i forskjellige Dup. Ved et dybere et greb hun resolut Strikketøiet, som var gledet ned paa Skjødet, hægtede Nøstet ud af Sølvklypen og lagde sammen. Og med kun et Nik hen til Barbara for ikke at forstyrre, gik hun ovenpaa. — — —

— Merete havde lagt bort Sømmen og flyttet hen i det Sofahjørne, hvor Moderen havde siddet, og Eufemia og Marianne var, den ene efter den anden, gledet ind i Stuens Dunkelhed ...

Viserne paa Slaguhret skimtedes saavidt at staa paa nogle Minuter før halv elleve — Familiens reglementerede Sengetid.

De var ude i Symphoniens sidste Afdeling, hvorunder Melodien dukkede op, atter og atter, som altid dybere fra en uendelig Havsens Bund ...

Det faldt just Merete ind at bøie sig hen og hviske til Marianne: — „Tænk imorgenaften sidder han kanske her og hører paa!" — da hun stansede midt i Bøiningen og stirrede ...

Paa Stolen mellem Stueuhret og Ovnen sad en Mand med Hænderne over det ene Knæ og saa paa hende. Han havde en saa vakker Pande og opstrøget Haar. Det var, som han vidste alt det hun tænkte og saa smaat smilte og havde hende tilbedste ...

Saa svandt Skikkelsen med en langsom Hovedbevægelse, og der kom i det samme et saa smertefuldt lidende Udtryk over ham ...

Hun sad stum bunden, forfærdet, medens Tonerne fyldte Rummet og døde hen i Slutningsakkorder.

Uhret slog det halve Slag.

Klaveret blev lukket, og hver ryddede i Stilhed sit hen ...

Sorenskriveren lagde Fiolinen i Kassen, tændte Lyset, som stod færdigt til ham paa Bordet i Blak-

kerten, og gik smaanynnende paa Melodien med et: ,,Godnat Børn!" op paa Soveværelset ...

— Augustmaanen stak op over Skogtoppene, kastende skarpe sorte Skygger mellem Husene, og, som Marianne og Merete kom ud for at laase Gangdøren, saa de gamle Henschien staa nedenfor Trappen.

,,Hyss—s ..." varede han sagte med Haanden imod dem, — ,,var det ikke som Ekko af et Valdhorn deroppe bagom Aasen? ... Som nogen blæste todt?" — mumlede han.

De stod og lyttede — —

Der falt som et pludseligt Sus af Rafossen ind i Stilheden ...

,,Der var noget ... Der var noget" ... grublede han hen for sig, idet han gik.

,,Godnat, Jomfru Marianne. Godnat, Jomfru Merete ..."

Merete blev staaende som fastnaglet, indtil Marianne utaalmodig raabte hende ind, og hun gik op ad Trappen efter Søsteren som fanget i en underlig uhyggelig Drøm, — noget oplevet, hun ikke kunde meddele ...

II.

DYRE AAKISEN REIN.

Fruen og et Par af Døttrene stod ude i Strygeværelset og besaa og maalte op en Rulle med Uldtøi, som netop nu kom fra Farveren paa Smaastedet søndenfor. Men Alida fik ikke ud af det mere end fire og tyve en halv Alen for fem og

tyve en Kvart, der var leveret. Det var forfærdelig krympet ...

,,Nu begynder de at komme til Skiftesamlingen," yttrede Marianne henne fra Vinduet.

,,Det er Ole Nordsæthagen — den unge Gutten, kan én gjerne kalde ham, — han med Sølvknapperne i Trøien, som drager Hesten efter sig hen til Staldvæggen," — lød gamle Randi Budeies Passiar med Kokkepigen didind fra Kjøkkenet. — ,,Æsch — hæsch, — Penge som Græs; han véd ikke selv, hvor rig han er, siger de, — kan gaa milevis uden at komme ud af sin egen Skog. Og nu skal han giftes paa Haug."

,,Tænk Dig, Alida," vedblev Marianne, — ,,det er Sønnen af den gamle rare Lars Aaserud Du, som buldrede, saa vi aldrig forstod ham."

,,Aa han! — som trak Tegnebogen op af Reisestøvlerne og rullede ud af Papir og gav os hver vor blanke Sølvdaler, da vi var smaa."

... ,,Og han der i Karjol, — den store høie, det er Anders Aarlid, som vil ta Gaarden med Odel fra Enken paa Haug," — hørtes Randi at præke.

... ,,De derhenne, Mor, — som stiger ud af Stolkjærren," — de var nu alle kommet til Vinduet — ,,det er vist Folk helt oppe fra Aardal ... Man kan se det paa Dragterne — gammeldags rare — og Kirkesæler med udskaarne Bogtrær. Se bare, hvor høitideligt de trækker sig op ad Kontortrappen."

,,Saamæn ogsaa Hr. Tron Hersæt," — udbrød Fruen, — ,,Urostifteren og Procesmageren ... Hu da, — spankulerer op mod Kontoret med Hælene i Bakken og Hatten frem i Panden, som han skal lige op og protestere! Og bagefter klager han til Kongen ...

Og der kommer selve Gudbjør, Enken paa Haug, — alene i Kjærren ... kjører selv Hesten. — — Ja,

rul Du sammen Uldtøiet, Alida. Far sender hende vist hidned i Stuen ..."

En Stund efter kom Fruen ud i Kjøkkendøren og gav Marianne Ordre til at sætte paa Kaffe og gjøre istand Bræt med Jødekager og Sandbakkelse ... ,,Send saa Smaapigerne ind for at hjælpe mig med Underholdningen, hun maa ha en Præk med hver af Jer ..."

Enken paa Haug blev vist om i Haven. De besaa Blomsterbed, Bærhække og Frugttræer og stansede nede ved Næperne og Kaalen, enige om, at de havde havt et rigtigt Uaar med Tørken den hele Sommer ... Og alt det Utøi paa Bladene! ...

Ja, Jomfru Alida havde nok mere end Ret i det, for paa Haug var Ribs og Stikkelsbærløvet opædt helt til Stilkene og næsten ikke grønt at se over Kaalsengene. Men saa havde de jo ikke Leilighed til at passe og vande og luge i Havestykket saa fint som hos Skriverens, nei ...

Bagefter maatte Gudbjør ind og se paa Mariannes Væv og faa forklaret og beundret Mønstret, hvori Bunden var slaat efter Tegning forestillende en Frugtkurv.

Og selvfølgelig blev ogsaa Aarets øvrige Arbeider til Linnedskabet taget i kyndigt Øiesyn. Som det laa der — det endnu ublegede i det nederste Rum, — paa Hylder med alt det Malurt- og Lavendelduftende skinnende hvide Dreil og Lagentøi, var Linet dertil saat og høstet og hæklet paa selve Sorenskrivergaarden og spundet og tvundet og vævet, hver Trevl og Traad, af Husets Døttre.

Runden endte ikke med det, for der kom Barbara trækkende med Konen paa Taugbøl, som ogsaa var skikket ovre fra Kontoret. Saa maatte Nøgleknippet frem ogsaa til det halvmørke Rum bag Fadeburet, hvor Resultatet af Husets stadig snurrende Rokke kunde beses. Der hang Uldgarnsspindingen om paa Væggene i sammenbundne

Hæspler, og Lintraaden til Sygarn for Aaret, fin og grov, hvid som sortfarvet, endnu uopnøstet, medens forskjellige Rokker, Garnvinder og Kurve, fulde af endnu ukardet Uld efter Faareklipningen, stod indover Gulvet.

Og nu sad Gudbjør og Mor Langset og Mor Taugbøl med de staselige Silkes Hodetørklæder, der løb op i en høi Top over Issen, ved Kaffebordet i Stuen. De ihærdige Opfordringer til at forsyne sig efterkom de kun lidt efter lidt, saa at sige tommevis og stadig dækket af beskedne og prisende Talemaader. Der svævede som en Hede over Ansigterne fra Skiftesamlingen, og der slap efterhaanden Ymt paa Ymt fra Gudbjør om Svigersønnens, Nordsettens Nærighed, — Antydninger, som de to andre optog med lukkede Ansigter og dulgt Nysgjerrighed. Hun holdt just paa at udstøde et dybt mystisk Suk om den „Arvegriskheden", da de igjen hørte Lyden af Kjøretøi ...

„Det er ikke nogen, som skal til Skiftesamlingen det!" — yttrede Marianne, hun saa mønstrende opmærksomt ned mod Porten, medens Øinene kneb sig til som to lysskjære Ridser.

„En Straahat i Karjol — med Støvfrakke og en stor Reisekuffert snøret bagpaa" ... forlød det nu yderligere fra Barbara.

Eufemia rettede sig pludselig fra den elskværdig nedladende Stilling, hvori hun havde fundet for godt at beundre Mor Langsets gammeldags tykke durable Silkeforklæde. Hun strøg Kjolen ned, ordnede hurtig paa sin Dragt og keg — med et lidet Ryk op af Stolen — over i Speilet paa den øverste Halvdel af sin Person. Hun belavede sig tilbagelænet med en fornem kjølig Mine ...

„Han viger Hesten ind mod Trappen. I skal se, det er Fuldmægtigen, — Rein!" udstødte Barbara.

Der blev et Øiebliks gjensidig noget raadløs

Vekslen af Blikke mellem Mor og Døttre. Her sad de jo med disse Konerne fra Skiftesamlingen, — og Far paa Kontoret! ...

Idetsamme udstødte Ajax et vildt Hyl og sled larmende i Lænken. Det fortsatte sig i en styg langtrukken Tuden med bidske Glæfs imellem.

,,Uf da, — saa kjedeligt — saa næsten uhyggeligt" ... mente Barbara. — ,,Der stiger han saamæn af og gaar hen og snakker til den — klapper og stryger den over Hodet, — lar ham snuse paa Haanden ... Og jamæn kryber ikke Ajax helt ind i Huset sit rent, som han er skamfuld over sin slette Opførsel ... Skulde én ha set sligt!"

Fruen reiste sig fra Sofaen:

,,Kald paa Inger Stuepige, Barbara, saa hun kan vise ham op paa sit Værelse. Jeg gaar ud og tar imod ham. — Sørg for Kaffekopperne, Du Marianne —

Men, hvad feiler Dig, Merete!" — stansede hun studsende. Datteren stod og holdt sig ved Stolen bleg og stærkt aandende —

,,Du har drukket for stærk Kaffe, Barn," — tog hun sig og strøg hende over Haaret. ,,Gaa straks ud og faa Dig lidt koldt Vand."

Hun skjød hende mod Døren til Kjøkkenet, medens hun selv tog Veien ud til Gangen ...

Der stod han alt paa Trappen, da hun kom, og tørrede Sveden af Panden. Han saa helt aandsfraværende ud, — som han kunde ha siddet og sovet i Karjolen, — medens hun sa ham de Par Ord til velkommen og fortalte, at Sorenskriveren var optat af vigtige Forretninger. Og til hendes forekommende Spørgsmaal om hans Reise brast han saa høist utøilet ud:

,,Seks Timers Kjørsel langs Elven i Solsteg, — Forfærdeligt!" —

Han stod der med Hatten i Haanden, tæthaaret og mørk i Brynene med et hvast Rovfugleansigt og

sa det saa rydt, — syntes saamæn alt andet end generet for at gi' sit Humør Luft, den unge Herre! ... Han tænkte maaske, han var kommet saa langt ud paa Landsbygden, at saadant kunde man tillade sig ...

Som han skulde følge Stuepigen og Gaardsgutten, der bar hans Kuffert, Vadsække og to Geværer op paa Værelset, bad han — nu ganske tækkelig, — om at faa Lov til at komme ned i Stuen og præsentere sig senere.

Imidlertid ... Imidlertid ... gik det i Fruen. Det skadede ikke at bryde Spidsen straks, om her var noget utilbørlig prætentiøst ... Der havde været noget ved ham, som irriterede hendes Selvfølelse. Lidt behersker dog en ung Mand sig første Gang, han hilser paa Husets Frue!

„Grød med lidt bagefter," — meddelte hun sig senere til Marianne, — „ganske som almindelig" ... —.

— Det syntes at drage ud med Skiftesamlingen og det i Stuen stærkt efterlængtede Forløsningens Klokkeslet. Tiden udfyldtes, saavidt gjørligt, med at diskutere forskjellige Emner — Giftermaal i Letsindighed og sørgelige Uskikke, — støttet med nye Nødninger og Forsyninger med Kaffe ...

Enkelte af Boets Vedkommende drev kjede om derude paa Gaardspladsen, og et Par spændte alt Hestene for.

Saa det saa jo nu ud, som ogsaa dette kunde tage en Ende!

Omsider stod da Kontorist Schmidt i Døren og meldte fra Sorenskriveren, at nu var det Tiden for de tre Husets Gjæster at være tilstede paa Kontoret og overvære Oplæsning og Afslutning af Boet. — —

— — — — Den urolige Eftermiddag var larmet af, og den sidste Kjærre forsvundet ud af Porten.

Sorenskriveren kom over fra Kontoret i rask

Fart, saa Frakkeskjøderne flagrede ham om Benene. Han gned sig tilfreds i Hænderne som efter et overstaat svært Pust ...

,,Pokkers Menneske ... Pokker til Fyr den Kvigstad! ... Laa ikke hele Vidtløftigheden der ekspederet og færdig og i en Orden, som —. Han har saamæn turet sin tredie Nat i Boet, gaat mindst lige hidsig paa Tømmen der ... De bruger det Udtryk, Du Bolette," — forklarede han sin Hustru, — ,,om Hestene, naar de skarptraver, — ganske betegnende! ... Og saa kniber jeg ham undertiden i et snart Øiekast hen paa mig, som om han vil forvisse sig, om jeg ogsaa helt begriber hans Mesterlighed ... Jah, — ja, jeg tilstaar, det er mig en Gaade, hvorledes et Menneske saadan kan opta og beholde alle disse kjedsommelige Detailler og Sammenhænge med Næstens Gods — formelig bevare dem i sit Hjerte ..."

,,Men saa er det ikke det, vi har at tænke paa nu, Orning," — afbrød Fruen ham, — ,,Din ny Fuldmægtig er kommet."

,,Hvad? — Hvad siger Du, Bolette?"

,,Han er tat lige op paa sit Værelse med hele sin ganske Bagage og sine allehaande Jagteffekter ... Gjør mig den Tjeneste, Orning, ikke at spørge ham for ivrig ud om hans musikalske Kapaciteter, naar han nu kommer ned, eller falde i straks med høiere Materier. Han synes mig en, som vi skal se lidt an. Der afhænger saameget af første Indtryk —."

Sorenskriveren harkede lidt og drev paa Gulvet med Hænderne bagpaa den lange spidsskjødede Frakke.

,,Hvad Sort Fuldmægtig, Skjæbnen beskikker én, det er sandelig saa tilfældigt, som Veiret det!" gav han sig Luft.

,,Den bedste er vist den, som er mindst musi-

kalsk, Du!" henkastede Fruen, idet hun forlod Stuen.

Sorenskriveren fortsatte smaaplystrende at slentre paa Gulvet, medens han lo for sig selv og saa efter hende ... „Næsten vittigt! ... Bare — bare lidt udelikat ... hrrr" ...

Han studsede noget ved at se Femia aabne Døren, men efter et hastigt Overblik igjen trække sig tilbage. Hun kom i Straahat og lange Nankins Hansker og havde en Kurv paa Armen.

— Lidt efter var Fuldmægtigen, Dyre Rein, placeret ved Aftensbordet mellem Alida og Henschien, der netop var blevet præsenteret. Den gamle Kontorist sad duknakket og forbeholden blinkende med de smaa runde Fugleøine og et og andet mistroisk Glyt hen paa den ny foresatte, som paa Post mod mulige Indgreb i sin Magtsfære.

Nedenfor ham sad Kvigstad, hvis skarpe graa Øine fangede alt, vagtsomt loddende den ny Fuldmægtigs Dybder i Ord og Adfærd. Han havde sit eget optagne Ansigtsudtryk iaften — efter alt det passerede, — og legte saa smaat med Jomfru Alidas perlestukne Servietring, der tilfældig var rullet henover Dugen.

Og nedenfor ham lille Schmidt med Øinene nede i Grøden og Opmærksomheden underfundig delt mellem sine to Idealer, Sorenskriveren og Kvigstad —, hvordan den nyankomne slog an paa den første, og, hvad den sidste vel mente. Yderligere var den unge Kontorist dybt forelsket i den otte og tyveaarige Marianne lige overfor ham ved Bordet, og fortiden forfærdelig jaloux paa hendes Sidemand Augustinusen, hvem hun havde beæret med en Spaseretur nu to Aftener efter hinanden. Hun var ikke netop vakker. Men saadan en Figur! — og saa yndig en Gang, — saa mild og deltagende og interesseret ...

Barbara var stum optaget af Fuldmægtigen.

Hun bespeidede ham nysgjerrig med de gløgge praktiske Øine og tog sine Mærker ... Han havde saadanne store rare Hornknapper i den tætlukkede Frakke — og det svære Silketørklæde knyttet frit under Skjortekraven. De sorte Øienbrynene gik skraat nedover Næsen ... Han havde ingen Ring paa Fingeren, — var vist ikke forlovet. De, som har sligt ekstra Dyretække, pleier ikke at bli gifte, siger Tante Ra ...

Nu satte han Smørøie i Grøden, før nogen bød ham! ...

— „Og der har vi vor yngste Datter ..." sa Fruen, som Merete kom ind og skyndsomt bøiende sig tog sin Plads hos Moderen nede ved Bordenden.

„Du kommer sent, Barn!"

„Jeg maatte bli færdig med at rense Bærene," — undskyldte hun sig uden ret at faa Lyden frem.

„Ja, nu faar Du se til at indhente os andre ... Der, min Pige," — Fruen rakte hende Tallerkenen med kun en ganske liden Forsyning; hun havde opfanget, hvor bleg og betaget Datteren var.

„Og paa vor Kant af Landet har De altsaa aldrig været før?" — henvendte hun saa afledende til Rein.

„Nei, mit Hjem ligger ved Sjøen, — næsten helt ude ved Havet ... Men vil Fruen unde mig en Portion Grød til?" afbrød han; han havde forunderlig hastig klaret sin Tallerken.

„Naa, det glæder mig, at De har saadanne gode, huslige Egenskaber. De liker Grød?" smilte hun.

„Ja, Frue, — næst al anden Mad," forsikkrede han lunt. „Og, naar man ikke har spist siden tidlig imorges, saa sættes jo Tingen i sit Skjær."

Merete slog pludselig Øinene op, og der undslap hende et næsten hørligt Lettelsens Pust.

Under sin Overraskelse brød hun ud i en pludselig ubehersket Latter. Ne—e—i, — gik det overvældet i hende, — dette var ingen at skue i Syner! ...

Fruen saa forbauset paa hende. Hvad gik der af Pigebarnet med sit ellers saa naturlige gode jevne Væsen? ...

„Ja, Du Merete," — faldt Sorenskriveren ind, — „Mor begyndte alt at glæde sig til en vældig Abonnent paa Grødterrinen."

Merete kunde ikke dy sig, der skingrede endnu halvsvimmelt nok et Latterudbrud: — et skarpt krumnæset Ansigt! og en spottende Klang i Stemmen ... Nu tog han rask med Appetit ufortrøden fat paa den anden Grødportion ...

Aa—h, — som han havde taarnet sig op rent til en Forfærdelsens Aand for hende! ...

Men hun maatte jo den ene Gang efter den anden stjæle sig til at se paa ham, som han sad der og dyppede i Melken og svælgede, — haaret helt ud paa Haandbagen, naar han førte Skeen ... Han kastede hver Gang det runde sorte Hode saa braat mod den, han talte til, og hun greb ham i et pludselig gløgt Blik hen paa Eufemia, som havde fundet paa den Manér at henkaste et og andet Ord i Samtalen, medens hun lænede sig skjødesløst tilbage mod Stoleryggen.

Og to, tre Gange mindst var hans Øine, som med et lyst Skimt op af Brynene, paa Marianne, efterat hun datterlig spasende havde været henne og underrettet Faderen om, at der dog vankede lidt bagefter Grøden ogsaa. Det var som han studsede over hendes Udseende ...

Smaa Asjetter med opskaaret Kjød, Rul og røget Ørret sendtes nu rundt, og lille Schmidt vidste, at Fruens Øine vaagede paa ham, om han glemte at benytte Smør- eller Ostekniven, som laa ved.

For ny Kontorister var Fruens delikate Opdragelseskursus en nok saa hed Skjærsild, og han saa med en vis Beklemmelse, hvorledes Fuldmægtigen, som om ingen Frue var til, forsynte sig med det salte Kjød, saa Asjetten blev halv tom, og bagefter gjorde vældige Indhug i Myseosten, som endnu var aldeles urørt.

Inger Stupige kom ind af Døren, og Ajax trængte sig, som den var vant til, naar den var løst, ind bag efter hende. Den gik lige hen til Rein og snusede og slikkede hans Haand, den han lod hænge ned til den, medens han snakkede, uden at værdige Hunden videre Opmærksomhed.

Lidt efter lidt begyndte han at smaasmile til Barbara, hvis grundende og undrende Blik hang uafbrudt ved ham. Dette med Ajax havde dybt interesseret hende helt fra Ankomsten af.

Eufemia henkastede fra sin Tilbagelænethed noget om Ajaxes uhøflige Modtagelse ...

,,Men, at De turde gaa hen til ham!" — faldt Barbara ivrig ind. ,,Den har virkelig bidt engang. Vi sætter den altid i Lænke i Hundedagene."

,,Ajax er en ærlig Hund, det saa jeg straks. Jeg løste Lænken af ham, det var det, han blev skamfuld over," forklarede Rein. ,,Deres Søn, Claes, Søofficeren, viste mig en prægtig Jagthund herovenifra," — henvendte han saa til Sorenskriveren, — ,,Finnerace?" ...

,,Saa De kjender Claes?" faldt Fruen ind.

,,Vi har færdets sammen paa en Opmaalingsreise nord i Fjordene paa vore Kanter."

,,Havde han Fiolinen med?" forhørte Sorenskriveren.

,,Javist, javist, spillede langt udover lyse Natten. Musiken er mig et behageligt Sprog, som jeg rigtignok kun fatter et og andet Ord af. Men, hvad han sa paa Fiolinen, det forstod jeg!"

,,Saa, — saa De?" ... Sorenskriveren strakte

Hodet levende interesseret frem af den stive Halskrave.

,,Det klagede og skreg fra Strengene over, at han skulde opsætte Karter og maale og lodde i Kongens Tjeneste istedetfor at faa slaa som Lærken og spille og musicere paa denne Klode."

Sorenskriveren lænede sig betænkt tilbage i Stolen ...

,,Ja — jah! man maa jo noget være her i denne Verden," kom det trist. — ,,Det er den pure haarde Nødvendighed!"

,,Man kan da virkelig ikke slaa sig paa at være Bierfiedler," — supplerede Fruen. ,,Se nu stakkels Sankowitz, som drager omkring og informerer i Bygderne og faar sit kummerlige Ophold og nogle Marks Penge paa hvert Sted."

,,Hys, hys, Bolette," afbrød Sorenskriveren hende tvert, — ,,h a m fik man hverken til at lodde eller maale ... Det er en fordreven Kunstnersjæl, som kunde blevet noget betydeligt i sit store Hjemland."

Han skjød noget hastig Stolen tilbage, afsluttende Maaltidet med et: ,,Velbekomme!" — Og Merete iagttog, hvorledes Fuldmægtigens Øine gled fra Moderen hen paa hendes Far og saa tilbage igjen, som om han havde faat Tæften af to Slags Veir i Huset.

Døttrene fik en vis stille Hast med at tage hver sin Part af den Husgjerning at afdække Bordet, efterat Fruen først langsomt og mageligt havde reist sig med et Par Ord til Marianne. Hun gik paa sin afgjorte værdige Vis med det graa Kappehode bagover hen og talte til Sorenskriveren, der hørte til halv distræt med Levningen af et irriteret Humør.

,,Jeg synes slet ikke, det vil passe, at I musicerer den første Aften, din Fuldmægtig er her, Orning," — meddelte hun sig. — ,,Tror Du ikke,

det vilde være bedst at ta ham med Dig og vise ham om paa Kontoret nu straks, mens det er lyst, saa véd han, hvor han skal anbringe sig imorgen."

Sorenskriveren rev Snusdaasen op af Vestelommen og smekkede et Par Gange heftig paa Laaget. Han syntes alt andet end tiltalt ved Tanken om atter at skulle gjæste sit Kontor efter den ganske strævsomme Dag og faa den „gode Aften", som han havde havt i Baghaand, spoleret.

Det gav sig Luft i det: „Hm—rrrr —," hvormed han pludselig afbrød hende og med en let Opfordring indbød Rein til at følge sig over og bese Kontoret. — —

— Der gik Augustinusen, og der var Schmidt ude paa Gaardspladsen. Den første slentrede øverst i Veien i korte Repriser op og ned imod Porten, den anden havde mere beskedent valgt sig Regionen ved Laavebroen og Høvognen, i hvis Dyb Kvigstad havde fundet for godt efter tre høitspændte Døgn at begrave sine trætte Lemmer og bie paa Stjernerne.

Der var en Følelse af Kjede og Tomhed over dem begge. Jomfru Marianne, vidste de, havde overtaget Ugen inde i Husholdningen, og det lod aldeles ikke til, at hun vilde komme ud iaften. Ved en underlig Sjælens Magnetisme, maaske en Henførelse af den samme Tanke, nærmede de to Rivaler sig hinanden mere og mere, eftersom Haabet udslukkedes ...

Der sad Eufemia i Sjalet paa Trappen og vippede med Fjerbolden, kastede den af og til op i Luften og tog den igjen paa Buen eller med Haanden.

Nedenfor paa Trappen snakkede og apede Barbara med gamle Henschien, der havde sat sig tilmags paa et Trin i Brandstigen, medens Merete fo'r travl ind og ud af Haveporten med stadig paa ny

fyldt Vandsprøite ned til Moderen, som vandede Blomsterbedene.

I Gangvinduet oppe i anden Etage saas Alida grublende over et Brev fra sin Forlovede, Groth ...

... Der passiaredes livligt i Kontortrappen og, fulgt af Rein, kom Sorenskriveren nu som lettet og befriet ud paa Gaardspladsen.

Han stansede og syntes at sunde sig, — saa sig om, som drak han Høduften ind med stigende Velbehag ...

„Lars!" — raabte han saa nedover mod Stalden, hvor han saa Gaardsgutten ifærd med at hænge ind Sæletøi, — „Figaro har vel faat sine seks Potter Havre idag? ... Tag den frem og lad os se lidt paa den ..."

„Spræk, — kjipen" ... kom det, som Lars efter Grimen førte ud det livlige Dyr, der pludselig knæggede ved Lysningen.

Sorenskriveren gik rundt Brunen, klappede og besaa den og strøg den nedover langs Ryggen, saa den humrede ... „Dette fede Voldhø skal Du ikke lade den faa formeget af, det er Foder for Kjør og ikke for Rideheste ...

Vi har ikke faat vort Morgenridt idag," — godsnakkede han med Dyret ...

„Rør lidt paa den, Lars, saa den faar myget Benene en Smule," bød han og fulgte fordybet, hvorledes Brunen, ført ved Grimen, smaadiltede og drak ved Brønden.

„Vakkert Dyr! ...

Lad os ligesaa godt motionere den, saa det forslaar," lød det saa ivrig passioneret.

Og snart stod han med Piben tændt og saa til og dreiede sig, eftersom Lars lod Figaro løbe ved Snoren rundt Gaardspladsen ...

Rein havde imidlertid begivet sig hen til Trappen, hvor Eufemia sad og legte og smaakastede med Fjerbolden.

Han fulgte den opmærksomt i Luften uden en Mine af, at han la Mærke til det Menneske, som var Ophavet.

Fjerbolden faldt ned paa Trappen, og han tog den op og leverede hende den.

,,Fjerbold har jeg aldrig spillet," yttrede han og greb den anden Raket, som laa paa Bænken.

Han mødte Eufemias lindt anslagne Bold med et Slag af sin Bue.

Nonchalant tog hun imod den og gav den et ligegyldigt Vip henimod ham igjen.

Efter et Par Forsøg lykkedes det ham dernedefra at give Raketten en saa passende Fart, at Eufemia fra sin Plads paa Bænken kunde opfange og med en halv smilende overlegen Mine sende den til ham længere og længere henover Gaardspladsen.

Under Held og Uheld udviklede Fjerboldvekslingen sig i Taushed — fra Reins Side med en hidsig Optagethed af at lære den ny Kunst. Hans Fjerbold vippede stedse mere vovet høit og dalede stedse sikkrere ned ligeoverfor Eufemias Ansigt og Fang. Ved et velført Slag fra hendes Side fløi Fjerbolden helt henimod Brønden, hvor Merete just kom farende med Havesprøiten.

,,Aa, De ,,Yngste" ... De leende ... kast hid Fjerbolden!" — raabte han i Farten.

Merete tog den uvilkaarlig rask op og sendte den imod ham. Men pludselig blussende rød vendte hun sig til Kokkepigen, som stod og heisede Vand:

,,Fyld Havesprøiten, Malene, og bær den ned til Mor!"

Hun slog noget Vandskvæt af sit Forklæde, og med en vis Air gik hun over Gaardspladsen hen til Trappen, hvor Rein stod og tørrede Panden efter Anstrengelsen, og sa næsten nedladende:

,,Mit Navn er Merete, — Merete Orning, — Jomfru Merete!"

,,Bevars Merete! ... Der var en Dronning, som hed Merete," — bukkede han — ,,et sjeldent Navn ... et, man ikke glemmer. Det maa bæres med Høitidelighed!" ...

,,Nu har vi vandet alle Blomsterrabatterne, Eufemia," — afbrød hun og viste paa sit vaade Forklæde ...

,,Sidder I her?" kom Marianne saa ud fra Gangen med hele Nøgleknippet i Haanden.

Hun satte sig ned paa Bænken —

,,Det er min Uge, Hr. Rein, og jeg maa faa sætte Dem lidt ind i Husets Skik," sa hun koselig. ,,Jeg sender op Frokosten Klokken syv imorgen — eller er det kanske lidt tidlig for Dem nu efter Reisen? — Kaffe og Smørrebrød ... Huset har jo sin faste Orden; men saa kan det tillempes en Smule efter hvers Smag og Behag," smaasmilede hun lunt lovende.

,,Tak Jomfru, — ja, var det ikke Jomfru Marianne De hed, — la mig nu ikke ta feil, — jeg har faat en hel Forfærdelse i Blodet!"

... ,,Og ønsker De Melk, saa ... Jeg skal sige Dem, her er lidt magert nu paa Melkeboden. De ser vist, at der er som uddøet nede ved Fjøset. Næsten alle Kjørene — og Budeierne og en af Gaardsgutterne er paa Sæteren."

,,Vi har nitten Melkekjør," — faldt Barbara ivrig ind henne fra Brandstigen.

,,Hvorfor ikke tyve?" spøgte Rein.

,,Nei, Svartsi brækkede Benet akkurat St. Hansaften; den havde gaat sig fast i Myren."

,,Dette er altsaa Sorenskriverens Eiendomsgaard?" forhørte Rein sig ...

Sluttende sig til Passiaren kom Barbara interesseret hen og satte sig paa Trappetrinet. Merete hørte til halv hængende ved Gelænderet.

„Aa Augustinusen!" — tilraabte Marianne ham med et udover Rækværket, — „følg mig hen og laas Staburet. De kan Knebet. Nøglen lader sig næsten ikke vride om, vi maa snart ha Smed paa den ..."

Augustinusen fulgte lykkelig og høist smigret over at være den udvalgte trods den ny Fuldmægtig og Aftenens mørke Chancer.

Henne paa Gaardspladsen huschede Sorenskriveren og klappede i Hænderne nu, Figaro igjen joges ind i Stalden.

Han kom fornøiet og oplivet henimod Trappen, medens Fruen fra sin Kant stilede opover med Malene i Hælene, bærende de to tømte Havesprøiter.

„Ja nu er det vel Sengetid, Børn," — sa hun; hun tog Kysen af og hængte den i Gangen. „Godnat allesammen! ... Og nu maa De huske at tælle Vindusruderne paa Deres Kammer, Rein, og lægge Mærke til, hvad De drømmer den første Nat. Det skal sande sig, véd De nok," spøgte hun ...

Man skiltes, og hver begav sig til sit —

Schmidt var henne og ruskede i Kvigstad, som nok i den skumre Aften havde faat sig en foreløbig Lur i Høvognens Dyb. Og Marianne og Augustinusen vendte lunt smaasnakkende tilbage fra Kunststykket med Stabursnøglen ...

Oppe paa de to Jomfruværelser, der laa ved Siden af hinanden, holdtes nu Lov og Dom —

Merete og Barbara havde nedladt sig paa hver sin Sengekant, medens de andre gik og tog ned Haaret og syslede med Nattoilettet.

„Naa?" — spurgte Barbara forventningsfuldt.

„Naa?" — forlød det fra Eufemia.

„Ja, hvad synes Du, Marianne? — nu kan Du engang sige først," mente Merete.

,,Aa—aa, saa ,,temmelig" ... heller opimod ,,godt"," — dømte Marianne. Det var gammel Hævd at benytte Kaptein Buchwaldts Gradestok i Karakterbogen til Kritiken —

,,Hvorfor ikke tyve Kjør istedetfor nitten!" jepede Eufemia, medens hun med Haarnaalen i Munden holdt paa at sætte op Haaret til Natten ... ,,Smager lidt af Hverdagsmad ..."

,,Henschien mente nu, at nogen Kontormand var han ikke," tog Barbara i. ,,Han spurgte ikke engang efter Forretningerne — bare efter Hunderacer og sligt!"

,,Han ser ikke netop ud som et studeret Menneske," mente Alida. ,,Men selvsikkre Manérer. Det er Godseiersønnen det ... Man hører det ogsaa paa Stemmen — saadant triumferende rullende R—"

,,Ja, nogen overdreven fin Opdragelse skal én ikke beskylde ham for at ha!" hug Eufemia hævnlysten i. Han havde ikke taget tilstrækkelig Notis af hende under Fjerboldspillet.

,,Han blir vist ingen ætherisk-romantisk Ridder for Dig, Femia," forlystede Merete sig. ,,Grødædende — og saa svart, som han skulde være dyppet i Blækhuset af ,,den store Bastian", da han var liden."

,,En skulde næsten tro, at han ikke har havt nogen egentlig Omgang med Damer før!" — udtalte Marianne grublende.

Det var, som den Bemærkning pludselig optog dem alle, og der opstod en Pause, hvori det nye Synspunkt svælgedes ...

Virkelig havde ingen af dem mødt saameget som en Forstaaelsens Mine af ham eller Tilløb til en Høflighed eller Kompliment, — ikke et Øieblink, ikke et Smil til dem anderledes end til Sorenskriveren og Kontoristerne.

,,Naturligvis opdraget i Ensomhed der nord af

en Huslærer paa Godset," — fandt Eufemia ivrig ud, ,,og saa som voksen og færdig sendt ind til sine Eksamener. Han har ikke kunnet faa nogen Verden paa den Maade."

,,Altsaa, saadan rent som nyfødt til den Side —"

Man stirrede i det ...

,,Hys da, Merete!"

Merete fo'r der omkring og nynnede en Menuet, medens hun holdt i det lange Natlinned og svingede og hævede sig paa Hæl og Taa ...

,,Han har ellers en vakker Bøining med Nakken og Hodet, naar han vender sig til nogen," — afbrød hun sig.

,,La Du ogsaa Mærke til det," slap det ud af Marianne.

Selskabet fra Sorenskrivergaarden — de fem Vangenske Jomfruer, Kvigstad og Rein — havde alt travet en Timestid i Søndags Eftermiddagen paa Turen til Tante Ra—

Nogen særlig Underholdning var Søstrene paa det rene med, der ikke var at vente af den nye Fuldmægtig.

Efter de faste Kontortider, For- og Eftermiddag, havde han streifet om, — befaret Egnen baade vidt og bredt. Anders Husmand havde mødt ham helt inde ved Tømmerlændserne, og ved Aftensbordet sad han der træt og faamælt og slugte Maden. Og lige efter op paa Værelset og tilsengs!

Den ene Aften havde han sat sig ind en Stund og hørt paa Musiken. Men enten var han falden udi Melankoli eller Søvn. For pludselig vak han op, tog sig til Hodet med begge Hænder og fo'r ud af Døren uden saa meget som at sige Godnat. Musiken var ham nok den Aften ikke ,,det behagelige Sprog", som han havde udtrykt sig.

Nu paa Turen havde han snart gaat ved Siden af den ene, snart af den anden af Søstrene, medens de smaasnakkede og paaviste de forskjellige Veie og Udsigtssteder.

Det havde virket næsten forbausende, — hvad Søstrenes Blikke sig imellem betydede med en vis Lystighed, — da den stumme mørke Ridder pludselig galant tilbød sig at bære Mariannes Kurv, der var fyldt med nymodne Frugter, som Smag fra de forskjellige Træer i Sorenskriverhaven ...

Og Marianne var virkelig en distingveret Skikkelse, som hun gik der i den vide Virrehat, der sluttedes sammen af en Sløife under Hagen, i det korte Liv med Spændebeltet næsten opunder Brystet og det blødt faldende Kjoleskjørt, der lod tilsyne hendes udsøgte Fodsætning og høie Vrister. Hun havde ikke mindre fuldendt Figur end Alida og derhos noget stille, smidigt over sig, der ligesom mere passede til det venlige, ganske vist mindre smukke Ansigt.

De var naat hen til Udkanten af Rafosskogen, hvor der kunde skydes Gjenvei, da Rein med ét rettede sig og saa sig om. Han drak Luften, som han veirede noget nyt ...

„For en storartet Ensomhed!" brast han ud. „Bare Solsteg og Kvae og Sus ..."

I Dalføret der indenfor laa Rafos med sin tætte Granskog og vildt tordnende Fos.

Rein vedblev at trække Aanden i dybe Drag ... „deilig Tur! ..."

„Er det nu først, De opdager det?" — spurgte Alida muntert.

... „Og her bor altsaa „Tante Ra"? ... Navnet høres saa underligt, som ægyptisk eller indisk ... Som nogetslags ensomt Rovfugleskrig fra Luften."

Der var noget i det, som slog, saa de maatte drage paa Smilebaandet ...

,,Mangler bare, at han afleverer den Bemærkning oppe paa Rafos, — smigrer Gamlefruen med, at hun er en Hauk eller Ørn," rev Kvigstad af sig halvhøit.

,,Hys, hys," — sa Rein og varede med Haanden, medens han strakte sig mere og mere ivrig udover og speidede opmærksomt ned ad den skogbesatte Skraaning.

Han præsterede en fin fløitende Lyd og lidt efter nogle smaa korte, skrattende Skrig.

,,Ser I der," hviskede han og greb uden at se sig om den nærmeste af Damerne bag sig ved Armen og trak hende frem udover Veikanten —

,,Ser De, — et Par graa Øren bag Stenen ved Træet dernede. Det er Haren, som er blet nysgjerrig ... Der smat den væk!"

Han lo ... ,,Der vogter mange Øine paa os i Skoven, som vi ikke ser.

Ho—ho—ho—o!" — satte han i, saa det gav Ekko, og klappede i Hænderne, som han vilde skræmme en hel Dyreverden ... ,,Her sidder vist nok baade af Tiur og Røi omkring i Trær og Busker.

Halloh—halloh—ho! — For en Los det kunde bli henover i Aasene! Den, som nu havde havt Geværet med!"

Han tog sig med ét ... ,,Hu—u, — er det ikke mærkværdigt, at én skal overfaldes af en Lyst til at myrde og drikke Blod just, naar én kommer ind i en saadan velsignet Stilhed. — Denne fæle Menneskenatur, én stadig drager paa! ...

Véd De, naar Haren smager bedst, Jomfru?" vendte han sig til Alida. ,,Det er, naar den er jaget saa haardt, at Angsten har sprengt Blodet helt udimod Skindet paa den."

,,Aa fy!" afviste Alida ham uvillig.

,,Ganske rigtig! — Vi faar den ind Kjøkkenveien, ribber og flaar den saavel for dens alle seks

Skind som for dens Forhistorie — og spiser og nyder den ..."

Det lød saa stødende rydt, og det var under Indtrykket af noget ubehageligt ved ham, at de skyndte paa indover Skogstien.

Den førte langs steile Skrænter med Elven nedenunder, helt til Skogen pludselig aabnede sig for Rafos Gaard med dens Indhegninger og lille Have op ved den rødmalede Hovedbygning.

Som de bøiede ind forbi de halvgule Rugagre, saa de Jomfru Bie, Tante Ras mangeaarige Selskabsdame, skynde sig ind fra Trappen for at melde deres Ankomst, og paa Gaardspladsen hilsedes de af en langthvæsende Gasse akkompagneret af snaddrende Gjæs.

Inde i den med store, solide Møbler udstyrede Dagligstue sad Tante Ra i Armstolen i blomstret Silkekjole med Fiskebenskorset og Kniplingsmanchetter for Hænderne midt i et Parti Piquet med Husets Ven og Nabo gamle Oppen, Kandidat med non contemnendus fra Kjøbenhavns Universitet og Medeier i Oppidals Sagbrug ovenfor i Dalen.

„Det er Deres Spil, Oppen," — mindede hun og skjød Kortene tilside.

„God Dag, kjære Børn," — lød det saa, medens et hvast, lynsnart Blik fo'r hen paa Rein, der viste sig i Døren bag Damerne. — „Staar det bra til hjemme? —

Ja saa, — alt vel!"

Den gjæstmilde Mine strammedes, og hun trommede lidt i Spillebordet med de af blinkende Stene ringbesatte tynde gule Fingre.

„Det var jo snilt af Far og Mor, at I fik Lov til at besøge gamle Tante," — fulgte det saa. „Det er saamæn saa længe siden sidst, at jeg kunde været baade død og udbaaret for den Sags Skyld!"

,,Det er jo bare tre Søndage siden, Tante," indvendte Merete.

,,Og Far? — nævnte han ikke noget om at se hid ... Han har vel Forhindringer," — lød det spydig.

,,Han talte noget om at ta sig en Ridetur hid idag udpaa Eftermiddagen," — oplyste Alida; — ,,men jeg véd ikke vist" —

,,Naa saa, — véd det ikke vist nei ..." lød det spydig. — ,,Og Groth ... har Du hørt fra ham ... Stræver med at overta Værket vel? Og Tiden for Brylluppet endnu ikke fatsat? — Saa! ... Den gamle trækker det i Langdrag det, han kan, med at gi fra sig Magten," — nikkede hun.

,,Og det er den ny Fuldmægtig, Hr. Rein," — afbrød hun sig, idet hun reiste sig halvt i Stolen og rakte Haanden ud —

,,Ja tag nu Plads ... Der i Sofaen, Marianne!" — pegte hun myndig ordnende, — ,,og Du, Alida, i det andet Hjørne ... Eufemia her i Lænestolen. Og De, Kvigstad, flytter nok den Stol hen til Bordet ... Den Plads der er for Dem, Hr. Rein — saa véd jeg, hvor jeg har Jer allesammen," — lo hun ... ,,Ja lille Merete nytter det ikke at holde fast, hun maa jo løbe om og bese sig overalt og saa være Tantes Ærendsvend."

,,Tak Frue," sa Rein; — ,,men faar jeg Lov til at sidde her ved Vinduet."

,,Jo saamæn maa De det! Tro dog ikke, De er kommet ud for nogetslags herskesygt Skovtrold," lød det jovialt.

,,De har foretrukket Ensomheden, Frue, og bosat Dem i Naturen," yttrede Rein, — ,,Skog, hvor én ser —"

,,Næ, — jeg har ingen Sans for Naturen, bryr mig bare om Menneskene. — Vi er dog inte Trær, — heller inte skabt til at begrave os blandt Katugler og alskens Uhu," — kom det bistert med en

noget dansk Akcent ... ,,Men man leirer sig jo blandt sine egne, enten det smager eller ikke."

,,For en smuk tung gammeldags Stol," bemærkede Rein, idet han tog og trak den hen til Vinduet.

Han saa sig interesseret om i Stuen ... ,,Det underlig forsirede Slaguhr! ... Og Skatollet der ... det ser saa dystert familiemystisk ud, som det kunde sidde inde med en hemmelig uopdaget Skuffe ... Arvestykker, Frue?" — spurgte han.

,,Ja, — de er ikke forarbeidet her i Bøiden," lo hun. ,,Jeg kan endnu erindre som liden Pige, da Fragteskuden fra Aalborg endelig arriverede med Møblementet til min Far, som var forflyttet til det Kristiansandske. Fartøiet havde lidt Havari, og Møblerne blev indsat paa en Bod for at tørres —"

,,Ja," udbrød Oppen, overvældet af gamle Erindringer, — ,,hvad man kan lide paa en Fragteskude! ... Vi tumlede i seks Uger, — laa veirfast i alskens Havne, inden vi naade Kjøbenhavn; — jeg blev næsten Sømand paa det," lo han.

,,Det varede saamæn hele Vaaren," gjenoptog Fruen det, — ,,og langt ud paa Sommeren med, før vi fik den Kunstsnedker fra Odense, som kunde reparere dem ... Og siden har de gjort adskillige dyre Reiseerfaringer baade i min Fars og min salig Mand, Præsidentens, Tid, naar vi blev forflyttede. Enten fragtedes de langs Kysten eller skumpedes og stødtes de, Stykke for Stykke, pakket paa Kjærrer, henad alskens daarlige stenede Landeveie. — Det bedste Middel mod Gebrækligheds er en stærk Helbred, — ikke sandt, Oppen!"

,,Visselig, visselig," — gryntede Kandidaten over Piben, — ,,det er en Fædrenearv, man burde fødes med."

,,Aa ja, — og saa sørge for at bevare, Oppen!" hug hun betydende i.

„Men tag for Jer af Eftasvælen," opfordrede hun, nu Theanretningen med det smukke forgyldte gammeldags Porcelæn var kommet paa Bordet, og Jomfru Bie traktede over Theblade og Kanelbark paa den surrende Maskine.

„Ferskt Brød, Smaapiger ..." hun vendte paa en opskaaret Skive i Kurven. — „Det har hævet sig godt denne Gang, Bie! — ikke Spor af raaberget ... Æggene nylagte — fra idag, om De ikke anser det for Helligbrøde at spise Æg, som er værpet paa en Søndag. Jeg skal sige Dem, Hønen kan inte for det!" spasede hun ublut, saa Jomfruerne fandt at maatte se ned ...

„Og Du, Marianne, laver med din lykkelige Haand Kandidatens Thevandsknægt. Rhummen finder Du i Skjænken der ...

De maa ogsaa smage hendes Bryg, Rein," nikkede hun saa. „De kan tro, hun forstaar det, den Pige!"

„Er det ikke bare at helde i lidet The og meget Rhum, Oppen?" sa Marianne bredt godslig.

„Og saa leveret af Jomfru Mariannes Haand!" — udfyldte Kandidaten opstemt.

... „Men De, Rein, tror jeg, helst vil ha Theen ublandet," yttrede hun, idet hun spørgende holdt Karaffen mod ham. „For jeg har lagt Mærke til, at De er glad i Melk, og da faar man gjerne saadan ren Smag."

„Der har De set rigtig, Jomfru, jeg drikker nødig stærkt," bekræftede Rein.

„Ja, den Pige," — udbrød Tante Ra, — „hvad er det, hun ikke ser, og hun ikke passer paa! ...

Og Bies Flødekager, Marianne! dem maa Du smage paa. De er næsten lige saa lette denne Gang, som om Du selv skulde ha stegt dem."

... „Jo da, det var for Marianne, han „ainede sig"," — puffede Merete betydende til Alida ...

Eufemia, der var kommet sig i Attitude i Læne-

stolen og sad og viste sit Profil, trak kjed i de lange Nankins Halvhansker og strammede dem opover Albuen.

… „Og saa byder Du vel ogsaa Kvigstad af din Karaffe, Marianne," vedblev Tante Ra, — „saa faar han Munden paa Gled og gir os, hvad han kan ha i Randselen af Bøidens Nyheder."

„Der gives ikke Nyheder mere," murrede Kvigstad, — „der er tærsket Langhalm paa alt — Lad se … Der har ingen tat Livet af sig, siden de fandt Anders Sæter paa Staburet hængende fra Bjelken jevnsides med sine gamle Fleskeskinker. Og jo, — bi lidt, — den gamle rige Knasten, Landhandler Simonsen har Dilirium igjen. Der har været baade Doktor og Præst paa ham. Han sidder i bare — om Forladelse — Skjorten paa Pengekisten sin og maa forsvare den mod Fanden, paastaar han, eftersom det er uretfærdigt Gods … Ellers saa spilles der Kort i Eftermiddag hos Majorens. Jeg har alt set to Karjoler kjøre nede i Landeveien didopover — Doktorens og Prokurator Poppes —"

„Aha," — veirede Jomfru Bie, — „Stegegrisen igaar! … Kristian Dale var først her i Kjøkkenet og bød den frem, og, da Fruen ikke vilde ha den, gik han til Majorens."

„Ja den var saamæn for dyr for mig," bekræftede Tante Ra, — „men over hos Majorens har de Raad til alting, naar de kan faa noget lækkert."

„Der har vi Far ridende ind paa Gaarden," — varskuede Merete ivrig henne fra Vinduet og fløi ud imod ham.

Tante Ras rynkede Ansigt kneb sig sammen ved Læberne, og de smaa stærke Øienprikker fæstede sig hidsig spændt mod Døren.

„Faster ser frisk ud," — hilsede Sorenskriveren og kastede Ridehanskerne. — „Midt i lystigt Lag, ser jeg."

,,Aa ja—a, — endda holder jeg ud, Thomas, — forglemt og alene, som jeg sidder her i mit Rede ... Med alle dine Forretninger er det jo hellerikke at vente, at Du skal ihukomme en gammel Faster, som det desuden ikke er noget interessant ved —"

,,Da synes jeg s'gu, Du er morsom nok," bed han til, — ,,det feiler ikke paa det ... Men nu skal en Kop The smage!" udbrød han og kastede sig i Stolen. — ,,En deilig Eftermiddag — lidt varmt. Og Figaro bærer saa let som en Fjer —"

,,Vegetere og musicere — lade Fiolen sørge" ... mumlede hun arrig.

,,Naa naa, Faster," dæmpede han godmodig, — ,,vi er ikke alle benaadet med samme Natur ... Tak, Jomfru Bie, Theen gjerne lidt stærkere. — Og saa lidt af den deilige Oksetungen der —"

,,Natur, Natur" — oprippede Tante Ra irriteret, — ,,fik Menneskene følge sin Natur, skulde én faa se artige Sager!"

,,Javist, — vi skal passe til Støvlerne og ikke Støvlerne til os, — og saa fryde os med Ligtorne og en god Samvittighed," — yttrede Sorenskriveren, medens han sad og gjorde sig istand et delikat Smørrebrød. ,,Men det er let for Faster at snakke," blinkede han, — ,,som altid har forstaat at tæmme sin Natur."

Tante Ra tog sig en djærv Pris Snus:

,,Din Søn, Jess, lader Du fremdeles faa følge sin," brast det saa ud, — ,,dirigere i det dramatiske Selskab ogsaa denne Vinter istedetfor engang at ta sin Eksamen!"

Det begyndte at føles lummert, og Marianne reiste sig fra Sofaen:

,,Træerne dernede i Haven staar endnu ganske sorte af Kirsebær," sa hun henne ved Vinduet. ,,Faar vi Lov til at plyndre dem lidt, Tante? Kom Eufemia ... Kom Alida! — Er der nogen af Her-

rerne, som vil ha Dessert?" indbød hun lunt med sit tækkelige Smil. ,,Jeg skal plukke til Dem, Oppen!" ...

Sorenskriveren blev siddende alene igjen i Stuen med Thekoppen i Haanden. Han vidste jo, at Orkanen skulde komme i Anledning af Jesses sidste Brev og havde i det længste kviet sig for Besøget.

Jomfru Bie gik og tog af Bordet og, som vanlig, hverken hørte eller saa.

Gjøken paa Slaguhret kom frem og sang sine seks Kukuk —

,,Hvergang det Uhr slaar, tænker jeg paa, at det har staat i Stuen hos Stiftamtmand og Etatsraad Orning," — mindede Tante Ra stramt. — ,,Og her sidder man i Sumpen paa sine gamle Dage, og, jo længere én sidder, des dybere én synker ..."

,,Lykken ligger ikke altid paa de høieste Tinder, Faster! — Nei, den gjør ikke," lød det med et vist Vemod ... ,,Jeg har nu forlængst sat mig ind i den Stilling, jeg har. Den er selvstændig og uafhængig — forholdsvis, som Menneskene nu engang maa tækkes med det ..."

,,Lykken, — Lykken!" ... dunkede hun hidsig i Gulvet med Stokken. ,,Man har dog Blod i Aarerne, — vil frem baade for sig og sin Familie! Med dine Forbindelser og Konnaissancer kunde Du været høit oppe i en af Landets første Stillinger. Dine Døttre havde blot behøvet at række Haanden ud til hvilket Parti, de maatte ønske. Og nu skal Jess ogsaa begynde sin Fars Bane op igjen."

,,En underlig Verden ... en underlig Verden," grublede Sorenskriveren hensunken i sit, — ,,fuld af Klattrestænger, hvor man som Abekatte kappes om at naa tiltops ..."

,,Hvad — hvad," — hven Tante Ra.

,,Hm, — hm," — tog han sig. ,,Jeg siger bare,

at Faster sidder inde med hele Familieærgjerrigheden."

„Ja, hvad kærer man sig om sin Familie, naar man blot faar spille sin Fiolin ... Fiolin, — Musik — Natur!" drev hun forarget paa. „Man har strandsat sig herude paa Landet med fem uforsørgede Døttre, som ikke levnes anden Udsigt end at falde i Hænderne paa en eller anden Bygdekapacitet!"

Sorenskriveren lod et halvfærdigt Smørrebrød ligge og skjød trist Kniven fra sig.

„Ja, jah, — Du har saavist Ret, Faster, — hvad skal der bli af dem alle!" — henfaldt han i Traurighed.

„Du skal gi Jess et pebret Brev, det er det, jeg vil — — —. Se naa, se naa — spiser han ikke mere ... Bie, Bie! — kom med mere The — og Flødekagerne — — Vi finder saamæn nok et Raad for Døttrene! — Se nu — se nu —"

„Nei nei, Du ... Livet er ikke saa let," sa Sorenskriveren; han saa op i Loftet og studerede de hvide Bjelker ...

„De stakkels Pigebørn, som kanske venter hver sin Prins!" udstødte han med et Suk.

„Aa nei, Du Thomas, de er s'gu for forstandige til det. Det skulde da være lille Merete endnu. — Spis nu — spis nu ..."

Sorenskriveren tømte i Tanker sin The og spiste sin Flødekage.

„Ja, lad mig nu komme afsted!" afbrød han sin Distraktion og reiste sig —

„Du har altid været som et raaddent Æg, Thomas," — mumlede Tante Ra. — „Ja hils nu Bolette, Du ... Og pas paa Figaro. Du véd, den er vilter!" —

Sorenskriveren nikkede. Han var jo forfaren i Situationen, — hvorlunde hans Viv og Tante Ra paa den delikateste, mest udsøgte Vis holdt sig i

Afstand fra hinanden under alle optænkelige Opmærksomheder. De følte begge, at deres Hjul vilde hage i hinanden, saa saare de befandt sig i samme Stue. Tante Ra var jo nu allerede i flere Aar af sin høie Alder hindret i at gjøre Reisen ned til Vangen, medens Bolette aflagde sit faste Aarsbesøg for at hilse paa Tante Ra og afhandle Familiens forskjellige Anliggender paa hendes Navnedag ud paa Vaarsiden. — —

— Gaardsgutten ledede Figaro hen for Trappen, og Sorenskriveren lettede paa Sadlen og forsikkrede sig om, at Buggjorden sad passe stramt —

„Phy—y—yh—h" ... pustede han ud, da han var kommet vel op ... „Her sidder vi rigtig godt!

Naa naa naa, Figaro, — har man endnu ikke faat Kjipenheden af sig!" — lød det, da han med et lidet Piskesnert tumlede Hesten ud gjennem Porten, nikkende over Gjærdet til Selskabet i Haven ...

— — — Merete vidste, at der var modne Teiebær at finde oppe i Uren ovenfor Indmarksgjærdet, og havde fundet for godt at streife om paa egen Haand.

De stod i Revner og Sprækker og fristede. Og flere og flere blev der at faa Tag i, eftersom hun arbeidede sig frem blandt Fjeldknausens allehaande Forsænkninger.

Hun var kommet over paa den anden Side, hvor Rafossen pludselig dundrede øredøvende, da hun fik Øie paa Rein:

„Feil Vei ... Feil Vei!" ... raabte hun rystende paa Hodet og med Haanden for Munden for at bli hørt gjennem Dunderet og Duret. — „Den stanser i Stenraset derborte, — fører ikke længere ... Hører De, — fø—rer ikke længere!" raabte og vinkede hun.

Hun fandt nedover til Stien og stod der og ventede ...

„Det er om Fjeldknarten, De maa gaa," — forklarede hun og skyndte sig foran for at vise Veien.

Lidt efter aabnede der sig et mægtigt, vildt Syn! ...

Næret af Indvande, Myrer og Tilløb milevis inde fra Fjeldmarkernes Vidder og Ødestrækninger, forsvandt Raelven her glasklar med Skumstriber af Strømmen med ét ret ned mellem vaade Graastensvægge. Den brødes nede i Faldet af en Tvermur af Klippestykker, der bragte al dens Urkraft til at udfolde sig i vældig hvid majestætisk Skjønhed, medens Røgen drev og steg opad Kløften.

Aftensolen faldt gjennem Bjerkeløvet med en Rad røde Flekker nedover ...

„Ser det ikke ud, som det kunde være Blodet af noget levende, som er slængt ned her og drattet fra Fjeldknart til Fjeldknart!" yttrede Rein rydt.

„Dun ... Dun — ja — Punktum og Slut! ... Punktum og Slut!" ... stod han og stirrede ned i det gabende Dyb. — „Bagefter skal man ligge smertefrit paa Dyner ..."

„De burde helst passe Dem og gaa et Par Skridt tilbage," varede Merete gysende, han stod næsten ængstelig yderlig.

„Saadanne nyudsprungne Jomfruer," — vendte han sig pludselig til hende, — „ser paa Skummet og Sæbeboblerne — — Brudedragt og Kniplingslør ... i den fine hvide Fosserøg der? — ikke sandt, —

... Og saa troskyldig i Brudeseng ..." mumlede han.

„Jeg maa skynde mig tilbage," udbrød Merete, — „det begynder at skumre. — Huf for en uhyggelig én! ..."

„De har da ikke Hjerte til at la mig bli igjen her i Mørket, Jomfru Merete, — la mig klare den krangelagtige Vei tilbage alene," sa han nu saa ligetil og jevnt, at hun maatte se tilbage paa ham.

Det var med ét, som hun kunde udstødt et Skrig ved at skimte hans Ansigtsudtryk ... Det samme tungsindig smertefyldte Blik, som hun havde set for sig i Stuen hin Aften!

Hun samlede sig med Anstrengelse og ilede foran, — vidste ikke, hvorledes hun havde tilbagelagt Veien, da de kom til Trappen hos Tante Ra, hvor de andre nu stod færdige til Hjemturen —

III.

HØST.

De gik med betænkte urolige Ansigter, Jomfruerne paa Vangen nu, de ventede Faderen og Kontoristerne hjem.

Sorenskriveren, Fuldmægtigen og Kontorets ganske Besætning havde været paa Høstthingene, der holdtes opover Dalens ni forskjellige Thinglage flere Dage paa hvert Sted.

Gjennem disse henved fire Uger havde kun Spindesiden været hjemme; men Tiden dennegang blev ikke som ellers nyttet til huslige Arbeider ... Der blev ikke holdt nogen Fjerrensning oppe paa Blaakammeret med Lagener om sig, og Mund og Næse fulde af Dunfnug til langt ned i Halsen. Aarets samlede Fjer og Dun til Puder og Dyner forblev i deres Sække og Kurve ...

Vævstoler fik staa med Lærred, Dreiler og Uldtøi ufærdige. Reparationer af Overtøi og Pelsværk for Vinteren var udsat, og alskens Maling og Hvidten af Døre og Lofter rent ud opgit for iaar. Alt det udvendige Stel med Gaarden og alt fra Sæteren hjemkommet fik Marianne ta helt om

Haand, styre paa bedste Maade med Regnskab og Tal, — bare spørge Fruen saa lidt som muligt!

Fru Orning havde havt sin og Døttrenes Tid og Omsorg helt og til Overmaal optaget.

Alt, hvad Vangen Gaard og Husmandspladse eiede af mandlig og kvindelig Arbeidskraft og dertil saa mange Leiefolk, som blot kunde overkommes, var samme Dag, Sorenskriveren reiste, opbudt for at faa anlagt den saalænge paatænkte ny Have med Park, saa det hele kunde være fuldendt og færdigt, til de kom hjem fra Thingreisen.

Fra den tidlige Morgen, til Mørket faldt paa, havde Fruen staat med Maalestang og Snor, varm og hed i Solen og dyngsidvaad i Regn, og stukket ud og maalet og ført Tilsyn, medens Jorden blev opbrudt med Hakke og Spade og tillagt med Gjødning.

Der grundlagdes vidtløftige Græsplæner med Klynger af Trær, sat ud fra Planteskolen og her og der indlagte Blomsterbeder.

Rabatter med Buskvækster og Roser kantede med Aurikler og Perleblomster radede sig nedefter Anlægget. Stiklinger til Bærhækker og Frugttræer i tilvokset Størrelse var sat ud i rigelige Mængder, Planteskolen — Fruens store, mangeaarige Reserve — tømt til sidste Spire!

Den gamle Dam, som havde ligget tilgroet med Grønske, blev helt oprenset; det lille Springvand med Tappen i sat igang, og Veien om det skyflet og paafyldt med Grus.

Nede ved Lunden og Elven havde Økserne ryddet til Park, idet der arrangeredes Lysthuse og opsattes Bænke her og der imellem Trægrupperne.

Alt fra første Dag havde to af Bygdens Snekkere været sat i Arbeide med at tilskjære og fæstne de høie Lægter, som skulde danne Stakittet, og som blev kjørt, Læs paa Læs, ind paa Gaarden fra det privilegerede Sagbrug søndenfor.

— Idag, Sorenskriveren ventedes hjem, var snart den ene, snart den anden af Søstrene oppe paa Udkig i noget af Salsvinduerne og speidede ud i den taagede Eftermiddag ...

De saa betænkelige paa hinanden ... Hvordan vilde Far ta dette? — Saa afgjort, som han altid havde været mod den Haven!

Nedenfra gjenlød Luften af idelige korte, rappe Hammerslag. De spigrede Spilre efter Spilre ind i det store Havegjærde, der strakte sig nedover — et Stykke endnu ufærdigt og med bare Stolper, — helt, til det forsvandt under Bakken ...

Der kom alt gamle Henschien med Blakken for Karjolen og Overformynderiet i Kisten, der var snøret bagpaa —

Og saa Augustinusen, Schmidt og Kvigstad i en dobbeltsædet Skydskjærre ...

De forsvandt med Vædsker og Oppakning i Kontorbygningen ...

Noget efter, halvt i Skumringen, rullede Sorenskriveren ind paa Gaarden med Fuldmægtig Rein. Han havde ladet sig hente fra sidste Thingsted i egen Vogn.

Som han steg ud, blev han staaende en Stund med Kavaien opbrættet og stirre nedover det af Nyved skinnende Stakitværk.

Munden pressede sig mere og mere sammen ... Han fattede straks det myndige Tiltag, her var gjort, — hvad der var sat igang og fuldført under hans Fravær!

Rød i Ansigtet og uvillig vendte han sig braat og gik lige op paa sit Værelse. —

— Han viste sig ikke før ved Aftensbordet.

Fruen trakterede med fersk Fisk ... Lidt let Mad kunde smage ovenpaa alle Gjødkalvene og Grisestegene, som det nu gjennem en hel Maaned var regaleret med paa alle Thingstederne, mente hun.

Husets Damer bød og sendte om i en vis nervøs Spænding.

,,Tag ikke Hodet, Rein," — vovede Marianne spøgende — ,,lad det ligge til Fars anden Forsyning. Fiskehoderne er hans Privilegium, maa De vide."

Sorenskriveren sad stram i Ansigtet og smaaplukkede i Fisken.

,,Og hvordan har I havt det paa Thingene. Kortborde med Fogden og Prokuratoren og Præsterne oppe i Bygderne hver Aften vel?" ... henvendte Fruen opover Bordet, medens hun opmærksomt valgte mellem Fiskestykkerne.

,,De maa ta Sagen om den ulovlige Tømmerhugst oppe i Almenningen for Dem imorgen den Dag, Rein!" udtalte Sorenskriveren tvert over Fruens Spørgsmaal. — ,,Den er anmeldt fra Lensmanden alt, før vi reiste paa Thingene."

,,Ja—a," — sa Henschien betænkt, — ,,for det Fald, der blir Mulkt eller Bøder for Sønnen paa Graaberget, maa der passes paa, at han ikke faar sin Morsarv taget ud af Overformynderiet. Han er total udeksekveret."

,,Det er nemlig han, Synderen, som er blet hængende i Snaren!" — lagde Kvigstad ud. ,,Det er en vitterlig Sag, at der hugges og plyndres af hele Bygden oppe i Statsalmenningen."

,,Det kan komme til at skaffe meget Arbeide med Forhører og Vidneførsel," bemærkede Sorenskriveren.

,,Her har vi ogsaa havt stort og vidtløftigt Arbeide for os," faldt Fruen ind, som hun pudsede og rippede op Tanden i et af de to Talglys, der paraderede paa Bordet, — ,,opspadet og anlagt og faat færdig den saalænge paatænkte Have ... Saa nu skal I bli fri for Plagen af Arbeidsfolk paa Gaarden med den Ting," spøgte hun.

,,Kald ind Vidner imorgen den Dag! — Sæt det

igang," vedblev Sorenskriveren iltert, total overhørende Nyheden om Haven.

,,Jeg har indøvet et Par af Mozarts Sonater for Klaver og Fiolin, medens Du har været borte," prøvede saa Alida efter lidt at bryde den Pause, som var opstaat.

Sorenskriveren kastede et snart halvt Blik henimod Døren til Stuen, hvor Klaveret stod:

,,Nei nei, Barn, — jeg er træt, gaar lige tilsengs!" ... De var s'gu i Ledtog allesammen ...

Idet han kom forbi Merete, som saa forpint paa ham, strøg han hende let over Haaret og gik med en af Krænkelse lukket Mine ovenpaa —

— — I den kjølige halvmørke Høstaften tog de hjemkomne, efterat have været oppe og hentet sine Piber, hver sine forskjellige Rekognosceringsture inden og udenfor det høie lysende Havegjærde, for, saavidt gjørligt, at indhente en Forestilling om Husets saa brat tilkomne store Nyhed.

Da Damerne efterhaanden kom ud med Sjaler og Tørklæder om sig, blev der Forespørgen og delikat Udfritten.

— ,,Det maatte være snurrigt at komme til sit Hjem og saa for Eksempel finde et nyt Hus istedetfor det gamle!" — gav Rein noget spydig af sig.

,,Ja, tror De, det vilde være en behagelig eller en ubehagelig Overraskelse?" indlod Marianne sig godslig paa Spøgen. ,,Jeg skal sige Dem, Rein, — Kvindenaturen er som en Silketraad. Det kommer bare an paa, om en Mand forstaar at vikle den om sin Finger. En som De, som vist bestandig véd, hvad De vil" ... fortsatte hun sagtere fortrolig, idet de spadserede hen mod Havegjærdet ...

Dernede stod Barbara og beskrev ivrig, hvordan Anders Husmand og Lars havde spadet op til Aspargessenge, — saa og saa mange Fod dybt, — og, hvor fedt de var gjødet — Lagvis med Jord og

Gjødning. Der vilde bli en Mængde Asparges! Men først om tre Aar kunde de stikkes og spises ...

Eufemia drog paa Næsen af Barbaras Gjødselssnak og isolerede sig trækkende Sjalet tæt om sig — —. Det var naturligvis Parkanlægget, som gjorde, at det hele kom op i en større Stil! henkastede hun stramt.

Stedt i Tvilens Vaande nærmede gamle Henschien sig Klyngen og rørte sagte og forsigtig ved Alidas Arm ...

„Dette store Værk er dog vel ikke sket helt og ganske uden Sorenskriverens Befaling, Jomfru?" forhørte han med den mangeaarige Ansattes ængstelige Fortrolighed.

„Kolde ere Kvinderaad! mener De Henschien?" faldt Rein pludselig overlydt ind fra sin Passiar med Marianne ... „En Ægteherre er selvfølgelig lykkelig ved at vandre i den Paradisets Have, som hans Kvinde lager til for ham, — spise af dens Frugter og Næper og Kaalrabi, som det kan falde ...

Pigens Kind er rød og rund,
og Røsten er saa linde.
Æblet vinker sødt en Stund;
men Ormen bor derinde! —"

deklamerede han halv vendt mod Marianne.

De unge Damer trak sig sagtelig undaf. — En ondskabsfuld Grobian, som man fik vogte sig for! ...

De tog sig sine smaa Aftenrunder, — Barbara berettende og orienterende Henschien om det ganske Haveværk. Og Marianne lod sig indhente af Augustinusen og Schmidt, der med stigende Iversyge havde vogtet paa hendes Fortrolighed mod Rein.

Koselig lyttede hun nu til og gik ind paa saa, hvad den ene og saa, hvad den anden havde paa Hjertet fra Reisen, medens Øinene grundende fulgte Rein og mere og mere blev til tynde Ridser —

Kvigstad havde den Lykke iaften at opnaa Alidas Øre. Han skildrede hende vittigt fire Ugers Helvede paa Thingene med Drik, daarlig Nattesøvn og rasende Arbeide. — Og nu, herhjemme paa Vangen! — det var som at komme i Kirkens Skjød igjen.

„Naar nu bare Far kunde forsone sig med Haven, Kvigstad!" udøste hun pludselig sit Hjertes Bekymring for ham. „Det er saa ondt, naar han tar sig noget nær ... Det er rentud, som han ikke har Natur til det, — han, som kan glæde sig i alt."

„Ja, stod det til mig at lette Dem for nogen Bekymring, Jomfru Alida, saa!" ...

Han følte det svinglede helt ud af Tonen for ham og sa pludselig Godnat.

Dette Udbrud af Fortrolighed fra hendes Side — —

Jomfru Alida var Indbegrebet af hans kvindelige Renheds- og Fuldkommenhedsideal, — i alle Maader uopnaalig for en Kontorist; — og stængt med en Bom for alle hans Ærgjerrigheds Luftkasteller nu, Tante Ra havde faat sveiset hende sammen med Groth, den rige, men hende i alle Maader underordnede Værkseiersøn ...

— Merete havde forarget gaat der, indtil hun med ét udbrast til Rein:

„Fy, — De er et ondt Menneske ... Jeg vil ikke gaa og lægge mig, før jeg har faat sagt Dem det!

Fy" ... lød det oprørt, som hun forsvandt ind af Gangdøren.

Sorenskriveren stod den næste Morgen tvilraadig ude paa Trappen ...

„Lars, hvor er Lars," — lød det grættent, — „Stalddøren staar paa vid Væg dernede ...

14*

Lars, Lars," — raabte han, ,,før Figaro hidop."

Han vil vel ta sin vanlige Morgentur, tænkte Merete, der stod hos.

,,Du har nu vel ladet den faa Letarbeide, medens jeg har været borte, Lars, — kjørt Komposten ud paa Rugageren?" — forhørte Sorenskriveren sig og besaa sit Yndlingsdyr.

,,Ja da; — men det bar nok ikke til Rugageren. Frua befalte, at jeg skulde kjøre det alt bort i den ny Haven."

,,Paa Aspargessengene" — oplyste Merete forsagt.

,,Komposten? ... min Kompost!" udbrast Sorenskriveren ildrød i Ansigtet.

Rein, som var kommet til, stod bøiet og følte med Haanden nedover Figaros ene Bagben. — ,,Her kjendes noget blødt, som en Aareknude ovenfor Haserne," formente han. ,,Jeg saa, den stod og lettede paa Foden. Dyret er brugt forlidet — har staat forlænge stille."

Sorenskriveren dukkede ned og følte efter.

,,Det vil gaa over, naar den faar ordentlig Motion," mente Rein. ,,Sorenskriveren faar ride bra paa den ... Et vakkert Dyr ellers; lidt bratlændt, som de er alle ovenfra Fjeldbeiterne."

,,Den er saamæn ogsaa kommet derfra ... De forstaar Dem paa Heste, hører jeg," erkjendte Sorenskriveren.

,,Jeg begriber dem ialfald bedre end Menneskene," henkastede Rein lidt kort. — ,,Men se bare, hvorledes den lægger Ørespidserne bagover, som for at høre efter, hvad vi snakker. Den er utryg ... Det kan bli til en Uvane det, — føre til, at den blir baade skvætten og sky. Dyret staar for mørkt i Stalden med Hodet ind i Væggekrogen."

,,Javist bør det rettes paa — Hesten faa en anden Plads ... Men kan De nu sige mig, hvorfor man saadan har indrettet sig just paa det bag-

vendte: — alle Halerne imod Lyset istedetfor Hoderne! ... Er det ikke, som Verden først er blet til paa Vrangsiden?" gav Skriveren grætten af sig, og skjød pilret over til Kontordøren med Nakken decideret mod det ny Havestakit. —

— ,,Ja, tak for Lektionen, De gav mig igaaraftes, Jomfru Merete," sa Rein, idet han ogsaa skulde svinge op til Kontoret. ,,De kan ikke tro, hvor det gjorde godt at faa Skrub af et Medmenneske ... At nogen gad bry sig saavidt med én!"

Saa? — han takkede ... gik det i Merete.

Skulde det betyde at gjøre Nar af hende? —

Men nu saa han jo rent snil og — ja rent vakker ud i Øinene ... Ne—i, — hun forstod sig ikke paa det Menneske ...

,,Alida! — Femia! — Marianne! — Barbara!" — lød Meretes Stemme om Aftenen fra Dagligstuvinduet. — ,,Hold for Øinene og gjæt! ... Hvem kommer op af Bakken?"

,,Groth naturligvis" ... sa Alida lakonisk.

,,Nei Tak, se ud —"

,,Sankowitz!" — skreg de alle i Munden paa hverandre.

,,Nei men kan I tænke Jer noget saa heldigt, — tænk for Far!" ...

De fo'r alle ud.

Helt overstøvet af Landeveien og med Vildmandsskjæget saa Sankowitz træt og medtaget ud, medens han i Solnedgangen svingede sin bløde Hat —

,,Der staar de paa Trappen alle de Vangenske Jomfruer!" hilsede han glad opstemt.

De stimlede alle om ham —

,,Og hvor kommer De fra nu da, Sankowitz?" indledede Marianne.

„Fra den Futen sin Frue ja!" Han udstødte et Pust og lod sig udmattet falde ned paa Bænken. — „Og jeg har faret om i Dalene i fem Præstegjeld og stemmet i alle Kanter. Men den Futen sin Frue hun er saa umusikalisch som en Kuh ... og vil, sine Døttre skal spille alligevel de schwerste Sachen. En furchterlich Pine i det Hus! — Och saa gik jeg min Vei idag, straks jeg havde stemmet Klaveret."

Han tørrede Panden med et blaatærnet Lommetørklæde.

„Ach ja! — jeg siker Dem, Vangenske Jomfruer, jeg er bedrevet. — Paalerne har et stort Schlag verloren ved Ostrolenka ... Och mit Hjerte er i Paalen ... Og gid ogsaa min Krop var der. Og gid jeg havde Kaane og Sønner og Døttre og bitte Barn, och de skulde alle blive slachtede for Paalen, — til det blev saa høit af Ansichter, som ferklagede, at de naade op til den Gott im Himmel og krævede sin Frihed!"

„Men hvor véd De alt dette fra da, Sankowitz!" udbrød Alida.

Han trak et Brev op af sin Vestelomme:

„Jeg bekom det paa Postaabneriet fra en Freund von mir in Danzig. Her staar det alt. Och nu har de grebet til Senser og Ljaer!" ...

Han henfaldt traurig fortænkt ...

„Men nu maa De komme ind, Sankowitz!" indbød Alida. „De kan vel trænge at hvile Dem efter den lange Vei."

„Ja ja, — to Mile ... Jeg har ikke mærket Veien under min Fod for den Bref om Paalen — al den Menschennoth ..."

— Det var altid som en Festtid i den musikalske Sorenskriverfamilie de to Gange om Aaret, naar den halv landflygtige Tysker kom og opholdt sig der nogle Uger paa sin Rundreise om i Byg-

derne, hvor han levede af at stemme Klaverene og tildels give Musik- og Sanginformationer.

Da Sorenskriveren kom ned i Stuen, havde Sankowitz allerede slaat op Klaveret og løftet Træbunden af.

„Det er en braf Natur i den Klavier," — hilsede han Sorenskriveren. — „Holder sig godt ... Den faar vel ikke hvile uden om Natten i dette Hus."

Han lod Fingrene løbe over Tangenterne med en Læges erfarne Sans, rettede med Stemmenøglen foreløbig et Par Toner og blev saa siddende og stemme og klimpre, indtil de bødes til Aftensbordet. —

— — Efter det i trykket Ordknaphed noget skyndsomt affærdigede Maaltid, stak Søstrene Hoderne sammen, medens de bar ud fra Bordet ...

... „Jeg har aldrig set Mor saa galant mod Sankowitz, Du Alida," hviskede Merete. „Hun bød ham og nødte ham og bad Inger gjøre istand paa Gulkvisten istedetfor at lade ham ligge paa Værelset oppe hos Schmidt og Augustinusen, som han pleier. Far dreiede og vendte sig, og saa bort; han forstod, det skulde gjøres vel nu ... Men, da han saa pludselig tog sig til at invitere Sankowitz til at bli her helt til Julen over, saa jamæn snudde og dreiede ogsaa Mor sig," — lo Merete, — „og saa noksaa forbløffet ud. — Saadant har jo Far aldrig gjort før uden at snakke med hende om det —"

„Og saa at Kontoristerne skal sidde der ved Bordet og føle, at her er noget iveien," kom Eufemia til, — „og denne ufordragelige Rein driste sig til at gjøre sine uforskammede spydige Bemærkninger ... Jeg agter ikke at se til den Kant, han gaar, — fuldstændig overhøre, hvad han siger!" gav hun sit Humør Luft.

„Naa, der blir rigtig hyggeligt Hus her da," mente Merete. „Far hører ikke, hvad Mor siger, og vi hører ikke, hvad de andre siger, — hver

snakker ud i Luften! — Engang rørte Far ikke ved Fiolinen paa seks Uger, husker I, hvor forfærdeligt her var — rent stumt."

„Dernede staar Mor lige trøstig hun og beser Havegjærdet, hvorlangt det er kommet idag," smaalo Marianne. „Hun vil nu ikke ha det ugjort alligevel ..."

Inde fra Stuen hørte de alt Sankowitz gjøre nogle Løb henover Klaveret og begynde at fantasere ...

De listede didind den ene efter den anden.

Sorenskriveren havde trukket Lænestolen hen i den dunkleste Krog, og det lyste engang imellem nede ved Gulvet fra den lange Merskumspibe, naar han, efter at være hensunket i Forglemmelsens Nirwana, atter med nogle dybe Drag livede den op.

Sankowitz var mærkelig iaften!

Der gik underlige Ting og Fantasier over Klaveret. Det var ikke til at forglemme, naar han saadan sad og nynnede saagodtsom uden Stemme og akkompagnerede til — —

Sorgfulde, slavisk stemte Naturtoner, — klagende — længtende ...

Det steg og faldt, — snart usigelig blødt og lindt, — snart som Vinden suste og sukkede og stønnede med Regn af Graad over endeløse vide Sletter ...

Sankowitz's indre legte i hans Hjemlands Stemninger ... Der taltes som med fremmede Tunger ...

Han sad nu bagoverlænet paa Stolen, som han fortsatte at se ind i noget, og der blev stille i Stuen.

Marianne var henne ved Bordet og pudsede Lysene, der havde faat lange Tander. Og man begyndte at meddele sig og smaasnakke omkring i Stuen ...

— „Lykkelig en saadan Musiker, som kan tale ud og meddele sig til hele Verden; han maa altid

bli som en luftet Stue indvendig!" — undslap det Rein halvt hen til Merete. Hun sad der paa en Barneskammel og krammede op Papir til Lysemanchetter med en Kniv.

Han smilte til hendes forundrede Mine ... Igjen noget uforstaaeligt Tøv, han kom med!

„Kan De tænke Dem én, som aldrig har havt nogen at snakke med og aldrig kan faa nogen heller?" spurgte han pludselig dystert.

„De ser saa forskrækket ud? Ne—i, jeg har ikke stjaalet eller stukket Ild paa noget Hus eller myrdet heller," lo han.

„Jeg skal engang ha havt en liden Søster" ... yttrede han hensunken, — „og jeg har altid tænkt mig, at, om jeg havde havt hende at snakke til, saa —. En slig unbefangen én, — som sa „Fy!" til én og fik saadanne retfærdige, strenge Øine, — og kunde true Vilddyret i én ... Det sker ikke med Visdom og smukke Argumenter det, skal jeg sige Dem, Jomfru Merete ..."

Merete vidste ikke hvorledes ... Men det var, som om hun mildt og uden Skræmsel var ført hen til at sidde og samtale med den stille sorgfulde Mand, hun havde set for sig just der paa Stolen den Aften ...

Det var nu som da, at han ligesom forstod, hvad hun tænkte —

Blev Sankowitz end selv af og til noget „schrechlich" med sine ingen Anledning eller Ikke-Anledning forsmaaende Udbrud og Gjentagelser om Paalen, — saa var han dog en velsignet beleilig Mand at have i Huset just nu i denne Misstemningens Tid.

I de Klavertimer, han gav Døttrene om Formiddagen, vidste de saa sikkert, som at Klokken

slog elleve, at nu kom Sorenskriveren ind af Døren og blev staaende lidt ved Klaveret, før han forhørte sig om, hvad de spillede. Og saa var der gjerne noget Musik, han var kommet til at tænke eller huske paa, som han maatte antyde lidt over Tasterne. Paa Halvtimeslaget sprat han op, som om alt blev kuttet af med en Kniv, og steg med Lædergaloscherne paa forsigtig prøvende over Gaardspladsens Pytter og sleipe Lersøle.

Det var raat og vaadt, evigt Høstregn, — silede og dryppede uafladelig. Tønderne med Regnvand stod overfyldte under Tagrenderne, og Væden steg høit i Grøfterne. Bækkene flommede og fossede, saa Kværnhushjulene kom igang og grov sig ned i hvidt Skum.

Vedlæs efter Vedlæs fra Skogen humpede og dumpede ind paa Gaarden i den korte, mørke Dag for stramme Dragreb, og Stablerne voksede i Skjulet til Behov for Vinteren. Graat overstænkede af Veibløden stansede Kjøretøier foran Kontordøren, og Fødderne drog Sølen videre op ad Trappen.

Sorenskriveren holdt i det længste ud med sine Morgenpromenader paa Figaro, — nu i tyk Vams med Overslag og lange Ridestøvler. Havegjærdet var fremdeles Luft for ham, som hans Øre til Fruens Bemærkninger og Udtalelser var døvt. Forsaavidt der nødvendig maatte rede Penge ud, fik den af Døttrene, som havde Ugen, gaa op til ham paa Kontoret med Anmodningen.

I denne Flommens Tid kom Rein, ret som det var, skjortevaad hjem sent paa Nætterne Klokken to, tre med Høstørret, som han havde lagt og lystret pokkerivold borte i nogen Skogselv, og andre Morgener før Kontortiden leverede han Storfugl eller Hare ind i Kjøkkenet.

Det gik nok da, hu og hei, med Bøsse og Hund over alle Bakker og Aaser. Saa, naar han

egentlig sov, det —. Og for Krop han maatte ha at disponere over! ...

Men Kontortiden holdt han pedantisk, omkap med Henschien. Og dog, — Henschien blev ved sit: — Rein var ikke Forretningsmand, — det var en Følelsessag at være det! Men vistnok var han et saa godt Hode, at han kunde klare ogsaa den Side, saa han af og til endog hidsede Kvigstads Ærgjerrighed til at opvise Mirakler. Men hans egentlige Tanke var ikke der, var borte i baade Skog og Elv. Saa, naar han sad og grublede, saa var det nok mest paa Tiur og Ørreten og ikke paa Lovbogen, — paa, hvor han skulde ta Veien, naar han om Kvælden istedetfor at komme til Aftensbordet gik i Spiskammeret og fik de sammenlagte Smørrebrød med sig.

* * *

— I denne Senhøstens Tid havde Fruen og Døttrene alle Hænder fulde med det, som skulde bestrides og ordnes og betænkes, før Vinteren og al Julestudsen kom paa.

Det lange rødmalede Kjøkkenbord var tæt besat til alle de mange Maaltider af Gaardens Husmandsfolk, store og smaa.

Linet var tørret og hæklet, Kornet tærskedes paa Laaven. Og nu ramlede det Dagen lang af, at Potetesen kjørtes ind og styrtedes ned i Kjælderen.

Medens en af Døttrene havde Husholdningsugen, sad to vekselvis ved Væven for at faa det ny rudede vakkre Hverken til Kjoler færdig til Vinteren. De andres Sag blev alle Husets ydre Arbeider samt at faa istand Vægerne — tykke for det indvendige Brug og tynde for Lygter og det udvendige — til den forestaaende vidtløftige Lysestøbning.

I de lange mørke Eftermiddage, medens kun Tyristikken lyste fra Skorstensmuren i Kjøkkenet paa Folkenes Arbeider, sad Fruen og Døttrene om et Talglys inde i Stuen og sømmede og nøstede Garn og spandt. Man overlagde derunder, hvad og hvormeget der skulde slagtes, hvad bages, hvad brygges under Jul.

Og saa kom jo Kapitlet om Julegjæsterne, — hvilke Venner, Jess skulde tilskrives om at invitere ... Kanske fik ogsaa Christiane Gjedde Lov til at komme op i Julebesøg, naar Mor lod Jess udtrykkelig gaa op til Oberstens med en egenhændig Indbydelse ... Groth var naturligvis Julegjæst. — —
— — — — — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— En af de raakolde Morgener kom Rein ned fra Smaaskogen ovenfor Huset. Han svingede med en Rognbærdusk og holdt et Knippe Kramsfugl op for Merete, som var paa Vei til Rulleboden.

„Se her, hvad jeg har udrettet paa Morgenstunden," raabte han, — „før jeg nu skal kjøre ud i videre onde Forretninger mellem Menneskene."

„Se her" ... han holdt Rognbærbusken op imod hende, — „den der — og to, tre slige røde Duske til — har fristet disse stakkars syv Fugle ... Jeg stod og saa paa og iagttog, da den sidste her kom i Donen. Den hoppede først til og flyttede sig saa fra udover paa Grenen, — fløi saa en Sving bort og tittede paa det fugtige røde. Den formelig stred med sig selv, — led tilslut, saa Øinene blev smaa og Gabet hæsede aabent, indtil den med ét blindlings styrtede sig igjennem Hestehaarsløkken, — akkurat som vi Mennesker! ... Det er lidt af Naturforskeren i mig, ser De!"

„Afskyeligt" — skjændte Merete. „Bring dem straks ind i Kjøkkenet, hører De. Det er bare ondt at se paa de stakkars smaa Dyrene, som endnu er ganske varme."

„Bare afveien med dem, ja!" — hermede Rein, — „saa kan vi knaske og spise dem — godt brunede ...

Er det bedre, at jeg nu skal ud og friste en stakkars Fyr, som for Kone og Barns Skyld har hjulpet sig med at skrive lidt falsk, til at bekjende sig ind paa Slaveriet," sa han, som Giggen, hvormed han og Augustinusen skulde paa Forretningsturen, kjørte op til Trappen. — — „Jeg maa holde ganske anderledes Rognbær for ham ... spørge, saa jeg fanger, — anlægge Fælder saa fine, som nogen Jægers ... Tænk Dem nu, Merete," sa han i en pludselig braa Tone nær til hende, — „at jeg har ondt for at aarke det, — at jeg har staat og øvet og hærdet mig til den Ugjerning i hele den vaade Morgenstund —"

Da Giggen rullede ud af Gaarden, stod Merete ved Rulleboden og saa efter ham ...

Det ene Øieblik kunde hun bli saa oprørt og rasende paa ham, at —. Og i det næste, saa — —

— — Efter Aftensmaden var Familien og Kontoristerne samlede i Spisestuen, medens Sorenskriveren og Sankowitz hørtes dybt optagne at spille vidtløftige Sonater for Fiolin og Klaver i Dagligstuen. Man havde begyndt at lægge i Kakkelovnen, og det føltes lunt og koseligt nu efter al Høstdagens raakolde Huttring.

Fruen havde iaften ladet sætte ind Nødder og Æbler, hvoraf der iaar var høstet og indsamlet i Overflødighed. Efter at ha skrællet og prøvet et Par forskjellige Sorter, gik hun op og ned paa Gulvet med sit Strikketøi, inden hun træt og mødig efter Dagens mange Gjøremaal begav sig ovenpaa til sit Soveværelse.

Ungdommen placerede sig om det store Spisebord, og snart gik Svarteperen lystig. Mandfolkene sad med Barter og Ansigterne sirede med alskens sorte Streger, paaførte med brændt Kork, medens

Damerne kun fik undgjelde med Antydninger og lette Skjønhedspletter ...

Kvigstad havde faat sine Øienbryn omgjorte til vældige Knebelsbarter, og den lille rødmussede Schmidt sad snart hel frygtelig med baade Hageskjæg og vilde Mustacher.

Det fornøielige mystiske Stikord var, at Svarteper selv, — Rein, — ikke var nede iaften; han var gaat lige op efter at være kommet hjem fra Forhøret, — og det var egentlig om, hvem der skulde sidde som ham in effigie, det stadig gjaldt ...

„Pas Dem, — Jomfru Barbara," sa Henschien, — „den svarte er i Farvandet — paa Jagt ... Pas Dem!" ... Han holdt Kortene, hvoraf hun skulde trække ud ét, snedig frem til hende.

„Hu—u," — udstødte Barbara og nappede ét. — „Neimæn, om jeg blev hans Jagtbytte alligevel!" triumferede hun.

Schmidt, hvis Tur det nu var, sigtede for at slippe undaf det slemme Kort ... „Her ser alligevel farligt ud," — han trak og lod, som han brændte sig paa Fingrene.

„Nei, — man véd ikke, enten man faar Fugl eller Fisk," — sa Marianne betænkt vuggende paa Hodet nu, hun skulde ta sit Kort fra Schmidt igjen.

„Høstørret eller Tiur mener De," udfyldte Schmidt kvikt. Han havde faat den Lykke at sidde nærmest Jomfru Marianne iaften.

... „Eller en Skorstensfeier, De, — som soder og sværter hele Verden til for én," knurrede Kvigstad.

„Just ingen Akvisition for Husets selskabelige Side," henkastede Eufemia.

„Uf, kan vi ikke snart holde op med denne vittige Svarteperen!" udbrast Merete. „Jeg synes, den er baade kjedelig og dum, jeg —"

„Men alvorlig talt," — slap det ud af Mari-

annes Tanker, — ,,han er noksaa rar, — noksaa underlig — denne Hr. Dyre Aakisen Rein!"

,,Der er enkelte, som tar sig Privilegium paa at ha Humør og sige pikante Ubehageligheder," sa Alida. ,,Stuen skal ligesom komme an paa deres Lune!"

,,Ja, om det saa er selve Ajax derude i Hundehuset," stadfæstede Kvigstad, — ,,saa tar han sit Mærke, om han skal være fornøiet og gjø eller gaa der hængende og skule."

,,Naada, Augustinusen!" purrede Kvigstad. ,,Det er Dem, som skal gi ud Kortene."

Augustinusen sad der med sin ene Knebelsbart noksaa uinteresseret. Han var ikke rigtig med iaften.

Schmidt keg mistænksom paa ham over sit vældige Skjæg, om det var noget med ham og Jomfru Marianne —

,,Jovist var det noksaa besynderligt idag ja!" ... udbrast Augustinusen; han lagde pludselig Kortene fra sig, som han besluttede sig til at rykke ud med noget. — ,,En noksaa snurrig Tildragelse!"

,,Saa — hvad?" Alle Ansigter vendte sig imod ham.

,,Med Rein idag ja, — nok saa — hm, — noksaa snurrig ..."

,,Men hvad er det da?" lød det spændt.

,,Jo—o, — vi var netop saavidt færdige med Forhøret derhenne paa Røsland og havde faat det underskrevet, da vi saa Lagrettet og Vidnerne og Husets Folk, alle som én, fare nedover til Fjøset.

Jeg naturligvis efter —

Jo, der stod Budeien og graad og viste frem en Raritet. Jeg maa forberede paa noget uhyggeligt! — Kalven, de havde faat paa Gaarden, havde to Hoder, fuldt udviklede, — glode paa én med fire levende Øine og gabte efter Melken med to Tunger. Et ufyseligt Syn! ... Og, som jeg vendte

mig, stod Rein lige bag med opspilede Øine ganske graa i Ansigtet; han aarkede ligesom ikke at faa Stemmen frem ... Med ét, saa laa han der overende i Fjøsdøren ...

Jeg tænkte, han havde faat Slag, — fløi hen og fik op Klæderne paa ham, rev Skjorten itu i Halsen for Snarheds Skyld og raabte paa koldt Vand.

Men, medens jeg endnu flængede og løste og rev, aabnede han pludselig Øinene og sprat op. Han fo'r som gal tvertigjennem Folkeflokken og hen i Stuen. Der hørte vi, han laasede Døren efter sig.

Lidt efter kom han ud nok saa manérlig igjen, reiseklædt med Overfrakken paa.

„Bare straks faa Hesten for Giggen, Augustinusen!" — skyndte han paa. „Jeg blev lidt klein; men det gaar over, naar jeg kommer i Luften."

De sad der alle betagne —

„Huh — forfærdeligt" ... gjøs Merete.

Marianne sad med Hænderne for Knæet og vuggede som stærkt optaget —

„Et Mandfolk faar da ikke gi sig til at daane som en Dame," brød Eufemia Stilheden.

„Han — Jægeren? — som myrder, hvor han kan overkomme," rystede Henschien paa Hodet. — „Ubegribeligt!"

„Og saa, — at han slig laasede Døren efter sig" ... grublede Augustinusen.

„Forstaar De ikke det da," spasede Kvigstad, — „han stængte sig forsigtigen ind i Stalden som en selvbevidst lybsk Hest. — Forresten forbeholder jeg mig den Bemærkning, at lybske Heste skal være de bedste."

„Mor havde da Ret," busede Barbara ud, „da hun straks sa, at han var en egen én med Prætentioner ... Han skrev fra først af og forlangte eget Værelse. Og der residerer han nu ligesom udenom hele Huset. Ikke véd man, hvor man har

ham hverken Morgen eller Aften! — Imellem er han ikke engang kommet hjem fra disse Turene sine, naar Inger bringer Frokosten op," kritiserede hun.

„Prætentioner ja!" — gav Henschien en opsamlet Galde Luft. „Paa Thingene var det ham umuligt at klare sig uden sit eget Rum i Lighed med selve Sorenskriveren. — Han vilde ikke faa Søvn paa sine Øine, om han vidste, at noget Menneske trak Veiret og sov og drømte i samme Værelse som han, udtrykte han sig. Der maatte gjøres Omarrangement fra hævdet tilvænnet gammel Orden paa hvert Thingsted!" ...

„Burde De ikke sætte Far ind i alle disse Vanskeligheder med ham, Henschien," anbragte Eufemia forarget, da de nu sluttede ved Klaveret derinde, og Sorenskriveren kom i fornøiet Stemning ud og klappede i Hænderne og raabte:

„Tilsengs, tilsengs!" ...

— — Medens Søstrene gik der og ordnede sammen i Stuen efter dem, smaaymtede Marianne, endnu inde i sit:

„Han er forresten lidt mere end egen, synes jeg" ...

„Ja saamæn Du, — og lidt mere end prætentiøs," bekræftede Eufemia, — „naar man simpelthen vader i sine Jagt- og Fiskeristøvler tvertover altsammen i et Hus!"

„Ja—a, — saa — saa — passer man kanske — kanske — ikke der" ... fuldførte Marianne.

„Det er dette, at det ikke nytter at snakke til Mor om det i denne Tid, saa hun kunde virke paa Far," ivrede Eufemia, — „at alt er saa rent udaf Gjænge for denne Havens Skyld."

„Jeg tænkte, det var Far, som skulde ha Fuldmægtigen, jeg, — og ikke I!" — brast det ud af Merete. Hun havde kastet sig paa en Stol og sad og svang trodsig med Fødderne.

,,Dit Næb tar man endnu ikke Hensyn til," fik hun igjen fra Eufemia.

,,Nei Kors bevars ... Det er naturligvis Fars Interesse, I er saa bekymret for!" vedblev Merete. ,,Far selv siger jo ellers, at han er saa svært fornøiet med ham."

,,Og Du ogsaa ikke mindre, — ser det ud til," forlød det fra Marianne. ,,Han beærer jo Barnet med sin Fortrolighed og sine mange Dybsindigheder paa det sidste."

,,Jeg synes, jamæn, I tar Jer alt for stærkt af Kontorets Anliggender!" kom det oprørt.

,,Hør paa hende Du ... Jeg mener sandelig, Ungen har faat sig en Slængforlibelse jeg!" affærdigede Eufemia det.

Merete overmandedes pludselig af en voldsom Graad og styrtede ud af Døren og ovenpaa. —

,,Ja se det!" — sa Marianne og saa efter hende, der gik som en Farvenuance under den koparrede Hud ... ,,Saa skulde det vel være paatide at faa den Hr. Dyre bort da," nikkede hun, medens der lyste op som et Skimt mellem Øienridserne. — ,,Jeg tænker, jeg tar mig en Tur hen til Tante Ra imorgen, — gjør mig et Ærend didhen Du ... Saa snakker nok hun med Far."

Sorenskriveren kom hjem en Eftermiddag fra en lang Ridetur hen til Tante Ra.

Figaro var graa af Veisøle helt opover Lænderne. Veiret var graat, og Humøret var graat.

Han slængte Tøilen til Lars og lod sig paa en Stol i Gangen taus grætten hjælpe af med Ridestøvlerne, medens Inger satte frem foran ham de andre helt til Skafteørene blankpudsede.

Han stod siden i Tanker og distræt ved Vinduet

i Dagligstuen uden at svare til Alidas Spørgsmaal om Tante Ra ...

— En lei, vanskelig Situation ... Og her befandt han sig jo egentlig i det blaa — — skulde handle paa Grunde, som sandelig mindst af alt laa paa hans eller Kontorsiden! — Tvertimod, rent private Familieanliggender, — Klogskabshensyn — og, hvad der var hensigtsmæssigt og nyttigt etc. for hans huslige Forhold ...

Han havde igrunden en stærk Trang til at tale med sin Hustru, — faa overveiet Sagen med hende og vide, hvad hun mente.

— Saadan uden videre at gaa hen og sige op en Fuldmægtig som Rein — en dygtig Mand, — og dertil med en hel Hoben Interesser baade for Gaardstel og Natur og Dyr, som han kunde samstemme med, — alt andet end en vanlig Tørpind! — og ovenikjøbet nu, Henschien selvfølgelig fik det ledige Lensmandsombud, han havde talt om at søge ...

Og Grunden ... Grunden ... Ja, — at Smaapigerne trængte hyggeligt, dannet Selskab her i deres Isolerthed paa Landet ... Ja, tja — det var vel egentlig Summen ...

Hvem Pokker skulde kunne sige ham, hvad der var det forstandige her, uden Bolette! ...

Han begyndte at vandre ud og ind fra Dagligstuen til Spisestuen, hvor Fruen stod og klippede til et Kjoletøi —

„Glat Stykket, saa det ligger stramt, Du Merete, saa klipper vi det andet Rygstykke efter dette," lød det, og Saksen gik med den skarpe Lyd over Bordet.

Sorenskriveren stansede et Øieblik, som han betænkte sig, og saa hen paa sin Frue. Men gjenoptog sin Gang igjen frem og tilbage over Dørstokken langsommere og langsommere med et og andet Kræmt ...

,,Du Alida!" — sa Fruen med et Forsøg til Lunhed, medens hun ridsede og klippede. ,,Vi maa huske de Kramsfugle i Gelée, som Marianne igaar lavede til Tante Ra ... Var blot Veir og Føre ikke saa daarligt, kunde Du og Merete gaa did med det imorgen, — eller kanske faa Giggen og Blakken, om de ikke har Brug for den derude," — kom det med et halvt Blik hen til Sorenskriveren. — ,,Vi faar ikke Tid til Opmærksomheder senere i Høst, véd Du."

Sorenskriveren keg nødstedt hen til Bordet. Der gik i ham som en Tanke om at slaa Hul paa den lange Tausheds Mur —

,,Hm — hm" — harkede han og stod lidt ...

Saksen klippede hvast henover Bordet, og Fruens Mundparti syntes ham optrukket til et lidet satirisk Smil —

Som han igjen passerede Dørtærskelen, skinnede et Stykke af det vaadglinsende Havestakit ham i Øinene.

Med nok et Kræmt vendte han sig som under en tagen Beslutning og gik ud fra Spisestuen.

,,Du Marianne," — sa han ude i Gangen, saa høit, at det hørtes ind til hans Frue, — ,,det er af forskjellige Grunde min Mening at gi Rein hans Opsigelse." —

Han tog Veien over til Kontoret —

,,Far ... Far!" ... hørte han pludselig bag sig — —

Det var Merete, som med hastige Skridt kom efter ham i Trappen ...

,,Du m a a ikke, Far! — Du m a a ikke, Far ... sige op Rein" ... hviskede hun næsten uhørligt.

Sorenskriveren saa forbløffet paa hende, og der gik en Grunden i hans Ansigt.

Men han spurgte ikke ...

Og hun sprang ude af sig tilbage igjen og tog Kjøkkenveien ind.

Sorenskriveren steg saare langsomt stansende og betænkt op af Trappen ...

Han havde opfanget som en Tone af, at han havde faat sin Yndlingsdatters inderste vovede Hjerteudbrud. —

IV.

JULEN.

Sneen faldt med halvfugtige, tunge Fnøkker i den skumre Juleaftens Eftermiddag.

Indkjørselen laa bredt opmaaget, og Vangens Gaard stod med Neget reist paa Staburstaget.

Gulve og Trapper var nyskurede, Kobber- og Messingkar skinnede i Kjøkkenet. Og i Stald som Fjøs, Drengestue som Bryggerhus var alt ordnet og paa Plads. Sæletøierne hang nysmurte og kridtpudsede, og Slæder og Sluffer stod med Ulve- og Bjørneskindsfelder færdige til at mobiliseres.

Oppe paa Gjæsteværelserne brændte og durede Bjerkeveden i Ovnene, og stod Sengene med de fine blændende hvide Lagener opslaade for at lunes.

Paal og Lars Gaardsgut var alt tidlig i Otten imorges reist med Figaro og Storebrunen for hver sin Bredslæde for at møde Jess og Julegjæsterne paa Skydsskiftet tre Mile søndenfor.

Den unge Groth var ved Middagstid svunget op for Døren med sin smukke sorte Hest og hele Kransen af klingrende Bjelder. Han havde faat det fine Gjæsteværelse indenfor Salen.

Der kom Vesleblakken med Spidsslæden hjem igjen fra Tante Ra, — Marianne indeni og Merete bagpaa Hundsvotten. De havde været derover med Sendinger — Smagebider af hele Julens kulinariske

Præstationer, — og endelig med Mariannes broderede Pude til Ryggen i hendes Lænestol. De kom nu tilbage igjen med Tantes vanlige Julehilsen: en forseglet Konvolut med fem Speciedaler til hver af Døttrene.

Og nu kom Rein hjem — Kvigstad sa, som svarte Fanden ud af Snetykket. — Han havde været i fælt Humør paa Kontoret nu under Jul, grætten og lei at ha med at gjøre, — arbeidet som en Smed og svaret distræt, naar nogen henvendte sig til ham. Og siden bar det indover Skogen, enten det var sent eller tidlig. Folk fortalte, at de saa det lyste i Kværnhuset ret som det var, — han tog sig nok Jagtstation der og tændte op Baal.

Og, medens Sneen faldt og faldt stedse tungere og tættere, begyndte man mere og mere spændt at lytte og se ud efter Gjæsterne, og med en vis Feber lagdes den sidste Haand paa Forberedelserne.

Julekager skares op til Theen. Og Glasasjetter og Vaser fyldte med „Goderaad" og „Fattigmand", „Flødekager" og „Jødekager", „Berlinerkranse" og „Fire Species", sattes ind paa Aftensbordet, medens Øl og Mjød bares op fra Kjælderen.

I Værelserne spillede Ovnsluen i ensomt Halvmørke, og ventede Julebordet duget med to trearmede, hjemmestøbte Helligtrekongerlys, færdige til at tændes ...

— Thekjedlen havde alt længe suset og kogt —

Og Marianne stod i Kjøkkenet og saa til Ribbenstegen og Gaasen, — den sidste en Foræring fra Tante Ra, som holdt paa gammel dansk Skik, Gaas paa Juleaftensbordet.

Nu drev Schmidt vaad af Sne og forpustet ind i Kjøkkenet og meldte, at han hørte Dombjelder nede fra Elven.

Man tændte Lys og Lygter og fo'r ud —

Og der var de! ...

Først Figaro med Christiane Gjedde og Jess, som raabte og hilsede op fra Slæden, medens Frøkenen ved Lygteskjæret svøbtes ud af Fodpose og Bjørneskindsfeld og, baaret op ad Trapperne, afleveredes til Damernes Velkomstudbrud og Omsorg i Gangen.

Og Christiane skulde hilse fra Far og fra Mor —

Og der kom Storebrunen med høireist Nakke og larmende Dombjelder svingende op fra Porten, medens Jess, gererende sig som Husets Søn og Vært, modtog sine to Kammerater paa Trappen.

„Det er Studiosus medicinæ Gaarder, Far! — øvet Danser, — og en Røst! — kan jeg sige Dig ...

Og det er Anders Nergaard, som har gjort det Kunststykke at ta juridisk Eksamen med bedste Karakter uden at læse mere end af og til om Natten" —

— Der faldt jo et og andet spændt prøvende Blik paa Broderen og veksledes enkelte snare, betydende Øiekast mellem Jess og hans Søstre, eftersom de kunde være fortrolige med hans Affærer, — nærmest, om Juleluften iaar igjen var udsat for at formørkes af overhængende Skyer i Skikkelse af Gjældsposter og ubetalte Regninger. De sad endnu i Nerverne de hundrede og elleve Speciedaler og atten Skilling, som kom styrtende over Far paa selve Nytaarsdagen ifjor.

Efter alle Hilsener og Præsentationer og foreløbige Beretninger om Reisens Held og Uheld, drog de under lystig Passiar op af Trappen, fulgte af Husets vedkommende til de forskjellige Gjæsteværelser for at faa Reiseklæderne af og Kufferterne lukkede op.

Og ikke længe efter befandt de sig alle samlede i Stuen under et Surr af Snak og Stiften Bekjendtskab.

Den varme The smagte fortræffelig, og det drog op til Julehumør ...

Nu meldtes det ind, at Randi Budeie stod parat ude i Gangen med Lygten og Tyristikken.

„Ja, saa skal vi ud og se til Julenissen, før Maden sættes ind!" raabte Sorenskriveren. — „Følge hvem, som vil!"

„Jeg maa med ... Jeg maa med!" ... ivrede man.

„Der blir ikke Jul, før vi har været i Fjøs og Stald!" erklærede Jess, løftet af hjemlige Erindringer.

Men Fruen, som det tunge ordnende Hjul i Huset, bestemte, at Christiane og et Par af Smaapigerne skulde blive tilbage og ikke udsætte sig for at bli vaade og smudsige om Fødderne. Hun tog Christiane med sig hen i Sofaen og forhørte om, hvordan alt stod til hjemme hos Oberstens, om Far og Mor og Søskende ...

Med Randi i Spidsen bar det saa i Tog over Gaardspladsen.

Ved Fjøset stod Underbudeien og gamle Anders og Visergutten og ventede, og der tændte Randi Tyristikken i Lygtelyset.

Hun slog tre Ildkors foran Døren, og slukkede bagefter forsigtig Stikken i Sneen.

Derinde i Fjøset gik hun saa foran og gav Dyrene deres Juledrik tilberedt med Mel og Salt. De Par Lygter kastede et vagt Lys indover Rækken af Baaser, hvor Kjørene gumlede og tyggede, af og til med et Forventningens Brøl fra den inderste Dunkelhed.

Sorenskriveren klappede og strøg „Rødsi" og „Svartsi", „Brandros" og „Guldbringe", „Veneblom" og „Driva", og gjentog for hver især Formlen:

„Æd vel og triv's vel, ikvæld er det Julekvæld!"

Og Randi radede og fortalte om alt i Fjøset ...

Der var nu bare femten paa Baasen, — en Okse og fem Kjør var nedlagt i Slagtningen ...

Og der stod sjelve Bjeldekua, — melkede sine fem Potter i Maalet ... Og Rødsi havde faat en Potetes i Halsen her om Dagen og nær sat til ... Og det var Brandroses, den vakkre Kalven derborte i Kveen. — — —

— Den videre Del af Juleceremonien, — forklarede Jess paa Opturen, — derunder, om der blev sat ud Grød til Nissen paa Laaven, — henhørte under gamle Anders Fjøsmand og Randis forborgne Omsorg. „Vi fik aldrig Rede paa det Mysterium, vi Smaagutter, endda vi keg og prøvede os paa al Vis."

„Ja, hvem kjender alle Livets hemmelige Magter," nikkede Sorenskriveren.

„Se der" ... Rein lagde pludselig Haanden paa Jesses Skulder, — „det graa der! ... Se der, — i Laaveaabningen ... nu rører det sig. — Er det ikke, som det var en liden Mand, som tusler der? ... Ser De nu, — ligesom et blaaligt Skin om ham i Snetykket ... Se nu," lød det spændt ... „nu glider det væk — indover i Mørket —"

„Ja, hvad er det" ... sa Jess studsende. „Det var virkelig noget!"

„Ja, var ikke dette selve Nissen, saa!" — udbrød Barbara overbevist.

„Aa, det var saamæn ingenting!" blaaste Merete.

„Nei, det var det heller ikke — dennegang," — sa Rein tørt. „Det fristede mig bare at gjøre et lidet Eksperiment, — undersøge Blodet paa saadanne Byfolk."

„Pokker i Dem ogsaa," udbrød Jess halv ærgerlig, — „tror jeg ikke, de gamle Drengestuhistorier kan ta én uforvarende!"

„Ja der ser De, det er ikke bare Randi og Anders Fjøsmand," — mente Rein.

Man lo og morede sig over at ha set Nissen, og keg indom Stalden, hvor Figaro og Storebrunen stampede og humrede af Velbehag ved Krybben efter Dagens seks Miles Trav i Nysneen ...

— Inde i Spisestuen stod nu alt Risengrøden paa det festlig dugede Bord.

Man placerede sig med et vist Valg, — skulde jo sidde saadan til „Tyvendedagen".

Grøden spistes under Helligtrekongerslysene med en forsigtig Følelse af, at nu begyndte man paa Julens Madbjerg.

Gaasen, Ribbenstegen og Medisterpølserne bares ind ...

Fruen og Marianne skar fore. Og Fadene med hele Sviten af Æbler og Svedsker, Stuvinger og Syltetøier gjorde sine Runder om Bordet.

Jess overtog Brændevinsflasken, — gik om og skjænkede, — drak med gamle Henschien ... Det var nu, saavidt han kunde regne, seksten, sytten Aar, de havde julet sammen —

Og der sad Sankowitz og drak for „Paalen" ... „Oprørende Tilstande der, De," — nikkede han til ham.

Og nu skummede det kraftige hjemmebryggede Øl i Glassene og drak Sorenskriveren Julen ind af det fyldte massive Sølvkrus med Frederik den fjerdes Brystbillede paa Laaget, som ellers kun prangede paa Bordet til Sir, men iaften gik rundt.

„Prægtigt Bryg, Mor!" erklærede Jess ...

„1 — om Morgnen tienlig er,
2 — er Sundhed altfor nær.
3 — tilpas at blifve Giekk,
4 — at ligge udi Drekk —"

læste han høitidelig op fra Inskriptionerne ved hver Knag for Drikkemaalet inde i Kruset.

„Det er et gammelt Arvestykke ... Fædrene har begyndt aarle at kige i Kruset, begriber Du, Gaarder."

„Ja," — lo Sorenskriveren; — „man kan arve mange Ting, — kun ikke Erfaringer."

„Og" — spurgte Jess — „hvad Udsigter har vi til Juleballer, Selskaber og deslige, Eufemia, — Merete, Barbara, — Alida? — Ja, det er sandt, Du er jo forlovet og saaledes ikke interesseret ... Min Svoger Groth, — Nergaard!" ... præsenterede han, — „som har forladt Studierne for at offre til Mammon, — bestyrer sin Fars vidtløftige Jernværk."

Den unge blonde Herre med det fine Linned og den lange gule Vest optog Præsentationen med et raskt selvfølgeligt Nik, hvori man skimtede den selvbevidste eneste Søn og Arving. Med sin faste ranke Holdning sad Alida som lidt humørløs ved Siden af ham.

... „Og herhjemme, Mor! ... Skal vi ikke ha noget Julebal? — Naar Frøken Christiane og vi samtlige reisende indgiver vor fælles Petition til Skriveren! — Hvad, Far? — Dans her paa Vangen tredie Juledag? — Tænke sig Sankowitz ved Klaveret!" ...

„Hvad siger I til den Idé, Smaapiger?" optog Sorenskriveren det løssluppent livlig ... „Det er min Sag at aabne Vinkjælderen og Jeres at sørge for Resten."

Der fo'r som en Hede op i Fruens myndige Ansigt; men hun greb straks Tøilerne:

„Femte Dag," fastsatte hun, — „vi maa ha lidt Pusterum. Saa drager vore unge mandlige Kræfter imorgen efter Kirketid med Slæder og Sluffer Bygden rundt i Julevisiter og gjør Indbydelser til The og Dans," bestemte hun.

„Saamæn, en deilig Gaas, som er fløiet hid fra Tante Ra ... fortjener at hædres med en Dram til, Jess!" udbrød Sorenskriveren og strakte Glasset hen ...

— „Saavidt jeg forstaar, er vi nu færdige med den solide Del af Anretningen og kan gaa over til

Bakkelsen og Juleknasket," mente han, medens han rullede sammen Servietten.

Men under Ombytningen var det jo passende Tid til at drikke Glædelig Jul med Folkene ...

Og Sorenskriveren begav sig, fulgt af Selskabet, ud i Kjøkkenet.

Der sad Gaardens mandlige og kvindelige Tyende, ni, ti i Tallet, om Langbordet ved Grøden og Julefisken med Ølkande og Drammeflaske sat ud til fri Forsyning, medens to nytændte Talglys skinnede svagt gult paa et anseligt Smørstykke. Lefsestabelen og en taarnhøi Ost, der var belavet paa at vare gjennem Helgen, prangede endnu festlig urørt.

I Skorstenen knittrede og spragede — undertiden med øredøvende Knald og Smeld — et Baal af opreiste Grankubber, og fra Tyristikken i Muren spillede et mørkt luerødt Skjær indover alt det skinnende nypudsede Kobber- og Messingtøi rundt Kjøkkenvæggene.

„En faar som en Følelse af at være flyttet ind i selve blanke Fjeldvæggen til de underjordiske!" udbrast Rein ...

„Kom Jomfru," — raabte han overgivent og tog Merete ved Haanden, — „skal vi danse Huldredans!" ...

Trampende som til Springdans førte han hende efter sig paa Gulvet og svingede hende saa rundt og rundt, som et Hjul under sin Finger, — medens Randi med sin høie krumme Ryg og stortskaarne Ansigt henne i Skorstenen slog Skarret af Tyristikkerne og saa mistænksom paa den svarte Fuldmægtigen, som gjorde slig Skøi med det ufyselige paa selve Juleaften.

„Jeg siger som Troldet jeg, De," — udbrast han, — „at jeg gjerne vil slikke Solskin! — Bare én ikke kreperer af det," kom det sagtere ...

Mjøden skjænkedes rundt, og Sorenskriveren

drak med Folkene, hver især, og ønskede „Glædelig Jul!" ...

Og nu maatte de ta for sig af Retterne! — gamle Anders fik være Kjøgemester og ikke glemme Ølkanden og Brændevinsdunken. — Der var ikke Jul mere end én Gang om Aaret! — mindede Skriveren, som de nu alle stod opreiste rundt om Bordet med lune, velstemte Miner, færdige til at gribe fat, naar den høitidelige Paahilsen var over.

— Inde i Spisestuen fortsattes saa ved Bordet med Mjød, Øl, Bakkelse og alt Juleknaskets Overflødighed.

Stemningen var anslaat. Man følte sig efterhaanden som en nærmere Kreds med fælles Planer og Udsigter til Selskaber, Baller, Kjøre- og Kjælketure og derimellem den hjemlige Julehygge.

Efter Bordet leirede man sig om en Mugge varm Punsch inde i Stuen.

Men der var i to Dage kjørt seksten Mile, og Tropperne var overtrætte.

De fjerbløde Senge vinkede, og tunge Øienlaage skimtede fremsynt Morgendagens magelige sene Opvaagnen ved Kaffebrættet med Julekagen og den durende Kakkelovn ...

* * *

Alle de unge Herrer havde været ordentlig paafærde, kjørt i Bredslæde og Sluffe om i Julevisiter og indbudt baade paa denne og den anden Side af Elven helt op til Fogdens.

Endel opstemte af Turen, af Portvinen og Maderaen, — af „ikke at maatte bære Julen ud" nogetsteds, sad de nu i Skumringen om Ovnen i Stuen sammen med Husets Damer.

Det snart klare, snart dunkelrøde Skjær af den brændende fede Tyrirod vippede og slikkede og skjød undertiden en lang Slangetunge ud af den aabne Ovnsdør.

Det lyste hen paa Alidas Albue og Hage, som hun sad paa Skammelen og stirrede ind i Ilden og af og til svarede til Groth halvt ved Siden af.

Og fremme i Skjæret vuggede Eufemia sagte sin høivristede Fod, medens hun underholdt sig med Gaarder om Bygdens Honoratiores, og saa smaat havde én og anden tilbedste eller satte dem under sit overlegne Maal.

Barbara havde længere inde i Stuen en hviskende fortrolig Samtale med Henschien, og i Sofaen var Jess og Christiane ivrig inde i de ny Kotillonture fra „Foreningen", dem de nu vilde indføre her paa Ballet, — selvsagt, at hun og Jess førte den op.

Kvigstad sad i Hundehumør længst inde i Stuens Dunkelhed, stirrende henover til Alida og forpint iagttagende hver Bevægelse og hvert Ord, hun henvendte til sin Forlovede.

Nergaard ærtede og holdt Skøi med Merete —

Og Marianne sad, flankeret af Augustinusen og Schmidt, og lod sig fortælle Dagens Oplevelser og, hvad de kunde have erfaret om Juleselskabeligheden.

Det sakkede af henne i Lysningen, og Marianne gik hen og lagde sig paa Knæ og puslede og ragede op i Ilden, før hun fandt frem ny Tyri at lægge paa, og det igjen lyste op og flammede ...

Men nu blev det for hedt for Alida, saa hun flyttede sig ind i Stuen.

Der var kommet en hviskende, tusmørkfortrolig Stemning derinde som mellem to og to.

„Hyggelig en saadan Skumringsstund paa Landet i Julen!" ... lød det fra Gaarder.

„Der er ellers kanske adskilligt udenfor i Mørket og Sneen, som sætter hvide Ansigter imod en saadan „hyggelig" Rude og kiger ind," henkastede Rein noget uventet.

„Ja," medgav Nergaard, — „Spøgelser og alskens Djævelskab vandrer og vasser jo om i Sneen derude i Julemørket. I Byen eksisterer de ikke længere for Politi og Vægtere. Og Fanden selv, véd De, er flyttet til Vardøhus, Folk vil ikke tro paa ham længere hernede."

„Tro?" — optog Rein det, — „Tro er en Overbevisning om de Ting, man ikke ser, staar det jo i Skriften ... en luftig Ting! ... At sige, at én tror, er Dunst, og at sige, at én ikke tror, er ogsaa Dunst! ... Vel grebet, svinder den én som en Røg ud af Haanden. — Og alligevel —!"

„Tro er da vel noget andet end den uciviliseredes Mørkerædhed? Man har — eller aner ialfald, — Fornuftgrunde for den," — yttrede Nergaard.

„Ja, forklar, forklar" ... spottede Rein. — „Der er Familier, som er dannede nok, hvor der lever dunkle, ulykkespaaende Sagn. De kan gaa fra Mand til Mand og Kvinde til Kvinde. En mørk Forbrydelse eller et eller andet mystisk Forhold kan som Ormen grave sig ind i Bevidstheden nedigjennem Slægten. Alle i den mener de vel, at de ikke tror paa det; men alle bærer de det kanske alligevel som et Spørgsmaal i Blodet: Er det mig eller ikke mig, Nemesis vil ramme?"

„Kapitlet om Familiegalskab!" — mumlede Gaarder gelassent.

„Det er, som noget er hændt høit oppe i Forfædrenes Række," vedblev Rein helt inde i sit, — „Begjæret er kommet paa Afveie, — har gjort et Fald; den hellige Grænselov, hvormed Naturen bygger, er overskredet, og Slusen for en stille Strøm af skjæve Konsekvenser brudt nogetsteds oppe i Fortidens Mørke."

„Gudbevares — næsten Djævlebesættelse!" lød det fra Nergaard.

„Og saa straffes det, eller vil De hellere ha, opballanceres det," ivrede Rein. — „Syndens Psy-

kologi det er Verdensmysteriet ... I et eller andet Led, det syvende, heder det, — dukker Loven op i et Misfoster — legemlig eller aandeligt. En fødes med laadne Flekker som Rester af et Dyretilværelse. En anden med ,,Dødmandsnegler endnu i Ryggen, som efter et sluppet Greb". — En tredie med Skræk og Visioner og taaler ikke at se Blod ..."

,,Tilslut et rent medicinsk Spørgsmaal," afgjorde Gaarder. — ,,Maset ind i Blodet fra Generation til Generation ..."

,,Og maatte kunne mases ud igjen, mener De? — paa en eller anden Sindssygeanstalt, hvor man drev Aandsgymnastiken rationelt? — — Hm, —m, — der er Grundforhold, som — —"

Der opstod en uhyggelig Taushed —

,,Næsten fælent" ... hviskede Eufemia til Gaarder. ,,En kommer halvt til at tænke paa, at han selv er baade haaret og lodden."

,,Hututu, — den som faar ham!" — anbragte Barbara hovedrystende til Henschien.

,,Pokker véd, hvorledes Far er kommet til at fiske op saadan en Mystifaks til Fuldmægtig!" bøiede Jess sig til Christianes Øre. — ,,Han var ellers lun og beleven nok paa Visiterne idag, snakkede og førte Ordet."

,,Jeg foreslaar at vi tænder Lys," sa Alida, — ,,her er blet ganske uhyggeligt." — — —

— ,,Hvad sidder De og stirrer saa i Emmerne efter, Jomfru Merete?" spurgte Rein dæmpet. — ,,Gjør jeg Verden til et dybt Mørkloft for Dem?" ...

Han stod i Tanker og lod Ovnsskjæret falde paa sin kraftige Haand.

... ,,Blir jeg klam for Dem?" — vendte han sig pludselig rydt mod hende.

Istedetfor Svar næsten strøg hun ham lindt over den haarede Haand.

Hun maatte gjøre det; — kunde ikke lade det være —

Og saa listede hun ud af Stuen. —

Der var store Forberedelser til Ballet.

I Kjøkkenet styrede og regjerede Mor Teian, Bygdens Kokkekone, som havde været Husjomfru i større Huse og nu var gift nede paa en af Teiangaardene. Allehaande finere Tillavninger og Geléer voksede udover Spisekammer- og Fadeburhylder, færdige til Stunden.

Og nu var der gaat Hest og Smalslæde efter Jomfru Lind, — Bygdens og hele Distriktets særlige Kapacitet i den Kunst at opsætte Haar.

Naar hun paaskjøns sigtede og saa og viklede Buklerne over Fingrene, eiede hun et Blik og et Haandlag, som var enestaaende. Hun var af bedre Folk, — medtaget i Selskabeligheden i de forskjellige Huse, vel inde i deres Intimiteter — og taus som Graven! ... Da Fuldmægtig Kraft havde sendt Opslagsbrev til Olivia Seierstedt, skalv hendes Haand, saa hun maatte begynde om igjen tre Gange. Men ikke et Ord ... og samme Aften paa Ballet fik Olivia Opslaget.

Det var selvsagt, at hun kom til Sorenskriverens. Men, optaget som hun var, — Bud paa Bud fra nord til sør i Bygden, — eiede hun ingen anden Gudsens Tid længere end de faa Timer efter Klokken seks Aftenen før Ballet.

Morgenen — paa selve Femtedagen, — var det hele Præstegaardsungdommen og siden de to Mile op til Kaja og Letta hos Fogdens.

Det var jo en Streg i Regningen, — for saa blev de nødte til for Haaropsætningens Skyld at sidde og sove i Stole om Natten. Men saa var det

nu ikke saa farligt én eller to Nætter foran et Bal! ... —

— Klaveret var flyttet op paa Salen. Lys sat i Lysekronen, Stager og Lampetter ved Langspeilene, medens gamle Familieportræter i hvide Parykker dunkelt skimtedes paa Væggene.

Gulvet laa med brede Planker hvidskuret og glatdanset gjennem saa mangen en Jul, og fine Netteldugs Gardiner prydede Vinduerne. —

Ind af Porten klingrede saa femte Juledags Aften Kjøretøi efter Kjøretøi, — Bred- og Smalslæder saavelsom fuldpakkede Sluffer, — og svingede op foran de to Lygter paa Trappen, medens Gjæsterne forsvandt, Herrerne nedenunder og Damerne ovenpaa, i de anviste Paaklædningsværelser.

Der viklede ogsaa Jomfru Bie sig ud af en Fodpose.

Hun maatte jo ogsaa faa ture Jul, havde Tante Ra forment, — havde derhos den stille Mission at se og iagttage, hvad der tildrog sig paa Ballet, intet at miste eller lade gaa forbi sig. I kort Sum, Rundskue over hele Bygden, — Stof til at drøfte oppe paa Rafos i lange Tider.

I den Brevlap, hun havde med til Marianne, gav Tante Ra enkelte fine Fingerpeg, — Jess førte naturligvis Polonaisen op med Christiane Gjedde, — og Far glemte vel ikke at erindre Obersten med et Par Ord ved Aftensbordet ... Se til, at Jomfru Bie faar sig en liden Svingom med Augustinusen eller Schmidt, Du, — ellers sovner hun, Gud hjælpe mig, af ud paa Natten! ... Dig selv, Barn, véd jeg fortiden ikke, hvor jeg har, — Bie faar fortælle mig, hvor Landet ligger ...

— — De ældre var rykket ind i Salen og sad nu om Væggene med deres Thekopper, medens de yngre efterhaanden, en og flere ad Gangen, kom ind og passerede Revue under en Fornemmelse af at løbe Spidsrod. Der samlede sig som en Formur

paa hver Side, — Damer og Herrer, — én sommerflagrende lys og én mørk.

Man hvilte i det første Øiebliks Omskuen og Betragten.

Jo, det vistes, at Jomfru Lind havde været overalt, — rene Kunststykker af Haaropsætninger! ...

Inger Stuepige banede sig hændig Vei med Thebrættet, og i Kjølvandet fulgte Barbara og Merete med Hvedebrød og allehaande Julebakkelser.

... „Han der Du? — med det tynde Haar" — stødte Thea Grønbeck ivrig til Marianne, — „det er jo Kandidat Nergaard, som skal være saadant godt Hode. — Han ser virkelig ud for det, — af al den Tænkningen, saa mister de Haaret ... Aa, naar én bare vidste iforveien, hvad han vilde sige, om han" — plumpede det ud — — —

... „Og den lille brune der?" trak hun lidt efter yderligere i hende, — „er altsaa Gaarder? — Medicineren. — Det er bare, at man ikke kommer til at ta feil" ... lød det befippet; hun holdt paa at forgaa af Balfeber.

„Men han er jo næsten en smuk Mand, Du Eufemia! — Jeres Fuldmægtig, jeg har knap set ham før," udtalte Johanne Sommerfeldt sig efter at ha staat henfalden en Stund i at betragte Rein.

„Ja, udenpaa ja, — og naar han er pyntet," forlød det fra Eufemia. „Men pas Dig, han kan udtrykke sig saa hensynsløst, at vi næsten er bange for ham her i Huset ... Ikke sandt, Marianne?"

Saa er der ingen, som jeg er saa tryg for! — stod Merete og tænkte og smaasmilte for sig selv, medens hun bød Kager om i Klyngen.

„Han skal jo være saa besynderlig," vedblev Johanne, — „saadan en Omstreifer og Enevanker, siger de ... Kanske har han havt en eller anden Kjærlighedssorg, Du?" ...

Merete saa lynsnart op ...

Hun blev staaende med Brættet og stirre ind i Tanken.

Det gik saa ondt igjennem hende, — var som en Væg var faldt ud, — blev saa glansløst alt i Salen —

Hun vak ved, at Marianne mysede paa hende. Det var som Søsterens smaa Øine saa og forskede ...

... Og der stod Christiane Gjedde smal og høi, et halvt Hoved over de andre, i blaat og glattede og trak som selvbevidst Hovedstadsdame de lange Silkehansker opover Albuen, — parat til Øieblikket, da hun skulde aabne Ballet med Husets Søn.

Nu ansloges Klaveret, og med en vis varsom Stivhed gik man Polonaisen, endnu lidt hede og beklemte med Balfeberen i Blodet, — indtil Sankowitz afløste den med en fyrig Vals, og Par efter Par løste sig ud af Klyngerne, saa Gulvet fyldtes helt som en vuggende Ring, — Bygdens Julegjæster i sine mere eller mindre Pligtdanse med de forskjellige Familiers Damer.

Fruen stod og tog sit Overblik. Hun havde jo formanet Kvigstad og Schmidt og Augustinusen til at tage sig af alle de Damer, som blev siddende over. Men Rein! — det viste sig at høre til hans mange Hensynsløsheder der i Huset, at han ikke engang behagede at danse, skjønt han sikkerlig kunde. Han lod dog ellers til at gjøre nogen Nytte alligevel ved at flytte sig fra én til en anden af de ældre Damer ... Hm, — Fruen huskede nok Komplimenten, hun engang fik af ham: — „Det er egentlig bare de gamle, som interesserer mig," sa han, — „de har levet, og de kan sige Besked!" —

Sorenskriveren saas, ret som det var, henne ved Klaveret, — spillede snart selv en eller anden klingende gammel Dansestump, som satte Fart i Salen, snart proponerede han en for Sankowitz.

Han stod deroppe og saa til ...

... Kvigstad gjorde jo rent Opsigt iaften, — dansede aldeles udmærket — havde vel sin Øvelse fra alle Bygdebryllupperne. Han var ikke blyg for at engagere heller ... Saamæn nu den nydelige Valeria Bornemann, som var i Besøg hos Majorens, — førte og svingede hende fremover og modsat paa Gulvet med en Verv, som! ... Paafaldende nok nu igjen ligesom cirklende og figurerende om Alida, som førte op Tyrolervalsen med Groth. Der var ellers noget underlig voldsomt i den Karen, — næsten, som han kunde ha drukket ... Men se, hvor belevent beæret han fører sin Dame til Plads ... Var jo adskillig prætentiøst dette af en kun Husets Kontorist; men, naar det udførtes saa pokkers smukt! — —

Der dreiede sig og bølgede i Dansen Damehoder med Haaret snoet og buklet i Top over Issen, støttet af høie Nakkekamme.

Ballet var nu saa at sige danset ind. Der var kommet Liv og Farve i Ansigterne ... Hjerterne bankede, og Slør af Drømme vimrede for Øinene. —

Langs Væggene gik Passiaren livligt, medens Dans fulgte paa Dans.

Men nu kom Marianne og Alida og bøiede sig over Moderen og meldte, at der var anrettet.

Og til de Unges Kjede, men de Ældres desto større Glæde skulde der afbrydes for at gaa ned til Aftensbordet —

Det var som første Del af en spændende Roman, hvis Fortsættelse ventedes. —

— Nede i Storstuen ved det store, overdaadig besatte Hesteskobord saavelsom ved det temmelig vidtløftige Anneks gik det snart lystigt til.

Taler holdtes og Skaaler udbragtes under stigende „Konsumption" og Stemning, og de faste Selskabssange fulgte.

Medens Inger Stuepige og et Par andre bragte

ind Bræt efter Bræt med Anretninger fra Kjøkkenet, opvartede Husets Døttre ved Bordet, — bød og spøgte og nødte, — anbefalede gjennem Snakkets Sus og Larm Kaptein Buchwaldt, som var en Lækkermund, de delikateste Stykker, valgte ud for gamle Prosten og klinkede og drak med én her og én der, — idet

„Jula gaar
og saa vi faar
igjen det gamle Gnaget!"

surrede og sang om Ørene — —.

— Som Marianne kom hen for at indtage sin Plads ved „Annekset" for en liden Stund, sa hun spøgende til Rein:

„Véd De, at De gjør Erobringer iaften? — Fru Paus og Majorens Frue gaar om og er rent begeistret for Dem, ... gratulerer Mor med vor hyggelige ny Fuldmægtig ... Jeg tænker paa," — kom det sagte, — „hvad De maa være for en mangfoldig Sjæl, — rigtig én som kan bry ens Hode. — — Ja jeg bekjender, jeg har grublet paa Dem" ...

„Men De synes, Ankeret altid falder ned i Mudderet," lo Rein.

„Er det ikke Aalen, som gaar der, De?" raillerede Marianne igjen, — „som man aldrig kan faa Tag i ... Iaften har De jo ogsaa vidst at snige Dem undaf at danse, endda jeg er vis paa, De er en baade øvet og prøvet Balkavaler."

„Hvoraf véd nu De det, Jomfru?"

„Aa, man behøver blot at se Dem gaa over Gulvet og sætte Dem ned for at passiare med nogen for at vide det. — — Ja, nu griber De mig nok igjen i en Bommert. De mener kanske, jeg sidder her og opmaner Dem til Pligtdanse med Husets Døttre?" sa hun leende ... „Aa—aa, De er farlig! — ikke der, hvor man tror Dem" —

„Jeg skal sige Dem, Jomfru Marianne," smilte Rein, — „der stikker to forskjellige Dyr i os. — I

Dem er det Kat, og i mig er det Hund, — og saa begriber man," — han gjorde en egen Gestus.

„Høist galant!"

„Men saa lader det sig vel gjøre," — han løftede elskværdigt Glasset, — „at leve under samme Tag i Erkjendelse af hinandens forskjellige Naturer — om end med en liden Hvæsen engang imellem."

„Som Ajax og Miss, mener De?" lød Spøgen noget stivnende, idet hun nikkede og gik hen og tog sig af Vincremen, som Inger stod der raadløs med.

— Man sang og drak, flyttede og dreiede Stolene halvt fra Bordet til Passiar, og forlod sine Pladse for at møde hverandres Hjertelighed med Glasset i Haand paa Gulvet ...

Eufemia lod sig nu ved Desserten omringe og opvarte af hele tre Kavalerer, som holdt paa at danne en noget besværlig Hale efter hende, naar hun af og til maatte hen og tage sig af det huslige.

Og der satte Barbara sig ned ... Nu maatte rigtig hun ogsaa faa sig lidt af alle de gode Ting, medens de andre begyndte at bryde op og fortrække ovenpaa.

„De maa ha lidt af den Gaasen i hvid Sauce, De ogsaa, Henschien, — den indestaar jeg for," sa hun tyggende og forsynede husmoderligt hans Tallerken. — „Vi kan gjerne sidde her i Ro og spise en Stund; jeg er saamæn lige glad, om det gaar over en Dans eller to —"

Hun trak Stolen til sig for Strømmen af dem, som begav sig ovenpaa, og gjorde sig det hyggeligt ...

Majoren og Kaptein Buchwaldt sad endnu igjen derhenne med vendte Stole og disputerede om Haxthausens Forræderi i 1814 — — —

Merete havde gaat halvt fraværende den hele

Aften, — havde ikke faat ud af Hodet Johanne Sommerfeldts Yttring: Kanske havde han havt en Kjærlighedssorg? ...

Det gik i hende alt, hvad Rein havde sagt: — ,,Aldrig havde han havt nogen at snakke med, og aldrig fik han det heller!"

Og meget — meget andet underligt, som hun trak frem og huskede op igjen ...

Altid med dette halv bittre, halv sorgfulde Udtryk.

— Og der stod han pludselig ude i Gangen næsten, som han ventede, — og saa saa underlig paa hende!

Hjertet bankede og hamrede med ét saa svimmelt ...

Aa Gud, om det alligevel var ...

Han tog begge hendes Hænder og holdt hende ud for sig —

,,Hvor velsignet De ser ud iaften, Merete, — saadan besynderlig tanketynget ... Jeg har fulgt Dem hele Tiden ...

Det er noget for en tørstig Sjæl at nippe til Livet, De!" lød det vemodig. — ,,Man indbilder sig ... Man indbilder sig ... Menneskene drømmer jo ...

Vil De lægge den lille hvide Haand et Øieblik paa min Pande, Jomfru Merete," — udbrød han pludselig lidenskabelig, som de stod der i Halvdunkelheden, — ,,saa vil jeg kjende den hele mit Liv! ... Der er mere Lykke i Deres ene lette Sko end —. Og jeg er saa fattig, — saa fattig" — —

Idet nu Majoren og Kapteinen avancerede høitsnakkende ud i Gangen, afbrød han: —

,,Ja nu maa Prinsessen op til sit eget Rige!" ...

— — Inde i Salen steg Sorenskriveren nu lidt rødplettet i Panden over Gulvet med humørlette Skridt.

„Vi maa ha Menuet, Sankowitz!" lød det ildigt.

„Menuet! Menuet!" raabte han. „Jeg skal lede den. Og nu maa jeg laane Alida, Groth, — hun kan ..."

Og fra Klaveret strømmede Menuetten stemningsfyldt under Sankowitz's Haand.

Man ordnede sig Par ved Par.

Og høitidelig stigende figurerede man efter Musiken mod hinanden, hævende og sænkende sig med elastiske udsøgte Trin, bøiende og neiende med udbredte Kjoler, førende sin Person efter Dansens Rythme ind i Illusionens Verden.

Øverst i de bølgende Rækker Sorenskriveren med det høie, hvide Halsbind og den blinkende Naal i Kalvekrydset nedover Vesten.

Og Alidas og Mariannes ranke, velformede Skikkelser i blaa og røde Silkekjoler med sorte à la grec Border nedenom, Pufærmer og Beltespænden høit under Barmen. Blødt faldt de ned mod Fødderne, saa Anklerne med de høihælede spidse Sko og Korsbaandene kom tilsyne.

Fruen, Prostinden og Fru Majoren saa sine unge Dages minderige Silke- og Stadskjoler svinge og folde sig i den ny Slægt, hvor nok Hjerterne bankede ligedan, om end Sproget faldt noget anderledes.

Husets yngre Døttre, — som Ungdommen ellers — bevægede sig i lette lysfarvede Mousseliner ...

— Merete gik som i en høitidsfuld Drøm —. Det var, som Musiken bar hendes Oplevelser iaften, — tonte dem ud ...

Hun følte Reins Blik paa sig, brændende — fangende ...

I Døraabningen ind til Tobaksrøgen og Spillebordene stak Prostens og Majorens og gamle Prokurator Poppes og Fogdens mere og mindre skal-

dede graa og hvide Hoder frem. De havde kastet Kortene, da de hørte Sankowitz intonere Menuetten, og gamle Erindringer svævede for en og anden af dem.

Og nu, den var forbi, brød han ind med en feiende Feier!

Og saa maatte Prosten, Majoren, Scholdager, Prokuratoren, Fogden og de andre med, førende Værtinden, Prostinden, Majorinden, Fogdinden og Fruerne til Dans — op og ned, Par om Par i Rækken, med „Kjede" efter.

Saa fulgte Fandango, Kvadrille, Bøhmervals med Klappen i Hænderne, Engelskdans, Varsovienne og Kehraus —

Og først komne igang, holdt de gamle sig ihærdigt paa Gulvet, medens Fruens røde „Bisp" og Sorenskriverens berømte enestaaende Punsch flittig bødes om. — —

— Senere udpaa Natten sad saa de unge, to og to, som havde fundet hinanden, sammen i Kotillonen rundt om i Salen, medens Turene vekslede paa mangfoldig Vis, førte dem frem paa Gulvet og atter og atter sammen.

Her dominerede Jess og Christiane Gjedde med ny Inventioner fra Hovedstadens Baller!

Her straalede Eufemia midt paa Gulvet i Blomsterturen med den brede, undersætsige bebrillede Gaarder og den høie, tyndhaarede Nergaard foran sig, — lod med dronninglig Mine den første faa Ringen, den anden Blomsten, medens Kadetten hos Paus paa Fossum kun opnaade Lommetørklædet. Hun saa i den ene en vordende Professor, i den anden en Justitiarius i Høiesteret eller endog Statsraad.

Her inklinerede Damerne for Herrerne i den omvendte Verden.

Og Marianne for Groth ... Hun blev efter Dansen siddende med ham, medens Alida var optaget,

— og fordybede sig i en interesseret Passiar om de paatænkte ny Ovnsfaçoner og Støbninger, som nu skulde udgaa fra Værket, og andre af hans Fremtidsplaner.

— Ved Klaveret sad nu Sankowitz henad Morgensiden fremdeles utrættelig spillende, — nu og da fornyende sin drømmeagtige, halvt og helt hen i Søvne nikkende Tilstand ved et mekanisk Greb til det stadig paafyldte Glas. Han vak kun op, hvergang der klappedes til en ny Tur og raabtes paa Vals eller Skotsk.

Og nede i Salshjørnet knækkede Jomfru Bie det ene fordækte Gisp efter det andet, faldt sammen og rettede sig igjen atter og atter. Ved Mariannes Forsorg havde hun faat sine tre, fire Svingom i Kotillonen, og nu havde hun ogsaa Bevidstheden om at have pumpet Jomfru Møgeltønder hos Scholdagers for hendes Viden ...

Hun rettede sig med et energisk Ryk og en pludselig livlig Mine, da det duftende Kaffebræt kom seilende paaskjøns ind af Døren, efterfulgt af Julebrød og Kager — og saa nok et Bræt med Følge den modsatte Vei i Salen.

Det var en sidste Gjenopblussen!

— Og nu, Kaffen var drukket, baade én og to Kopper, skred Fru Paus — de havde længst Vei, — over Gulvet til Kaja og Letta og betydede dem, at nu maatte der sluttes, Klokken var alt seks, og de vilde ikke være hjemme paa Fossum før ni.

Der svaredes kun med stumme bønlige Miner og Sideblik hen til Dansen, som endnu gik i forvaaget Gjænge efter Sankowitz's ustanselige, om end noget mattere Toner.

Men nu greb Prostinden ind og var in persona henne hos de opførende ... Jess maatte klappe af og slutte Kotillonen ... Ikke sandt, Frøken Gjedde, I derinde i Byen er ikke vant til at slutte Baller paa denne Tid af Døgnet? spøgte hun.

Maanen sendte et svagt Skjær paa Sneen derude, og Slæderne kjørte klingrende op til Trappen, den ene efter den anden, med livlige Raab og Varskoer fra Kjøregutterne, som nede i Drengestuen havde nydt sit rigelige Juletraktement og nu sidst faat sig en Morgendram til Afreisen.

Værelserne var fyldte af reiseklædte Skikkelser og Dørene paa vid Væg.

Medens Herrerne ventede paa sine forskjellige Damers Omklædning og endelige Indpakning, maatte de jo ind i Spisestuen og faa sig en Reisesup og snakke og komme med sine sidste Hjerteudgydelser.

Bleg, ustø paa Foden og hæs i Stemmen, sprudlede Kvigstad med allehaande vittige og nærgaaende Bemærkninger ...

,,Nu har man drukket sin Samvittighed ned mindst for tre Døgn," — klinkede han uforskammet gemytlig med Prokurator Poppe, — ,,og kan da sove ifred uden de forbandede Røster i Væggen, — hvad Prokurator?"

... Da Kaja Paus stak Kysehodet ind og vinkede til Kjæresten, den lille skjævbenede Sagbrugsfuldmægtig paa Oppegaard, hentydede han lydt nok ... ,,Naar Dig nogen Karper byder, og Du faar kun tørre Jyder" — —

Pludselig mødte han Alidas alvorlige Blik hen paa sig.

Han satte sit netop fyldte Glas resolut ned ...

,,Nei nei, — ikke drikke mere ... Undskyld ... Undskyld, Jomfru Alida. — Men, naar der er traadt og danset paa en Mand den hele Nat" ... stottede han. —

— — Det begyndte alt at graalysne af Dag, da den sidste Dombjelde raslede ud af Porten.

* *
*

Der var turet og turedes fremdeles Jul, saa det længst var gaat Sur i Almanaken for Gaarder. Han maatte tage Tidemærker efter Middage og Baller, sa han, og glemte rent at trække op Uhret, naar han saadan arriverede hjem paa lyse Morgensiden.

Gjæstfrihedens Døre og Sluser var aabnede, og dens Overflødigheds Fylde havde været prøvet snart nu i hver Familie Bygden rundt, — Middage med slagne og faldne, der sang og talte til sidste Aandedræt. Og det hændte jo den ene og den anden af Jesses Venner fra Hovedstaden, at de ikke huskede, hvordan de var skiltes fra det og det Middagslag, før de vaagnede paa Isen ved Stjerneskin i Bredslæden eller i Gjæstesengen paa Vangen.

Trettende Dag Jul — Helligtrekonger, — havde næsten sneget sig paa dem; — Tyvende Dag var Julen forbi og skulde der reises.

Det knappe Dagetal manede, og det saa længe omtalte Besøg til Tante Ra kunde ikke længere opsættes.

Imorges var Jess kommet ned i Stuen iført et gammelt Fiskebensskjørt med „Knæk" i, som han havde draget frem af et Skab oppe paa Mørkloftet. Han havde fundet paa, at man skulde aflægge Tante Ra Besøget i Skikkelse af „Julebukke".

Og Visergutten sendtes afsted med Meldebrev, at et „velfornemme Herskab agtede at gjøre hende sin Kompliment" i Eftermiddag.

Der blev en Søgen og Leden og Roden om i Skuffer og Skabe og i hensatte Kister og Kufferter oppe paa Loftet for at finde frem allehaande gamle Plag og Dragter.

Det var en hel støvet Affære; men ikke uden sin Belønning.

Ud paa Dagen vandrede man i høist forskjellige Antræk, — Groth i rød dansk Kavalleri-Oberstuniform med høie Støvler og Sabel og malet Paryk

med Knude i Nakken. Nergaard i Knæbukser og Spændesko, Kalvekryds og Kjole fra Revolutionstiden à la Robespierre. Gaarder som den berømte Røver, Rinaldo Rinaldini, formummet under Kappe, Skjæg og bredskygget Hat.

Henschien og Schmidt repræsenterende det gamle og det ny Aar, — den første helt over bedækket med et Graaskjæg af Lav og Mose, den anden i ung rødmusset Maske med en lang nysgjerrig Snabel.

Jess optraadte som Bygdens velbestaltede ,,Stodderkonge" i gammel fodsid, blankknappet Frakke, høi embedsmæssig Stok og stiv Hat bag over Nakken. Og Rein, som Bygdefeieren helt i sort med Stige, Sopelime og Skrabe paa Skulderen.

Damerne i mere og mindre høie puddrede Stryparykker, lange spidse Liv og Fiskebensskjørter fra Bedstemors Tid, eller i Adrienner og svære Hoftepuder.

Kvigstad havde ikke været hjemme paa Vangen helt siden Ballet femte Juledag. Man vidste saa godt, at han havde slaat sig løs igjen og tat sig en Rid med Turing og Rangel ude paa Bygden. —

Noget over Middag drog saa Kavalkaden afsted, — Groth styrende Marianne i sin Spidsslæde med den vælige Sorte foran ... Under hans Haand var hun sikker. Bevare hende for at kjøres af nogen af Byherrerne! ...

Alida havde bestemt sig til at blive hjemme idag og musicere med Far. Nu, Sankowitz var reist, var der blevet lidt magert med Musiken for ham under al Juleturingen.

Sankowitz havde udtalt, at denne Tid paa Vangen var svundet som en ,,selig Traum". Han forlod Huset fuldt opklædt med hvad dels Sorenskriveren, dels Jess kunde præstere. Og sidste Morgen havde han oppe paa Soveværelset hos So-

renskriveren, som vanlig, modtaget en Sum, man vidste aldrig hvormeget.

Jess og Christiane klingrede afsted i én Bredslæde og Gaarder og Eufemia i en næste, medens det øvrige Selskab, seks i Tallet, under Latter og Lystighed installerede sig i den store firesædede Sluffe ...

Rein tog sig ud som en slig spænstig freidig Feier, som han kom henad Sneveien ...

Og saa var det jo Stigen og Sopelimen, som der ogsaa skulde skaffes Rum for; — og blot Jomfru Merete, — der mindst var halvten saa smal som Barbara med hendes Hoftepuder, — som kunde ta Pladsen ved Siden af ham, paastod Rein.

— Alida stod fortænkt i Gangvinduet ovenpaa og saa efter Slædetoget. Ansigtet blev mere og mere sammenbidt haardt.

Hun stod der endnu mekanisk aandende Frosten af Ruden, efterat Slæderne længst var ude af Syne.

— Sorenskriveren havde fundet Eftermiddagens Stilhed og Uoptagethed af Gjæstereren bekvem til at gjenoptage lidt af sine Hverdagsinteresser, Gaardsbruget. Han gik smaanynnende med et Halmstraa i Munden, keg ind i Stald og Fjøs, i Ved- og Vognskjul og faldt i dybe Overveielser med Lars Gaardsgut om at faa kjørt det hugne Tømmer fra Skogen ned til Oppegaardssagen. Det gjaldt om at nytte det gode Føre, straks de havde Tyvendedagen og Julen bag sig.

I Stuen havde Fruen sat sig hen i Lænestolen med en af Walter Scotts Romaner opstillet foran sig paa Bordet og et Lys ved Siden. Hun vendte af og til Bladet med Staalpinden, medens hun læste og strikkede og Alida spillede i Mørket henne ved Klaveret.

Nu hørtes Sorenskriveren ude i Gangen, og Alida tændte Klaverlysene.

„Pyih, — Du Alida!" gned han Kulden af Hænderne, — „godt saadan en rolig Eftermiddag ... Du spillede „Oberon"! ... Man hører det enkle Horn tvertigjennem Omsætningen ... Mange gamle vakkre Melodier er visselig oprindelig komponeret for Horn, — blæst paa Jagt eller ud fra Borgmurene ... Hos os har vi nu ikke det glade Horn, men den dybe tunge Lur til Grundlyd. — Jeg mener, vi tar lidt af Oberon jeg —"

Og det ene Nodeblad vendtes efter det andet udover Aftenen. Det var, saavidt Sorenskriveren lagde Fiolinen fra sig, medens han skyllede Theen ned.

... Alida stansede pludselig i Spillet, som hun vak —

„Det er Kvigstad, som ber om at faa tale med Skriveren," meldtes det fra Døren.

„Kvigstad!" — udbrød Sorenskriveren, han drog to, tre Pust ... „Hu—uh, — nu skal jeg ud og formane og sige den Mand alt det, han véd bedre end jeg."

Alida havde hastig reist sig fra Klaveret og stod og holdt i Stoleryggen, som spændt og halvt lyttende, medens Faderen var ude. —

— „Pokkers Fyr!" kom Sorenskriveren noget efter ind; — „han frister ordentlig de vrede Guder! Efterat ha sviret tilstrækkelig, indfinder han sig præcis paa Trettendedagen og vil revidere Kontoret, ha alle Nytaarsopgjørene med Lensmændene færdige til Tyvendedagen og saa videre og saa videre af Mirakler ..."

Alida forsvandt skyndsomt.

— Kvigstad var alt kommet ud paa Trappen for atter at indtage sin vanlige Plads over i Kontorbygningen, da Gangdøren paa ny gik op bag ham ...

„Kvigstad!" kaldte det sagte.

Han vendte sig rask, — det var Alidas Stemme.

„Kvigstad!" kaldte det igjen. Og Alida stod med Øinene tæt ind til hans Ansigt i Mørket —

„Jeg — jeg tror paa Deres Mirakler!" lød det lidenskabelig hviskende.

„Jomfru Alida!" ...

Kvigstad slog ud med Armene, som han vil værge sig for at svingle ned ad Trinet —

„Nei, nei, lad mig forstaa Dem. — De — De taler om Kontoret ja —. Jo, jeg skal forbedre mig."

„Nei, Kvigstad, — det er mig, som venter paa — — Miraklet!" kom det næsten lydløst, før hun blindt voldsomt rev op Gadedøren og flygtede ind.

— — Senaftes meldte Dombjelderne Selskabets Tilbagekomst, og Reisetøiet kom af under høirøstet Latter og Snakken ...

Jess var i fortumlet Perlehumør og gjorde to Gange Attentat paa at bære Christiane fra Slæden op ad Trapperne, før han halvt løftende geleidede hende i Reisekaaben og Sokkerne. Han havde i sin Lyksalighed nær friet til hende i Slæden. Han var blet kaldt ind i Soveværelset til en fortrolig Konference med Tante Ra, som havde udtalt sig om, hvor let Veien laa for h a m med hans indtagende Væsen, hans Evner og stærke Familieforbindelser, — naar han b l o t vilde bestemme sig til den lille Kraftanstrengelse at ta Eksamen! Hun havde derhos indstændig paalagt ham at gaa op til Oberst Gjeddes med hendes Hilsen og sige dem, hvor helt charmeret hun var i deres Datter Christiane, — hvilken Dame hun var, og hvilket fint taktfuldt Væsen.

Men Summen af det hele blev en Hundrededalerseddel til at ordne sin formodede Gjæld med og „komme i Gjænge igjen".

... Idetheletaget havde Tante Ra været ret i

sit gode Hjørne, helt opstemt af det høifornemme Besøg, — hun havde interesseret undersøgt og gjenkjendt de forskjellige Klædningsstykker — det var fra Bedstemor Reichwein og det endog fra en Oldemor — —.

Christiane havde med engang vundet hendes høieste Egard, — saa hun endog lod hende forevise sig i den safrangule Kjole, hun havde baaret, dengang hun fulgte sin Mand, Præsidenten, til Kroningen ...

Derunder havde hun Gang efter Gang hidsig knebet Marianne i Armen og hvisket: — „Dette er jo rigtig noget for Jess, Du ... Med hende vilde han være i Orden og Gjænge, — og midt i alt, hvad Landet kan byde af Udsigter og Fremtid!" ...

Bie havde disket op med det overflødigste Juletraktement, og det var blevet sent, inden de igjen sad i Slæderne ...

— I sin røde Oberstuniform stod nu Groth og hjalp Marianne af med Kaaben; — hun begreb næsten ikke, at de alt var herhjemme igjen! De havde rent passiaret bort Tiden, — fandt hun, som hun gjorde et høitideligt Godnat-Kniks i Stil med Kostumet.

Henne i Gangens Dunkelhed hjalp Barbara i Adrienne og med Hoftepuderne det mødige „gamle Aar" af med Moseskjægget og Lavet, hvis Overflødighed hun saa overgav til Vedkassen inde i Stuen.

Tidlig imorges, længe før Daggry, var Julegjæsterne draget afsted i Frost og paa klingrende Føre.

Der var sørget rigelig for Niste, — Reisevædsken forsynet med allehaande delikat paalagte Smørrebrød, og Lommelærkerne fyldte med Akevit, Pirkum og Malurtbrændevin. Selvsagt fulgte For-

æringer med til Oberst Gjeddes saavelsom til Jesses Værtsfolk, bestaaende af stolte Myse- og Gammeloste.

Afskeden gik for sig halvt med Graad, halvt med Spøg og Latter, indtil alle var godt og vel indpakkede, og Lars, som var i Spidsen, smeldte paa Storebrunen.

Nu stod de der alle og saa og lyttede, indtil den sidste Lyd af Dombjelderne var forsvundet — —.

— „Ja nu har man levet med i Hvirvelen," sa Rein til Merete ... „Og nu faar man passe sig, saa det ikke blir en Heksedans," kom det mørkt.

„Og jeg glæder, glæder mig til Hverdagene og hver Dag!" udbrød Merete overstrømmende.

„Ja, — det maa være slut!" — mumlede han for sig selv ... „Smaajomfruers Lykke og Glæde maa ikke forstyrres" — —

„Jeg er ingen saadan Smaajomfru, som vil lege og danse," afviste hun heftig.

„Nei nei, det er det, just det — jeg ser" ... sa han hen for sig ...

„Stakkars Dem, Merete, som har faat mig til Ven!" — —

— — — — — — — — — — — — — — — —

— — — Hverdagen med Striskjorten og Havrelefsen, som det hed, skulde igjen begynde.

Det sene Frokostbord med Sylten, Skinken, den kolde Fugl og de forskjellige Retter rundt om paa Asjetterne og Øllet og Drammen var idag inddraget, og det vanlige Kaffebræt med Smørrebrød havde igjen ved Ottetiden vist sig oppe paa Værelserne.

Schmidt havde gjenoptaget sine Funktioner som Yngstemand ved at rense og fylde Blækhusene. I det ydre Kontor skrabede Fjerpennene og knirkede Kontorkrakkene.

Det var som en Begyndelsens Høitidelighed med en eller anden Kræmten i Stilheden.

— Ved Ellevetiden vandrede Sorenskriveren betænkt op og ned ad Gulvet paa det indre Kontor.

Der var sandelig hændt, indtruffet artige Ting. Det kom saa at sige Stød paa Stød.

Straks imorges havde Rein meddelt ham, at uforudsete Efterretninger nødte ham til saa hastig som blot gjørligt at opgive sin Post som hans Fuldmægtig.

Saa uheldig som blot muligt, — netop, som han kunde siges nogenlunde at have sat sig ind i Kontorets Forholde! — Og nu igjen en ny findes og indøves! —

Og saa var da Henschien kommet ind stille og varsomt, — havde set ned i Gulvet med en sagte Vuggen paa Hodet og draget Pusten tungt, før han rykkede ud med Sproget. Med Munden klemt energisk sammen, saa Kjæverne blev større og Huden dunkelrød ind i Skjægget, kom det endelig: — at nu var han indstillet til Lensmand, og i dybeste Ærbødighed vovede han at anholde om Sorenskriverens og Fruens Samtykke til, at deres Pleiedatter, Jomfru Barbara blev hans Hustru. I hans Stilling og Alder, nær de femti, kunde det synes, som han stilede noget høit; — men Hjertets Sprog — —

... „Haardt ... Noget som naturstridigt" ... mumlede Sorenskriveren og stansede atter og atter med et Blik gjennem Ruden ind i Vintergraanet, som vilde han der finde Livets triste Stadfæstelse ... „Saavidt fyldt de tredive og saa kaster hun sig hen i Armene paa en tyve Aar ældre — næsten Særling —

Frygtelig resolut gjort! ...

... Tror tilslut Tante Ra faar Ret," — han hev sig oprørt ned i Skindstolen. — „Blir til syvende

og sidst min Skyld, som ikke har større Appetit og Ærgjerrighed paa denne Verden ...

Den fordømte Fiolin med dens sataniske Glæde! —

Hellere det ulykkeligste Ægteskab end ugift! har Barbara ment ... Hellere end at lade sin Ungdom visne ... Hellere end — ingenting! — — Alle de rige Muligheder i dette Livs Eventyr, som hun har drømt sig, har hun tilslut faat minket ned, stakkar, til gamle duknakkede, skaldede Henschien! ...

Afslag ... Afslag, — det er Livet.

Naa! — Men dette maa jo Bolette" — —

Det bankede raskt paa Døren.

Ind traadte Kvigstad med en vis nervøs Hast. Det lyse energiske Ansigt bar ligesom noget høistemt, medens et og andet skarpt, hvast Øiekast skjød hen paa Sorenskriveren.

„Opsigelse, Kvigstad!" — ironiserede Sorenskriveren. „De ser ogsaa ud, som De kommer med noget."

„Ja, jeg har en Bøn til Sorenskriveren og kan kun regne paa Deres gamle — ofte stærkt nok prøvede, — Velvillie," — fremførte han i en vis Sindsbevægelse. „Sorenskriveren véd, at jeg maatte opgive at læse til norsk juridisk Eksamen efterat ha drevet det i halvandet Aar. Det er nu blevet mig muligt og af yderste Vigtighed at faa tat den Eksamen. Og det er derfor jeg maa anmode om Tilladelse til at forlade Kontoret hastigst ske kan, saasnart Sorenskriveren har faat en Mand i mit Sted."

„Saa — virkelig? De ogsaa!" udbrast Sorenskriveren.

„Ja — ja, — naturligvis ... Saasnart ske kan ... Det kommer ikke just beleilig. — Henschien skal ogsaa forlade Kontoret, — overta sit Lensmandsombud til Vaaren. Og Rein ogsaa afsted „saasnart

ske kan!" — Saa det blir at sætte nyt ind paa alle Kanter ...

Ja—ja, Kvigstad!" nikkede han resigneret. ,,Saasnart som ske kan. Jeg skriver straks og forhører mig efter Folk."

Sorenskriveren drev med Fart op og ned paa Gulvet, da Kvigstad var ude af Døren.

,,Har man hørt Mage ... Saamæn ordentlig Dosis paa Morgenstunden!

Jah, — jeg har jo saa ofte været paa Randen af at gi Kvigstad en Opsigelse, — saa at sige kun beholdt ham paa Naade, — saa dette burde jo bare være en behagelig Imødekommenhed fra hans Side," gjorde han sig op med et vist Galgenhumør ...

,,Havde jo nærmest tænkt, at han skulde være Kontorets enfant terrible for altid ...

Nu ja, hans Mage i et Knibtag faar man aldrig igjen!" —

— Med disse opmuntrende Aarets Begyndelser begav Sorenskriveren sig over til Hovedbygningen, betænkt paa, om det dennegang dog ikke skulde være hensigtsmæssigt at dele lidt af Verdens Sorger og Glæder med sin Ægtehalvdel.

Derover ordnedes og ryddedes, — skuredes Julen ud, som den var skuret ind. Feiekosten og Sopelimerne stod i Dørkarmene, og Vandbøtten og Vaskekluden regjerede oppe paa de forladte Gjæsteværelser, medens to Husmandskoner var tilkaldt for at sandskure og gnide Salsgulvet. Skabe og Gjemmer havde allerede modtaget det optalte Porcelæn, Glas og Sølvtøi under deres Laase.

Dagligstuen var kommet i sin vante Hverdagsorden, og to Rokke og en Garnvinde havde gjenfundet sine gamle Pladse under Vinduerne.

Fruen sad og beregnede og lagde op farvet Garn over et Kortblad til Mønster for de ny Bomuldsværkener, der skulde i Væven til Kjoler for

Sommeren, medens Døttrene kom og gik og lagde sit Besyv med i Bestemmelserne.

Under dette var det Dagens Begivenhed, hvorom der hviskedes mellem dem. — Og hvad nu Far vilde sige —

Søstrene havde jo længe smaalét og stukket paa hinanden i Anledning af Barbaras og Henschiens tiltagende Fortrolighed og Venskab; — men forleden var hun kommet ind i Fadeburet og udtalt sig til Marianne og bedt hende være hendes Midlerske hos Moderen ...

... Det var nu afgjort mellem Henschien og hende, meldte hun. Og til Vaaren vilde hun være Lensmandsmadam henne i Vestdalen. Det var det bedste Ombud i hele Amtet, og ham havde hun jo kjendt helt, siden hun var tretten Aar.

Og bare nu Far og Mor blev fornøiede, — hun var saa spændt, saa spændt!

Da Sorenskriveren saa traadte ind, kastede Fruen et hastigt forskende Blik hen paa ham; men lod sig ikke forstyrre; — vedblev at tælle og vinde op Garn over Kortbladene til de forskjellige Prøver.

Han saa sig om i Stuen paa deres Sysler, om her var noget Indpas at faa for de temmelig stærke Meddelelser, han bar paa.

„Ja" — yttrede Fruen for at sige noget, idet hun rettede sig lidt, — „nu er vi saamæn alt lige inde i Hverdagene igjen, Du Merete, — en pludselig Forandring fra igaar! — Hvad nu dette ny Aar vil bringe" ... kom det lidt efter med et Blik hen mod Sorenskriveren for yderligere at lette ham Broen. „Der kan jo hænde saa mangt" —

„Hvor er Barbara, Alida?" — spurgte saa Sorenskriveren; Stemmen vibrerede af Tilnærmelse. „Jeg har noget at tale med hende om, — noget vigtigt!"

„Barbara er paa Staburet og lægger op Niste

til Lars, som skal kjøre Tømmer," oplyste Fruen. ,,Hun er vist straks færdig."

,,Se her, hvad vi finder oppe paa Gjæsteværelset efter Nergaard," kom Marianne ind. — ,,Se — og beundre, Eufemia! — de udsøgte Tøfler, som han har glemt ... Kulørt Silkefoder og broderede Sommerfugle, — rigtig noget finfint som Nergaard selv!"

Man tog Tøflerne i Betragtning —

,,En snil, hyggelig, af sit eget selv ømfindtlig optaget Herre!" smaalo Fruen. ,,Hold Dig heller til Gaarder, Du Eufemia," spøgte hun. ,,Der er Stof til en Mand! — En, som ikke gaar afveien for Smaapirk og Saarhed ..."

,,Hu—um" — kræmtede Sorenskriveren. Ansigtet blev stramt lukket, og der kom noget stumt forbittret i Blikket.

,,Det var Barbara" ... mindede han lidt hæst. ,,Naa, der kommer hun."

Han vinkede hastig gjennem Vinduet til hende.

,,Ja, min kjære Barbara!" — lød det, da hun kom ind, alt taareblank i Bevidstheden om, hvad der forestod. ,,Det er jo en stor Efterretning, jeg har faat idag. — Henschien ber om din Haand, og det lader, som Du har bestemt Dig. — Jeg har lært at skatte ham som en grundhæderlig og bra Mand, — og, naar Du saa har Godhed for ham, saa —. Du vil sandelig ikke gjøre nogen ulykkelig, min kjære Barbara!" — tillagde han i en egen Tone.

,,Og allerede til Vaaren vil han sætte Hus ... Ja, Udstyret," — sa han med et betydende Blik henover mod Fruens Kant — ,,det henhører under det kvindelige Departement og faar der afgjøres. Af mig faar Du en Bankbog paa otte hundrede Specier. Det er din tiltænkte Arv. Og saa véd Du, at jeg altid vil følge Dig og hjælpe og støtte Dig, om det behøves."

Han klappede Barbara mildt paa Skulderen ...

„Ja, mit Barn, — jeg maa nu over og skrive et Par Breve, som straks skal gaa med Ekspres til Postaabneriet. Foruden Henschien har idag ogsaa baade Rein og Kvigstad, — som vil ta sin Eksamen, — meddelt mig, at de af hver sine Grunde er nødt til at forlade Kontoret, saa jeg kommer til at arbeide med helt nyt Personale."

Fruen rykkede til, og holdt paa at udbryde i noget; men tog sig.

Alida gjorde en pludselig Bevægelse, saa Garnvinden væltede, — og Marianne sendte et skarpt speidende Blik hen paa Merete, som med ét blev saa gusten graa —

Sorenskriveren begav sig over til Kontoret igjen ...

En Mand ... mumlede han — En Mand ... Bolettes brutale Maal paa Menneskene! ...

* * *

Rein trak op og fordybede sig om Eftermiddagen atter og atter i en liden hastig sammenlagt Brevlap, hvis Oblat var tiltrykket med et Fingerbølle, og som Merete i Forbiskyndende havde stukket ham i Haanden. „Læs!" — havde hun hvisket med et næsten bydende Alvor. Der stod:

„Reis ikke — reis ikke, Rein —. Far kan ikke miste Dem. — De maa ikke ... Skal jeg nu ha ingen — ingenting mere i Verden at tænke paa, da blir det nok, som De sa imorges, „stakkars mig, som har faat Dem til Ven!""

Senere drog han ud en Tur i Kulden og Frosten.

Han saa ikke Blyantskriften længere; men vidste, hvad der stod og indbildte sig, at han læste Ordene om igjen og om igjen.

V.

SORENSKRIVEREN OG FRUEN.

Han blev ... Han blev! ...

Merete havde hørt sin Far meddele Underretningen i Stuen igaaraftes paa det Vis, som han pleiede, naar han vilde, at ogsaa Moderen skulde vide det.

,,Hør, Jomfru Merete!" kom Rein saa Morgenen efter rolig, om end lidt høirøstet, hen til hende i Fadeburet, det var hendes Uge. — ,,Hør, kan De hjælpe mig med nogetslags Olie eller Plaster ... Se her!" — han rakte Haanden frem, — ,,alle Rifterne og Oprivningerne omkring Haandleddet. Jeg dumpede ned i en Klungerbusk under Skaraen igaar, tog for mig rent iblinde og, se saa Følgen ... Lidt Rigabalsam eller Sælspæk, hvad?"

Merete studsede — og skyndte sig efter en Lærredsklud og lidt Olie.

,,Og saa," forklarede han, da hun kom tilbage og hjalp ham med at binde Kluden om Haandleddet, — ,,saa var det jo i en Pokkers uheldig Tid, — saagodtsom at lade Sorenskriveren i Stikken ... Man kan dog ikke anstændigen løbe fra det, saa han sidder igjen med et tomt Kontor. —

Og Tak for Billetten! — den kom som en sand Paamindelse fra en god ung Veninde. — Saa kan vi fremdeles føre vort Prat og Snak sammen. Vi forundrer os jo lidt over Verden begge to? — — Det vil sige, jeg faar græsselig travlt. Vi maa gjøre Schmidt til Augustinusen, Augustinusen til Kvigstad, og jeg se til at klare min Part af Henschien, indtil de ny Kræfter kommer ... Og saa faar jeg ta Reiserne udover Vaaren." —. —

Merete hørte halvt aandsfraværende paa alle disse Beretninger og Forklaringer. Hun vidste jo

saa godt, at han blev, fordi hun bad ham, — for hendes Skyld — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— Allerede ved Slutningen af Maaneden tog Kvigstad ind til Hovedstaden, efterladende alt, der hørte under hans Ressort paa Kontoret, i ekspederet og føiet Stand.

Da han i Spidsslæden kjørte ned ad Veien, vidste han, at Jomfru Alida saa efter ham fra et af Kvistvinduerne. Han reiste sig, da han igjen kom op paa Bakken, tog af Huen og svang den som en Seirherre ...

— Det blev en anstrengt Tid med Reiser saavelsom Arbeide udover Aftenerne paa det omfattende Kontor.

Rein hjalp redelig Sorenskriveren med at trække Læsset. Og det syntes til nogen Forbauselse, som han netop befandt sig vel i al denne optagne Travlhed. Han var jevnere og omgjængeligere, — spøgte endog med sin „Naturs Fiende", som han kaldte Marianne ...

Og Ansvar! — lo han. — Han sov aldrig saa fast og godt, som naar han havde en ordentlig Risiko at klare. — —

I Familien var man ikke mindre optaget og sysselsat. Det var Barbaras Udstyr, det gjaldt.

En Overflødighed af Lintøi, Dreiler og Damasker var jo henlagt for Døttrene, og deraf blev nu udmaalt, sy't og faldet og navnet allehaande, — to Dusin af det, fire Dusin af det, fem Dusin af det ...

Dyner og Pudevaar fyldtes og pakkedes i Kister, hvis Læddiker proppedes med Sygarn og alskens Ting, som den hjemlige Omtanke forudsaa kunde komme tilnytte. Allehaande Undertøi, tilvirket, strikket og sy't i de lange ensformige Vintre, laa i dusinvis færdigt.

Sypige var hentet for at hjælpe. Foruden de

to Kjoler, man havde under Saksen og Naalen, laa der endnu en tredie ufærdig i Væven ... Man havde alle Hænder fulde!

Efter Henschiens Ønske skulde Brylluppet gaa for sig i al Stilhed tidlig paa Vaaren. — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — —

— I denne Tid af Travlhed opover Ørene levnedes der Rein kun Søndagene til Jagtudflugter.

Allerede om Aftenen Lørdag kom han denne Gang ned i Spisestuen, hvor Merete stod over en Bunke Lærred fra Væven og ventede paa, at Alida skulde komme ind igjen fra Kjøkkenet at vige det op med hende.

„Dette kan jeg hjælpe Dem med," sa Rein, „hvis De bagefter vil skaffe mig noget Niste; jeg drager ud allerede inat ... Hold blot fast der, saa viger jeg op Bugterne til Dem ... Hvor langt? — én Alen? — Fem Kvarter? — Seks Kvarter? — De hører, jeg forstaar det."

Hun maalte, og han lagde Bugten ved fem Kvarters Længde ind under hendes Finger ... „Holder De fast?"

Der blev som en forvirret Hasten, da hans Haand saa kom i Berørelse med hendes, og ved en næste Oplægning var det som Fingrene trak sig brændt tilbage.

Men saa gav han hende Vig paa Vig i Haanden ...

Han stod stum, og hun rød, saa Blodet suste, med Øinene gjemt nede i Tøiet ... Begges Hænder skalv.

Saa var det helt viget op.

Ved sidste Bugt greb han dødbleg indover Haanden; men slap saa pludselig, næsten som han stødte den fra sig, og blev staaende og stirre ud i Rummet, medens hun forfjamsket ordnede Tøiet sammen paa Bordet.

„Jo," lød det forceret noget efter, da Alida kom ind, — „jeg agter mig ud i Maaneskinnet inat, — en hel Mil paa Skøiter opover Lovandet, — saadan alene i Ødet — bare med en langstrakt Skygge ved Siden. Ha, ha, ha" — lo han underlig meningsløst — —. „Tak, — skik mig saa lidt Niste op paa Værelset," bad han, som han braat vendte sig og gik.

— — Merete gik der Søndagen udover — va'r — oprevet ... Det var, som det blanke Lys af Snesmeltningen saa let vilde skjære Vand i Øinene og Landskabet dirre gjennem det ...

Hun fortabte sig snart ved det ene, snart ved det andet Vindu deroppe ...

Nogle af Husets Folk kom kjørende hjem fra Kirken og lidt efter et Par af Tjenerne gaaende ...

Der slog Stegeduft ud fra Kjøkkenet og opigjennem Gangen, og Kontoristerne vankede ledige om dernede og ventede paa at blive kaldt tilbords. — — —

— Ovenpaa den lange Søndags Middagssøvn, der tog Drengestue, Kontor som Hovedbygning ind i sin Døs, vaagnede der som en ny Virksomhedsaand med Planer for Resten af Dagen ...

Man enedes om at spadsere hid eller did, og nogle af Damerne tog Reisetøiet paa. Et Par af Kontoristerne drog over Elven til Klokkerens for at faa sig Kaffe og et Slag Kort ...

Barbara havde trukket sig tilbage til Soveværelset, hvor hun nyttede Tiden til at rydde og ordne og pakke sammen i Skuffer og Gjemmer, saa det laa færdigt til den afgjørende Dag og Bryl-luppet.

— I den stille Eftermiddag slikkede et blegt Skimt af Vaarsolen endnu her og der oppe i Snehøiderne, og en og anden Gang lød fjerne underlige Døn gjennem Luften fra Lovandet bag Aasen,

der slog lange tordenbragende Brister og Revner i Isen.

Merete gik derude paa Gaardspladsen og saa og lyttede ...

Hun strøg og klappede Ajax, der snusede mod hende og løb med sin hjelmbuskvaiende Hale op og ned ad Veien, som den ventede nogen ...

Nu mod Skumringen kom enkelte af de andre hjem pratende og oplivede af Turen, — Augustinusen og Yarmann, — den ny Kontorist, som skulde remplacere Henschien —, fra deres Visit hos Klokkerens.

Ajax sprang pludselig høit gjøende ned mod Porten, hvor Rein viste sig i Halvdunkelheden.

Han tyssede paa Hunden, hilste kort og slængte en stor fældet Tiur hen paa Trappen.

„I kan tro, han tog sig ud der i Solrendingen imorges," — lød det i en egen eksalteret Tone, — „da han pludselig gav sig til at spille oppe i Furuen! — Jeg la til Kinden, medens den legte og spillede sig blind og gal med lukkede Øine imod Solskjæret. — Den sa op Vers paa Vers af Høisangen slig, at jeg bekjender, han holdt paa at afvæbne mig. Men, da han saa begyndte at kro sig der paa Kvisten som selve Kong Salomo, — da smald det!" ... Der fulgte en hæs, haanlig Latter.

Som han følte Meretes oprørte, smertepinte Øine paa sig, udbrød han skjærende:

„Ja, for man opnaar saavidt Forsmag paa Lykken her i Verden, at man begriber, naar man mister den!"

* * *

Marts havde blinket i Vinduerne paa Vangen med sit skjærende Vaarlys fra Sneen, sin ishaarde Tæle i Jorden og al sin urolige Blæst. April rusket

i Tagstenene og Væggene med Sneslud og Regndrev. Og allerede i Begyndelsen af Mai havde Fruen, straks Bakken under Snesmeltningen blev bar, begyndt at drive Havearbeidet.

Hun holdt paa dernede utrættelig, medens Vaarsnoen isede gjennem Solstegen, og den skarpe Luft skoldede Huden paa hendes Hænder og Ansigtet under Kysen.

Der sorteredes Kræmmerhuse og Papirposer med Frøsorter og nøiagtige Udenpaaskrifter, og efterhaanden, som Varmen kom, saa'des og plantedes der.

Og ved Sankt-Hans kunde Fruen saa fra Plænen øverst i Haven, — den, der dannede det store Overflødighedshorn, — skue nedover Anlægget med Træer og Park helt til Elven og sige sig selv, at det var et vakkert Stykke Arbeide!

Men efter alt dette anstrengte Friluftsliv fulgte Reaktionen, og Fruen fik et Anfald af sit gamle Tilfælde, Rosen — saa hun blev nødt til at sidde fangen paa sit Værelse i seks, otte Uger.

Romanen og Strikketøiet laa paa Bordet at tage til i Mellemrummene fra Husets Bestyrelse, naar hun var alene, og der ingen Besked var at give.

Fra den Plads, hun havde valgt for sin Mahogni-Lænestol med det blomstrede Træk, kunde hun glæde sig ved at se og titte henover et lidet Strøg af Haven, der endte i Hjørnelysthuset.

Den varme Formiddagssol laa skraat til deroppe og reguleredes ved de fremtrukne røde Mugs Gardiner. Selv nu, Solen stod høiest i Aaret, slikkede den aldrig saa langt indover Gulvet i det dybe Værelse som til Teppet foran Himmelsengen, der med sit mægtige hvide, frynsede Omhæng indtog Baggrunden.

Fruen sad alene, og hendes Øine fulgte gjennem det let grønlige Skjær i de smaa Ruder den skarpe Skygge af Hovedbygningen, der mere og

mere trak sig tilbage fra Haveplænen. Det kunde kanske bli noksaa tørt der, som Solen nu stegte om Dagen, — der var grund Jord, — trængtes at blive overgaat baade Morgen og Aften med Sprøiten —

Det gik i hende at trække i Klokkestrengen og kalde paa Barbara.

Hun rystede paa Hodet ... Det var ikke første Gang, hun tog sig i den Distraktion!

Hun savnede Barbara baade her og der, hendes altid flinke hjælpsomme Haandsrækninger, — savnede hende dobbelt nu, Huset ogsaa maatte undvære Marianne, som for over en Maaned siden var reist hen til Groths paa Værket, hvor hun havde tilbudt sig at praktisere, hvad hun havde lært af Moderen, — at pode alle Frugttræerne der. Det var smittet herfra, lod det til. Den store gamle Have skulde fornyes og pudses op, — formodentlig til de Unge ...

... Ja, nu sad lille Barbara som Lensmandsmadame Henschien borte i Vestdalen og havde sin egen Have at stelle med, — skrev jo, at hun længtes og om Besøg. Hun maatte ha Besked om alt paa Gaarden, hvordan det stod til i Fjøset og med Randi, og hvormange Kreaturer der sendtes til Sæters iaar ... Naa, — det gik vel over efterhaanden. Vangen havde, saa at sige, været hendes Verden og al hendes Horisont ...

Det havde isandhed været en Taarernes Dag, da hun og Henschien i al Stilhed blev viet paa en Hverdag ivaares over i Kirken, og de saa drog afsted med Storebrunen og Borken for Kaleschevognen ...

Og Præsenterne kom jo, — Potagesleven, de atten Spiseskeer og to Dusin Theskeer fra Guldsmeden inde i Hovedstaden. Men det havde været en Møie at faa overlagt og bestemt det med Far

ad de evige Mellemveie ... En Pinagtighedens Tid! ...

Og nu kommer Smaapigerne med, at de har set ham gaa dernede i selve Parken og ta den i Øiesyn, — betragte og se sig om. Han stak derind, naar han om Eftermiddagene kom hjem fra sine Turer nedover Markerne og Jorderne, hvor Folkene pløiede og saa'de.

Fruen rystede paa det mægtige Hoved med noget som et Smil.

Ja, de Mandfolk, — de Mandfolk! ...

En bevæget Vaar, — med alskens Forandringer i deres Hjem, — anstrengte Maaneder fulde af Vanskeligheder og Ansvar for Far paa Kontoret.

Og ikke et Ord sammen om nogenting! ...

Merete og Rein begyndte at uro hende.

Merete havde her øiensynlig mistet al Kritik, alt Omdømme. Han kunde optræde saa hensynsløst og stødende, som han blot vilde, — det gjorde ham kun desto mere tiltalende og interessant, lod det til! Det var jo virkelig gaat saavidt, at man uvilkaarlig havde vænnet sig af med at sige et Ord om ham i hendes Nærværelse; man saa, hvor hun led, og hvorledes det pinte hende ...

En forunderlig uberegnelig Natur var han ... Saa selvforglemmende, naar det gjaldt at bistaa Far paa Kontoret, — og ellers saa fuld af Luner, og — ondsindet kunde man næsten sige —

Intet Parti at ønske det, nei —

Fruen sad endnu tilbagelænet i Stolen under sine Betragtninger, da Alida hastig traadte ind og lukkede Døren fast efter sig.

Hun gik med oprørt Holdning et Par Gange over Gulvet, før hun dybt aandende stansede foran Moderens Lænestol:

„Ja, — Du vil kanske synes, det er en Sorg, Mor. — Men det er overveiet og lader sig ikke forandre!"

Ansigtet var blegt og bestemt, Hodet som en ren præget Medaille —

,, ... Min fine Uldkjole i Væven kan der nok bli Brug for. Men Silketøiet hos Hambro, som Du igaaraftes sa, jeg nødvendig maatte ha, det blir der ikke noget af —

Aldrig, aldrig tar jeg Groth — aldrig! — Det var Tante Ra's vise Forsorg det," — haanlo hun, — ,,at faa klinket mig fast til dette Jernværket ... Jeg har nu gaat og dragets med den tunge Ovnen i to Aar, til den tilsidst kjendtes rent gloende, — rent gloende —

Og saa har jeg mere at sige, Mor!"

,,Jeg synes, saamæn, det er nok dette jeg Du," sa Fruen med et næsten vildt overvældet Udtryk.

Alida kastede sig pludselig ned i hendes Fang, hulkende ud sit aarlange Fortvilelsens Pres.

,,Nu da, Alida —"

,,Jeg har sagt Kvigstad, Mor, at om han kommer tilbage med Eksamen, saa —"

,,Saa — saa? — tal ud, Barn!"

,,Saa faar han ikke nei —"

Det blev stumt. — — — Kun en Lyd af, at Moderen slog Hænderne sammen. —

,,Jeg tar ham — uden Eksamen ogsaa," — udstødte hun trodsig, medens Øinene sprudede.

,,Saa, saa. — Ja, Døttrene nutildags! — Oprørsaanden!" — snakkede Fruen, kjæmpende for at summe sig —

,,Saa — saa ... Naa saa" ... Det knagede i Fingerleddene, og hun drog Pusten tungt ...

,,Det kommer der af, at ha slige Mirakelmagere i Huset!" erkjendte hun bittert stirrende.

,,Naa!" tog hun sig pludselig sammen, — ,,vi faar vænne os til at kige gjennem smaa Ruder til vore Døttre ...

Saa Du mener, Du kunde bli lykkelig med ham

da, Alida!" ... begyndte hun at hviske over hende, medens hun strøg hende over Haaret ...

„Ja ja, — ja ja, — en begavet Mand er han ... Og Du vil jo kunne lede ham, — gjerne dreie ham om din Finger, saa klog og god og fast, Du er ...

Naa naa!" ...

Alida havde faat et Anfald af Hulken igjen.

„Naa naa, Barn ... Mandens Villie er Mandens Lyst, heder det. Men det er, saamæn, Kvindens ogsaa, Du!" — — —

— Medens Strimen af Formiddagssolen voksede indover Gulvet deroppe paa Værelset, saa Fruen tilslut maatte skygge med Tørklædet, havde Alida faat grædt ud — ordentlig og længe.

Den havde været for haard og langvarig denne Kamp, hun havde gaat med ensom og indelukket i sig selv. Og nu! — alt pludselig laa aabent og frit under Moderens Fortrolighed, gjennemstrømmedes hun af en næsten døsiggjørende Lykkefølelse — — —

— Fruen sad igjen alene og lyttede til hendes glade skyndsomme Skridt bortover Gangen ...

De var kommet paa det rene med, at Alida, som det nu stod, selv maatte paatage sig at tale med Far om det — ved Leilighed.

Men — men — der drog sig pludselig noget mørkt, betænkt op i Fruens Ansigt —

Tante Ra! — Hvad vil Tante Ra sige? ... Hendes eget med slig ihærdig Villie smedede Værk ... Dette Parti, „ „som vilde føre til en Position, der anstod Familien" " ...

Træde over hendes Villie!

Fruen gjorde med vred truende Myndighed et pludseligt Ryk paa sig som til Opstand; men lod sig falde tilbage i Stolen igjen mumlende:

De Pengene! ... De Pengene! ...

Hun vil gjøre Alida arveløs! — kanske de andre med —

Og hvem, — hun greb i Stolearmene og saa sig fortabt om, — hvem skal sige hende det?

Ja hvem? ... Det blir et Dommedagsslag! — —

* *
*

Sommerdagene kom og gik med Sol og Skygge udenfor Fruens to Vinduer.

Romanen henlaa med Strikkepinden noget nær inde ved det samme Pagina ...

Der udenfor i Haven sprat og spirede det, — den ene Dag det, den anden Dag det. Snart kom de op og foreviste Salat og Karse, snart Rædiker, smaabegyndende Gulerødder, Kirsebær- og Æbleblomster og i en næste Uge forskjellige Slags begyndende Kart.

Det vilde adspredt Sindet at kunne have gaat dernede og fulgt det altsammen. Hun mistede jo næsten Sommeren ...

... Vanskeligt og tungt paa mangt Vis ... Og saadan fængslet til Værelset blev Tankerne let saa overdrevne — —.

— Som hun en Morgenstund sad hensunket i sine triste Betragtninger, blev Døren næsten stødt op.

Det var Merete dette, som fløi slig!

Hun ænsede ikke Irettesættelsen; men kom styrtende hen og holdt en Rose op mod Moderen. Ungen straalte, som hun aldrig havde set en Blomst før.

„Ser Du den, Mor?"

„Aa ja, naar Du ikke holder den saa lige op i mit Ansigt."

„Den er fra Far!" — kom det saa jublende, at hun næsten ikke kunde faa Ordene frem.

„Fra Far!" — — Fruen greb den og saa nøiagtig paa den.

„Jeg skulde gi Dig den og sige, at det er den første fra din ny Have! Han vilde komme op og se til Dig i Eftermiddag og høre, hvordan det staar til," — fulgte det hæseblæsende.

Fruen sad en Stund stum. Saa reiste hun sig og gik hen til Vinduet, som hun studerede Rosen, medens hun lumskelig strøg den ene Taare efter den anden væk fra Øinene ...

„Hvor er mit Lommetørklæde," lød det utaalmodig.

„Saa han sa det Du? — Du syntes det saa ud, som han likte Anlægget? ...

Denne Rose har han fra den øvre Hæk, — deroppe har han altsaa været ...

Jeg vidste jo, at det engang maatte komme, — at han vilde bli glad i det...

Han har sandelig bedre Gehør for min Have han, end jeg for hans Musik," lo hun, medens hun tilbørlig svalede og tørrede Ansigtet med Lommetørklædet.

Noget efter sad hun lunt tilbage i Stolen og saa med Behag henimod Solen og Vinduet.

„Han kommer, saamæn, til at rykke ud med en anderledes paakostelig Forsoningsgave," brød hun ud med et vist Lune, — „alle Lægterne til Havestakittet! — Her i Skuffen ligger Regningen fra Sagbruget — fem og tyve Specier. Dem vil han nu med Glæde lade sig mulktere for," — gottede hun sig.

„Det skal bli lettende at faa dem betalt!" ...

Hun saa sig om —

„Vi skal faa Inger herop, Du Merete, til at pudse af Vinduerne og Speilet og faa Dørhanen blank, — og se det lidt over, til jeg skal ha Stasvisiter!" spøgte hun. — —

— Nyheden gik jo hastig som en Ild til Søstrene, og det virkede Dagen lang som en skjult glad Fest i Huset. Man saa lykkelig forstaaende paa hin-

anden, hviskende overgivent, og hvert Ord fra Faderen eller Moderen kom som i Transparent og fik sin gamle trygge, sikkre Værdi igjen.

Det var som en Befrielse over det ganske Hus, — føltes paa Kontoret og anedes kanske ude i Kjøkkenet, — at der var sket en Forsoning oppe i Gudernes Verden.

— — „Har det ikke været en deilig Dag!" udtalte Merete sig for Rein; han kom hen til hende, som hun i Aftenheldingen laa og hyppede Jord op om Levkøierne, de begyndte alt at springe ud og vise Farver. Haven maatte jo holdes i bedst mulig Stand, til Moderen engang begyndte derude igjen ... „Jeg vidste der vilde hænde noget glædeligt, da jeg vaagnede imorges," — vedblev hun opstemt. „Altid, naar jeg drømmer om store, grønne Volde, kommer der noget rigtig overraskende lykkeligt!"

„Saa De er sanddrømt, Jomfru Merete?"

„Ja det er sikkert! — Naar jeg drømmer om Vand og om Blomster og Smaapenge — hu—uh, da véd jeg, der blir noget leit."

„Det er fordi De lægger Mærke til det — og der hænder jo altid et eller andet at anbringe det paa ... Saadan en ung Pige er da ikke overtroisk?" prøvede han lidt inkvirerende.

„Overtroisk nei, — jeg tror ikke paa Spøgelser. Men ellers —"

„Naa ellers? Hvad er der ellers?"

„Ja der er da meget, som er forfærdelig underligt, — ikke til at begribe —"

„Hvad er det da, Jomfru Merete?" frittede han; der kom som et uroligt Lys i Øinene paa ham.

„Ja, det kan jeg ikke sige, — og vil jeg ikke sige. Men der er Ting, som er bestemmende for mit Liv!" lød det stille fast; hun var blevet ganske bleg, — „og som jeg ikke véd at forklare mig."

„Saa De har noget, som er bestemmende for Deres Skjæbne, Merete," — spurgte Rein,

og der gik som et lysende Smil over ham ... „Er det ikke underligt," afbrød han sig pludselig, — „her gaar vi kanske alle med vore Troer og Overtroer ... Se nu bare gamle tørre Henschien! Han maatte altid skvætte tre Blækklatter paa Pulten, før han begyndte at summere. Han havde faat en Anelse om, at jeg la Mærke til ham, og han gløttede stadig hen paa mig. Jeg fandt paa at pine ham imellem. Men da harkede og studerede han og skar Pennen, indtil han i Ro kunde faa sat sine tre Klatter ...

Naa, det var nu blot saadan en liden Kontorpanik — Ængstelse for Raderinger i Protokollen ...

Og tryggere er Jomfru Bie ikke paa at Tilværelsen kan eksplodere — i Skikkelse af Tante Ras Humør — end at hun tørrer Fødderne nøiagtig syv Gange paa Granbaret udenfor Trappen, før hun gaar ind i Huset" — —

„Nei, at De kan ha Øie for saadanne Smaating!" udbrød Merete himmelfalden.

„Hvor mine Øine er? — Jomfru Merete" ... lo han ...

„Og nu jeres Kaptein Buchwald! — har De aldrig i Deres franske Timer lagt Mærke til, at han ikke sætter sig paa en Stol, før han har gaat rundt om den? Jeg opdagede det allerede en af de første Gange, jeg saa ham derinde i Stuen. Og, hvad for Tegn, han samtidig gjør med Fingrene under Frakkeskjøderne eller i Lommen, skal jeg ikke kunne sige. Men, sætte sig gjør han ikke, før den Ceremoni er udført. Pas bare paa! — Det kan være blot et uskyldigt Preventiv mod daglig-dagse Uheld ... Eller — hvem véd, hvad der kan ha bygget sig op i den stille Mands Fantasi, — kanske vil han hindre nogenslags Aand eller Gespenst fra at sætte sig der og slaa Armene om

ham. Kanske plages han af sit andet jeg og ser sig selv."

„Se sig selv ... Jeg har hørt, at da skal man dø!" sa Merete.

„Hm, — Tilværelsens Panik har saamange Former, — saamange Skrækkens Raab indeni én, naar man først er blevet lydhør ... Naturens Kræfter griber Tag i Menneskene. — Man føler Strenge udenom sig —. Fuldmaanen trækker, som den suger Ebbe og Flod ... Hvem véd — hvem véd, — om vi alle var af Glas og gjennemskuelig.

... Der er dem," kom det varsomt, — „som faar slig Angst paa sig ved de Tider — — overfaldes af saadan Uro, — føler ligesom, at de maa ud i Skog og Mark langt fra Mennesker og bestaa en Enekamp med det, som er Rædselen i én! —

Ja, Jomfru Merete, — i den Slags kan den ene ikke hjælpe den anden!"

„Jo netop," — sa Merete sagte, — „i den Slags — Ensomhedsfølelse" ...

„Saa? — Det var derfor Adam fik Eva, mener De? — Ja der er meget i det," — smilte han pludselig. — „Skal jeg saa hente Vand til Dem til at fylde alle de Hullerne, De har gravet der om Levkøierne?" ...

Medens Aftensolen spillede og glittrede gjennem Havestakittet, kom de nu ud, den ene efter den anden fra Stuen og Kontoret, pratende og snakkende, og hjalp til og gjorde Tjeneste i Haven.

Sorenskriveren spadserede derude med sin Merskumspibe. Dens blaa Røg saas mellem Hækker og Bed ...

Det var, som det hele laa og skinnede i et nyt — Tilladelsens Lys!

Ja hvem?

Det var blevet Sorenskriveren selv det, som maatte paatage sig det traurige Hverv at underrette Tante Ra om, at Alidas Forbindelse med Groth vilde bli hævet.

Fruen stod i Vinduet og saa til, som han steg tilhest og just ikke med det vanlige Promenadeansigt lidt kræmtende gav Figaro af Sporerne ...

Han var jo ikke netop henrykt ved Missionen. Men hvem anden kunde vel gjøre det? Og saa havde han nu sit eget Sind at tage det med —. Ikke gruede han iforveien, og ikke tænkte han farlig paa det, naar det var over heller. —

Sorenskriveren red i den milde Forsommer Eftermiddag henover Kongeveien ...

Paa begge Sider af Skigaardene saa'des, pløiedes og harvedes der, og tog Folk Huen af eller løb hen og lukkede op Grinden over Veien, naar de saa Skriveren kom. Han stansede dog ikke, som vanlig, her og der for at veksle nogle Ord, men hjalp sig, hensunket i sin egen Tankegang, med distræte Nik ...

... Der er Naturer, som reder sig ud af alle Forhold, og andre, som blir stikkende i dem ... Det var Alida, som beskjæftigede ham ... Ligesaa fast og klar og ærlig og tryg og god, som Moderen ... men lykkeligvis Følenerver og kvindelig Smidighed, hvor Bolette ... hm, — han satte Figaro i nyt Trav — —

En Stund efter faldt det igjen hen i ensformigt Spadseretrit. Figaros Øren lod til at tage Mærke af enkelte Hm'er og halvsagte Smaaudbrud, der laa langt borte fra det nærværende ...

Og saa Kvigstad til Svigersøn —. Saamæn Toppen paa hans Mirakler! Original Fyr — tindrende Hode ...

... Kommer an paa, om man passer sammen i denne Verden ... han sukkede let.

Eller til syvende og sidst — om det er nogen man glæder sig i. — Batter ikke hele Værket med en kjedelig Groth mod Kvigstad, som beskjæftiger én! — Bravo Alida! — Han drev Hesten ind paa den skyggefulde Skovsti, som gik til Rafos, og smurte paa. — —

— Tante Ra sad og solede sig ude paa Trappen med Skammelen under Fødderne og Puder og Sjaler i forsigtig Nærhed.

Hun gjorde et livligt Ryk paa sig, da hendes mørke skarpe Øine opdagede Rytteren nede i Skovveien.

„Bie — Bie!" kommanderede hun indover Gangen. „Sæt den bedst tilløbne Melkeringe ind paa Stuebordet og Rhum til. — Det er Thomas's Yndlingsret om Sommeren, naar han er varm."

Hun stavrede indover ved Hjælp af Stokken og gav sig til omstændelig at indrette sig i Armstolen.

Da Sorenskriveren kom, sprang Gaardsgutten til og tog Hesten ...

„Jeg saa Du var ude paa Trappen, Faster, saa staar det vel bra til med Helbreden," — hilsede Sorenskriveren. „Ja Du har Kræfter. — Styre Gaarden —. Jeg ser, hvordan det staar herude; man skal lede efter Magen — og efter din Mage ogsaa!" spøgte han.

„Slige Komplimenter er som for gamle tørkede Honningkager for mig Du. — Er det noget, Du vil?"

„Hm" ... kræmtede han —

„Og Bolette stakkar, maa fremdeles holde sig paa Soveværelset, i denne vakkre Sommertid," fortsatte han.

Tante Ras indfaldne Mund kneb sig sammen; hun lagde sig tilbage i Stolen og begyndte at kige paa ham —

„Du er mig saa galant og konversabel idag. Det er altsaa noget, — jeg skál døie?" ...

„Ja — ja, — ser Du Faster, — det er jo ikke altid man faar Verden, som man vil," begyndte han varsomt. „Og saa, — saa er det jo egentlig ikke alt, man kan forlange at raade med ... Og Ungdommen véd Du jo, Faster! — der har da været Blod nok i Dig."

„Vis — vas — vis — vas, rundt om. — Hvad er det — snak!" brød Tante Ra ham af og dunkede utaalmodig med Stokken ... „Først smøre mig om Munden med Honning" — hun gjorde en skrækkelig Gebærde.

„Vi faar prøve at se med forstaaende Øine, Faster!" bemærkede Sorenskriveren, — „saa godt vi kan."

Tante Ra lagde Hodet skjævt til og keg stille paa ham med Fyr i Øinene ...

„Tal Du kun, Thomas! Jeg er forberedt, venter — alt muligt! — lige til at Du skal være i Kassemangel!" stak hun til bittert fornærmende.

„Jomfru Bie, — jeg vil takke Dem for lidt Vand," sa Sorenskriveren forsigtig præparerende sig for Muligheder, da hun viste sig i Døren med Melkebunken, men hastig trak sig tilbage.

„Ja tja Faster! — Verden har jo set værre Ting end at en Forlovelse er gaat overstyr" —

„Alida!" — skreg Tante Ra og kastede Nakken voldsomt tilbage i Stolen.

„Ja Du — akkurat. Alida har betrot sig til Bolette og mig. Hun vil bryde Forbindelsen med Groth."

„Bryde!" næsten brølte Tante Ra. — „Hun vover!" —

„Ingenting at gjøre ved det Du! — Hun har rent ud Aversion for ham."

„Ingenting at gjøre ved det!" haanede hun ... „Det ligner Dig Thomas. — Aversion — for en hel

Fremtid ja ... Talemaader! — Jo, der er at gjøre ved det! — Gjenstridige Børn! ... Hvormange tror Du vel faar føie sine egne Griller i det Kapitel. — Jo det skulde bli Tilstande!"

Hun rystede Pegefingeren mod ham:

„Lad Du bare Bolette sige hende, hvor Skabet skal staa! — Eller er Bolette kanske ogsaa blet romantisk — sentimental — — hø, hørr" — drog det i Brystet paa hende, — hun havde ondt for at trække Veiret.

„Ingenting at gjøre ved det Faster! — Her er noget mere. — Du maa høre det ud" ...

„Mere? — Naar Du vidste, hvor modbydelig Du er, Thomas!" hun gjorde Mine som af Kvalme.

„Du véd at Kvigstad er reist fra mig for at ta Eksamen" ...

„Hvad?" Tante Ra saa hvast op.

„Det er ham Alida har bundet sig til, ham hun i al denne Tid har holdt af —. Ingenting at gjøre ved det, Faster."

„Din Ingenting!" skreg Tante Ra; hun reiste sig som Lynet i Stolen og smeldte Sorenskriveren et under Øret, medens Stokken ramlede til den anden Side. Hun dumpede ned igjen i Stolen med Kappen paa Kant — og stønnede ...

Det var en alt andet end let Haand, Sorenskriveren havde kjendt, og han var helt rød paa den ene Side af Ansigtet, da han raskt reiste sig, tog sig til Kinden og saa paa sin Haand som for at begribe, hvad her var sket.

Han gjorde en Vending for at tage sin Hue, medens der kom noget som et lidet Smil i den ene dybe Mundvig ...

„Thomas! Thomas!" — jamrede det hjælpeløst fra Lænestolen ... „Gaa ikke ... Gaa ikke ... Min aien eneste Dreng. — — Ja det er ret," — blussede hun op igjen, — „forlad Du gamle Faster! — saa har hun ingen — ingen igjen. — — Nei,

kom nu her Thomas, aien aien Dreng. Kom nu her og sæt Dig i Stolen ... Saa skal vi snakke sammen om alt dette, Du" — lokkede hun.

,,Sidst Du gav mig et Ørefigen, Faster, da var jeg fjorten Aar. Samme Dag jeg kom hjem for at fornøie mig i Ferierne ... Og, naar det gaar saa sjeldent paa," — lød det halvt arg, halvt lystig.

,,Ja, Du har altid været min Kjælegut," græd Tante Ra ... ,,Du er nu vel ikke haardt fornærmet paa mig," — begyndte hun ængstelig at bede ... ,,Sæt Dig, sæt Dig, Thomas, saa jeg kan se, der ikke er noget ondt i Dig," — skalv det ... ,,Sæt Dig her" —

Hun fik fat i begge hans Hænder og strøg og kyssede dem ydmygt —

,,Kappen ... Kappen ..." tog hun sig til Hodet og ordnede og rettede paa sig ...

,,Kvigstad Du. — Vi faar se til at skaffe ham et Fogderi!" udtalte hun pludselig oplivet ...

,,Bie! Bie, hvor blir hun af med Melkeringen. Eller vil Du heller ha et Glas Madera, Du —. Bie! ... Bie!" —

— — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — —

— Paa Hjemveien med Figaro smaalo Sorenskriveren ... Situationen var med ét reddet ...

... Og dette at bli behandlet som Gut igjen — smagte saa forunderlig godt ...

VI.

REIN OG MERETE.

Over Aasene bag Vangen løftede Bjergstrækningen sig til en Kam, der mindede om Høifjeld.

Der, to Mile indover, laa Sorenskrivergaardens Sæter.

Det var derfra, hele den Vangenske Ungdom nu i den lummerhede Sommereftermiddag kom nedover efter en to Dages Sætertur.

Skyerne begyndte at drage op og samle sig i mørke, urolige Masser —

Det saa truende ud; man frygtede Uveir og hastede hjemover ad Skovstien langs den stride, fossende Raelv.

Ved Lovandet blev man enige om at sætte over for at komme hurtigere frem. — Eufemia og Alida gik i den ene Baad, hvor et Par af Kontoristerne førte Aarerne, medens Rein foreslog at ro Merete i den lille Ege. De øvrige maatte tage Veien rundt Vandet tilfods.

Man skyndte afsted —

Rein maatte først øse Baaden, der laa halv fyldt af Vand, forsikkre sig om Nøglen og vende og tørre Tofterne.

„Nu opi, Jomfru Merete!" —

Han heldede Baadkanten til, for at hun skulde faa Fodfæste, og hjalp hende over, — kastede saa Randselen i Forstavnen og en Bundt friske Fjeldblomster hen i Meretes Fang.

Efterat have manøvreret Baaden ud mellem Stenene og stødt fra Land, sad han nu med et vist roligt Behag og trak ufortrødent paa Aarerne ...

... „ „Jomfru Maria Guldsko" " ... nikkede han mod Blomsterne, dem hun sad og ordnede ... „Jeg mindes altid min Mor ved dem ... Det var hendes Yndlingsblomst," — snakkede han, medens han roede. — „Hun var saa tungsindig, — og det gjorde saadant eget Indtryk paa mig som Barn, da hun engang sa: — „ „De der — de gule skinnende, — de er de sidste Solspor af, at Jomfru Maria har været her i Landet!" " — Hun var lige-

som lidt katolsk af sig og havde sine egne Forestillinger" ...

Merete sad og betragtede de fine, skoformede Blomster —

„At ogsaa De engang har været liden," — grublede hun, — „og gaat der og snakket med en Mor! — Anderledes end alle andre Gutter, tænker jeg mig ... De maa vel ogsaa ha siddet med en Lærer engang. — Men jeg kan ikke forestille mig, at De ikke har vidst alting før."

„Jeg husker bare," — sagde han, „jeg stod og saa paa min Mor, naar hun ligesom blev væk, — og undrede over, hvor hendes Tanker kunde gaa, naar de saadan fortabte sig i det fjerne, som Fugle — nogensteds ind i en anden mystisk Verden —. Hvor man aldrig skulde været!" fulgte det mørkt. „Det hævner sig at gaa over Grænserne ... Grænser er de Former, hvori Verden støbes ...

Nei, jeg var videbegjærlig og lærelysten nok," begyndte han igjen livlig. „Men mit inderste Syn kunde de desværre ikke faa sat civiliserede Briller paa."

„Jeg indbilder mig, De gaar ligesom under et Fjeld, der er utrygt for Skred," sa hun eftertænksomt.

„Er De aldrig ræd for, at der kan falde Skred ind i Deres Liv da, Merete?" spurgte Rein forskende.

„Aa — nei" ...

Hun rystede paa Hodet, og der kom noget lykkeligt op i hendes Ansigt.

— Der begyndte smaa pludselige lumre Vindstød, og Bølgerne slog og skvulpede mod Forenden af Baaden, medens Vandet mørknedes af de opdragende Skyer.

„Tag Sjalet om Dem ... De er da ikke ræd for et lidet Uveir vel? — De, som ikke engang frygter et helt Skred!" opmuntrede Rein hende.

„Nei," — brast hun ud næsten triumferende, — „jeg har aldrig siddet tryggere."

Vandet begyndte at hoppe af enkelte store Regndraaber, og han gav sig til at ro stærkt og ta kraftige Tag i Modvinden. — Det var, som Tankerne gik urolige i ham ...

Pludselig lyste der et Glimt i Halvmørket, fulgt af Torden.

Han holdt paa Aarerne og saa sig om —

„Ja den, som kunde faa leve slig, indtil Ulv eller Ørn tog én, — og Verden ikke var mere!" — undslap det ham.

Tordenen bragede og dundrede mellem Fjeldene i den snevre Dal, og Lyn lyste paa Lyn.

Merete sad der hensunken, stille, tryg ...

Der lød et pludseligt skarpt Skrald, som om Lynet rammede nogetsteds inde i Skogen.

Hun vak til —.

„Om det havde slaat ned her i Baaden — nu!" — hviskede han, som ud af sin inderste Tankegang — — — „Og vi to faat bo under Sjøen her" — —

Tordenen rullede, Regnen skyllede.

Veiret tiltog, — og det aftog igjen og lysnede —

Og de sad der med en underlig stille Fornemmelse af at være kun overgit til hinanden, — stedt midt i Naturens Overmægtighed ...

— Aftensolen blinkede igjen med dobbelt Klarhed, da den lille Ege naade til Landingsstedet.

Han trak den af al Magt et Stykke ind paa Grundingen og blev staaende noget umotiveret længe med at befæste Linen —

Saa sprang han pludselig hen til Baaden og tog Merete i sine Arme ...

„Enten der kommer Skred eller ikke Skred, — Lykke eller Ulykke, — vil De saa vove Livet med mig, Merete?" ... hviskede han heftig, som han bar hende iland.

Og hun lagde sig lysende ind til ham ...
Det vidste han jo, det vidste han jo! ...

— — — — — — — — — — — — — — — —

— Og de snakkede og de fortalte, og de tog om hinanden ...

... Han var jo kommet til hende med sin inderste Sjæl allerede, før han viste sig i Karjolen inde paa Gaardspladsen! — bekjendte hun ...

Og de kom hele to Timer efter de andre — og for sent til Aftensmaden —

* * *

Der var kommet et underligt Liv paa Vangen i de lange, varme Augustdage. Ved Frokosttid havde de to alt gjort sine Morgenture, medens Duggen slog om Fødderne.

De havde sine Tegn, han fra Kontorvinduet, hun nede fra Dagligstuen eller Kjøkkenet, om der var Tid til et Møde i Haven nede ved Bærhækkene. De saas ved Femtiden i Eftermiddagssolen og spadserede om Aftenen ned imod Elven.

Det var hver Morgen som at vaagne til en ny Himmel og en ny Jord, — en Jord, som havde Dagen fuld af aldrig før tænkt eller oplevet Herlighed!

... Og de spadserede op til Tante Ra, hvem hun præsenterede „Skorstensfeieren" —

Og Tante Ra var straalende og frittede ham i al Diskretion om de Moldewigske Godser ...

Og de vandrede igjen sammen op mod Rafossen, Merete og Rein, — mindedes, hvorledes de hin Gang havde set og mødt hinanden der, hvad de havde tænkt og hvad de havde sagt —

Medens de gik i Kvælden, var det pludselig, som Fossesusen holdt inde —

Han stansede som lyttende, — greb hende saa krampagtig i Armen ...

„Det blir saa stille, — som saa dødsstille oven-

paa Livslarmen" ... udbrød han underlig bleg, — „som Sandhedens nøgne Fjæregrund dukker op ...

Ubegribeligt ... uforstaaeligt, — hvorledes Susen og Rusen kan omdure Mennesket, — saa det for Eksempel tror, det kan leve i denne Verden — — — Uden at ha Eva!" — vendte han det pludselig om til Spøg, da han saa, hun blev urolig. — —

— Han kunde undertiden stanse og stirre paa hende, saa hun blev ængstelig —

„Ingenting, — ingenting, Merete! ... Naar jeg ser, hvor helt Du tror paa Lykken, — saa tror jeg ogsaa. Jeg maa bare ta mig i det af og til, ligesom knibe mig i Armen. Er det mig, som gaar midt i dette og, naar jeg vil, kan røre ved Dig og forvisse mig? — Jeg har saa ondt for at begribe, at Humlen summer, og Marihønen blinker, og Bringebæret hænger, og Solen skinner, og Du staar der hos mig, — bare for at jeg skal være lykkelig! — Kjære, om Jorden forgik eller aabnede sig, — det var da ikke værre end, at vi ganske naturlig plumpede i begge to med vor fælles Lykke i Behold" ...

Det var jo ikke bare dette, som optog Sorenskriveren og Fruen ... Meretes og Reins Forlovelse; — hvordan man nu saa Tingen an, — og Rein var jo en forunderlig Natur, ikke let at komme tilbunds i, — saa var det under alle Omstændigheder klart, — opgjorde Fruen med Sorenskriveren, — at hun følte sig lykkelig med ham. Hans Formuesomstændigheder var jo saa heldige, at han kunde føie sit bestemt udtalte Ønske at gifte sig allerede i Høst og tilflytte sin Fædrenegaard, indtil han kunde opnaa en forønsket passende Stilling.

Saa nu i dette samme Herrens Aar blev der et nyt Ryk af Travlhed og Opbud af Kræfter for atter at skabe et helt Brudeudstyr.

Lidt haardt for Fruen, som saavidt var kommet ud fra sit Fængsel og nu burde have faat sin gode Tid og Fred til at gjenvinde Kræfter og forfriske sig ved at stelle i Haven.

Og midt i dette, den store Begivenhed med Marianne!

De blev jo høist forundrede, da hun ikke straks vendte tilbage fra Værket, efterat Alida havde afsendt Brevet, hvori hun hævede Forbindelsen, og Far i et samtidigt kaldte Marianne hjem.

Og det faldt da som en Bombe ind i Familien paa Vangen, da Groth og Marianne saa meldte deres Forbindelse.

Men da de havde læst Brevet ud, blev det jo forstaaeligt og snart næsten, som det saa skulde være. Groth havde paa sin Side mere og mere følt og kommet til Erkjendelse af, — skrev han, — at det var Søsteren Marianne, der optog hans Sind, og at de to var som skabte for hinanden.

De gamle paa Værket ønskede da, at Brylluppet skulde staa snarest mulig og uden Opsigt, idet der løstes Kongebrev.

... Ja her undgikkes ialfald den huslige Side af Udstyret, om end Far maatte gribe sig noksaa stærkt an til Sølvtøi og de betydelige Brudegaver.

Da saa Visergutten fra Vangen kom op til Rafos med Groths Brev, der var slaat i forseglet Konvolut, sad Tante Ra længe vuggende over det med allehaande Ryk og Nik og grublede ...

Den Pige — den Pige ... vidste, hun maatte ende med at tage sidste Stik ... Hun spillede altid udmærket. Kun havde hun saa daarlige Kort paa Haanden, stakkel! — det koparrede gustne Ansigt — og de smaa kloge, — men klippende Øine ...

* * *

Medens Sorenskriveren med Fuldmægtig og Kontorbetjening igjen færdedes paa Høstthingene, hvor Dokumenter thinglæstes og „Christian Quint" regjerede, og Almuen stod som et Tag af blottede Hoder over hele Gaardstunet, naar han og Foged Paus gik til og fra Thingstuen, — sattes alle Seil til paa Vangen for at faa Merete opsyt og alt færdigt i den korte Tid, de var levnede til Brylluppet.

Det mærkedes nu, hvad det vilde sige midt i den øvrige Gaardens Høsttravlhed at maatte savne Marianne og Barbara! Alida fik staa i det for to, og Fruen syntes undertiden det begyndte at gaa over Kræfterne.

En stor Lettelse blev det jo, da Marianne omtænksomt sendte dem én, som kunde passe, af Værkets syende Kræfter, og da Barbara pludselig med sit altid vaagende Øie kom sættende hjem for at blive og hjælpe til tre hele Uger.

Hun fo'r med sit gamle Lærredsforklæde om Halsen, som en Fisk i sit Element, og tog Orden og Rede paa det ydre Husstel, medens de andre sad ved Væv og Søm.

Engang imellem kom der „ved Leilighed" en eller anden Besked hjem fra Sorenskriveren til Fruen, som oftest, naar han flyttede til et nyt Thingsted, og, stadig heldige, smøg der sig smaa Billetter frem mellem Merete og Rein.

Hun holdt jo sit Udkig spændt paa hver farende, kjørende eller gaaende, hun opdagede nede i Landeveien, som kunde mistænkes for at være Overbringer af en Epistel og mulig vilde svinge op om Porten til Vangen, eller, fra den modsatte Vei, egne sig til at bringe frem hendes egen lille sammenlagte ...

— Der var nogle underlig beklemmende Tilføielser i det sidste saa kjærlige og længtende Brev fra ham ...

Der stod med Blyant som noteret eller henkastet:

„Jeg fik en Angst idag. Det kom over mig saa grotesk, at nu skulde jeg hjem til min Dalila, den deilige unge, troskyldige Dalila, og — paanarres Samvittighed og Ansvar og Borgerskab og Giftermaal og dets alle Følger ned gjennem Slægterne og ud gjennem Tiderne ... Der steg et Had i mig. Jeg syntes pludselig, jeg saa i Dig Naturens Forlokkelse, — i dit uskyldige, trofaste Øie Naturens Svig! — Den illusionerer først sit eget Redskab for at gjøre Virkningen bundløs ueftersporlig af Offeret.

... Naturen! — var den endda bare ligegyldig, ufølsom, tilfældig, — saadan bare livløs ... Men den er slu, — nytter os underfundig listig, klemmer os ud som Svampe, — tar os i Brug til sidste Hjertedraabe og slænger os væk opbrugte, sjæleknuste. — Hvad bryder den sig om, at der ligger et skjælvende angrende Hjerte igjen og skriger —

Blaas paa dette, saa svinder det," — endte det. —

— Blaase paa det ... Merete gik forvirret, forpint ...

Saa stansede hun grublende ved det Ord, Forlokkelse. — Det var som noget dæmonisk ...

Hun kunde ikke lade være atter og atter at stirre i det —

„Jo—o, hun skulde nok — — — blaase paa det!" — skrev hun saa. Han taalte blot ikke at være forlænge alene ...

Og det deiligste, sorteste, kjæreste Haar af alt Haar i Verden, — hun skulde ikke skjære det af, — bare rykke og lugge i det, hvergang han saa indover „Mørkloftet"! — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

— Hvor Timerne sneg sig langsomme paa Hjemkomstens Dag, — hvor Minuterne tilsidst blev seige paa Slaguhret nu, det led mod Tiden! ...

Endelig, endelig saas Sorenskriverens Vogn med ogsaa Rein i.

Merete havde gjentagne Gange i det lette kirsebærrøde Tørklæde været paa skyndsom Fart opover Bakken did, hvorfra der kunde speides længst udover Landeveien.

Hun vidste, at han ikke syntes om nogen Modtagelsesscene for alles Øine, og saa trak hun sig hjertebankende ovenpaa ved Trappen og overraskede ham, som han skuffet og seende sig om kom op af den paa Vei til sit Værelse.

„Merete!" ... Han stirrede paa hende, før han slog Armene om hende, holdt hende ud fra sig og omfavnede igjen.

Saa evig længe, siden de havde set hinanden! ...

Og saa blaaste hun paa ham — og han igjen —

„Merete — Merete ..."

Det var en Glæde saa voldsom, som fra noget haardt og længe stængt, der brød over ... Han havde ikke Ord, — overmandedes og græd, — trykkede hende kun til sig.

Hun saa det næsten med Angst; hun havde ikke tro't, han kunde græde ...

— Og siden — om Aftenen, — sagde de atter og atter Godnat, — og havde de atter og atter noget at sige hinanden og kunde saa nødig lade dette blive det allersidste.

— Den næste Morgen mødtes de igjen i den for dem begge oprundne Verden, hvor alt laa i første Gangs Skjær, nydugget, ubetraadt — — —

— Og nu indfandt Gaardsgutten fra Tante Ra sig med Hest og Kjærre. Han kom ind fra Gangen,

geleidet af Eufemia og Barbara under spændt Nysgjerrighed.

Og det viste sig ogsaa, da den veltilsnørede og forseglede Tine i Fruens Nærværelse pakkedes op inde i Stuen, at det var hverken mere eller mindre end et deiligt tykt, solidt Silketøi, som Tante Ra havde havt den ødsle Indskydelse at forskrive fra Kjøbenhavn som Present til Merete, — „den vordende unge Frue, der kunde komme til at indtage en Stilling i Samfundet".

Barbara, der syntes, Rein manglede Forstaaelsen, holdt i høi Ekstase Tøiet op og ud for ham og begyndte at snakke og berette om, hvad der videre præpareredes til Udstyret, — hvilken Veltalenhed Fruen dog afskar ved at fortælle Rein og Merete, at Far idag skrev efter en ny Bredslæde med Bjørneskindsfeld til deres Vinterreise ...

Og saa kunde da vel Eufemia ogsaa rykke ud med, at der vilde komme en Pelsværkskaabe til Merete fra Værket ...

Den sidste Nyhed gled halvt forbi; Rein var pludselig ude af Døren —

— Ved Middagsbordet maatte han være optaget af en eller anden Sag. Han saa aandsfraværende ud og fo'r, straks man reiste sig, over til Kontoret igjen, idet han blot nikkede til Meretes spørgende Mine og Blik.

— I Spisestuen sad Eufemia og Sypigen i Travlhed over Meretes Brudekjole for at faa nyttet den korte lyse Dag. Det klare, hvide Tøi laa udover, og Merete kom uafladelig ind og saa paa og beskuede den. Man vogtede sig vel for at lade hende komme til at sætte Naal i noget, som vedrørte den. Det skulde bringe Ulykke —

Desto ivrigere syde hun oppe paa Værelset paa andet, som skulde til. Der kunde hun i Fred og ene med sine Tanker bygge Luftkasteller over Naalen ... Hun fulgte Rein paa lange Udflugter og

Turer. — Han rode hende, han bar hende over … Hun sad i deres Hjem ude ved den store Fjord der nord og keg ud af Ruden og ventede paa ham …

Der laa som en Dis af halvsete Drømme for hende, — den Tid, da hun skulde blive alene med ham, — bare de to! —

Hun drev paa for at faa Timerne til at gaa, saa det kunde blive Aften, — sprettede op Søm med den mangebladede Pennekniv, han havde laant hende, lagde den hen, — maatte tage den igjen, — røre ved den, — se og vende paa den —

Af og til satte Tankerne hende et intenst stærkt Lys i Øinene, indtil hendes lidt klække Skikkelse saa efterhaanden ligesom sank hen i dem — — — — —

— Og om Aftenen, da han kom ind af Gangdøren i det halvmørke Lygteskjær, overraskede og slog hun Armene om ham.

Men han næsten stødte hende fra sig.

… „Alle disse Forberedelser og Anstalter og Aftaler!" — udstødte han. — „Jeg faar en Følelse af Klip og Tænger og Gjenhager, som skal holde mig fast … Det er, som Døren er smekket i Laas bag mig!"

Merete saa med stigende Forfærdelse, hvorledes han stod og stirrede bleg, ude af sig selv, med saadan vild Glød under Brynene.

… „De syr og syr mig Tvangstrøien paa," — spottede han og fik som et hæsende Rovfugleansigt. — „Og saa, — saa kjører de Kadaveret bort i en Bredslæde!" …

Det fo'r gjennem hende som et Lyn, at det maatte være hans skjulte Lidelse, dette Humør, som nu saa pludselig var kommet over ham, og at det var d e t, hun vilde faa at kjæmpe med gjennem Livet.

Hun tog sig sammen til et varmt Smil og la

Haanden paa hans Skulder, medens hendes Øine søgte næsten trodsig fast op til hans.

„Jeg maa, — maa føle min Frihed, — at jeg har Valget til det sidste," — unddrog han sig næsten brutalt.

„Du mener da vel ikke" — — hviskede hun ...

„Jovist vil jeg fange Dig, ja, — af al min Sjæl vil jeg fange Dig! ... Men se ikke saa haard og ond ud," — bad hun. — —

Han besvarede det mat — træt, — som med en Sygs kjærlige Halvsmil.

— Der var saa faa Ord at faa af ham den hele Aften.

Han tog hendes Kjærtegn, som trøstede de, skjønt de kun halv formaade. Hans Blik var som saa dødt, og han smaasmilede, da hun ivrig mente, at det var Humørsyge, og han lovede at gaa op og lægge sig, — og saa stille kyssede hende paa Panden. — —

— — Næste Morgen stak Rein Hovedet varsomt ind baade af Spisestue- og Dagligstuedøren og saa sig om.

... „Nei, hun er ikke her," lo Eufemia, som han skyndsomt trak sig tilbage.

Han fandt hende ikke i Spisekammeret og heller ikke i Fadeburet. Men hun havde hørt og kjendt hans Skridt, medens hun stod hos Moderen ved Klædeskabet, og hun sprang ud og mødte ham, som han kom fra Kjøkkenet.

Han rakte Hænderne imod hende —

„Har jeg Dig endnu, — idag ogsaa?" ... lød det ængstelig spændt.

Hun kastede sig lyst smilende op til ham.

Han tog hendes Hænder og holdt dem paa sin Pande:

„Jeg har ligget i hele Nat og hørt, hvor stygt og fælt der snakkedes til Dig igaar. — Denne —

denne ... Til min eneste, kjæreste, velsignede Merete!"

„Jeg husker det ikke," — hviskede hun, — „naar jeg ser Dig igjen, — har Dig her ... Hav Du dit Humør, — jeg kan blaase, véd Du." —

Lidt efter var det som strøget og glemt altsammen. Han spøgte og lo med hende og løftede hende høit iveiret, inden han skyndte sig over til Kontoret.

Og det forstod Merete, — hun kom vist til at græde mangen Gang. Men det gjorde ingenting ...

* * *

Sankowitz stod igjen paa Vangen med den gamle bulede Hat, fugtige Klæder og sølede Støvler og tørrede Fødderne paa Granbaret i Gangen. Han satte den vaade, rindende Bomuldsparaply forsigtig imod Væggen, medens han hilsede paa Alida.

„Et schreklicht Veir denne Høst, — saa meket Regn ...

Jah! — det blifer ikke mange igjen nu af de edele Vangenske Jomfruer ... Ikke som sidste Jul, da de alle traadte Dansen i den store Sal. — Man har sticket Brudegaver og berettet mig om alle de Nyheder, hvor jeg har færdets i Distriktet, — paa alle Kanter. — Jomfru Marianne saa plötzlich gnädig Fru paa det rige Værk! ...

Och den unge Jomfru Merete, som var saa liden som saa," — han holdt Haanden ned, — „da jeg ferste Gang saa hende, forlovet og skal snart giftes med Hr. Fuldmægtig Rein ...

Jomfru Barbara —

Och Jomfru Alida self —

Ja, det er meget, som alle Fugle flyver sin Vei ud af Reden!

Och den Sorenskriver? — Och den Frue? ...

Och Klaveret" ...

— Sankowitz var velkommen iaar som ifjor. Han kom beleilig, som den rette Mand i den heldige Tid til Sorenskriverens musikalske Underholdning.

Sorenskriveren gik der alene, halvt som i et Hus, hvor der pakkedes sammen til Flytning. Han tyde til Piben, han greb Fiolinen, han var ude hos Figaro, og han tog sig af Gaardstellet.

Men om Aftenerne ...

Synd at bede Alida ind til Klaveret, — de eneste Stunder, hun havde tilovers fra sin travle Dag til at sidde oppe paa Soveværelset og skrive til sin Forlovede!

Disse paa stort firkantet, blaat Postpapir skrevne Breve med Bathstemplet oppe i Hjørnet, som maatte fyldes paa kryds og tvers for den dyre Portos Skyld, seksten Skilling, — kunde hun blot sende hver tredie Postuge.

Og bløde, efter hendes Smag bredt skaarne, Fjerpenne laa der til hende paa Salsbordet, altid færdige i dobbelt Forsyning. Det var et Udslag af Augustinusen og Schmidts kammeratslige Iver. De følte sig i en Sammenhæng med Forholdet, — saa at sige hævede i deres Selvfølelse ved Kollegaens Indtræden i Sorenskriverens Familie ...

Alida sad iaften under en høi Følelse af Lykke og svarede — som en Undtagelse — straks med første Lørdagspost paa Kvigstads sidste, hvori han overraskede hende og det ganske Hus med Efterretningen om en glimrende juridisk Eksamen.

— Her var med engang slaat Hul paa en Rad af Udsigter, — til at blive Fuldmægtig hos hendes Far efter Rein, — gifte sig og bo herhjemme paa Vangen i de to hyggelige Salskamre til Solsiden, som Far og Mor foreslog, — indtil han kunde opnaa kongelig Ansættelse som Prokurator ...

... Alida tænkte paa ifjor og iaar, — — — følte overvældet, at dette var — Mirakel! — —

Det var Sorenskriverens og Fruens Villie, at der for Rein og Merete skulde holdes et ordentligt større Bryllup, hvortil alt det, de stod i Omgangsforhold til i Distiktet, blev at indbyde. Man havde havt nok af Bryllupper „i Stilhed" nu.

Man undgik, saavidt mulig, at tale om eller diskutere disse Ting i Reins Nærværelse. De havde mærket, han „likte ikke Staak — som andre Mandfolk," — udtrykte Fruen sig. Han blev altid distræt og forsvandt, naar noget i den Anledning berørtes.

Under al den Mangfoldighed, der paa alle Kanter var at gjøre og tænke paa, mærkede man knap, at Høstdagen mørknede og kortedes, — saa man alt tidlig paa Eftermiddagen kunde se de sparsomt spredte Smaaglimt af Lys paa Gaardene nedover Bygden.

Det første Sneføre var gaat af, da et ekstra Læs med allehaande til Brylluppet forskrevne Byvarer arriverede i Slud og Søle.

Undertiden naar Rein kunde træffe Merete i Ro og alene en Stund ved Sybordet i Dagligstuen, satte han sig hos hende og smaapassiarede.

Han maatte altid tage og betragte hendes smukke Hænder og Haandled, — „dem hun nu selv just havde slig Brug for til denne lille Syning," lo hun.

Og, som han en Dag tog dem atter og atter, prøvede han sin Ring med det lille Vaaben i Onyksen ind paa hendes Finger.

Den var jo for stor ... Men kunde nok knibes sammen af en Guldsmed, — og „vilde nok komme

til at passe ... vilde nok komme til at passe" ... sad han og gjentog — —.

Han smøg den ind paa to af hendes Fingre, saa den klemte fast: —

„Den er din Merete!"

Hun saa paa Ringen og kyssede den med Taarer i Øinene.

„Gjem den. — Gjem den saalænge," — udbrast han nervøst. —

Han sprang op og var pludselig ude af Døren.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Merete vidste, hvor gjerne han vilde, hun skulde følge ham, naar han tog sine Udflugter, og, hvor skuffet han blev, naar han maatte gaa alene.

I det milde Tøveir med den vaade, graa Taage gik det saa nedover til Færgestedet og Elven, der drev med graahvid Sørpe af den tidligere ovenfor i Dalføret faldne Sne, — eller det bar i de Par følgende Dages Barfrost gjennem Granskogens lune Stilhed hen til Lovandet, der laa blankt med enkelte affaldne røde og gule Høstblade paa sit Speil ...

De kunde gaa længe tause, stille, uden at saagodtsom et Ord veksledes.

Saa begyndte han:

„Her har Du gaat, Merete! — nei ikke gaat —. Som Barn og senere ogsaa har Du altid sprunget og nynnet, — forestiller jeg mig, — mangengang hele Veien op til Tante Ra ... Saa har Du tænkt mange Ting vel, — saadan opimod Du blev voksen, — at der vilde komme et eller andet underligt Eventyr fra fremmed Land — eller langt borte Du, — hvad" —

„Kan sletikke sige, at jeg har tænkt — noget, som der var noget i, før den Aften, jeg saa Dig saadan —. Da begyndte det. Før var jeg bare en dum, tosset Unge."

Og saa maatte hun, — han pressede hende til det — fortælle alt om, dengang hun var en dum, tosset Unge, — alt det, hun syntes, var saa gruelig morsomt, og alle sine Spiloper ...

Og saa faldt han ind og fortalte om sig selv og alt det underlige Liv der ved Havet, — sin Barndom, hvordan han havde havt det derhjemme. Aldrig nævnte han sin Far — blot sin Mor. — Det var, som om han morede sig ved at lade sig selv og Merete i Tankerne løbe om som Børn, der næsten kunde legt sammen —

„Om vi to havde kjendt hinanden da Du, — det havde dog været et Stykke Liv sammen!" ...

Hvor han lignede sig selv, syntes Merete, — og „sig selv" det var altid ham, hun havde set første Gang i sin Vision.

Han stod og saa paa hende med en underlig Glød i Øinene, — omfavnede hende lidenskabeligt og trykkede hende atter og atter voldsomt ind til sig. Men slap hende pludselig.

„Lad os skynde os!" hastede han afsted, — og sagtnede først Ilsomheden da de var kommet tilbage til den brede Landevei ...

Der trak han Veiret dybt —

„Velsignet være din Barndom, Merete, som jeg har delt med Dig — Lovandet være vort Vidne!"

Hun forstod ham ikke — helt. Men der var saa meget, hun ikke forstod ... Og Spørgsmaalene, hun gjorde sig, døde bestandig hen i en slig Hjertebanken ved Tanken paa, at snart, snart skulde de tilhøre hinanden — og da — — da skulde hun nok — —

Saa mødte de stakkars Træfod-Lars, humpende rask afsted paa sin Armkrykke —

„Han har ikke mistet Benet, han er født med det ene for kort," oplyste Merete.

Det var som Farven veg fra Reins Ansigt.

Han svarede ikke; men gik taus og stirrede ned i Veien ...

Pludselig knyttede han Haanden mod Himmelen —

„Der skal jo være et Hjerte deroppe. — Men hvad skal man sige om den, som sender halvfærdige, misdannede Væsener ud i Skabningen!

Han forlanger Kjærlighed!?"

Han gik raskt oprørt, og det varede, før Merete igjen fik erobret hans Haand og fanget hans Blik.

„Ja, ja," — smilte han saa til hende ... „Frosten sætter Dig saadan fin Kulør i Kinderne, — gjør Dig dobbelt skjær og vakker!"

... Barfrostens Tid er overhovedet Aarets skjønneste, snakkede han ...

Forberedelserne til Bryllupet gik nu for sig i stor Skala.

Kokkekonen, Madam Teian, var ankommet og havde straks faat Instrukser af Fruen og alle Midler til sin Disposition, — Gjødkalv, Gjæs og Høns, — Fisk, sikkret til Dagen hos to, tre forskjellige Fiskere ...

Der kogtes, tilberedtes, bagtes og stegtes, medens det sydede og suste, og Ilden i den store Skorsten paa Vangen spragede fra Morgen til Aften.

Og Indbydelser udsendtes alt otte Dage iforveien.

— — Var Distriktets Familier ved Jomfru Barbaras som ved Jomfru Mariannes Bryllupper, saa at sige, blevet forholdt Udtrykket for alle sine forskjellige varme, hjertelige, venskabelige og høiagtelsesfuldt-ærbødig deltagende Følelser ved de vigtige Begivenheder i den Orningske Familie, — saa

var man nu desto ivrigere besluttet paa at tage sit Mon igjen.

Hvad Stuevinduerne eiede af Blomsterflor, maatte til Saksen. Der bandtes Kranse, og man lagde sig sammen om lange Guirlander til Altarskranken og Brudeskamlene.

Og nu, Vielsen skulde foregaa iovermorgen, holdt det ene Kjøretøi efter det andet fra Bygdens forskjellige Kanter foran Kirkedøren med en Overflødighed af Blomster og grønt til at pynte med og Tepper til Gulvet.

Der herskede Spænding og Forventning ...

Inde i Kirken skulde man prøve og synge en digtet og mangfoldig afskrevet Brudesang til den høitidelige Akt, medens travle Hænder arbeidede paa at smykke og dekorere ...

Tanker og Øine rundt om i Bygden svævede overhovedet mod det spidse Kirketaarn, der af og til jog sin Fløi ind i Skodden, medens en og anden Kraake hævede sig i den graa Tøveirsluft. — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— Efter gammel Skik og Sæd skulde Brudgom og Brud ikke se hinanden nu før imorgen i Kirken, — fik Rein til Besked oppe paa Gangen, — han gik der tidlig paa Formiddagen og ventede urolig paa Merete.

Det syntes at overrumple ham, og han blev staaende fordybet, eftertænksom ...

Som ved en pludselig Beslutning, skyndte han sig saa opad Trappen til Mørkloftet, hvor han vidste hende ifærd med at lede frem noget.

Hun stod langt inde ved et gammelt Skab og holdt Indholdet af en og anden Æske frem i den graa Lysstribe fra Taggluggen.

„Saa vil jeg ialfald faa taget Farvel med den unge Pige," sa han, idet han kom hen.

Hun mødte hans Øine, de var saa underlig angstfulde.

„Saadan ser hun ud altsaa, den unge Jomfru Merete Orning! som — jeg ikke kan leve foruden ...." —

Han stod og stirrede paa hende med Hænderne paa hendes Skuldre —. „Havde jeg formaat det, vilde jeg flygtet mange Gange, — for længe siden ... Frit ikke saa! — Se ikke saa spørgende ud" —

Han strøg sig nervøs med Haanden om Panden ...

— „Den gamle Kirkeslæde der med Udskjæringerne og Snørklerne og Forgyldingen, — jeg har tumlet og drømt om den i hele Nat" — smilte han tungsindig.

„Du sad oppe i den, Merete. Men mig var det trods alle Anstrengelser umuligt at komme med for Violoncellen, som sad der med den brukne Hals ved Siden af Dig! Snart prøvede jeg fra Siden og snart at springe bagpaa Meien. — Og bestandig hørte jeg en Tone ud af den, som blev stærkere og stærkere hver Gang, jeg prøvede. Og tilsidst lød der lange, forfærdelige Hyl udover Landskabet mod mig, der formastede mig! —

Jeg var Dig saa nær, at jeg næsten kunde rørt ved Dig; — men Du, Du var ligesom i en anden Verden —

Da Slæden bøiede af, stod jeg og saa efter Sporet i Sneen — og vaagnede ved at høre mig selv raabe efter Dig — Merete! — Merete! —

Ikke sandt?" — Han skalv i Stemmen og sittrede. — „Nu snart skal jeg slippe at raabe efter Dig. — Sig det, lov mig det, — giv mig dit Kys paa det ... Der maa intet komme nu og stille sig mellem os to."

Han blev pludselig staaende og stirre stivt hen mod Slæden.

„Hvad er det?" — fo'r Merete op. — „Som Du er ophidset idag!"

„Jeg syntes, jeg saa mig selv sidde i den" ... hviskede han næsten uhørlig. —

„Og den, som ser sig selv, véd Du" ...

„Aa, Rein! — nu har vi jo bare til imorgen!"

*   *
*

Samme Aften blev der pludselig dødsstille paa Vangen midt i Travlheden.

Gaardsgutten fra Rafos kom kjørende med skumsved Hest og Gjetergutten paa Fanget og bad om at faa tale med Sorenskriveren og Fruen — alene —.

Han stod ræd og bleg indenfor Døren, som han ikke turde komme frem med, hvad han havde at sige:

Gjetergutten var kommet vildt styrtende hjem til Rafos og fortalt, at han havde set Fuldmægtig Rein stupe lige ud i værste Fossekoget! ... Han maatte være gledet paa en Isholke der ved Udsigtspynten.

Gaardens Folk blev straks i største Skyndsomhed skikket didop for at se og undersøge, inden det begyndte at skumre, — og de havde fundet hans Hue hængende i en Busk lige nedenunder det Sted, hvor han havde staat. Den maatte være revet af ham i Faldet.

Ved Lysningen næste Morgen vilde der skikkes Mandgard ud for at lede og sokne. Men i Fossen d e r var der lidet at søge, — den gav nok intet igjen!

Budskabet bredte sig hviskende og alt lammende over Gaarden.

Og Sorenskriveren og Fruen vekslede tunge

Blikke, — de maatte jo sammen prøve at forberede deres stakkels Barn.

De fandt Merete staaende ved Gangvinduet, som forstenet; — hun havde set Budet med den skumkjørte Hest og forstaat alt. — Bad kun klar og rolig om at faa alle Detailler, — alt, hvad de vidste.

Hun stødte al Beroligelse fra sig, — tog et Lys og gik ind paa Reins Værelse. Man saa, hun vilde være alene ...

Med skjælvende Hænder ledte hun derinde, om der skulde findes noget — Brev til hende.

Der brød Anelser frem —

Og siden, med stigende Uro, søgte hun om mellem Papirerne i Hylden og Skriverbordet ...

Hun trak forsigtig paa Skuffen i Dragkisten ... Der i det lille Aflukke ved den ene Side laa forskjellige Smaabøger og Dokumenter. — Hun tog varsomt op Stykke for Stykke ...

Jo, der stod: — ,,Til Merete!" —

Aa Gud! Aa Gud!

Nei, — det var skrevet for længe siden, — udtrykkelig paategnet og dateret ,,Natten efter vor Forlovelse".

Hun brød med isnende Ro Seglet, — maatte, — maatte have Klarhed!

Det var noget som en sidste Villie, et Slags Testament, forstod hun, hvori han for Tilfælde af sin Bortgang udtrykkelig overgav hende alt, alt, hvad hans var, — Dokumenter og Papirer og, hvad han maatte eie. Der vilde ingen nedlægge Protest, — behøvedes ingen Former. Hans mulige Adkomst til de Moldewigske Eiendomme forsvandt med ham selv.

Merete bed Tænderne sammen for at kvæle al Følelse ned i sig.

Hun lagde som i Drømme Testamentet hen, —

lukkede op og foldede ud Papir efter Papir, — søgte og søgte ind til Sammenhængen.

I en fin gammel Lommebog fandt hun enkelte Blade beskrevne med henkastede Streif ...

Hun trak Lyset tæt ind til sig, — læste og dechiffrerede den utydelige Skrift, — prægede i dybeste Spænding ligesom hvert Ord ind i sin Sjæl, medens Øinene i det farveløse Ansigt brændte med en underlig Glød ...

— „Nyttede ikke. — Nyttede ikke — begyndte det første Blad ... Trode, jeg skulde kunnet reise fra det ved at søge ind til Byen, — gjøre Udenlandsfart! ... Men mig kan Tilværelsens Ensomhed overfalde midt i Menneskevrimlen — værst da! ... —

— — — — — — — — — — — — — — — —

Jeg har saa klart for mig mit tidligste Indtryk:

Jeg sad paa Gulvet og legte og hørte min Mors dæmpede Samtale med Jordemoderen om, at noget som en Negl og Antydning til en Finger var opereret ud af min Ryg, da jeg var aarsgammel ...

Det var en Negl og ikke Spidsen af en Klo, — forsikkrede Madamen.

Mor lyttede ivrig til og lagde Vægt paa, at det maatte forties ......

— Jeg kunde siden ikke tænke paa andet. Det stod altid for mig — jeg følte det som Greb i Ryggen, — som jeg havde noget usynligt efter mig.

Og saa dette Sagn om Misfostre i Slægten, som tydede ud i vort Hjem ... noget ondt, som skulde sones i hvert syvende Led! — —

Da jeg var ti, elleve Aar, blev jeg opmærksom paa noget som en Negl under Huden ovenfor Ankelen, og trode at kjende som lidt af en Taa ...

Jeg kjendte og følte bestandig efter ... fik en forfærdelig Panik, — til sine Tider en usigelig

Angst, — turde ikke gaa i Bad med andre Gutter, — skjulte og varede mig.

Jeg begyndte at sky Menneskene, — kunde faa den forfærdende Følelse over mig at huse i mit Legeme, — bære paa — en anden Person, hvis Tæer og Hænder stak ud af mig. — Jeg vaagnede i Opvæksten om Nætterne med et Rædselsskrig. — Nu vilde han knuge mig! ...

— Min kraftige Haarvækst! — Det beroligede mig, at min Far ogsaa havde den, — at den laa til Familien. — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — —

— — Jeg ligger som et fængslet Øie paa Bunden af Sjøen og ser gjennem den op i den lyse Dag som til en høiere Etage, — skimter Stjerner ... Véd, at der er Aand til, — saavidt, at jeg ikke tør slippe den ansvarsløse Nøk i mig løs. — Skabningen har ogsaa sine Aandens fjerne Grænsebeboere, der kan ligge bundne under en Angst, — for at ta Del i Livet, — frygter, de fra Solskinnet skal synke tilbage i den dybe Skygge igjen. — — — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — —

— Den Verden, hvor Menneskenes bedste Del kun for tællelige Generationer siden er kommet over det Standpunkt at æde hinanden for siden kun at indsætte en finere Maade at gjøre det paa ... Ædderkoppen og Fluen! ...

Jeg tænker mig, at vi er lukket inde i et ondt Rum og skal forblive der, til vi har arbeidet Loven om Aarsag og Virkning ind i vor Natur. Og saa flyttes vi efterhaanden op i det, man kalder Aand. — —

Man véd saa vist, at to og to er fire ... Og saa kan to og to Frøkorn dog i Aandens Regnestykke blive til fire hele Skove! — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — Til sine Tider føler jeg med klam Angst,

at Tilværelsen har denne Traad i mig, — nogen Hævnens Regning paa min Slægt, som den kan rykke i —

Jeg tæller og tæller: — min Far, min Farfar, Oldefar, Skipperen, som blev rig paa Englandsfarten ... Med mig, den femte ... Men saa? — er der et eller to Led høiere op til det syvende? — —

— Man tar tilægte og drager andre ind under Forbandelsen. — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — —

Iaften derude i Ensomheden paa Vidden ... kom den igjen, denne Lyd, — som noget grundbærende styrtede dybt inde i Jorden — eller inde i mig selv ... En Følelse, som de beskriver ved Jordskjælv, — alt utrygt, vaklende løst ...

Og under Rædslen begyndte Maanen at karrikere ...

Grunden roper med gaadefulde Lyd, som op fra nogen hemmelighedsfuld Verden ... Ens Navn gjalder langt nede ...

Der stiger som en Skygge, der vil gribe i mig. — Han, den anden med Kløerne ...

Hævnen er moden og løs igjen!

Kanske har han langt inde i mig sit eget levende Hjerte, — sine egne Drifter ...

Natterædslen stiger som en stor, ubegrænset Ligvogn ud af Mørket ... — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — —

— „Livets Fest," — heder det ... bare ikke for mig!" — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — —

— Merete sad i Stolen, hensunken i de tre, fire Papirblade.

Hun holdt dem foran sig længe, efterat de var læste, — gjennemlevede ...

Med en underlig visionær Klarhed oprullede hendes Samliv med Rein sig atter Dag for Dag

— fra den første Aften, hun havde set ham i sin Forudanelse. Saamangt et Ord, saamangen Antydning, der var blevet siddende igjen som kun halvt forstaat, laa nu i gjennemsigtigt Lys for hende.

Hun sad urørlig med Blikket fyldt af de indre Syn —

Der begyndte at gaa som Ryk gjennem hendes Legeme, og der kom en Sittren i Øinene, som arbeidede hun for at vaagne til sig selv igjen.

Med ét strømmede Blodet til Ansigtet, og hun tog sig til Panden —

Rein, — Rein, — hun skulde aldrig se ham mere ...

Aldrig! — Aldrig!

Hun faldt tilbage i Stolen med et vildt Skrig.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— Sorenskriveren og Fruen havde gaat der udover Aftenen frem og tilbage, ud og ind, lyttende og vogtende paa Lysstriben i Døren.

Op ad Trappen steg Toner, — fjerne, dæmpede, langsomme Akkorder fra Klaveret, hvor Sankowitz sad alene i Kvælden og spillede en Koral, medens stille ilsomme Meldinger gled i Mørket udover Bygden.

Pludselig hørtes Meretes Jammerraab.

De fandt hende liggende bevidstløs, og Sorenskriveren bar hende ind paa hendes Sovekammer. —

Dagen efter laa Merete i voldsom Hjernefeber. —

EPILOG.

TREDIVE AAR EFTER.

De tredive Aar havde vekslet med deres hvide Sne og grønne Sommerløv.

Den mægtige Elv kom ikke længere fra ukjendte Fjeldmarker og „svarte" Skoge, som Øksen endnu neppe havde rørt, og den seg ikke længere gjennem Distrikter med en taus, af Tidsaanden uberørt Almue.

Sorenskriver Orning og hans storraadige Frue sov ved hinandens Side under hver sin Jernplade ved den Kirke, hvor Almuen saamange Gange havde strøget Hatte og Huer af, naar de steg ud af Vogn eller Slæde.

Paa Vangen Gaard residerede nu gamle Foged og Storthingsmand Kvigstad, — en høist formaaende og mægtig Mand i sit Distrikt.

Han havde som Prokurator indløst sin Hustru Alidas Fædrenegaard og levede der med Resten af et talrigt Kuld Børn, efterat de ældre i Rækken allerede var fløiet ud af Reden og tildels naat til Stillinger i Landet.

Den svære Hovedbygning med den gamle, mærkelige Frugthave og Park skinnede hvidmalet med nyt blaat Tagdække og store Vinduer mellem sine Løn- og Poppeltræer deroppe i Aassiden.

De to „Jomfruværelser" fra Sorenskriverens Tid ovenpaa i anden Etage optoges nu af Frøken Merete Orning.

Hun holdt altid Sengen, og der havde dannet sig som noget sagnagtigt om hende i den yngre Generation: —

Da hendes Brudgom ved et Ulykkestilfælde styrtede i Rafossen paa selve Aftenen før Bryl-luppet, — som alt var beredt, Kirken pyntet og

hele Egnen indbuden, — var hun faldt i en svær Sygdom.

Siden forblev hun altid sengeliggende, kom aldrig udenfor sine to Værelser.

Man viste endnu Stedet, hvor Brudgommen var gledet ud. Hans Lig blev ikke fundet, og man sa, at, naar Isen laa oppe paa Lovandet, kunde han ses at gaa igjen i Maaneskinnet, farende som en Skygge.

Merete havde været oppe og gjort sit sirlige Toilette.

Hun satte en Glæde i alskens udsøgt Lintøi med Kniplinger og Broderier, og Alidas Døttre overraskede hende gjerne paa Fest- eller Fødselsdage med et eller andet fint arbeidet Stykke.

Fogden havde af Princip sendt sine Sønner tidlig ud for at prøve Verden; men „Døttrene skulde der hegnes om", — deres Naturs Ægthed, legemlige og aandelige Sundhed bevares, og Skjønhedssansen udvikles. De skulde bli opdragende Hustruer for sine Mænd, og som Mødre danne den kommende Slægt, — overhodet blive som Alida og de Vangenske Jomfruer, — var Kvigstads Formening.

— Der var sirlig pyntet og pudset paa Meretes Værelse idag, — friske Blomster og en liden Buket „Jomfru Maria Guldsko" i et Glas paa Bordet ved Siden af Sengen.

Marianne med to Døttre ventedes fra Værket i et Sommerbesøg hjem til gamle Vangen.

— Merete var nu tyet til Sengen igjen.

Hun laa der lidt træt og nød Formiddagsstilheden, hvori en og anden Stemme lød op fra Gaarden ...

Hun reiste sig paa Albuen med pludseligt Liv og lyttede —

Der kom de ... i den fine Landauer med de to vælige Brune for, — de danske Vognheste, som Groth havde forskrevet forrige Aar ... laa hun og saa det alt for sig i Tankerne —

Deiligt, at han ikke er med selv! — For da er Marianne den gamle, kloge, lune. Ikke dette irriterede, vogtende, hvormed hun ellers følger ham, — som om hun stadig maa svælge noget ...

Merete trak i Klokkestrengen:

„Sig nu nede," — bad hun Pigen, — „at min Søster maa spise Middag og drikke sin Kaffe, førend hun kommer op til mig; men begge Smaapigerne maa straks komme og vise sig for Tante."

De hastede med sagte Trin op af Trappen, — Mariannes to og Alidas yngste — og fløi hen og hilsede paa denne forunderlige Tante, de havde, som altid laa tilsengs og aldrig kunde vinde over sin store Sorg, — som Mama sa.

„Tante Ra!" — smilte Merete, da den ældste, fyrig i sine Bevægelser, resolut bemægtigede sig Pladsen foran Sengen ... „Hun er heftig og hidsig vel, Du Bolette?" henvendte hun til Søsteren. „Men lige god for det!

Og Du, Bolette ... Jeg mener, det er Far jeg, — hans lune forborgne stille Smil oppe ved Øienkrogene. — De siger, Du er musikalsk ... Ja, — kan Du faa saadan Glæde af det, som han, saa —. Det er det, at kunne ha sin Glæde i sig selv, Du, — slig, at intet kan ta den fra en! —

... Ja, er det ikke underligt Du „Tante Ra", at ha e n Ring paa to Fingre?" lo Merete, da den ældste havde bemægtiget sig hendes Haand og betragtede det mærkelige, som altid blev lige nyt for dem.

Saa maatte de jo vises om af Kusinen og bese alt, — hvordan Tanten havde det i de to venlige gammeldags, lysmalede Værelser ... Boghylden med

alle de Bind af historiske Værker og Grammatiker og Lærebøger ... Tante Merete havde læst med alle Alidas Børn de Fag, hun havde lagt sig efter og interesserede sig for.

Og det halvstore gamle Barneskatol paa Rækkevidde fra Sengen maatte undersøges. Det var fyldt med Kanavasager og Silke til Brug, naar hun af og til sad i Sengen og morede sig med at brodere Figurer efter egen Fantasi. Der blev i Aarenes Løb et og andet færdigt og sendt som Presenter til Søstrene, der gjemte paa dem næsten med Pietet.

Og saa den store, bugede, messingbeslagne Dragkiste med det gamle slebne Speil over, — i hvis øverste laasede Skuffe de aldrig fik komme ... —

— Udover Eftermiddagen sad Marianne alene deroppe hos hende.

Fru Groth var en staselig ældet Dame med hvide Haarbukler, i hvis arrede og noget benede Ansigt et Par smaa levende Øine undertiden kneb sig sammen til en Mysen, som om hun søgte efter, hvad der var paa Bunden.

De talte dæmpet, fortrolig. Der var noget af Lønkammerets Fred og Oprigtighed over det, og en og anden Gang reiste Marianne sig og rakte Merete et Glas eller, hvad hun kunde se efter fra Sengen.

„Det er underligt, saa Du kan følge med alting, Merete! — næsten som Du kunde se udover Bygden, der Du ligger, — og længere ud ogsaa ..." yttrede Marianne. — „Naar jeg sidder her hos Dig, blir det altid som i vore Pigedage igjen paa Vangen."

„Ja," — nikkede Merete med sit smukke Hode; hun mindede endnu om Ungpigen. — „Man havde ikke slig Hast og Fart i vor Tid, Du. Der hændte ikke saameget. Posten kom den ene Gang i Ugen

med den ene lille Avis ... man havde Stunder til at ruge over sine Indtryk, — og de gik kanske desto dybere ..."

Marianne mysede med et underligt grundende Udtryk paa Søsteren: —

„Det var altid saa tungt at tænke paa, at Du laa der, Merete. — Men nu har jeg begyndt at forsone mig med det. Naar én er saa enkel og hel, knækker man ogsaa helt! — Du formaade ikke at ta det op med Verden mere —"

— Nu bankede Pigen paa og kaldte Fru Groth ned til Theen ...

Marianne stod et Øieblik, som der gik noget i hende. —

Saa bøiede hun sig pludselig over Søsteren og hviskede i stærk Sindsbevægelse: —

„Var en stor Kjærlighed blet mig beskaaret i Livet, — jeg skulde gjerne ligget der, Du ligger, Merete!"

INDHOLD

AF

TOLVTE BIND.

Ehedehl

Steinruggi 152.

Papier inv. [illegible]

